

اسناد مطبوعات ایران

(۱۳۲۰-۱۳۳۲)

جلد دوم

سازمان اسناد ملی ایران
(بیزووهشکده اسناد)

به کوشش: محسن روستایی - خلامرضا سلامی

۱۳۷۷

قیمت: ۸۵۰ تومان

Iran Press Documents

(1941 - 1953)

Second Volume

Iran National Archives Organization
(Records Research Center)

by:

Mohsen Roostai & Gholamreza Salami

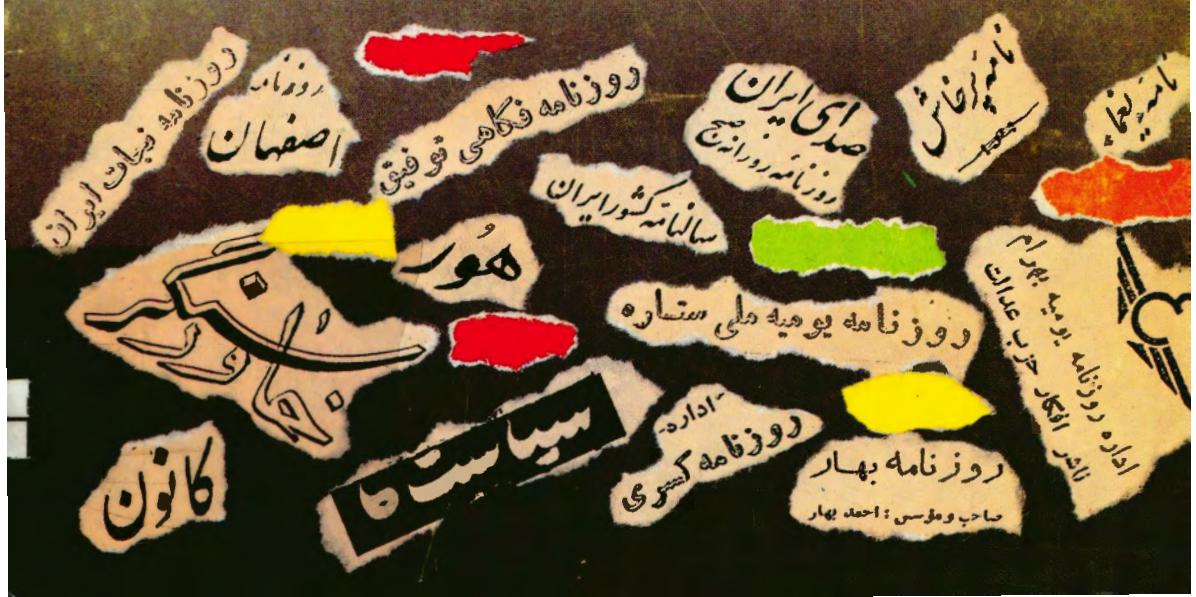
1998

۹۶۴-۶۱۸۹-۲۰-۲ (دوره چهار جلدی)

ISBN 964 - 6189 - 20 - 2 (4 Vol. SET)

۹۶۴-۶۱۸۹-۱۷-۲ (جلد دوم)

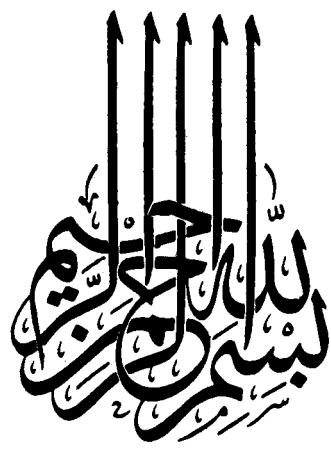
ISBN 964 - 6189 - 17 - 2 (Vol. 2)

اسناد مطبوعات ایران (۱۳۲۰-۱۳۳۲)

انتشارات سازمان اسناد و کتابخانه ملی

۹۱	۹۱
۱۷	۰

اسناد مطبوعات ایران

(۱۳۲۰ - ۱۳۳۲)

(جلد دوم)

سازمان اسناد ملی ایران
پژوهشکده اسناد

به کوشش
محسن روستایی - غلامرضا سلامی

انتشارات سازمان اسناد ملی ایران
۱۳۷۶

سلامی، غلامرضا، ۱۳۵۰ -

اسناد مطبوعات ایران (۱۳۳۲ - ۱۳۲۰ ه.ش.) / به کوشش غلامرضا سلامی، محسن روستایی. -

تهران: سازمان اسناد ملی ایران، پژوهشکده اسناد، ۱۳۷۴ - ۱۳۷۷.

۴ ج: مصور، نمونه.

مندرجات: ج. ۱. کلیات و قوانین. - ج. ۲. متن قوانین -

۱. ایران - تاریخ - پهلوی، ۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ - مطبوعات. الف.

روستایی، محسن، ۱۳۴۲ - نویسنده همکار. ب. سازمان اسناد ملی ایران. ج. عنوان.

۹۵۵/۰۹۲۰۹۲۴

DSR ۱۴۸۶ / س ۷

نام کتاب: اسناد مطبوعات ایران (۱۳۳۲ - ۱۳۲۰) (جلد دوم)

به کوشش: محسن روستایی - غلامرضا سلامی

ناشر: انتشارات سازمان اسناد ملی ایران

نشانی ناشر: تهران، میدان ولیعصر، خیابان کریمخان زند، خیابان بهآفرین، پلاک ۶۶، کد پستی: ۱۵۹۳۶

تلفن: ۰۱۰-۶۴۶۴۸۰۱

تاریخ نشر: ۱۳۷۶

نوبت چاپ: اول

حروفچینی و لیتوگرافی: مؤسسه امید

چاپ: سمهند

قطع: وزیری

تیراز: ۳۰۰۰ نسخه

شابک: ۲-۱۷-۶۱۸۹-۹۶۴ ISBN: (Vol.2) 964 - 6189 - 17 - 2

شابک: ۲-۲۰-۶۱۸۹-۹۶۴ (4 Vol. SET) 964 - 6189 - 20 - 2

کلیه حقوق برای سازمان اسناد ملی ایران محفوظ است.

فهرست مطالب

هفت	پیشگفتار
یازده	مقدمه
فهرست موضوعی اسناد از حرف (آ) تا آخر حرف (ت)	بیست و یک
متن اسناد از روزنامه (آبادی) تاروزنامه (تیر) ۱-۳۵۱	۱

بسم الله الرحمن الرحيم

پیشگفتار

مطبوعات سهم بسیاری در تحولات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ملتها داشته و دارند که در این نکته تردیدی نیست. انتشار و انتقال خبرهای روزانه، تحلیل و تفسیر رویدادهای اجتماعی و سیاسی، مهمترین رسالتی است که اغلب مطبوعات بر دوش دارند. تأثیر ادبی مطبوعات به سبب ساده‌نویسی از یک سو و ارتباط نزدیک و دائمی با مردم از سوی دیگر، از نوشته‌های دیگر بیشتر است و بخش عمده‌ای از فرهنگ مکتوب یک جامعه را تشکیل می‌دهد. مطبوعات ضمن اینکه آینه زمان خویشند در دست یافتن به کار کرد گذشتگان، وضعیت موجود و در نهایت تحلیل و برنامه‌ریزی آینده، به ما یاری می‌رسانند.

از آغاز پیدایش مطبوعات در ایران، تا وقوع انقلاب شکوهمند اسلامی، سهم جراید در آرامی و نآرامی، رشد فرهنگی و یا انحطاط فرهنگی، وابستگی‌های سیاسی یا استقلال، قابل تأمل و بررسی است. در این فاصله بیش از چهار هزار نسخه منتشر شده است که همگی آنها از نظر روش، طول مدت انتشار، محل و زبان و عنوان همسان نبوده‌اند. برای شناخت و بررسی کم و گفای مطبوعات در یک دوره مشخص لازم است بدانیم که در آن دوره چه جرایدی منتشر می‌شده است؟ صاحبان امتیاز و مدیران مسئول و روش آنها چه بوده است؟ چگونه و در کجا چاپ و نشر گردیده‌اند؟ چه بسا بعضی از آنان طلوع نکرده خاموش شدند و یا گرفتار تیغ سانسور. برخی دیگر، آنها بودند که بطور مستقیم و یا غیر مستقیم معرف حزب و گروههای سیاسی خاصی بوده‌اند و بقای آنان بستگی کامل به فعالیت سیاسی آن گروهها داشته است.

تأثیر وقایعی چون: انقلاب مشروطه، شهریور ۱۳۲۰، کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ و سانسور و کنترل مطبوعات، توسط رژیم پهلوی در سالهای ۱۳۳۲ - ۱۳۵۷. موجب شد تا حضور یا عدم حضور مطبوعات همواره آینه تمام نمای تاریخ معاصر ایران باشد. سوراخان و پژوهشگران برای تعابیر و تحلیل‌های مورد پسند خود ابزاری محکم‌تر و یا ارزشمندتر از مطبوعات منتشر شده در مقاطع مورد نظر نمی‌شناستند و اهمیت مطبوعات را بعد از اسناد مکتوب تاریخی از تمامی منابع دیگر یعنی: خاطرات، سفرنامه‌ها، تاریخ شفاهی و... که در پژوهش‌های تاریخی به کار می‌روند بیشتر می‌دانند و از نظر بررسی تکامل فکری و تغییرات بنیادین جامعه‌شناختی نیز جز توصل به مطبوعات روشنی که منطقی‌تر و قابل قبول‌تر باشد پیشنهاد نمی‌کنند.

با این توصیف مهمترین وضعیت در ک‌گذشته و آینده مطبوعات از طریق اسنادی است که در طول تاریخ فعالیت مطبوعات ایران از سوی مدیران جراید، حکومتها و خوانندگان آنان بر جای مانده است. اسنادی که نام و تاریخ شروع فعالیت نشریات، صاحبان امتیاز، موضوع آنان، توقیف و رفع توقیف و ادامه نشر یا عدم انتشار آنان را به خوبی نمایان می‌سازد و بطور مستند، بیشترین وقایع سیاسی، اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی کشور را که در جراید گذشته (خصوصاً دوره مورد نظر این مجموعه ۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ ش.) منعکس شده، ارائه و نشان می‌دهد که فلان روزنامه و یا مجله به دلیل افسای اختلاس در فلان وزارت خانه و یا اهانت به فلان وزیر و یا وکیل، بوسیله دولت وقت، توقیف و از حرکت بازمانده است.

کتاب حاضر (در چهار جلد) مجموعه اسنادی است مربوط به بررسی مطبوعات ایران در سالهای ۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ ش. یعنی دوره‌ای که به اذعان تمامی سوراخان و صاحب‌نظران یکی از حساس‌ترین مقاطع تاریخی و سیاسی ایران محسوب می‌شود. تنوع و فعالیت بی‌حد و حصر جراید در این دوره سبب گردید که بیشترین نشریات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و... در این زمان به منصة ظهور برستند. از این روی مجموعه اسناد مطبوعات ایران (۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ ش.) می‌تواند برای پژوهشگران تاریخ معاصر ایران در ابعاد مختلف تحقیقی راه‌گشایش باشد.

سازمان اسناد ملی ایران، بعنوان آرشیو ملی کشور و نگاهبان و حافظ اسناد ملی و تاریخی ایران اسلامی در جهت انجام یکی از وظایف خطیر خویش که پرداختن به امور پژوهشی و تحقیقاتی در زمینه تاریخ معاصر ایران است، انجام این طرح پژوهشی را در اولویت قرار داد تا روش‌نگر بخش اعظمی از

پیشینه مطبوعات و تاریخ معاصر ایران باشد.

امیدواریم به توفیق حضرت حق دوره‌ها و اسناد دیگری را در زمینه جراید و تاریخ مطبوعات ایران که در سازمان اسناد ملی ایران، طبقه‌بندی و فهرست‌برداری می‌شوند، بعنوان طرح‌های پژوهشی مکمل به انجام رسانیم و در اختیار محققان و مورخان تاریخ معاصر ایران قرار دهیم.
در پایان از کوشش‌ها و تلاش‌های آقایان: محسن روستایی و غلامرضا سلامی پژوهشگران گرامی پژوهشکده اسناد، به خاطر تدوین این مجموعه سپاسگزاری می‌کنم.

سید‌حسن شهرستانی

رئیس سازمان اسناد ملی ایران

مقدمه مؤلفین

مجموعه حاضر شامل اسناد مطبوعات ایران طی سالهای ۳۲ - ۱۳۲۰ می‌باشد. مجلد اول این مجموعه در سال ۱۳۷۴ زیر عنوان «اسناد مطبوعات ایران (۳۶ - ۱۳۶۰): کلیات و قواین» به همت پژوهشکده اسناد سازمان اسناد ملی ایران، منتشر شده است.

سالهای ۳۲ - ۱۳۲۰ از دوره‌های تنش‌زای مطبوعات ایران است و مطالعه و بررسی نشریات این دوره مهمترین مأخذ برای تدوین تاریخ مطبوعات ایران بشمار می‌رود با این وجود از آنجایی که بسیاری از مشکلات مربوط به دست‌اندرکاران مطبوعات و انتشار جرایدشان که در اسناد این مجموعه آمده و حتی در بسیاری از موارد در اسنادی چند به همراه مهر «محرمانه» و «خیلی محرمانه» مورد بحث قرار گرفته‌اند، در مطبوعات آن روزگار منعکس نشده است؛ مطالعه و بررسی اینگونه اسناد روشنگر بسیاری از مسایل پشت پرده مطبوعات ایران طی دوره یادشده می‌باشد. از این رو، برای تدوین تاریخ مطبوعات ایران گاهی بررسی اسناد از بررسی جراید موربد بحث سودمندتر است.

به دنبال اشغال ایران از سوی متفقین و سقوط رضاشاه، فضای نسبتاً آزادی برای فعالیت مطبوعاتی فراهم شد که در پرتو آن، مطبوعات از رشد کمی قابل توجهی برخوردار شدند. افزایش روزافزون عناوین روزنامه‌ها و مجلات در تهران و شهرستان‌ها، بالا رفتن تیاراً جراید در هر شماره، استفاده از مطبوعات به عنوان یک وسیله تبلیغاتی و بیان‌کننده نظرات اعتقادی - سیاسی احزاب و جریانهای سیاسی، افزایش نشریات تخصصی و... از جمله نتایج چشمگیر افزایش رشد کمی و آماری جراید در دوره یادشده است.^۱

در این سالها به دشواری می‌توان آمار دقیقی از شمار روزنامه‌ها و مجلاتی که در موضوعات سیاسی، اجتماعی، خبری، فرهنگی و غیر آن منتشر می‌شد، ارائه داد با این همه، آنچه در اسناد مجموعه حاضر به ویژه در امتیاز نامه جراید مشاهده می‌شود اصرار و پافشاری ارباب مطبوعات بر این نکته است که نشان دهنده، در روش مطبوعاتی، به مواضع سیاسی - اجتماعی توجه خاصی دارند و پیگیر مبارزات سیاسی هستند.

۱. یادآوری می‌شود که در اوچ حاکمیت نظام خودکامه رضاشاه، شاهد افول شدید جراید به لحاظ کمی هستیم. در این باره بنگرید به مقاله‌ای. بی. الول ساتن زیر عنوان «مطبوعات ایران از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۲۶» در کتاب ادبیات نوین ایران، ترجمه و تدوین یعقوب آژند (تهران، امیرکبیر، ۱۳۶۳) ص ۲۳۲.

بسیاری از همین جراید ارگان تبلیغاتی احزاب، گروه‌ها و جریانهای سیاسی موجود در کشور بودند که در موارد بی‌شماری با سیاست‌ها و عملکرد دولتهای وقت تضاد و درگیری داشتند. رویارویی و برخورد مقامات اجرایی با مطبوعات از جمله موضوعاتی است که در استناد این مجموعه آمده است. این رویارویی از یک سودر تصویب قوانین نوین تهدید کننده، توقیف‌های پی‌درپی مطبوعات و روزنامه‌نگاران و از سوی دیگر در نامه‌ها، تلگراف‌ها و اعلامیه‌های اعتراض آمیز مدیران جراید (اراده فارس، سند شماره^(۳)) و مردم به مستولان و اشخاص موجه و بانفوذ، نمایان می‌شود (آین، سند شماره ۷ - امید، سند شماره ۱ - بهار ایوان، سند شماره^(۴) در این حال هرگاه فشار بر مطبوعات به مرحله‌ای می‌رسید که دوران خودکامگی رضاشاه را یادآور می‌شد؛ روزنامه‌نگاران بنناچار درخواست امتیاز خود را با قول و تضمین «عدم دخالت در سیاست» همراه می‌کردند تا شاید بدین طریق بارفع سوء‌ظن از مستولان، به کسب امتیاز جریده موردنظر خود موفق شوند. برای نمونه، حسین کوهی کرمانی در تقاضانامه امتیاز مجله سیم صبا چنین نوشته است: «... این مجله به هیچوجه داخل در سیاست نخواهد شد. فقط جنبه ادبی و اخلاقی به خود خواهد گرفت. در خاتمه ملزم هم می‌شود که در پیرامون سیاست، چه داخلی، چه خارجی نگردد و این قول را به جناب اشرف آقای نخست وزیر هم داده‌ام...» (نسیم صبا، سند شماره^(۱)).

با وجود این، همین مجله پس از کسب امتیازنامه بارها به دلایل سیاسی توقیف شد. (نسیم صبا، استناد شماره^(۲) تا^(۸))

بر اثر واقعه ۱۷ آذر ۱۳۲۱ که منجر به تعطیل شدن همه نشریات کشور شد، دولت قوام برای جلوگیری از انتشار جراید مخالف، لایحه‌ای را با عنوان «اصلاحیه قانون مطبوعات» به مجلس شورای ملی فرستاد این لایحه در سه ماده و یک تبصره در جلسه سوم دی ماه ۱۳۲۱ به تصویب رسید.

براساس ماده اول قانون مزبور، برای صاحب امتیاز یا مدیر مستول علاوه بر شرایط مندرج در قانون مطبوعات مصوب ۵ مهر ۱۳۲۶ ق. شرط «تمکن مالی و سرمایه علمی و اخلاقی» نیز گنجانیده شد. در ماده ۳۴، ماده ۳۴ قانون ۵ مهر ۱۳۲۶ اصلاح شد و برای مقابله با «توهین و ناسزا و هتك احترام و شرف و کسر اعتبارات افراد یا هیات‌ها...» حبس نویسنده و ناشر، جرایم نقدی و توقیف روزنامه نیز پیش‌بینی گردید. ماده سوم، شورای عالی فرهنگ را موظف به تنظیم آین نامه اجرایی می‌کرد که می‌بایست پس از تصویب هیات وزیران به موقع اجرا گذاشته می‌شد. براساس ماده ششم آین نامه اجرایی این قانون «مدیر و سردیر هر کدام باید دارای دانشنامه لیسانس یا معادل آن در ادبیات یا حقوق یا فلسفه و علوم اجتماعی یاداری دانشنامه دکترا» باشند و اگر هیچ‌کدام از اینها نبود می‌بایست در امتحانات مربوطه موفق شوند. مع‌هذا وقته معلوم شد مدیران دو روزنامه سابقه‌دار تهران، یعنی اطلاعات و کوشش شرایط مندرج در ماده ششم را دارا نیستند، برای جلوگیری از تعطیل شدن این دو روزنامه ماده واحده‌ای به تصویب مجلس رسید که براساس آن: «صاحبان روزنامه‌ها و مجلاتی که مورد امتیاز خود را تاریخ (۲۵ دی ۱۳۲۱) لاقل پانزده سال متولی

وبه طور منظم منتشر ساخته‌اند حايز شرایط مندرج در ماده اول قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شناخته می‌شوند...» علاوه بر اینها در ماده هشتم آین‌نامه اجرایی، شرط توانایی مالی متقدیان امتیاز نشر جراید نیز ذکر شده بود.

به طور کلی از مقایسه قانون سوم دی ماه ۱۳۲۱ و لایحه اجرایی آن با قوانین پیش از خود درمی‌یابیم که براساس این قانون، کسب امتیاز نشر مطبوعات دشوارتر از گذشته شده بود^۱.

قانون مذکور و لایحه اجرایی آن دشواری‌هایی برای خواستاران امتیاز جراید فراهم کرد که در برخی از اسناد این مجموعه به آن اشاره شده است. برای نمونه در اسناد روزنامه‌های ندای ملت و مهتاب «اعتراض به لزوم دارا بودن مدرک تحصیلی»، در اسناد روزنامه‌های البرز و مرجان «اعتراض به لزوم سپردن تضمین بانکی» و در اسناد نامه ارآک «اعتراض به لزوم سابقه ۱۵ سال انتشار مدارم» مورد بحث قرار گرفته‌اند.

در مقابل، اسنادی نیز بیانگر دلایل عنوان شده از طرف مقامات مسئول در قبال عدم صدور مجوز انتشار است. برای مثال درباره روزنامه سپیدرود، فقدان صلاحیت اخلاقی درخواست کننده امتیاز آمده است. (سپیدرود، سند شماره^۴) و درباره روزنامه ندای حق (چاپ تهران)، فقدان مدرک لیسانس (ندای حق تهران، سند شماره^۳). همچنین در پاسخ به نامه لسان‌الملک سپهر، متقدی امتیاز روزنامه چشم ببر آمده است: «مستخدم دولت چه احتیاجی به انتشار روزنامه دارد...؟» (چشم ببر، سند شماره^{۱۲}).

یکی دیگر از موارد اختلاف به چندگانگی سلیقه مسئولان با متقدیان صدور امتیاز انتشار در چگونگی نام روزنامه‌های درخواستی مربوط می‌شد. مثلاً در حاشیه‌نامه مربوط به اجازه انتشار روزنامه آشفته آمده است: «تذکر داده شود که اسم روزنامه چندان مناسب نیست. بهتر است عنوان دیگری اختیار کنند.» (آشفته، سند شماره^۴) همچنین در اسناد مربوط به نامه رهبر، در نامه نخست وزیر که به دنبال انتخاب اولیه نامهای «پیک و دنیا» از طرف ایرج اسکندری نگارش یافته است، می‌خوانیم: «... اسم روزنامه بدوآباید به اطلاع اینجانب برسد. خود آقای ایرج، نام پیک را انتخاب کرده‌اند. چون پیک با کسره هم خوانده می‌شود و به معنای نیش است و این عنوان مطلوب نیست، بهتر است نام دیگری غیر از دنیا که آن هم لفظ عرب و خیلی عریض و طویل است اختیار نموده، بعد از مراجعته به اینجانب اجازه صادر نمایند. (نامه رهبر، سند شماره^۱) در اسناد مربوط به روزنامه انقلاب نیز آمده است: «اینجانب دکتر محمد جاوید کرمانی مدتهاست از وزارت فرهنگ تقاضای روزنامه‌ای به نام «استقلال ایران» نموده... دکتر فرهمندی مدیر کل محترم اداره کل نگارش صلاح دانستند نام روزنامه تغییر یابد. لذا بنده هم جریده را به اسم انقلاب معرفی کرده و مورد قبول مشارالیه نیز واقع گردید.» (انقلاب، سند شماره^۱)

۱. درباره قانون مطبوعات سوم دی ماه ۱۳۲۱ و آین‌نامه اجرایی آن بسیار بده: مجلد اول همین کتاب، ص ص ۷۴-۱۶۸.

-برای بررسی شرایط طرح این قانون و چگونگی اجرای آن از کتاب زیر استفاده شده است:
محمد ابراهیم انصاری لاری، نظارت بر مطبوعات در حقوق ایران (تهران، سروش، ۱۳۷۵) ص ص ۹۵-۷.

گذشته از عوامل فوق با بررسی استاد موجود در این مجموعه، توقیف، تحديد و فشار بر مطبوعات را می‌توان در سه گروه عمده بررسی نمود

الف - اعتراض مقامات دولتی به مندرجات جرایدی که صریحاً شخصیت‌ها، سازمانها و یا سیاستهای دولت را مورد انتقاد قرار می‌دانند.

عنوان جریده	شماره سند	نام و سمت معتبرض یا منتقد
آزاد	۳۲	سپهبد یزدان‌پناه، وزیر جنگ
آیینه فارس	۲	سرابندي، کفیل استانداری هفتمن
پرچم و پیمان	۴	حسن اسفندیاری، رئیس مجلس
راهنما	۳	حشمت خلیلی، فرماندار همدان
راستی	۲	سرلشکر ریاضی، وزیر جنگ
زبان ملت	۲ و ۳	صدیقیان، رئیس اداره دارایی و اقتصادی بابل
داریا	۱۶	سرهنگ معتقدی، جانشین فرمانده ژاندارمری کل کشور
جوانان	۱	غلامحسین مقتدر، معاون وزارت جنگ
قریبلاش	۵، ۱۱ و ۲۰	سرهنگ معصومی، رئیس شهربانی اردبیل
نامه رهبر	۲۸	انصاری، استاندار استان اول
ناهید	۲	حسن اسفندیاری، رئیس مجلس
نبرد	۱۰	حسن اسفندیاری، رئیس مجلس
نجات ایران	۱۹	دکتر کاویانی، مدیر کل وزارت دارایی

ب - نقد و بررسی محتواهای جراید از سوی مقامات دولتی که تحت عنوان پاسداری از منافع ملی و یا حفظ روابط دوستانه با دولتهای خارجی مطرح می‌شد. در این زمینه استادی از روزنامه‌های آزاد، دارایا، رعد امروز، فروع، مرد امروز و هور موجود است که عمدتاً جنبه اندرز و راهنمایی دارند. در نامه‌ای از نخست وزیر وقت خطاب به وزارت جنگ می‌خوانیم: «مقامات مسلسلی در روزنامه دارایا به قلم یکی از افسران هوایی تحت عنوان «ایران و ایرانی در نظر انگلیسی‌ها» نوشته می‌شود که قسمتی از مطالب آن برای حیثیت ایرانی موهن است. دستور فرماید نویسنده آن را معلوم و به او خاطرنشان نمایند که ضمن مقالات خود از درج و ذکر مطالب و تفاصیلی که موجب تضییع آبروی ایران و ایرانی می‌شود، خودداری نمایند...» (دارایا، سند شماره ۸).

همچنین در سندی دیگر درباره مقالات روزنامه رعد امروز وزیر عنوان «اسرار جاسوسی آلمان در ایران در جنگ کنونی» آمده است که مقالات مذکور «بیشتر به افسانه و رمان شباهت دارد و معلوم نیست این شرح را از روی چه مدارک و استادی تهیه کرده است. چون این قبیل انتشارات با چنین سبکی مآلبه ضررکش رو و ملت

و ممکن است در آتیه مورد سوءاستفاده واقع گردد، مقتضی است با مذاکره با مدیر روزنامه نامبرده او را متوجه به اثرات سوء چنین نگارشاتی نموده و ترتیبی بدھید که از انتشار بقیه آن خودداری شود. (مرد امروز، سند شماره ۲)

نمونه دیگری از اینگونه اسناد را در موضوع سلسله مقالاتی زیر عنوان «حقیقت، زندگی یک دیوانه» می بینیم که در تیرماه ۱۳۲۳ در روزنامه مرد امروز منتشر می شد. نویسنده این سلسله مقالات مانند یک شاهد عینی، خبر از افشا روابط بسیار نزدیک و فوق محترمانه رضاشاه با آلمان نازی می دهد و مدعی می شود که متفقین قبل از اشغال ایران، از رضاشاه درخواست نمودند تا از طریق ایران محمولات مرد نیاز را به شوروی حمل نمایند و.... در واکنش به این مقالات، سندی از محمد علی همایونجاه، مدیر کل وزارت امور خارجه در دست است که ضمن تقدیم بررسی مقالات فوق الذکر، انتشار اینگونه مقالات را «منافی مصالح عالیه کشور» دانسته و مخالفت شدید وزارت امور خارجه را اعلام می کارد وی در خاتمه می افزاید: «بسته به نظر دولت است که در این موقع باریک که ایران باید روابط روشن با کشورهای خارج داشته باشد، نگذارند براساس اغراض خصوصی مشکلاتی برای کشور در سیاست و مناسبات خارجی پیش بیايد». (مرد امروز، سند شماره ۴)

ج- اعتراض دیپلماتهای انگلستان و شوروی به مقالاتی که بر ضد دولتهای متبع شان منتشر می شد. در این باره اسنادی از روزنامه های ذیل آورده ایم:

عنوان جریده	شماره سند	نامینده کشور معتبر
آزاد	۱۷ تا ۲۳	سفارتهای انگلیس و شوروی
آزادی	۱ و ۲	سرکنسولگری شوروی در مشهد و سفارت شوروی در تهران
اصفهان	۴	سفارت انگلیس
داریا	۲	سفارت انگلیس
صدای وطن	۵	کنسولگری شوروی در اصفهان

در کنار مواضع مخالفت آمیز عده ای از مقامات دولتی، اسنادی نیز از حمایت و پشتیبانی بعضی از مسئولان دولتی، نمایندگان مجلس و استادان دانشگاه از روزنامه نگاران در مجموعه حاضر به شرح زیر جای گرفته اند:

عنوان جریده	شماره سند	نام و سمت حمایت کنندگان
آزاد	۳	عده ای از نمایندگان مجلس
البرز	۳ و ۴	نادر آراسته، استاندار استان اول
چهره نما	۱ و ۲	محمد ساعد، وزیر امور خارجه
رضائیه	۶ و ۴	مجیدی افشار، رئیس اداره فرهنگ رضائیه

ستاره	۱۰	عده‌ای از استادان دانشگاه
صدای اصفهان	۱	حسینعلی احسنی، رئیس اداره فرهنگ اصفهان
عرفان	۱	حسینعلی احسنی، رئیس اداره فرهنگ اصفهان
نسیم صبا	۱۰	سید محمد صادق طباطبائی، رئیس مجلس

از دیگر دشواریهای امر تولید و انتشار مطبوعات در آن دوره، گرانی و کمبود کاغذ بود که استادی چند از مجموعه حاضر بر آن صحنه می‌گذارند. این استنادنشان می‌دهند که بسیاری از جراید خواستار سهمیه کاغذ به قیمت دولتی بودند. در زیر به چند نمونه سند از این نوع اشاره شده است:

عنوان جریده	شماره سند
آغاز	۲
برق	۲
پیام ایران	۳ و ۲
کیفر	۲
نامه آزاد	۱۵ و ۱۳
نامه شهربانی	۵ تا ۲

پایین بودن توان مالی صاحبان جراید برای پرداخت هزینه‌های جاری چاپ و انتشار روزنامه و مجله‌های خویش، گهگاه منجر به درخواست مساعدتهای مالی و سهمیه‌آگهی‌های دولتی می‌گردید. برای نمونه به استناد این روزنامه‌ها نگاه کنید:

عنوان جریده	شماره سند
آزادگان	۹ تا ۵
الاسلام	۲ و ۱
چهره‌نما	۱ و ۲
راهنمای زندگی	۳ تا ۱
کرمانشاه	۱
ایران	۲

گفتنی است که در سند اخیر، زین‌العابدین رهنما خواستار حمایت قوام‌السلطنه از فرزندش حمید رهنما (مدیر روزنامه ایران) در دستیابی به وکالت مجلس نیز شده است. البته دولتهای وقت نیز با توجه به ناتوانی مالی صاحبان جراید سعی داشتند تا با «کمکهای مادی و معنوی» به برخی از جراید «خوب روزانه» از آنها به مثابه ارگان تبلیغاتی دولت استفاده کنند. در این باره در نامه ۱۳۲۱ آذر ۴ امیر‌سهام‌الدین غفاری، رئیس اداره کل انتشارات و تبلیغات به نخست وزیر می‌خوانیم: «بيانات عالی رادر حضور مدیران جراید،

روزنامه‌های... عیناً و... روزنامه‌های... با آنکه صورت بیانات برای آنها فرستاده شده بود از چاپ آن خودداری کردند... به نظر اینجانب بهتر است که چند روزنامه خوب روزانه را دولت با دادن کمکهای مادی و معنوی در اختیار داشته باشد...». در پاسخ به این نامه، نخست وزیر وقت، یعنی احمد قوام نوشت: «راجع به روزنامه‌های منظور، مطالعاتی جریان دارد که با ترتیب جامعی مورد استفاده تبلیغاتی قرار گیرند. برای کمک هم میزان و مبلغ لازم را تصویب نمایید که در هیات وزیران مطرح بشود». (اسناد پیوست، شماره ۳ و ۴) دیگر از موضوع‌های قابل بررسی در اسناد مطبوعات سالهای ۱۳۲۰ - ۳۲ مواضع گروه‌ها و دسته‌های مذهبی - سیاسی در برابر مسایل جاری کشور، به ویژه مسایل مربوط به مذهب و مقابله با مطالب مخالف اسلام است. این موضع گیریها در اسناد جرایدی مانند: پرچم اسلام، آین اسلام، اطلاعات، پرچم و پیمان و... منعکس شده‌اند که به برخی از آنها اشاره می‌کنیم. دکتر فقیه‌ی شیرازی، صاحب امتیاز هفت‌نامه پرچم اسلام، ضمن تقدیر از اقدام نخست وزیر در احداث مسجدی در زندان، خواستار ساختن مسجدی در دانشگاه شد. (پرچم اسلام، سند شماره ۶)

در نامه‌ای مندرج در روزنامه آین اسلام، «جمعیت‌های متحده اسلامی» ضمن تنقید از سیاست‌های مذهبی دوره رضاشاه از دولت می‌خواهند، «مقرراتی برای جلوگیری از تظاهر به روزه‌خواری وضع کنند؛ از قبیل بسته بودن کافه رستورانها و قهوه‌خانه‌ها در روز و قدغن کردن چای در ادارات و جلوگیری از مردم روزه‌خوار به وسیله اداره شهربانی و حکومت نظامی و غیره». (آین اسلام، سند شماره ۲)

در اسناد روزنامه پرچم اسلام، دو تلگراف در حمایت از مسیبین ترور احمد کسری و درخواست استخلاص آنان آمده است. (پرچم اسلام، اسناد شماره ۳ و ۴)

در اسناد مربوط به روزنامه جهان پاک چند تلگراف اعتراض‌آمیز از نقاط مختلف کشور آورده‌ایم که در نتیجه احمد قوام و مراجع ذیریط و ادار شدند روزنامه مزبور را که برخلاف نص قوانین نسبت به دین اسلام و بزرگان اسلامی و ایرانی مطالعی منتشر نموده و رعایت احترامات لازم را نکرده است، تعطیل و از انتشارات آن جلوگیری کنند. (جهان پاک، اسناد شماره ۲، ۷، ۹، ۱۰)

در اسناد مربوط به روزنامه اطلاعات نیز دو تلگراف در تایید و جوب حجاب و انتقاد از مقاله منتشره در آن روزنامه که «به امریه علمای اعلام و آیات عظام توهین شدید» شده بود آمده است. (اطلاعات، اسناد شماره ۷ و ۸)

بخش قابل توجهی از اسناد مجموعه حاضر به گزارش‌های مامورین شهربانی از فعالیتهای دست اندرکاران مطبوعات و حوادثی که برای آنها رخ می‌داد اختصاص یافته است. این بخش از اسناد برای شناخت هر چه بهتر روزنامه‌نگاران آن دوره قابل استفاده می‌باشد. برای نمونه به موارد زیر اشاره می‌شود:

عنوان جریده	شماره سند	شخص موضوع گزارش
آذر مرد	۱	محمدعلی اشرفی گنجهای
اختر	۳	تراب سلطانپور
اعدام	۸	عباس خلیلی
پرچم و پیمان	۲۰	احمد کسری، طرفداران و مخالفانش
پیکروز	۵ و ۶	علی عالیی
خمسه	بدون شماره	علی اکبر شیشه‌چیان
زبان ملت	۴	عباس اسلامی
ستاره آذربایجان	۳	محمدعلی هلال ناصری

دیگر از ویژگیهای دوره یاد شده از دیاد جراید صنفی، تخصصی و دولتی است. برای نمونه بنگرید به: مجله کانون وکلا - مجله ایرانی پزشکی و زیست‌شناسی - نامه راه وابسته به وزارت راه - مجله آرشیتکت - مجله آمار بیماریهای واگیر دام - مجله ماهانه آین ورزش و روزنامه دامپزشکی.

همچنین در دوره مورد بحث شاهد فعالیت جراید اقلیتهای مذهبی هستیم. برای مثال می‌توان به جراید زیر اشاره کرد: مجله ارمنی زبان لوییس - روزنامه‌های ارمنی زبان آشخانانک و آروسیاک. بعضی از استناد این مجموعه حاکی از آن است که این جراید تمايلاتی به انتشار جریده خود به زبان فارسی داشته‌اند و حتی صفحه‌هایی را به این امر اختصاص می‌دانند. از آن جمله می‌توان از روزنامه آروسیاک با صاحب امتیازی آزادش نظریان نام برد که در امتیازنامه آن صادر شده از سوی وزارت فرهنگ آمده است:

«...انتشار روزنامه آروسیاک و خلاصه آن به فارسی به مدیریت و مسئولیت شما مانع ندارد». (ص ۱۸)

درباره چگونگی تدوین این مجموعه ذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد:

۱- استناد بر اساس ترتیب الفبایی عنوان‌ین جراید، همراه با رعایت تقدم تاریخی آنان تنظیم شده است. در مواردی که نام دو یا چند جریده در متن سندی ذکر شده باشد، بر اساس نام اولین جریده مورد اشاره تنظیم الفبایی صورت پذیرفته است.

۲- در بیشتر استناد هفتنه‌نامه پرچم و مجله پیمان، نام هر دو جریده با هم تکرار شده است. از این رو برای پرهیز از پراکندگی مطلب، استناد و جریده مذکور را زیر یک مدخل آورده‌ایم.

۳- در آخرین مراحل فنی چاپ مجموعه حاضر متوجه شدیم، خطاهایی در ترتیب الفبایی جراید راه یافته است. در اینجا با پوزش از خوانندگان محترم آن خطاهای شرح زیر تصحیح می‌شوند:

الف) هفت‌نامه روز محسن به نادرست محشر چاپ شده است و به همین علت به جای اینکه پس از روزنامه رنجبر قرار داده شود بعد از مجله فلسفی شهاب جای گرفته است.

ب) با توجه به ترتیب الفایی جراید، استناد روزنامه‌های سپر بلا، سپنتا، سپیدرود، سپیده و سپیده‌دم می‌بایست پس از روزنامه سامان جای می‌گرفتند، ولی در متن بعد از روزنامه ستاره غرب چاپ شده‌اند.

ج) مجموعه حقوق و مجله رسمی، اشتباه‌آ بصورت مجله حقوق و مجله رسمی چاپ شده و در نتیجه به جای اینکه بعد از مجله فلسفی شهاب قرار داده شود پیش از مجله فوق قرار گرفته است.

د) سند امتیاز نامه مجله (میتک) در صفحه ۸۹۱ قرار گرفته است. متأسفانه همان سند یکبار نیز به اشتباه تحت عنوان (میتک) در صفحه ۸۱۹ آمده است.

۴- در تنظیم فهرست موضوعی استناد سعی شده هر جریده با هر تعداد برگ سند به صورت مجزا مورد بررسی قرار گرفته و یک موضوع کلی به آنها داده شود که مفاهیم و موضوع تمامی استناد‌های جریده را دربر بگیرد.

۵- در بخش عمدت‌های از تلگرافها، اسامی بی‌شماری به عنوان امضاکنندگان تلگراف ارسالی ذکر شده است که عمدتاً معروف نبوده و به شکل درستی نیز ثبت نشده‌اند. در اینگونه موارد برای پرهیز از تکرار اشتباه و جلوگیری از حجم بی‌رویه و غیر ضروری استناد از درج آنها خودداری و تنها به ذکر تعداد تخمینی اسامی اكتفا نموده‌ایم.

۶- شماره سمت راست در ابتدای هر سند شماره مسلسل استناد به شمار می‌رود و شماره سمت چپ، شماره ترتیب جریده مورد بحث می‌باشد. برای جرایدی که از آنها تنها یک برگ سند ارائه شده، شماره ترتیب ذکر نشده است. در انتهای سمت چپ هر سند نیز شماره ثبت آرشیو سازمان استناد ملی ایران را داخل [ ] آورده‌ایم.

۷- آخرین مرحله انتخاب استناد این مجموعه، اواسط تابستان ۱۳۷۵ به پایان رسید و از آن جایی که آرشیو سازمان استناد ملی ایران روز به روز با افزایش استناد جدید به لحاظ کمی و کیفی غنی‌تر می‌شود چه بسا استنادی در ارتباط با موضوع این کتاب به آرشیو سازمان اضافه شده باشد که در مجموعه حاضر مورد استفاده قرار نگرفته‌اند.

۸- در مراحل تدوین به استنادی دست یافته‌یم که ضمن ارتباط موضوعی با مسائل مطبوعات به روزنامه و مجله خاصی مربوط نبودند و شاید بهتر این بود که در مجلد اول این مجموعه منتشر می‌شدند. چنین استنادی را در این کتاب در بخش «استناد پیوست» که مشتمل بر پنجه برگ سند است، آورده‌ایم و فهرست موضوعی آنها هم در صفحه ۱۰۷۱ تنظیم شده است.

۹- با توجه به نوع کار و به منظور حفظ اصالت استناد هیچ‌گونه جرح و تعدیلی در استناد انجام نگرفته است و هر آنچه را که احیاناً برای روشنتر کردن مفهوم استناد اضافه کردۀ‌ایم در [ ] و پاورقیها نوشته‌ایم.

۱۰- در انتشار استناد حتی الامکان سعی شده تا استناد انتخاب شود که دارای ارزش اطلاع‌رسانی بیشتری باشند. در عین حال باید اذعان داشت که طبیعتاً اطلاعات استناد مورد نظر در زمینه‌های مختلف نمی‌تواند

همسان باشد.

در پایان بر خویش فرض می‌دانیم که از جناب آقای مهندس سیدحسن شهرستانی، ریاست محترم سازمان اسناد ملی ایران، جناب آقای دکتر کیانوش کیانی هفت‌لنگ، معاونت محترم آرشیو و ریاست پژوهشکده اسناد و سرکار خانم فاطمه قاضیها، معاون محترم پژوهشکده اسناد که راه را بر انجام این مهم هموار کردن، قدردان و سپاسگزار باشیم.

جا دارد از مدیریت و همکاران تلاشگر خدمات آرشیوی که با صمیمت چشمگیر خود را در مراحل مختلف فهرست‌برداری، مطالعه و انتخاب اسناد پر حجم مطبوعات ایران یاری فرمودند و نیز از مدیریت و همکاران چاپ و انتشارات سازمان متبع بویژه آقای نصرت‌ا... امیرآبادی، ناظر چاپ کتاب تشکر نمائیم. از آقای علی کریمیان، همکار ارجمندان که با مهارت خوبی مارا در شناسایی امضاهای رجال (به کار رفته در اسناد) یاری کردن تشکر می‌کنیم.

همچنین از آقای غلامرضا عزیزی، همکار ارجمند سازمان اسناد ملی ایران (مدیریت شمال غرب) که تصویر اسنادی را در ارتباط با موضوع این مجموعه از آرشیو شمال غرب برایمان ارسال داشتند، سپاسگزاری می‌نماییم. اسناد فوق با شماره فوق ثبت آرشیوی که حرف «ت» را داخل [ ] جای داده است، مشخص می‌شود.

امید است این مجموعه مورد توجه پژوهشگران مسائل تاریخ مطبوعات قرار گرفته و مارا نیز از نظرات ارزشمند خود بی‌بهره نفرمایند.

زمستان ۱۳۷۶

فهرست موضوعی اسناد

صفحه	عنوان
	٢
۱	— صدور امتیاز مجله آبادی در تهران به نام ضیاءالدین بهروش.
۱-۲	— صدور امتیاز مجله آب و خاک در تهران به نام دکتر تقی بهرامی.
	— صدور امتیاز روزنامه آتش در تهران به نام سید مهدی میراشرافی و سردبیری احمد دیانی،
	چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مذبور و درخواست سید مهدی میراشرافی مبنی بر رسیدگی مراجع به اعلام جرم نامبرده نسبت به اختلاس و جرایم مشایخی.
۲-۴	— چگونگی توقيف روزنامه آتشبار.
۴	— صدور امتیاز روزنامه آتشگاه در اصفهان به نام حسین وکیل زاده.
	— چگونگی توقيف ورفع توقيف از روزنامه آذربایجان، انتشار مجدد روزنامه مذبور به شرط مراجعت ناشر آن به اداره فرهنگ و گزارش مبنی بر مندرجات آن روزنامه در خصوص استاندارشدن مهدی خان فرخ در استان سوم.
۵-۸	— گزارش شهربانی تبریز راجع به سخنرانی تحریک آمیز، منازعات و مجروح شدن اشرفی گنجه‌ای مدیر روزنامه آذربایجان و چگونگی توقيف روزنامه مذبور.
۸-۹	— صدور امتیاز روزنامه آذربایجان به نام دکتر ابراهیم برزگر و تبدیل نام روزنامه مذبور به آذربایجان.
۹	— صدور امتیاز روزنامه آرزو در تهران به نام اسدالله میرسپاهی و سردبیری دکتر امرالله سپهبدی، چگونگی توقيف ورفع توقيف از روزنامه مذبور و برگزاری کسرت به نفع روزنامه آرزو.
۱۰-۱۴	

- صدور امتیاز روزنامه آرشیتکت در تهران به نام ایرج مشیری.
- 15 ..... — صدور امتیاز روزنامه آرمان ملی در تهران به نام ابوالقاسم اربابزاده، انتشار روزنامه آرمان ملی به جای روزنامه هور، درج نام روزنامه توقيف شده داریا در روزنامه مزبور، چگونگی توقيف، رفع توقيف و تعهد مدیر روزنامه نامبرده، حمایت تلگرافی اهالی نیشابور از جریده آرمان ملی در مقابل تنفر آنان از توهینات ناروای نبوی سیزوواری.
- 15-۱۸ ..... — صدور امتیاز روزنامه ارمنی زبان آروسیاک به نام آرداشز نظریان.
- 18 ..... — صدور امتیاز روزنامه آریا در کرمانشاه به نام مهندس محمد علی محمدیان.
- 19 ..... — درخواست ذیح الله قدیمی از علی سهیلی و محمد ساعد مبنی بر ارسال تاریخچه‌ای از زندگانی سیاسی علی سهیلی و کاینه وی، تشریع فعالیت سالانه وزارت‌خانه‌ها، ارسال تصاویر وزرا و آثار نویسنده‌گان به منظور چاپ در سالنامه آریان و تقاضای قدیمی از نامبرده‌گان در راستای رسمیت بخشیدن به سالنامه آریان و صدور امتیاز آن.
- 19-۲۷ ..... — صدور امتیاز روزنامه آزاد در تهران به نام عبدالقدیر آزاد، چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور مبنی بر دستگیری و جریان تحقیقات از آیت‌الله کاشانی و فرزندش، رابطه عبدالحسین هژیر با بریتانیا، درج مقالاتی بر علیه دولت روس و متفقین، اعتزام محصل به هندوستان، اختلاس در وزارت بهداری و اهانت به افسران ارتش.
- 27-۴۵ ..... — صدور امتیاز روزنامه آزادگان در تهران به نام عبدالله عزت پور، چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور، تقاضای مدیر نامبرده به منظور درج آگهی‌های دولتی.
- 45-۴۸ ..... — صدور امتیاز روزنامه آزادی در مشهد به نام گلشن آزادی و اعتراض سرکنسول شوروی به مدیر روزنامه مزبور مبنی بر درج مطالب و انتشار اخباری بر علیه متفقین.
- 49-۵۱ ..... — صدور امتیاز روزنامه آزادی خلق در تهران به نام فخر عظمی ارغون، درخواست اختصاص سهمیه کاغذ به روزنامه مزبور، انتشار روزنامه آزادی خلق به جای جراید: آینده و ترقی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از آن روزنامه.
- 51-۵۳ ..... — صدور امتیاز روزنامه آزادی شرق در تهران به نام عبدالله رازی پس از درخواست نامبرده، چگونگی توقيف و ادعای حیثیت شخصی از مدیر آن روزنامه.
- 53-۵۶ ..... — انجام تعهدات اداری و قانونی و مکاتبات سید اسدالله بهبهانی، ضمانت مادی و اخلاقی از نامبرده به وسیله سید محمد مجتبه بهبهانی و انصراف وی از مناصب دولتی پس از صدور امتیاز روزنامه آزمون.
- 56-۵۹ ..... —

- صدور امتیاز روزنامه آذیر در تهران به نام جعفر پیشهوری (۱۳۲۲)، چگونگی توقيف، رفع توقيف و حمایت شورای مرکزی اتحادیه کارگران ایران از روزنامه مزبور و نهایتاً ملغای امتیاز آن روزنامه در سال ۱۳۲۵..... ۶۱-۶۲
- صدور امتیاز روزنامه ارمنی زبان آشخانانک در تهران به نام دکتر گاسپار آکویانس..... ۶۱-۶۲
- درخواست عmad عصار مبنی بر اجازه انتشار روزنامه آشفته و نامناسب دانستن نام آشفته از سوی نخست وزیر..... ۶۲-۶۳
- صدور امتیاز روزنامه آغاز در تهران به نام علی محمد عامری و تقاضای اداره روزنامه مزبور مبنی بر اختصاص یک تن کاغذ به منظور مصرف و انتشار آن روزنامه..... ۶۳-۶۴
- صدور امتیاز روزنامه آفتاب در تهران به نام مجتبی فاطمی پس از تقاضای مکرر نامبرده، چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور و اعتراض آن روزنامه مبنی بر نشر جراید غیرقانونی آفتاب، جمیع و نوبخت و اعطای شغلی مناسب برای وی..... ۶۴-۶۸
- صدور امتیاز روزنامه آفتاب تابان در تهران به نام حاج سید جواد بنان با توجه به سوابق انتشاراتی و تقاضای مجلد نامبرده..... ۶۸-۶۹
- صدور امتیاز روزنامه آفتاب شرق در تهران به نام علیرضا آموزگار، انتقال محل انتشار آن روزنامه از تهران به مشهد، عکس العمل مراجع ذی صلاح نسبت به بیانیه مندرج در آفتاب شرق تحت عنوان: «همشهریهای خواب آلود»..... ۶۹-۷۳
- بررسی درخواست دکتر تقی بهرامی مدیر مجله آب و خاک مبنی بر صدور امتیاز جریده‌ای به نام آگهی‌ها..... ۷۳-۷۴
- صدور امتیاز روزنامه ارمنی زبان آلیک در تهران به نام دکتر وارطان هوانیان..... ۷۴-۷۵
- صدور امتیاز مجله آمار سیماریهای واگردام به نام دکتر رضا رستگار..... ۷۵
- صدور امتیاز روزنامه آهن در تهران به نام مهدی فاثنی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور..... ۷۵-۷۷
- صدور امتیاز روزنامه آهنگ در اصفهان به نام سید مرتضی راوندی..... ۷۷
- صدور امتیاز روزنامه آهنگ نو در تهران به نام دکتر حسام الدین احتشام..... ۷۷-۷۸
- صدور امتیاز روزنامه آهن نو در تهران به نام رضا وزیری و سردبیری مصطفی وزیری..... ۷۸
- مکاتبات مکرر عبدالرحمن فرامرزی با نخست وزیر و شاه، درباره توقيف و انتشار روزنامه آینده ایران با مسؤولیت وی، موافقت وزارت فرهنگ با انتشار روزنامه مزبور مبنی بر مدیریت عادل خلعتبری و موافقت با انتشار روزنامه دیگری به نام کیهان با مسؤولیت عبدالرحمن فرامرزی پس از طی مراحل قانونی..... ۷۹-۸۶

۸۷	— صدور امتیاز روزنامه آینده بشر در تهران به نام نصرالله شهروان.....
۸۸-۹۰	— صدور امتیاز روزنامه آین در تهران به نام محمد تقی مقتدری، چگونگی توقيف، رفع توقيف و حمایت تلگرافی اهالی شاهروند از روزنامه مزبور.....
۹۰-۹۴	— صدور امتیاز روزنامه آین اسلام در تهران به نام نصرت الله نوریانی، اعتراض روزنامه مزبور به روزه خواری در مجامع عمومی و ادارات دولتی و انتشار فوق العاده آن روزنامه در مورد چگونگی توزیع، قیمت، اشتراک، فقدان امکانات مالی و معرفی موضوعات دینی مندرج در روزنامه.....
۹۴	— صدور امتیاز مجله ماهیانه آین ورزش به نام سید محمد شعاع معتمد شیرازی.....
۹۵	— صدور امتیاز روزنامه آینه در تهران به نام عزیزاله اکبر.....
۹۵	— صدور امتیاز روزنامه آینه ایران به نام علی اصغر امیرجلیلی.....
۹۶-۹۸	— صدور امتیاز روزنامه آینه فارس در شیراز به نام محمد کاظم پژشکی و توقيف روزنامه مزبور مبنی بر درج مطالبی در مورد جان سپردن خانواده‌ای فقیر و غارت شدن یهودیهای شیراز.....

الف

۹۹-۱۰۰	— صدور امتیاز روزنامه اتحاد در تهران به نام سید کاظم سرکشیکزاده و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور.....
۱۰۰	— صدور امتیاز روزنامه اتحاد ملی در تهران به نام سید محمد هاشمی.....
۱۰۱	— صدور امتیاز روزنامه اتفاقات در تهران به نام علی منیری همدانی و موافقت با تبدیل نام روزنامه اتفاقات به استقلال.....
۱۰۱-۱۰۲	— صدور امتیاز روزنامه احرار در تهران به نام عزت الله پیرنظر.....
۱۰۲	— اجازه انتشار نشریه اخبار اصفهان به منظور درج آگهی‌های رسمی و پیشنهاد درج آگهی‌های لشکر ۹ در نشریه مزبور.....
۱۰۲	— صدور امتیاز روزنامه اخبار ایران در تهران به نام محمد مشایخی.....
۱۰۳	— صدور امتیاز روزنامه اخبار هفته در آبادان به نام حسین فریدنی.....
۱۰۳-۱۰۵	— صدور امتیاز روزنامه اختر در تهران به نام محمدعلی خلیلی، پخش آگهی بوسیله نامبرده مبنی بر پس گرفتن سمت سردبیری روزنامه اختر از سلطانپور، انتقاد سلطانپور از وضعیت روزنامه نگاری و اوضاع ایران و تهیه مقدمات اقامت وی در آمریکا.....

- صدور امتیاز مجله اختراعات در تهران به نام حسن شمسی. ۱۰۶
- صدور امتیاز روزنامه اختر شمال در تبریز به مدیریت سید باقر کروی، حمایت‌های تلگرافی اهالی تبریز به منظور رفع مزاحمت و توقیف از مدیر و روزنامه مزبور و تجدیدنظر در صدور امتیاز آن روزنامه پس از رسیدگی به صلاحیت سید باقر کروی. ۱۰۶-۱۰۹
- درخواست جراید: اختگر، باختر و... مبنی بر درج آگهی‌های ثبتی در جراید اصفهان و عدم پرداخت بهای اشتراک نشیریه اختگر از سوی نخست وزیری. ۱۰۹-۱۱۱
- صدور امتیاز مجله اداره کل آمار در تهران با سردبیری حسین موحد. ۱۱۱
- صدور امتیاز روزنامه ادیب در تهران به نام سید اسماعیل یمنی، چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور و مکاتبه دفتر نخست وزیر با نامبرده مبنی بر شرح مندرج در شماره دوم روزنامه ادیب نسبت به صباح کازرونی. ۱۱۱-۱۱۳
- حمایت تلگرافی اهالی شیراز، نامه سرگشاده تعدادی از مدیران جراید مبنی بر رفع توقیف از روزنامه اراده فارس و صدور امتیاز روزنامه مزبور در شیراز به نام اسدالله خاوری. ۱۱۳-۱۱۵
- صدور امتیاز روزنامه اراک به نام سید باقر موسوی و انتقاد نامبرده از دولت وقت. ۱۱۵-۱۱۷
- شکایت نصرالله امیر خسروی اردبیلی از مدیر روزنامه اردبیل مبنی بر انتشار مقالات انتقادی و تهمت‌آمیز نسبت به وی. ۱۱۷
- شکایت و اعتراض مدیر روزنامه اردبیل مبنی بر توقیف روزنامه مزبور و صدور امتیاز آن روزنامه در مشهد به نام عبدالله کشاورز. ۱۱۸-۱۱۹
- صدور امتیاز جریده ارزنگ در اصفهان به نام عبدالله وزیرزاده و حمایت تلگرافی از نامبرده در مقابل شرح اهانت‌آمیز روزنامه باختر. ۱۲۰-۱۲۱
- صدور امتیاز روزنامه ارس در تهران به نام اسدالله طباطبایی دیبا و چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور. ۱۲۱-۱۲۳
- صدور امتیاز مجله ارمغان به نام محمود وحیدی دستگردی. ۱۲۳
- آمار اداره معارف ارومیه، درباره معرفی تعداد کتابخانه‌ها و چاپخانه‌های آن‌جا و انتشار روزنامه آذری زبان ارومیه بدون داشتن امتیاز. ۱۲۳-۱۲۵
- صدور امتیاز روزنامه ارونده در همدان به نام تقی مرتضوی، تذکر فرمانداری همدان و اعتراض حزب دمکرات به مدیر آن روزنامه مبنی بر فحاشی و هتاکی به رهبر کل حزب. ۱۲۵-۱۲۷
- صدور امتیاز روزنامه استخر در شیراز به نام محمدحسین استخر. ۱۲۷

- صدور امتیاز هفته‌نامه استوار قم به نام ابوالفضل طهماسبی پس از مکاتبات اعتراض آمیز نامبرده مبنی بر داشتن دانشنامه لیسانس برای صاحبان جراید، تقاضای صدور مجدد امتیاز و رفع توقیف از روزنامه مزبور.....
۱۲۷-۱۳۳
- صدور امتیاز مجله ماهیانه اسرار الانصار در اصفهان به نام حسن جابری انصاری.....
۱۳۴
- صدور امتیاز روزنامه اصفهان به نام امیرقلی امینی، حمایت تلگرافی و چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور، اعتراض و تهدید شورای مرکزی اتحادیه‌های کارگران و ... اصفهان نسبت به انتشار اخبار کذب در روزنامه اصفهان و اجازه انتشار دو شماره از آن روزنامه محدود به درج آگهی و اخبار، بدون تهیه سرقاله.....
۱۳۵-۱۴۴
- صدور امتیاز روزنامه اطلاعات به نام عباس مسعودی، گزارش حسن مسعودی به وزارت خوابار درباره کمبود کاغذ، درج مقاله‌ای از اهالی مشهد در روزنامه مزبور مبنی بر چگونگی اوضاع آذربایجان، اعتراض تلگرافی اهالی قزوین نسبت به هتك حرمت حجاب نسوان و گزارش مذاکرات محمد علی مسعودی با کسبه میدان امین السلطان.....
۱۴۴-۱۵۲
- صدور امتیاز روزنامه اطلاعات ایران در تهران به نام سید اسماعیل خلیلی منوط به رعایت فصل سوم قانون مطبوعات، حمایت تلگرافی اهالی خمین، چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور.....
۱۵۲-۱۵۶
- تقاضای حسین باقرزاده مبنی بر صدور امتیاز روزنامه اطلاعات گیتی و مجله خبرهای گیتی.....
۱۵۶-۱۵۷
- صدور امتیاز روزنامه افق در تهران به نام سید جعفر آزمایش، مکاتبات مدیران جراید افق و آین و جواد آزادی نماینده فارس درباره چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور پس از براثت از دادگاه جنایی نظامی و بررسی انتشار روزنامه توقیف شده در غیاب مدیر آن.....
۱۵۷-۱۶۲
- صدور امتیاز روزنامه افق آسیا در تهران به نام دکتر اسدالله زاهدی، چگونگی توقیف و رفع توقیف از روزنامه مزبور و حمایت تلگرافی اهالی بیرجند و قاینات از امیر علم مبنی بر درج مطلبی در روزنامه افق آسیا و زیان بر علیه نامبرده.....
۱۶۲-۱۶۵
- صدور امتیاز روزنامه افق روشن در تهران به نام بزرگ کشوری پس از ارائه سوابق نامبرده...
۱۶۵-۱۶۶
- جوابیه وزارت فرهنگ به ابوالقاسم فاضل پور مبنی بر تهیه و ارسال مدارک لازم به منظور اجازه انتشار روزنامه افکار.....
۱۶۶
- صدور امتیاز روزنامه افکار ایران در تهران به نام خسرو خسروانی.....
۱۶۷
- صدور امتیاز روزنامه افکار خلق در تهران به نام دکتر محمد باقر مشایخی.....
۱۶۷
- بررسی تقاضای دکتر پرویز صدیق مبنی بر صدور امتیاز روزنامه افکار ملت.....
۱۶۸-۱۶۹

- تصویب صلاحیت شجاع الدین بیات ماکو مبنی بر مدیریت، سردبیری و انتشار مجله اقتصاد ۱۶۹
- تقاضای دکتر فتح الله اعلم مبنی بر انتشار مجدد مجله اقتصاد ایران، تغییرنام مجله مزبوره میهن و معرفی دکتر غیاث الدین جزايری به سمت سردبیری آن مجله ۱۷۰
- صدور امتیاز روزنامه اقدام در تهران به نام عباس خلیلی، مکاتبات مربوط به درج شرحی از بانو سلطان در آن روزنامه مبنی بر وضعیت آرامگاه پدرش مؤیدالاسلام، اغتشاش مسلحه عباس خلیلی با همدستی حسن عرب... گزارشی از سخنرانیهای کلوب حزب توده و مدیر روزنامه اقدام... و چگونگی توقيف و رفع توقيف و استخلاص مدیر روزنامه اقدام از بازداشتگاه ..... ۱۷۱ - ۱۷۶
- صدور امتیاز روزنامه اقیانوس در شیراز به نام تراب بصیری ۱۷۶
- مکاتبات و درخواست کارکنان مجله الاسلام مبنی بر مساعدت مادی، اجازه طبع و تصویب امتیاز مجله مزبور منوط به تحويل مدارک لارم به اداره فرهنگ شیراز ..... ۱۷۶ - ۱۷۸
- صدور امتیاز روزنامه البرز در رشت به نام شکرالله کیهان، سپردن برگ اعتبار از طرف نامبرده به مبلغ پنجاه هزار ریال و تقاضای وی مبنی بر آزادی مدیران جراید ..... ۱۷۹ - ۱۸۲
- صدور امتیاز روزنامه الفبا در شهر رشت به نام رحیم صفاری و سردبیری سید محمد عسگری و چگونگی توقيف روزنامه مزبور ۱۸۲
- صدور امتیاز روزنامه الوند در همدان به نام علی حمیدی، اعتراضات قانونی اهالی همدان نسبت به انتشار و تصویب امتیاز روزنامه های الوند اووند و عدم صلاحیت اخلاقی صاحبان آنان ..... ۱۸۳ - ۱۸۷
- تصویب تبدیل نام روزنامه میهن پرستان به روزنامه امروز ..... ۱۸۷ - ۱۸۸
- صدور امتیاز روزنامه امروز و فردا در تهران به نام علی شهیدزاده گودرزی و معامله کاغذ میان وزارت دارایی با مدیر روزنامه مزبور ..... ۱۸۸ - ۱۸۹
- مکاتبات مربوط به چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه امواج ..... ۱۸۹ - ۱۹۰
- صدور امتیاز روزنامه امید در تهران به نام ابوالقاسم امینی مجدى با مدیریت و سردبیری: دکتر احمد دانشور، علی اصغر شعیم و نصرالله فلسفی، حمایت تلگرافی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور ..... ۱۹۰ - ۱۹۲
- صدور امتیاز روزنامه اندرز در تهران به نام علی صفری و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور ..... ۱۹۳ - ۱۹۴

- صدور امتیاز روزنامه انسان آزاد در تهران به نام سیدابراهیم بنی صدر و سردبیری سیدجواد مجتهد و سعید فیروزآبادی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مذبور.....
۱۹۵-۱۹۶
- صدور امتیاز روزنامه انسانیت در تهران به نام سیدمحمد علی فخرایی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مذبور.....
۱۹۷
- درخواست دکتر محمد جاوید کرمانی مبنی بر انتشار روزنامه‌ای به نام انقلاب.....
۱۹۸
- صدور امتیاز روزنامه ایران به نام زین العابدین رهنما، مکاتبات و تقاضای نامبرده از نخست وزیر وقت مبنی بر مساعدت مالی دولت با روزنامه، ایجاد شغل مناسب و کاندیداتوری حمید رهنما در مجلس شورای ملی و احضار وی به منظور اصلاح رویه مندرجات روزنامه مذبور.....
۱۹۹-۲۰۱
- درخواست دکتر رضازاده شفق مبنی بر موافقت با چاپ روزنامه ایران امروز در تیراژ دوهزار نسخه.....
۲۰۲
- صدور امتیاز روزنامه ایران باستان به نام سیف آزاد پس از مکاتبات مکرر و با توجه به سوابق مطبوعاتی وی در انتشار چندین جریده.....
۲۰۲-۲۰۶
- صدور امتیاز روزنامه ایران بزرگ در تهران به نام اسدالله اکرمی و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مذبور.....
۲۰۶-۲۰۷
- درخواست دکتر ثاقب کاتبی مبنی بر صدور امتیاز روزنامه ایران بیدار.....
۲۰۷
- صدور امتیاز روزنامه ایران پاینده در رضایه به نام حسین زینالبور پس از مکاتبات مکرر و تقاضای دریافت گواهینامه توسط نامبرده مبنی بر تأیید انتشار یکساله روزنامه مذبور و چندین قفره فوق العاده.....
۲۰۸-۲۱۲
- صدور امتیاز روزنامه ایران جوان در تهران به نام دکتر عبدالحمید اعظمی زنگنه و سردبیری دکتر لطفعلی صورتگر.....
۲۱۳
- صدور امتیاز روزنامه ایران زمین در تهران به نام موسی معظم دولت.....
۲۱۳-۲۱۴
- صدور امتیاز روزنامه ایران کتونی در تهران به نام گریگوریقیکیان و تقاضای نامبرده مبنی بر انتشار روزنامه مذبور به دو زبان فارسی و روسی.....
۲۱۴-۲۱۷
- اعاده حیثیت سیف‌الله اردلان نسبت به مندرجات روزنامه ایران ما مبنی بر دسته‌بندی وی در غایله کردستان، چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مذبور و تقاضای درج خبر حبس تأدیی علیزاده در آن روزنامه.....
۲۱۷-۲۲۴
- صدور امتیاز روزنامه ایران نو در تهران به نام ملک الشعرای بهار و چگونگی رفع توقيف از روزنامه مذبور.....
۲۲۴-۲۲۵

- ۲۲۵ ..... صدور امتیاز روزنامه ایران و آمریکا در تهران به نام دکتر علی فرهمندی.
- ۲۲۶ ..... صدور امتیاز روزنامه ایرانیان در تهران به نام دکتر محمد بهشتی.
- ۲۲۷ ..... صدور امتیاز مجله ایمان در تهران به نام محمود شهابی خراسانی.

ب

- ۲۲۷ ..... صدور امتیاز روزنامه باباشمی در تهران به نام رضا گنجه.
- صدور امتیاز روزنامه باختر در اصفهان به نام نصرالله سیف پور فاطمی، حمایت تلگرافی حسین نظام زاده به منظور آزادی مدیر روزنامه باختراز زندان، رفع توقيف از روزنامه مزبور و مصاحبہ نصرالله سیف پور فاطمی مبنی بر چگونگی اوضاع اجتماعی و سیاسی اصفهان خصوصاً امتناع کردن اتحادیه کارگران اصفهان از پیوستن به حزب توده.
- ۱۲۷_۲۳۰ ..... صدور امتیاز روزنامه بازپرس در تهران به نام عزت الله والا.
- ۲۳۱ ..... صدور امتیاز مجله بازی کودکان در تهران به نام ابراهیم بنی احمد.
- ۲۳۱ ..... صدور امتیاز روزنامه باستان در تهران به نام دکتر نصرت الله باستان.
- ۲۳۲ ..... صدور امتیاز روزنامه بامداد در تهران به نام جلال الدین اعتمادی.
- ۲۳۲ ..... صدور امتیاز مجله بانو در تهران به نام دکتر علی فخرایی.
- ۲۳۳ ..... صدور امتیاز روزنامه بت شکن در تهران به نام سید محمدعلی سید حسنی.
- تقاضای حسنعلی بدر راجع به امتیاز مجدد روزنامه بدر و جوابیه مراجع ذی صلاح مبنی بر موکول شدن انتشار آن روزنامه به تحصیل امتیاز از وزارت فرهنگ به دلیل توقيف روزنامه مزبور در سال ۱۳۰۴.
- ۲۳۴_۲۳۵ ..... صدور امتیاز روزنامه بدر میر در شهر رشت به نام سید جلال الدین بدری پس از تقاضای نامبرده و تبریک و تشکر تلگرافی مدیر داخلی آن روزنامه از نخست وزیر وقت.
- ۲۳۶_۲۳۷ ..... صدور امتیاز مجله بدیع در تهران به نام جمال الدین بدیع زاده و سردیری دکتر علی مستشفی پس از تقاضای نامبرده.
- ۲۳۸_۲۳۹ ..... صدور امتیاز روزنامه برق در تهران به نام غلامحسین مصاحب، تقاضای نامبرده مبنی بر اختصاص کاغذ به منظور نشر روزنامه مزبور و چگونگی توقيف آن روزنامه.
- ۲۳۹_۲۴۰ ..... صدور امتیاز روزنامه بسیع در تهران به نام صدرالدین دستغیب.
- ۲۴۱ ..... صدور امتیاز روزنامه بشر در تهران به نام دکتر نورالدین کیانوری و چگونگی توقيف و رفع توقيف از روزنامه مزبور.

- تقاضای اهالی بندرعباس مبنی بر صدور امتیاز مجله بنادر به نام حاج عبدالکریم
شبلالحكما و تمایل وزارت فرهنگ به این موضوع.....
۲۴۳_۲۴۴
- صدور امتیاز روزنامه بنیاد در تهران به نام احمد مدنور.....
۲۴۵
- صدور امتیاز روزنامه بنیاد در تهران به نام دکتر غلامحسین علیم مروستی و چگونگی
توقیف روزنامه مذبور.....
۲۴۵_۲۴۶
- صدور مجدد امتیاز روزنامه بهار در تهران به نام احمد بهار پس از مکاتبات مکرر نامبرده با
توجه به ۲۵ سال سابقه انتشار آن روزنامه در مشهد و رعایت اصول فصل سوم قانون مطبوعات،
حسن نظر احمد بهار نسبت به نخست وزیر وقت و تقاضای نامبرده از وی مبنی بر تامین کاغذ
روزنامه ها و توزیع عادلانه آگهی.....
۲۴۷_۲۵۴
- صدور امتیاز روزنامه بهار ایران در شیراز به نام محمد حسین مجاهد، مکاتبات نامبرده با
قوام السلطنه و... به منظور درج مقاله ای حاکی از حسن ظن نسبت به زمامداری وی، تقاضای
رفع توقیف از روزنامه مذبور، حمایت تلگرافی اهالی شیراز از رفع بازداشت مدیر آن روزنامه،
ارسال قبض آبونمان برای نخست وزیر و درخواست مساعدت مالی.....
۲۵۴_۲۵۹
- صدور امتیاز روزنامه بهارنو در تهران به نام غلامرضا هروی سانی.....
۲۵۹
- صدور امتیاز روزنامه بهرام به نام عبدالرحمن فرامرزی پس از پیشنهاد و انتخاب چندین
عنوان روزنامه و شرحی مندرج در آن روزنامه خطاب به وزارت فرهنگ مبنی بر وضعیت
جمعیت و مدارس قمصر.....
۲۵۹_۲۶۲
- صدور امتیاز مجله بهشت در تهران به نام روح الله موزون.....
۲۶۳
- صدور امتیاز روزنامه بهمن در تهران به نام حسینعلی بهرامی و چگونگی توقیف و رفع
توقیف از روزنامه مذبور.....
۲۶۳_۲۶۴
- تقاضای استاندار کرمان و احمد هاشمی مبنی بر صدور امتیاز روزنامه بیداری و درج
آگهی های دولتی و ثبتی و اخبار ساده در روزنامه مذبور تاریخ امتیاز آن.....
۲۶۵_۲۶۶
- صدور امتیاز مجله بیداری ما در تهران به نام زهراء اسکندری و چگونگی توقیف آن
روزنامه.....
۲۶۶_۲۲۷
- صدور امتیاز روزنامه بیستون در گرمانشاهان به نام مهدی فرهپور، گزارش رئیس شهربانی
راجح به تعرض به فروشنده روزنامه بیستون، دستور اکید نخست وزیر مبنی بر بررسی مقالات و
مندرجات تحریک آمیز روزنامه مذبور و تعقیب صاحب امتیاز آن.....
۲۶۷_۲۶۸

پ

- اعتراض حاج اسماعیل مصباح (نجم‌المسالک) مبنی بر رسمی نشدن سالنامه پارس در
ادارات دولتی و تقاضای رسیدگی به این موضوع.....
۲۶۹
- صدور امتیاز روزنامه پارس در شیراز به نام فضل‌الله شرقی و عریضه مفصل نامبرده به شاه و
نخست‌وزیر مبنی بر پاره کردن فوق العاده روزنامه مزبور (تصویر به عکس شاه) توسط سرتیپ
هوشمند افشار.....
۲۷۰ - ۲۷۳
- صدور امتیاز مجله پازارگاد در تهران به نام بهاء‌الدین پازارگاد، شکایت دو تن از اهالی
شیراز نسبت به مهدی حمیدی دبیر مدارس شیراز و آگاهی از انتشار مجله مزبور در محل
تدریس وی.....
۲۷۰ - ۲۷۳
- صدور امتیاز روزنامه پایتحث ایران در تهران به نام دکتر خسرو پور‌مختاری.....
۲۷۴ - ۲۷۵
- صدور امتیاز روزنامه پایمردی در تهران به نام محمد وکیل.....
۲۷۵
- مکاتبات احمد کسری و پیروانش در مورد چگونگی توقيف و رفع توقيف از جراید پرچم
و پیمان، حمایتهای تلگرافی و... طرفداران و خوانندگان روزنامه پرچم و احمد کسری،
اظهار تصریحات از صاحب منصبان دولتی و مخالفین احمد کسری مبنی بر درج مقالات
ضد دیانت و مذهب رسمی کشور در روزنامه پرچم.....
۲۷۵ - ۲۸۷
- صدور امتیاز روزنامه پرچم اسلام در تهران به نام دکتر سید عبدالکریم فقیهی شیرازی، ابراز
تبریک و امتنان کارکنان روزنامه مزبور از صدارت قوام‌السلطنه به دلیل توجه وی به شاعر
مذهبی، حمایت تلگرافی اهالی همدان و شیراز مبنی بر استخلاص متهمین به قتل احمد
کسری، پیشنهاد ساخت مسجد در دانشگاه، تذکر مدیر آن روزنامه در رابطه با جلوگیری از
منبر رفتن صدرایی اشکوری واعظ، در رشت قبل از انتشار خبر آن، در روزنامه.....
۲۸۷ - ۲۹۲
- تبدیل نام روزنامه کوپال به پرچم ایران.....
۲۹۳
- صدور امتیاز روزنامه پرخاش در اصفهان به نام دکتر حسن انواری، حمله افراد مستتب به
حزب دمکرات، به چاپخانه پرخاش، چگونگی توقيف جراید پرخاش و خرد، انتشار
غیرقانونی روزنامه خرد در تهران، تهدید ضرب و جرح بر احمد انواری و ممانعت از نشر
مقالات وی.....
۲۹۳ - ۲۹۷
- صدور امتیاز روزنامه پرورش در تهران به نام میراحمد مدنی، درخواست انتشار مجدد آن
روزنامه پس از تعطیلی، اعتراض هیأت مدیره بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران نسبت به
درج مقالات افترا آمیز در روزنامه مزبور.....
۲۹۷ - ۳۰۱

- صدور امتیاز مجله پشون به نام کیخسرو کشاورز.....
 ۳۰۲
- صدور امتیاز روزنامه پند در تهران به نام دکتر حسن نفیسی.....
 ۳۰۲
- صدور امتیاز روزنامه پولاد در تهران به نام جواد تربتی.....
 ۳۰۳
- صدور امتیاز مجله هفتگی پیام به نام سید محمد پیامی و انتشار آن به جای روزنامه هفتگی
پیام.....
 ۳۰۴
- صدور امتیاز روزنامه پیام ایران در تهران به نام محمود سرشار و درخواست کانون هدایت
افکار مبنی بر اختصاص دو تن کاغذ به روزنامه مزبور.....
 ۳۰۴-۳۰۵
- درخواست انجمن روابط فرهنگی ایران و شوروی مبنی بر اختصاص کاغذ به مجله پیام نو و
صدر امتیاز جریده مزبور در تهران به نام عیسی بهنام.....
 ۳۰۵-۳۰۶
- صدور امتیاز روزنامه پیروز در تهران به نام دکتر حسین رهنا.....
 ۳۰۶
- صدور امتیاز روزنامه پیروزی در تهران به نام سید محمد مرتضوی و سردبیری دکتر حسن
مرتضوی و چگونگی توقيق ورفع توفیق از روزنامه مزبور.....
 ۳۰۷-۳۰۸
- صدور امتیاز روزنامه پیغام در شیراز به نام محمد علی عظیمی و تغییر محل انتشار روزنامه
مزبور از شیراز به تهران.....
 ۳۰۹
- دستور اکید فرماندار اردبیل مبنی بر جلوگیری از انتشار روزنامه پیغام آشنا پس از واقعه
مرداد.....
 ۳۱۰
- صدور امتیاز روزنامه پیکار در تهران به نام سید علی اکبر موسوی زاده.....
 ۳۱۱
- صدور امتیاز روزنامه پیکار روز در تهران به نام احمد نامدار و رفع توقيق از روزنامه مزبور.....
 ۳۱۰-۳۱۱
- گزارش چگونگی فعالیت مدیر و نویسندها روزنامه پیکان مبنی بر درج مطالبی اهانت آمیز
نسبت به نماینده ایران در سازمان ملل متحد و چاپ و انتشار گراوری از استالین و...
 ۳۱۱-۳۱۲
- صدور امتیاز روزنامه پیک تهران به نام سعید احیا.....
 ۳۱۲
- صدور امتیاز روزنامه پیک روز در اردبیل به نام علی علایی، مطالبی درباره چگونگی
رعایت قوانین مطبوعات و تهیه مدارک مورد نیاز از سوی صاحبان جراید شهرستانها، توقيق
روزنامه مزبور، تحت تعقیب بودن مدیران جراید پیک روز و پیغام آشنا، شرحی از بیوگرافی
علی علایی و تعقیب جراید منتشره در شهرستانها.....
 ۳۱۳-۳۱۷
- صدور امتیاز مجله پیک نو در تهران به نام دکتر زهراء کیا.....
 ۳۱۷

ت

- اعلامیه ولی مسکوب خطاب به حسینی داور مدیر روزنامه تاریخ مبنی بر حرکت کاروان
کفن پوشان به همدان و نسبتهای ناروای آن روزنامه به افراد کاروان و شخصیتهای ملی و مذهبی
و... ..... ۳۱۸-۳۲۰
- صدور امتیاز مجله تاریخی در تهران به نام علی اکبر تشید، مکاتبات مراجع ذی صلاح راجع
به نامه شیخ محمد باقر قمی مبنی بر اختصاص چند شماره از مجله مزبور (تصویرت مجانی) به
حوزه های علمیه قم، نجف و مشهد. ۳۲۱-۳۲۳
- صدور امتیاز روزنامه تبریز به نام حسین تبریزی پس از درخواست نامبرده. ۳۲۳
- صدور امتیاز روزنامه تجدد ایران در تهران به نام سید محمد طباطبائی. ۳۲۴
- صدور امتیاز روزنامه تدبیر در تهران به نام علی جلالی. ۳۲۴
- صدور امتیاز مجله تربیت بدنی و پیشانگی به مدیری و سردبیری دکتر علی کنی. ۳۲۵
- همکاری قانونی و بذل توجه استاندار خراسان به نماینده و مخبر روزنامه ترقی. ۳۲۵-۳۲۶
- صدور امتیاز روزنامه تشویق افکار در تهران به نام محمد رضا منصور. ۳۲۶
- تقاضای عبدالرحمن فرامرزی و برادرش مبنی بر انتشار مجله ماهانه تقدم بصورت روزنامه
و تغیر شکل مجدد آن، از روزنامه به مجله. ۳۲۷-۳۲۸
- صدور امتیاز روزنامه تمدن شرق در تهران به نام خلیل تمدن. ۳۲۹
- صدور امتیاز روزنامه تنبیه درخشان در تهران به نام ابراهیم معتقد. ۳۲۹
- صدور امتیاز روزنامه تنبداد در شهر کرمان به نام محمد حسین خواجه نصیری. ۳۳۰
- خصمان حسن معتقد از دکتر غلامحسین مصاحب، موافقت با انتشار روزنامه هفتگی
تندر به نام وی پس از طی مراحل قانونی و عدم پیشنه کفری. ۳۳۰-۳۳۲
- صدور مجدد امتیاز روزنامه تندر در تهران به نام دکتر غلامعلی رعایی آذرخشی. ۳۳۳
- صدور امتیاز مجله تندرست در تهران به نام دکتر احمد سید امامی. ۳۳۴
- درخواست عباس اسکندری مبنی بر صدور امتیاز روزنامه توده ایران. ۳۳۴
- صدور امتیاز روزنامه توده ایران در تهران به نام سلیمان اسکندری. ۳۳۵
- مکاتبات همسر مدیر روزنامه توفیق و کارکنان آن روزنامه مبنی بر استخلاص نامبرده از
بازداشتگاه، درخواست پروان کسری، راجع به مندرجات ضدکسری... و تحت تعقیب قرار
دادن نویسنده مقاله و محمدعلی توفیق، چگونگی توقيف و رفع توقيف و درج مطلبی انتقادی
از آن روزنامه با غلط های (بعمد) املایی و نگارشی. ۳۳۵

- درخواست ابوالحسن خدابنده‌لو مبنی بر صدور امتیاز روزنامه‌ای به نام: تهران، جهان و یا
ایام.....
۳۴۰.....
- صدور امتیاز روزنامه تهران به نام دکتر سیدنورالدین پژشکی.....
۳۴۰ - ۳۴۱.....
- درخواست مدیر روزنامه تهران امروز مبنی بر رفع توقيف از روزنامه مزبور و استخلاص
وی از بازداشتگاه، حمایت بیوک صابر از نامبرده و چگونگی توقيف آن روزنامه.....
۳۴۱ - ۳۴۲.....
- صدور امتیاز روزنامه هفتگی تهران مصور به نام عباس نعمت و روزنامه تهران مصور به نام
احمد دهقان اصفهانی، موافقت بالاشغال عباس نعمت در بنگاه راه آهن، چگونگی توقيف و
رفع توقيف از روزنامه مزبور، ارسال تلگرافات متعدد برله و علیه احمد دهقان و مندرجات
روزنامه‌اش.....
۳۴۳ - ۳۵۰.....
- صدور امتیاز مجله تیر در تهران به نام سید علی‌اکبر مجید فیاض.....
۳۵۱.....
- موافقت با تبدیل نام روزنامه دموکرات ایران به تیر و انتشار آن در تهران.....

آبادی

۲۰۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله آبادی را به نام آقای ضیاء الدین بهروش تصویب نموده است که با روش: اقتصادی - علمی - کشاورزی - روستایی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

از طرف وزیر فرهنگ

[شماره] ۳۵۷۰ / ۱۴۷۸۴ - [مورخ] ۲۶/۹/۱۴ [۱۳] رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۹۱ - ۱۰۸۰۰۲]

آب و خاک

۲۰۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۶۱۹ / ۴۲۵۷۵ - تاریخ ۲۱/۱۱/۱۳ [۱۳]
اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۱/۱۳ [۱۳] امتیاز مجله آب و خاک را به نام آقای دکتر تقی بهرامی تصویب نموده،

بنابراین چاپ و انتشار مجله آب و خاک در تهران به مدیری و سردبیر خود ایشان مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

آتش

۲۰۴
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۸۰۴ / ۴۲۷۸۱ - تاریخ ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ [۱۳] ۲۴
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آتش را به نام آقای سیدمهدي ميراشرافي تصويب نموده است که با روش: سیاسي - اجتماعي - کاريکاتوري به مدیری و سردبیری آقای احمد ديانى در تهران منتشر نماید. مراتب بدین وسile اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -
مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۷۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۲۰۵
نخست وزیر
به عرض برسد - مدیر روزنامه آتش به تقدیم چند کاریکاتور از حضرت اشرف مباردت و به عرض مبارک می رساند: با اینکه در مقالات و کاریکاتورها جنبه مخالفتی نداشته روزنامه او را توقيف کرده اند و استدعای عطف توجه و مرحمت دارد. کاریکاتورها عیناً از لحاظ مبارک می گذرد.

صدیقی: [۱۳] ۲۵/۵/۴
[۱۲۶۳ - ۱۰۸۰۰۲]

تلگراف از تهران - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۶۷ - تاریخ وصول ۴/۲۸ [۱۳۲۶]

جناب اشرف آقای نخست وزیر - در تعقیب اعلامیه و دستور دولت راجع به رسیدگی به اعلام جرمایی که از طرف جراید می شود، این جانب نامه به جراید نوشته و تقاضای رسیدگی به اعلام جرمی که نسبت به آقای مشایخی کرده بودم، نمودم. مفاد این نامه البته به اطلاع رئیس دولت هم رسیده است. چند روز پیش آقای بازپرس دیوان کیفر به شهربانی آمده از من پرسشها بی نمودند. بنده گفتم تازمانی که در بازداشتگاه هستم دسترسی به مدارک خود ندارم. بازپرس موضوع را به اطلاع دادستان دیوان کیفر رسانده و طبق دستور ایشان مقرر شده روزها برای تهیه و جمع آوری مدارک به اتفاق مأمورین شهربانی به خارج بروم. در روز ۲۶/۴/۲۴ [۱۳] به اتفاق مأمور شهربانی به خارج رفته و مدارک تهیه شده را به اطلاع بازپرس رسانیدم و چندین پرونده رادر شهرداری لاک و مهر نموده اند. ولی به محض اینکه آقای مشایخی حس کردند به دست و پا افتاده وسایل منع خروج این جانب را فراهم نمودند. محکومیت آقای مشایخی قطعی بوده است. جریان این قضیه را که کمایش همه اطلاع دارند به چه چیز جز حق کشی و قانون شکنی جناب اشرف می توان تعبیر کرد. این چه حکومتی است که اجازه می دهد مدعی بی گناه را توقیف کنند اما مدعی علیه مجرم را آزاد بگذراند؟ علت توقیف این جانب نیز حقگویی و افسای دزدیهای عمال دولت و آقای مشایخی بوده است. آقای قوام السلطنه من امروز در زندان شما هستم ولی بی پرده می گویم تازمانی که امثال مشایخی از کار برکنار نشوند و شما از آنها حمایت کنید مردم شما را شریک و سهیم در عملیات آنان می دانند و این هم پر واضح است که مرا زندانی کردید تا پرده از روی اعمال مشایخی برداشته نشود و سیاست فدای دزدیها شده است. ضمناً چون می داند که اثبات جرایم اعتبارنامه او را در مجلس شورای ملی رد خواهد کرد، دولت را وادار می کند که برای او زمینه فرار از محکمه را فراهم کند. آقای قوام السلطنه شما با حمایت از عمال خائن دولت ادعای کلیه مخالفین را مبنی بر اینکه شخص شما هم در این جرایم شریک هستید ثابت خواهید کرد. ما که در زندان شما هستیم از عدم خروج زندان هم با کی نداریم ولی بترسید از روزی که دست الهی از آستین ملت برای انتقام بیرون آید. آن وقت پاسخ سرنیزه شما را که به شکم گرسنه او تحويل می دهید، با دندان بدھید. آقای قوام شما سنگ را بسته و سگ را گشاده اید. بنابراین من که از دولت مأیوسم به مجلس شورای ملی متوجه شده و از بسیاری از وکلای پاکدامن و اشخاصی که به پول اعتنا ندارند استدعا دارم قبل از اینکه تکلیف اعلام جرم

این جانب معین شود در خصوص اعتبار نامه وی تصمیم نگیرند تا اینکه نویت محاکمه سایر دزدان برسد.
سید مهدی میراشرافی: مدیر روزنامه آتش

[۱۲۵۰ - ۱۰۸۰۰۲]

آتشبار

۲۰۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۱۸ - شماره ۷۴۸۰

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون مندرجات شماره (۴) مورخه ۲۵/۹/۱۸ [۱۳] نامه «آتشبار» و شماره مخصوص (۱) مورخه همان روز (ضمیمه آتشبار) برخلاف مشی سیاسی دولت و مصالح کشور تشخیص داده شد، دستور توقيف آن دو روزنامه به اداره شهربانی کل کشور صادر گردیده است. مراتب [را] استحضاراً به عرض می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۹۵ - ۱۰۶۰۰۲]

آتشگاه

۲۰۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - ۱۶۳۵ / ۸۹۳۷ - تاریخ ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ [۱]^۱
استانداری دهم (اصفهان) - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آتشگاه را به نام آقای حسین وکیلزاده تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - سیاسی - اجتماعی به مدیری و سردیری خودشان در اصفهان منتشر نمایند.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید [امضا]

[حاشیه]: رونوشت فوق به اداره شهربانی و اداره فرهنگ استان فرستاده می‌شود. - استاندار استان دهم [امضا]
[۲۹۱۰۰۰۴۴۶]

۱. رونوشت ارسالی این سند به اداره فرهنگ در آرشیو سازمان اسناد ملی ایران تحت شماره ۲۹۱۰۰۰۴۴۶ موجود است.

آذربایجان

۱

۲۰۹

وزارت کشور - اداره کل شهربانی - رونوشت گزارش شهربانی تبریز مورخه ۳۱۴ [۱۳] - نمره ۲۰/۸/۸

بعدالعنوان - عطف به دستور تلگرافی شماره ۵۶۶۵۷ - [مورخ ۲۰/۷/۷] [۱۳] به عرض می‌رساند: در تبریز فعلاً روزنامه شاهین با نظر آقای استاندار منتشر می‌شود. اخیراً گزارش رسید که به نام روزنامه آذربایجان که سابقاً منتشر می‌گردیده و موقوف شده بود روزنامه [ای] در تحت چاپ است. دستور داده شد جلوگیری نمایند و یک نسخه ناتمام آن را به نظر جناب استاندار رسانده و کسب نظریه گردید. معزی‌الیه دستور دادند از انتشار آن جلوگیری شود. اسماعیل شمس سردبیر روزنامه مزبور شرحی به استانداری نوشته و درخواست آزادی آن را نموده جناب استاندار نیز در ذیل آن خطاب به شهربانی نوشته‌اند که متعرض انتشار روزنامه آذربایجان نشوند. لذا رفع تعرض گردید. عین درخواست مزبور با یک نسخه از روزنامه که به طور ناتمام چاپ شده است، لفأً تقدیم می‌گردد.

کفیل شهربانی تبریز: پاسیار ۲ رستگار

رونوشت مطابق اصل است: [امضا حلى]

[۹۸۲ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۲۱۰

وزارت کشور - اداره کل شهربانی - اداره نگارشات - تاریخ ۲۰/۸/۱۹ [۱۳] - جناب آقای نخست وزیر - با تقدیم رونوشت گزارش شماره ۳۱۴ شهربانی تبریز راجع به انتشار روزنامه آذربایجان مستدعی است امر و مقرر فرمایند هر دستوری که باید در پاسخ شهربانی مزبور داده شود ابلاغ فرمایند.

رئيس اداره کل شهربانی: سرپاس رادر [امضا]

[حاشیه ۱]: آقای ملک الکلامی رونوشت خمیمه نموده بخواهید بفرستند.

[حاشیه ۲]: نظر وزارت فرهنگ خواسته شود.

[۹۸۲ - ۱۰۸۰۰۲]

۲۱۱

دفتر نخست وزیری - شماره عمومی ۱۱۳۰۲ - تاریخ ثبت ۲۰/۸/۲۲ [۱۳] - خیلی فوری است.
وزارت فرهنگ - رونوشت گزارش شماره ۳۱۴ - [مورخ ۲۰/۸/۸] [۱۳] شهریانی تبریز راجع به انتشار
روزنامه آذربایجان به ضمیمه ارسال می‌گردد. قدغن فرمایید در این باب توجه و نظریه آن وزارت خانه را
اعشار دارند.

[امضای عبدالحمید ملک الکلامی]

[۹۸۲ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۲۱۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۳۱۸ / ۳۹۲۴۹ - تاریخ ۲۷ آبان ۱۳۲۰ - خیلی فوری
جناب آقای نخست وزیر - بازگشت به نامه شماره ۱۱۳۰۲ - [مورخ ۲۲/آبان ۱۳۲۰] معروض می‌دارد:
چندی پیش راجع به تشکیل هیأتی در آذربایجان و قصد آنها مبنی بر انتشار روزنامه آذربایجان گزارشی
از اداره فرهنگ استان سوم رسید و طبیعت آن روزنامه را که منتشر شده بود فرستاده بودند. بر اثر این
گزارش ضمن نامه محترمانه شماره ۱۴ - ۴۵۳۱ - [مورخ ۱۲/آبان ۱۳۲۰] از جناب آقای استاندار
درخواست شد؛ ناشر روزنامه را وادار نمایند به وسیله اداره فرهنگ درخواست امتیاز نماید. به اداره
فرهنگ نیز دستور لازم صادر گردید. به علاوه به طوری که خاطر مبارک مستحضر می‌باشد مقرر گشته
بود فعلاً از انتشار روزنامه‌هایی که پیش از ۲۶ شهریور ماه سال جاری منتشر نمی‌شده‌اند جلوگیری شود.
به ویژه آنکه رعایت تشریفات قانونی هم به عمل نیامده و امتیاز صادر نشده باشد. بنابراین اگر با انتشار
روزنامه آذربایجان موافقت داشته باشند، ممکن است مقرر فرمایند، ناشر با مراجعه به اداره فرهنگ
تبریز مدارک لازم را بفرستد تا مراتب در شورای عالی فرهنگ مطرح شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق [امضا]

[حاشیه ۱]: استانداری سوم درخواست کرده بود امتیازی به نام صدای آذربایجان صادر شود و اقدام شد.

[حاشیه ۲]: باید نظر استاندار نسبت به روزنامه آذربایجان معلوم شود که صدور امتیاز برای آن روزنامه مصلحت هست
یا نیست.

[حاشیه ۳]: آقای مستوفیان - از استانداری توضیح بخواهید. ۹/۱ [۱۳۲۰]

[۹۸۷ - ۱۰۸۰۰۲]

۲۱۳

۵ دفتر نخست وزیری - شماره عمومی ۱۱۹۰۴ - تاریخ ثبت ۲۰/۹/۴ [۱۳] جناب آقای فهیمی استاندار استان ۳ - وزارت فرهنگ راجع به انتشار روزنامه آذربایجان گزارشی داده که رونوشت آن به ضمیمه فرستاده می شود.

نظر جناب عالی در این باب چیست؟ آیا صدور امتیاز برای این روزنامه مصلحت هست یا نیست؟
نخست وزیر: [اضای هادی اشتری] ۹/۱ [۱۳۲۰/۹] [۹۸۲-۱۰۸۰۰۲]

۲۱۴

وزارت کشور - اداره سیاسی - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۱۴ - شماره ۷۱۰۹ / ۴۹۶۰ / م - محترمانه
جناب آقای نخست وزیر - رونوشت گزارش شماره ۶۰۲ - [مورخ] ۲۴/۶/۲۹ [۱۳] ژاندارمری کل
کشور راجع به مندرجات روزنامه آذربایجان در خصوص شایعه انتشار اعزام آقای فرخ برای استانداری
سوم تلوأ برای استحضار عالی تقدیم می شود.
از طرف وزیر کشور: [احمد] فریدونی

[حاشیه ۱]: به عرض برسد. [۱۳۲۴/۷/۱۵]
[حاشیه ۲]: ملاحظه فرمودند. بایگانی شود. [۱۳] ۲۴/۸/۵ [۱۳۲۴/۶/۲۹]
[۲۰۳۹-۱۰۹۰۴۱]

۲۱۵

وزارت کشور - اداره سیاسی - کشف تلگراف رمز واصله از تبریز
ژاندارمری کل کشور - شماره ۶ روزنامه آذربایجان ارگان فرقه دموکرات می نویسد که گویا
می خواهند فرخ را برای استانداری استان سوم اعزام دارند. ما یقین داریم که این هم یک حق بازی
سیاسی است و فرخ با آن همه سابقه ننگین و جنایتهایی که نسبت به آذربایجان مرتکب شده است، هرگز
جرأت نخواهد کرد این مأموریت را قبول کند. [۱] ۳۲۴/۶/۲۹ ۵-۶۰۲-۲۹۵۰۸ - [مورخ]
شماره ۵۲۴ - مورخه ۳۲۴/۶/۲۸ [۱] مرموزات سرهنگ همایون

[حاشیه]: محرمانه - وزارت کشور
محترماً رونوشت تلگراف شماره ۵۲۴ - [مورخ ۳۲۴/۶/۲۸] ناحیه ژاندارمری آذربایجان جهت استحضار عالی
تقدیم می‌دارد.

از طرف فرمانداری ژاندارمری کل کشور: سرتیپ خسرو پناه - امضا
[۱۰۹۰۴۱ - ۲۰۲۹]

آذرمرد

۲۱۶
وزارت کشور - شهربانی کل کشور - تاریخ ۲۹/۳/۲۱ [۱۳] - شماره ۱۸۳۳ / ۹۰۱
۱/۱/۸۷۰۴/۲ - محرمانه - مستقیم - فوری

وزارت کشور - شهربانی تبریز گزارش می‌دهد روز ۳۲۹/۳/۱۶ [۱] از طرف اشرفی گنجه‌ای^۱ مدیر
روزنامه آذرمرد به مناسب انتشار صدمین شماره روزنامه مذکور دعوتی از رؤسای ادارات و سایرین به
سالن دبیرستان فردوسی به عمل آمده و اشرفی مذبور ضمن سخنرانی نسبت به ادارات و مأمورین دولتی
مخصوصاً مأمورینی که به عنوان بازرس و غیره از مرکز اعزام می‌شوند بدگویی و از اوضاع بهداری و
دادگستری و اداره تبلیغات و سازمان برنامه و فرهنگ تنقید و باکمال شدت به آنها حمله و توهین نموده به
طوری که در مستمعین تاثیر فوق العاده نموده است و همان شب ساعت ۱۲۴ اشرفی گنجه‌ای در مهمانخانه
هتل پارک در حالت مستی با جعفری کُرد و مستخدمین مهمانخانه و دو نفر ستون دوم ارتش که با
خانمهای خود مشغول خوردن شام بوده‌اند منازعه و بعداً رئیس دزبانی و فرمانداری نظامی شهر در محل
حاضر، چون گنجه‌ای مختصر مجروح شده بوده او را به منزلش اعزام و افسران را در دزبانی توقيف
می‌نمایند.

روز ۱۷ ماه جاری مدیر روزنامه مستقیماً به دادستان شکایت و قضیه از طرف دادستانی تحت تعقیب
قرار، ولی از نقطه نظر سخنرانی که همان روز نموده بوده و تحریک آمیز و برخلاف مصالح کشور بوده به
این موضوع انعکاس سوئی بخشیده است.

همچنین روز ۱۷ ماه مدیر روزنامه اعلامیه منتشر و مفاد آن زنده و برخلاف حقیقت می‌باشد. از

۱. اصل: اشرف گنجه

طرف فرمانداری نظامی طبق ماده (۵) توقيف و از نشر روزنامه جلوگیری و موضوع تحت پیگرد می‌باشد.

رئيس شهریانی کل کشور: سید مهدی فرخ [امضا]

[حاشیه]: نمره ۲۶۹۹ - [مورخ] ۳۱/۳/۲۹ [۱۳] رونوشت نامه بالا جهت استحضار به اداره انتظامات وزارت کشور رئیس اداره سیاسی [امضا] فرستاده شود.
[۱۶۲۵-۷۱۴-۲۹۰۰۳۵۱۰]

آذربایجان

۱

۲۱۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۴۸۱ / ۴۶۹۹۷ - تاریخ ۱۹ اسفند ماه ۱۳۲۱ [۱] چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۳ [۱۳] امتیاز روزنامه آذربایجان را به نام دکتر ابراهیم بروزگر تصویب نموده، بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آذربایجان به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۲

۲۱۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۹۱۱ / ۵۴۰۶ - تاریخ ۱۹/۳/۲۲ [۱۳] آقای دکتر ابراهیم بروزگر - چون شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ سهشنبه ۱۰/۳/۲۲ [۱۳] تغییر نام روزنامه آذربایجان تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آذربایجان به مدیری و سردبیری خود شما در تهران مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت در تعقیب‌نامه شماره ۷۴۸۱ / ۴۶۹۹۷ - [مورخ ۲۱/۱۲/۱۹] نخست وزیری فرستاده می‌شود.
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۱۱۰۱ - ۱۰۸۰۰۲]

آرزو

۲۱۹
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۲۳ / ۱۱۴۷ - تاریخ ۲۲/۱/۱۷ [۱۳]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۲/۱/۱۶ [۱۳] امتیاز روزنامه آرزو را به نام آقای اسدالله میرسپاهی تصویب نموده
بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آرزو در تهران به مدیری و سردبیری آقای دکتر امرالله سپهبدی مبصر
مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۲۲۰
فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۷۳۴ / د - تاریخ ۱۳۲۳/۱۱/۲۲ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون روزنامه یومیه آرزو که به جای
روزنامه هور منتشر می‌شود برخلاف مقررات و مشی سیاسی دولت رفتار نموده، علیهذا به اداره کل
شهربانی دستور داده شده است که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ شبیانی [امضا]
[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۳

۲۲۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۵۱۲/د - تاریخ ۱۳۲۳/۱۲/۲۰ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۷۹۱۶ - مورخه ۲۳/۱۲/۲ [۱۳] محترماً
معروض می دارد: چون مدیر روزنامه هفتگی آرزو متعهد گردیده که من بعد رعایت مقررات و اصول
نامه نگاری را بنماید، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از روزنامه مجبور رفع توقيف به عمل
آورند.

از طرف فرماندار نظامی تهران: سرهنگ شهرتیس [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۴

۲۲۲

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۶۴۰ - تاریخ ۱۳۲۴/۵/۶ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۱۰ روزنامه هفتگی
آرزو مقاله [ای] برخلاف مشی سیاسی دولت منتشر گردیده، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده
شد که از انتشار روزنامه مجبور به مدت یک ماه جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهارمست [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۵

۲۲۳

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۹۵۵ - تاریخ ۱۳۲۴/۵/۲۲ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۲۶۴۰ - مورخه ۲۴/۵/۶ [۱۳] محترماً
معروض می دارد: چون برای رسیدگی به پرونده روزنامه هفتگی آرزو که به علت نشر مقاله مخالف مشی
سیاسی دولت، توقيف شده دادسرای نظامی تهران احتیاج به شکایت شاکی خصوصی دارد، مستدعی
است امر و مقرر فرمایند چنانچه مقامات خارجی نسبت به مقاله مندرجہ در شماره (۱۰) روزنامه مجبور
شکایتی نموده اند عین شکایت آنها را برای تعقیب موضوع به فرمانداری نظامی تهران ارسال دارند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهارمست [امضا]

[حاشیه]: اداره بایگانی - این چه رویه است جدیداً اتخاذ شده هر کدام از آقایان که سابقه می‌خواهند نزد بنده چرا می‌فرستید؟ دقت بیشتری بشود. ۱ [۱۳] ۲۴/۶/۱

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۶ ۲۲۴

دفتر نخست وزیر - تاریخ پاکنویس ۵/۲۱ [۱۳۲۴] - تاریخ ثبت ۱۳ [۱۳] ۲۴/۶/۱۳

فرمانداری نظامی تهران - عطف به نامه شماره ۲۹۵۵ - [مورخ] ۲۴/۵/۲۲ [۱۳] راجع به توقيف روزنامه هفتگی آرزو اشعار می‌دارد: راجع به جریان توقيف روزنامه، سوابقی در دفتر نخست وزیری موجود نیست، فقط در این باب یک فقره گزارش این فرمانداری به شماره ۲۶۴۰ - [مورخ] ۲۴/۵/۶ [۱۳] دیده می‌شود.

رئيس دفتر نخست وزیری

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۷ ۲۲۵

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۹۶۸ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۳۰ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون شرح مندرجه در شماره ۱۳۵ -
مورخه ۲۴/۸/۲۹ [۱۳] روزنامه آرزو تحت عنوان "ایران در آتش است" مخالف مشی سیاسی دولت
می‌باشد، علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.
فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[حاشیه]: برای استحضار به عرض برسد. ۱ [۱۳] ۲۴/۹/۱

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۸ ۲۲۶

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۱۷۲ - تاریخ ۱۳۲۴/۹/۶ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۵۹۶۸ - [مورخ] ۲۴/۸/۳۰ [۱۳] معروض
می‌دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد از روزنامه آرزو رفع توقيف به عمل آورند.
فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۶۰]

۹

۲۲۷

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۱۵۷ - تاریخ ۱۳۲۵/۲/۲۷ - محترمانه - مستقیم
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - در اجرای امریه شماره ۲۰ - مورخه ۲۵/۲/۲۶ [۱۳] محتراً
معروض می دارد: روزنامه آرزو توقيف و از انتشار آن جلوگیری به عمل آمد.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]
[۱۳] ۲۵/۲/۲۶ - ۱۰۳۰۰۵

۱۰

۲۲۸

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۳/۱ - شماره ۱۲۶۴
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۱۱۵۷ - مورخه ۲۵/۲/۲۷ [۱۳] محتراً
معروض می دارد: بر طبق نامه شماره ۲۲ - مورخه ۲۵/۲/۳۱ [۱۳] معاون پارلمانی آن جناب از روزنامه
آرزو رفع توقيف به عمل آمد.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]
[۱۳] ۲۵/۲/۲۷ - ۱۰۳۰۰۵

۱۱

۲۲۹

فرمانداری نظامی تهران - نمره ۲۸۳۸ - [تاریخ] ۲۵/۵/۸ [۱۳]
جناب اشرف آقای نخست وزیر - محتراً معروض می دارد: در کنسرتی که به نفع روزنامه آرزو در
لیله ۷ مرداد ماه ۲۵ [۱۳] در تماشاخانه تهران داده شد مقداری از کارتاهای پیوست از طرف مدیر
روزنامه مذبور بین تماشاکنندگان منتشر که مورد استقبال حضار واقع گردید. مراتب استحضاراً به عرض
رسید.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]
[۱۳] ۲۵/۵/۸ - ۱۰۳۰۰۵

۱۲

۲۳۰

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۲۴۳ - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۸

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۳۳) روزنامه آرزو برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مجبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۶۷۶۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۱۳

۲۳۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۶۱۰ - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۱۷

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۸۲۴۲ - مورخه ۲۵/۱۰/۸ [۱۳] محترماً معروض می دارد: از روزنامه آرزو رفع توقیف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۶۷۶۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۱۴

۲۳۲

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۸/۲۳ [شماره ۱/۳۱۴۸]

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره ۳۱۴ - مورخه ۱۳۲۶/۸/۲۲ روزنامه آرزو برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد؛ علیهذا از انتشار روزنامه مجبور جلوگیری به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۶۷۰۰ - ۱۰۳۰۰۵]

آرشیتکت

۲۳۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۹۵ / ۱۸۳۳ - تاریخ ۲۷/۱/۱۳

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله آرشیتکت ( )^۱ را به نام آقای ایرج مشیری تصویب نموده است که با روشن: مطالب مربوط به معماری و ساختمان به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۶۸ - ۱۰۸۰۰۲]

آرمان ملی

۲۳۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۹۱۳ / ۱۱۱۸۴ - تاریخ ۱۱ تیر ماه ۱۳۲۳

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آرمان ملی را به نام آقای ابوالقاسم اربابزاده تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اجتماعی - علمی - فکاهی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود. کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -
مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۳۰۰۵ - ۶۷۷۳]

۱. در متن سند داخل پرانتز چیزی نوشته نشده است. احتمالاً پرانتز برای واژه لاتین آن Architect باز شده است.

۲

۲۳۵

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۴۹۳/د - تاریخ ۱۳۲۳/۱۱/۱۱ محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً به عرض می‌رسانند: چون نشر روزنامه آرمان ملی که به
 جای هور منتشر می‌گردد مخالف مشی دولت تشخیص داده شد به شهربانی کل کشور دستور صادر
 گردید که از انتشار آن ممانعت نمایند. مراتب استحضاراً به عرض رسید.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ شبیانی [امضا]

[۶۷۷۳-۱۰۳۰۵]

۳

۲۳۶

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۸۰۷ - تاریخ ۱۳۲۳/۱۱/۲۶ - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۷۴۹۳/د - مورخه ۲۳/۱۱/۱۱ [۱۳] محترماً
 معروض می‌دارد: روزنامه آرمان ملی به علت اینکه نام روزنامه توقيف شده داریا را با خط درشت در
 صفحه ۱ روزنامه خود درج نموده بود توقيف، ولی اکنون که مدیر آن کتاب تعهد نموده که من بعد روزنامه
 خود را در اختیار روزنامه داریا نگذارد به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه آرمان ملی رفع
 توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ شبیانی [امضا]

[۶۷۷۳-۱۰۳۰۵]

۴

۲۳۷

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۳۴۴۱ - تاریخ ۱۳۲۴/۶/۱۲ - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون در شماره مخصوص روزنامه
 آرمان ملی مقاله [ای] بر ضد مقامات دولت و مشوب ساختن اذهان افسران ارتش درج گردیده، علیهذا
 به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مجبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۶۷۷۳-۱۰۳۰۵]

۲۳۸

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۰۵۴ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۱ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۳۴۴۲ - مورخه ۲۴/۶/۱۲ [۱۲] محترماً
معروض می دارد: چون مدیر روزنامه آرمان ملی معهد شد که من بعد روزنامه خود را در اختیار اشخاص
دیگر قرار ندهد، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از روزنامه منظور رفع توقيف به عمل
آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۷۳]

۹

۲۳۹

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۸۳۳ - تاریخ ۱۳۲۴/۱۰/۱ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره اخیر روزنامه
آرمان ملی مخالف مشی سیاسی دولت تشخیص داده شده، علیهذا با اجازه آن جناب به اداره کل
شهریانی دستور داده شد از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۴۰]

۱۰

۲۴۰

تلگراف - از نیشابور - به ط [تهران] - شماره ۳۰۸ - تاریخ وصول [۱۳۲۵/۲/۳۰]
جناب آقای نخست وزیر - رونوشت وزارت فرهنگ - شورای عالی فرهنگ - اداره کل تبلیغات - رهبر
- ظفر - آرمان ملی - اعطای امتیاز جریده فریده «آرمان ملی» که زبان حال مارعایی ستم کشیده نیشابور
می باشد به نام آقای ابوالقاسم ارباب زاده که از جوانان پاکدامن می باشند، موجبات قدردانی قاطبه اهالی
این شهرستان را از شورای عالی فرهنگ فراهم ساخته و از اینکه عده قلیلی از مرتعین دست نشاندگان
نبوی سبزواری و با عملیات غیرقانونی ایشان را آن طوری که نسبت به دولت و ملت ایران معرفی نموده و
می نماید. به دست و پا افتاده و توهینات ناروایی به آقای مدیر محترم روزنامه آرمان ملی رواداشتهاند و

می داند مورد تغیر قاطبه اهالی این شهرستان واقع واز اینکه عملیات نبوی وکیل قلابی را گوش زد جامعه ایرانی می سازد و گرگانی را که در لباس میش برای انتخابات آینده با تهدیدات گوناگون زمینه سازی نموده و می خواهد باز نبوی سبزواری را برابر ما تحمیل و موجبات بدینختی و شرمندگی ما را فراهم سازند به جامعه ایرانی معرفی می نمایند. بدین وسیله از معظم ایه سپاسگزاری می شود و نیز از پیشگاه محترم جانب آقای نخست وزیر و شورای عالی فرهنگ استدعا داریم که موجبات تشویق این طریق نامه نگاران را فراهم فرمایند و عملیات مرجعین را نقش برآب فرمایند.

[در ادامه نام حدود ۵۰ نفر آمده است]

[حاشیه]: مربوط به دولت نیست، بایگانی شود. ۲۵/۴/۲ [۱۳]

[۱۲۰۹ - ۱۰۸۰۰۲]

آروسیاک

۲۴۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۴۱۸ / ۴۶۹۵۷ - تاریخ ۱۶ بهمن ۱۳۲۰
آفای آردasher نظریان - انتشار روزنامه آروسیاک که مسلک آن: علمی - ادبی اجتماعی - اخباری -
اقتصادی - سیاسی و بی طرفی می باشد به زبان ارمنی و خلاصه آن به فارسی به مدیریت و مسؤولیت شما
مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

آریا

۲۴۲

وزارت فرهنگ - اداره انطباعات - شماره ۶۲۱۶ / ۴۱۱۳۵ - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۱۱

اداره فرهنگ کرمانشاه، فرمانداری کرمانشاه - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آریا را به نام آقای مهندس محمدعلی محمدیان دارای شناسنامه شماره ۳۵۱۸ صادره از کرمانشاه تصویب نموده است که با روشن: علمی اجتماعی - اقتصادی به مدیری و سردبیری خود در شهر کرمانشاه چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

نمره ۶۲۱۶ / ۴۱۱۳۵ - [مورخ ۲۵/۱۰/۱۷] رونوشت به دفتر نخست وزیری ارسال می‌شود.

رئیس اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه: دکتر [مهندی] بیانی [امضا]

[۱۲۱۸-۱۰۸۰۰۲]

آریان

۲۴۳

اداره سالنامه آریان - تاریخ ۱۳۲۱/۲/۲۰ - خصوصی - مستقیم - خیلی فوری
نامه غیررسمی

خواهشمند است به^۱ آقای برومد دستور فرماید مستقیماً به عرض برسانند و به هیچ وجه در دفاتر رسمی وارد نکنند و پاسخ آن را نیز روی کاغذ (بی‌مارک نخست وزیری) در ظرف ۲ روز مرحمت فرمایند. جناب آقای علی سهیلی نخست وزیر معظم - چون این جانب که از طرفداران دولت تاریخی شما هستم و برای وظایفی وجودی که به عهده خود محول می‌دانم تصمیم اتخاذ نموده‌ام خدماتی فی حد ذاته برای ایجاد یک وحدت نظر حقیقی بین ملت و دولت بنمایم و می‌بینم آن طوری که شایسته و بایسته

است هنوز عموم کشور به مراتب اعتلای نفس و تفوق فکر و سجایای نیک نفسانه آن بزرگ مرد ایران دوست پی‌نبرده و فداکاری و حقیقت آن ضمیر با تعالی را به خوبی درک ننموده‌اند، لازم دانستم برای خدمت به میهن خود از راه مطبوعات و تبلیغات به طوری که در اروپا دیده‌ام و ستایش مردان با حقیقت را از جمله برنامه‌های ملل زنده می‌دانم؛ تاریخچه آن جناب را در رساله کوچکی که به نام (دولت نخست وزیر سهیلی) می‌باشد چاپ و به تعداد کثیری منتشر سازم. چون بنا به فکر ناقص خود این موضوع را به هیچ وجه تظاهر نمی‌دانم و بلکه تاثیرات قلم خود را که باید در انسجام و انشاد این موضوع مهم به کار برده شود و مزایای اخلاقی و بسیاری مواضع دیگر را با آن باید مربوط سازم موثر در اعمال خواننده می‌دانم و در حقیقت برای پیشرفت منظور میهن پرستانه و تولید وحدت ملی مفید می‌دانم نه از جهت مدح یا غیره، لذا خواهشمندم با این حُسن نیت موافقت فرموده و تاریخچه زندگانی سیاسی ذات مبارک را دستور فرمایید یکی از نزدیکترین کسانی که بیش از همه به مراتب مزایای اخلاقی آن ذات مبارک را آشنا نیای داشته باشد هرچه زودتر به این جانب برسانند که طرف احتیاج و لزوم فوری است و موجب تشکر و امتنان خواهد گردید.

با تقدیم احترامات فائقه - مدیر آریان [امضای ذیبح‌الله قدیمی و مهر اداره سالنامه آریان]

[۱۰۳۰۰۵ - ۶۶۳۰]

۲۴۴

اداره سالنامه آریان - تهران: تاریخ ۱۳۲۱/۸/۲۳ - شماره ۹۷۹۰ - جای اداره: لاله‌زار -
خیابان شهرداری - تاریخ تأسیس ۱۳۱۶

مقام معظم نخست وزیری - اداره سالنامه آریان از سال ۱۳۱۶ تأسیس یافته و تا امسال مرتبأ در منظور مقدس خود که خدمت به فرهنگ و پشتیبانی از اساس دولت و تولید مرکزیت و وحدت ملی و تشویق جامعه به اطاعت و تمکین از قوانین و مقررات می‌باشد پیشرفت کامل کرده است.

علاوه بر سالنامه آریان اقدم به چاپ و تألیف آثار گرانبهای دیگری نیز نموده است که نسخ چاپ شده آنها را تمام وزرای گرام و رجال برجسته کشور دیده و مشاهده فرموده‌اند و هزاران نامه‌های قدردانی در اطراف آنها نسبت به خدمات فرهنگی این مؤسسه مرقوم فرموده‌اند.

برای تمام ادارات فرهنگ شهرستانها و کلیه کتابخانه‌ها و قرائتخانه‌های ملی و کتابخانه‌های

آموزشگاهها و دانشکده‌ها و اکثر مقامات رسمی و مراکز دولتی نیز پیوسته از هر نسخه انتشارات خود رایگان تقدیم و ارسال داشته و تقریباً از هر نشریه هزار جلد آن بدون قبول بها، رایگان پخش و منتشر گردیده است.

اینک چون دولت فعلی که فی الحقیقہ می‌توان آن را درخشنادرین فصل حکومت اخیر ایران دانست با مشکلات فوق العاده توانسته‌اند به هیجانات عمومی آرامش مطلوب بیخشند قطعاً احتیاج به تبلیغات شایسته دارند. این جانب که نویسنده و مؤسس سالنامه آریان می‌باشم برای خدمتگزاری بیشتری بدین وسیله استدعای رسمیت بخشیدن به سالنامه آریان را تقدیم می‌دارم تا در صورت تصویب امر به صدور فرمان آن بفرمایید.

سالنامه آریان که همه ساله منتشر می‌شود مجموعه‌ای است از آمار و نمودارها و اسامی کارمندان عالی رتبه دولت که در هر موقع مراجعه به آن برای کلیه مقامات رسمی مورد احتیاج بوده و لازم واقع می‌شود. سال گذشته با اینکه سازمان وزارت‌خانه‌ها تکمیلاً در هیچ یک از سالنامه‌های منتشره موجود نبود در سالنامه آریان علاوه بر سازمان دربار شاهنشاهی و مجلس شورای ملی سازمان کلیه ۱۲ وزارت‌خانه‌های کشور شاهنشاهی تکمیلاً مندرج گردیده بود و البته توجه کاملی بود که دولت معظم وقت و کارمندان محترم آن با ارسال اطلاعات مربوط نسبت به این سالنامه مبذول فرموده بودند.

به علاوه تمثال مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه جوانبخت و علیاحضرت ملکه معظمه و بسیاری گروه‌های عالی و نفیسی از پیشرفتهای فرهنگی و صنعتی و از رجال و اشخاص بر جسته کشور فقط در این سالنامه جالب توجه عموم خوانندگان بود، البته مقصود این است که سالنامه از هر حیث کامل و تقریباً دولتی به نظر می‌رسد.

با اینکه سال گذشته تقریباً نخستین سال انتشار جدید سالنامه بود نواقصی به نظر می‌رسد که در سال جاری چون کارمندان و نویسنندگان آن مجبوب شده‌اند از هر حیث خود را مجهز نموده‌اند تا سالنامه آبرومند و جامعی منتشر و تقدیم عموم نمایند. کثرت چاپ که مهمترین اساس اهمیت یک نشریه است در این سالنامه از تمام سالنامه‌ها بیشتر بوده و به همین نسبت همه ساله افزایش زیادتری می‌یابد به طوری که در سال جاری قطعاً دو برابر سالنامه‌های دیگر منتشر خواهد گردید و شاید لااقل مثلاً سه برابر روزنامه اطلاعات منتشر گردد.

تقویم بغلی سالنامه که قشنگ‌ترین و زیباترین تقاویم است و همچنین ارقام تقویم مندرجه در خود

سالنامه و رؤیت هلال به موجب قراردادی که با مستخرج معظم آقای حبیب‌الله ذوالفنون بسته شده است از طرف ایشان با توضیحات کامل نجومی داده شده است که در سالنامه آریان چاپ می‌شود و این منجم محترم یگانه کسی است که دولت تصحیح تمام تقاویم را به عهده ایشان واگذار کرده است. چاپ سالنامه آریان نیز در چاپخانه مجلس که بهترین چاپخانه‌های کشور است به عمل خواهد آمد و مانند همه ساله برای هیأت محترم دولت و مقامات رسمی از مجلدهای عالی طلاکوب تقدیم خواهد شد. از حیث مطالب و مندرجات سالنامه البته چون اکثر کارمندان محترم دولت نسبت به فدوی آشنایی و مرحمت خاصه دارند و می‌دانند که جوانی صدیق در مورد اطمینان کامل دولت هستم و نشريات پيش و سخنرانيهای فدوی نیز مدرک اين آزمایش است همچنین تحصیلات اين جانب در فن نويسندگی و ادبیات و مطالعه در فن روزنامه‌نگاری در کشورهای اروپا و غيره مؤید اين نظریه است. بر جسته ترين مطالب و موضوعات خواهد بود که مفید و راهنمای برای تمام طبقات جامعه ایرانی قرار خواهد گرفت و البته اکثر مطالب آن اطلاعات و اندرزهایی خواهد بود که دائمآ طرف لزوم عموم است.

با توجه به این نکته که دولت معظم فعلی یکی از نکات حساس برنامه خود را دخالت دادن جوانان و استفاده از نیروی استعداد آنان در کارهای دولتی قرار داده‌اند، اینکه تمنا و استدعا دارد برای تشویق این مؤسسه که مدیر و کارمندان آن عموماً جوانان تحصیل کرده می‌باشند و با سازمان اداری مرتبی کار می‌کنند امر و مقرر فرمایید، سالنامه آریان را از این پس رسمیت بخشدیده و آن را سالنامه رسمی کشور محسوب فرمایند. علاوه بر اینکه این تشویق موجب مسرت دوستان بیشمار ما و کلیه جوانان خواهد گردید، این مؤسسه نوزاد نیز با کمک دولت نواقص خود را از هر حیث مرتفع ساخته آنچه مطالب و بخشناهها و قوانین و آمارهای مهمی که دولت معظم در سال گذشته صادر فرموده و انتشار آن را به تعداد کثیر برای اطلاع و آگاهی عموم لازم بدانند در نخستین شماره سالنامه خود که موعد انتشار آن نزدیک است چاپ خواهد نمود و ضمناً از صرف بودجه‌های کثیری که به مصرف انتشار سالنامه‌ها از کارهای وزارت‌خانه‌ها و ادارات و همچنین مجلات مختلف و غيره می‌رسد جلوگیری به عمل آمده و تمام آن اطلاعات حتی الامکان در این سالنامه چاپ و منتشر خواهد گردید.

با تقدیم احترامات شایسته و فائقه: مدیر سالنامه آریان [مهر سالنامه آریان و امضای فیض‌الله قدیمی]
[حاشیه]: دفتر - شرحی به وزارت فرهنگ بنویسید و نظر بخواهید که به چه نحو می‌توان وسایل تشویق این سالنامه را تهیه نمود؟ [امضا] [۱۳۱۱-۲-۱۰۸۰۰۲] [۲۱/۸/۲۵]

۳

۲۴۵

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۲۹۰۵ - تاریخ ثبت ۲۱/۹/۴ [۱۳]

آقای دکتر قدیمی مدیر سالنامه آریان نامه‌ای نوشته و تقاضا نموده سالنامه نامبرده سالنامه رسمی کشور شناخته شود. قدغن فرمایند نظریه آن وزارت خانه را در این خصوص اعلام داشته و معلوم نمایند از چه راه می‌توان نسبت به سالنامه آریان مساعدت و وسیله تشویق متصدی آن را فراهم نمود.

[امضای هادی اشتری] ۹/۲ [۱۳۲۱/۱]

[۱۳۱۱-۲-۱۰۸۰۰۲]

۴

۲۴۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۱۵۳۳/۵۳۴۱ - تاریخ ۲۱/۹/۲۹ [۱۳]

مقام نخست وزیری - عطف به نامه شماره ۲۲۹۰۵ - [مورخ] ۲۱/۹/۴ [۱۳] راجع به درخواست آقای قدیمی مدیر سالنامه آریان تصدیع می‌دهد که چون سالنامه‌های زیادی در پایتخت منتشر می‌شود به عقیده این وزارت ترجیح یکی از آنها بر دیگران موجب شکایت و رنجش آنها خواهد بود خاصه اگر دلیل قطعی برای این ترجیح در دست نباشد.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۱۳۱۱-۲-۱۰۸۰۰۲]

۵

۲۴۷

اداره سالنامه آریان - تهران - تاریخ ۱۳۲۱/۱۰/۲۹ - شماره ۱۹۶۴۰ - جای اداره: لاله‌زار - خیابان شهرداری - دارای نمایندگان در تمام شهرهای ایران - تاریخ تأسیس ۱۳۱۶ - چاپ و انتشار کتب و مجلات

دعوت از مقامات صلاحیتدار و مصادر امور و شخصیت‌های پارزه و شعراء و نویسنده‌گان

سالنامه آریان که یک مطبوعه موقت و تاریخی مصور کشور ایران است و تاحال سالهای متعددی همه ساله اول اسفند ماه منتشر گردیده است؛ علاوه بر اینکه طرف اطیبان و توجه دولت و زمامداران کشور می‌باشد در ظرف یکسال ممکن است تا پانصد هزار نفر از برجسته‌ترین افراد منوار الفکر کشور (مخصوصاً در شهرستانها) خواننده داشته باشد.

همه ساله از مقامات رسمی و مصادر ایران و نویسنده‌گان و صاحبان ذوق و اطلاع و اداراتی که مرکز اطلاعات هستند تقاضای ارسال مطالب و آثاری برای چاپ و به یادگار ماندن تاریخ در این سالنامه می‌نماید و این موضوع را وظیفه حتمی خود می‌داند. زیرا سالنامه آریان متعلق به تمام ایران است و همه در آن شریک و ذی سهم هستند.

اینک خواهشمند است یک اثر قلمی و نفیسی از طرف خود جناب عالی به انضمام یک قطعه عکس پرسنلی و شرح حال (بیوگرافی) خودتان را هر چه زودتر برای چاپ در این سالنامه گرانبهای ارسال فرمایید؛ موجب تشکر و امتنان خواهد گردید.

سالنامه روزنامه نیست تاریخ زنده و جاویدان است و چون وقت باقی نیست ما بیش از این یک دفعه تقاضای خود را تکرار نمی‌کنیم و آنچه که بعد از یک هفته بررسد به چاپ نخواهد رسید. یک برگ آگهی سالنامه در پیوست تقدیم می‌گردد و در پایان معروض می‌دارد: در حدود سبک و روش و فهرست سالنامه که در این آگهی مندرج گردیده است آنچه از طرف اشخاصی که این دعوت‌نامه رسمی به نام گرامشان صادر و تقدیم گردیده است بررسد با ذکر قدردانی از فرستنده‌گان مطالب و عکسها و نشریات و آثار در این سالنامه تاریخی به چاپ خواهیم رسانید و به یادگار خواهیم گذاشت (در صورتی که عکسها و نقشه‌ها و نشریات چاپی ارسالی مورد لزوم فرستنده‌گان باشد، مسترد خواهیم داشت).

از این دعوت‌نامه به عنوان کلیه وزارت‌خانه‌ها و ادارات اطلاعات و آمار و انتشارات و جراید نیز تقدیم می‌گردد تا هرگونه مطالب کلیدی که از لحاظ اطلاع عموم در انتشار آنها علاقه‌مند باشند برای چاپ در سالنامه آریان ارسال فرمایند (به چاپ خواهد رسید).

با تقدیم احترامات فائقه - مدیر سالنامه آریان: ذبیح‌الله قدیمی [مهر و امضای]

[حاشیه]: اقدامی ندارد.

[۱۳۱۱-۲-۱۰۸۰۰۲]

اداره سالنامه آریان - تاریخ ۱۳۲۳/۳/۶ - شماره ۱۱۰۰

جناب آقای ساعد نخست وزیر معظم ایران - با اینکه این جانب یکی از طرفداران جدی حکومت و دولت جناب عالی هستم و شما را از تمام نخست وزیرهایی که تاکنون در این کشور زمامدار بوده‌اند

شایسته‌تر و شریف‌تر می‌دانم و هیچ وقت هم مدح و تملق نگفته‌ام، معهذا در جناب عالی نیز مانند سایر نخست وزیرها یک سیاست دیده می‌شود که می‌توان آن را نقطه ضعف نامید و البته بعد از تقاضای عفو از جناب عالی به عرض می‌رسانم و آن عبارت از این است که یک عده اشخاص معین و یک عده که همیشه سوار بر ملت بوده و بازیگران مختلف این تماشاخانه هستند با عنوان‌ها و نامهای پرطنطه خود به ملاقات جناب عالی آمده وقت جناب عالی را گرفته و از جناب عالی تحصیل امتیازات جدیدی می‌کنند و آن وقت همان‌ها برای اینکه بار دیگر هم مطالبه تسهیلات دیگری از نخست وزیر غیر از جناب عالی بکنند وسایل سقوط حکومت شمارا فراهم می‌آورند و دائمًا از این معركه استفاده می‌کنند.

جناب عالی که مانند سایر نخست وزیرها دروغ را با سیاست خود توأم نمی‌کنید بلکه شرافت با سیاست شما هم عنان است؛ پس باید طبق وعده‌ای که به ملت داده‌اید از جوانان درستکار و فعالی که می‌توانند امور مهمی را اداره کرده و با سیاست جاری دولت و کشور از روی احتیاط کارکنند تشویق به عمل آورده امور مهم دولتی را به کف کفایت آنان بسپارید و آنان را تقویت کنید تا کم رسم دزدی و خودپرستی از میان برود.

با اینکه در دوره حکومت آقای سهیلی به این جانب پست شهرداری اصفهان و یک مرتبه هم بخشداری بندر پهلوی وغیره تکلیف شد، چون گرفتار کارهای مطبوعاتی خود بودم به حضور ایشان عرض معدرت تقديم داشتم. ولی حالیه فارغ هستم و اگر جوانی مانند بندۀ که در این کشور دارای سوابقی درخشنان است تقاضای دخول در فعالیت به نفع میهن خود بنماید، باید از رئیس دولت بخواهد. بندۀ از جناب عالی خواهش کردم به وزارت فرهنگ دستور مؤکد صادر بفرماید امتیاز روزنامه آریان را که مدتی است بندۀ تقاضا کرده‌ام و بر اثر مخالفت یک نفر از کارکنان جیره‌خوار وزارت فرهنگ تاکنون نداده‌اند به بندۀ اعطای نمایند ولی متأسفانه با اینکه جناب عالی یک دفعه در وزارت خارجه و یک دفعه هم در کاخ نخست وزیری و عده فرمودید که دستور می‌دهم فوراً امتیاز شما را بدنه‌ند در سه شنبه گذشته که شورا بوده امتیاز یک عده اشخاصی که علاوه بر نداشتن لیاقت شاید تناسب هم نداشتند، داده شد ولی امتیاز بندۀ را که بیست سال است خود را معرفی کرده‌ام که طرفدار دولت و سیاست جاری کشور خود هستم و سالنامه آریان بهترین گواه من است هنوز داده نشده. این است که خواهشمند به آقای وحید دستور صریح بفرماید در شورای روز سه شنبه آینده امتیاز روزنامه آریان را صادر و به بندۀ ابلاغ نمایند و بیش از این بندۀ را ناظر این جریانات نگذارند موجب تشکر و امتنان این جانب از جناب عالی خواهد گردید.

با تقدیم احترامات فائقه - مدیر سالنامه آریان [امضای ذیح اللہ قدیمی و مهر اداره سالنامه آریان]

۲۴۹

دفتر نخست وزیری - شماره عمومی ۵۵۷۹ - تاریخ ثبت ۲۰/۳/۲۳ [۱۳]

وزارت فرهنگ - آقای قدیمی مدیر سالنامه آریان شرحی نوشه و اظهار می دارد با اینکه مدتی است از وزارت فرهنگ تقاضای اعطای امتیاز روزنامه آریان را نموده تا به حال در این باب اقدامی نفرموده اند. دستور فرمایید نسبت به اعطای امتیاز روزنامه مورد تقاضای ایشان بر وفق مقررات قانون اقدام و نتیجه را اعلام دارند.

نخست وزیر

[۶۷۵۲ - ۱۰۳۰۰۵]

۸

۲۵۰

اداره سالنامه آریان - جای اداره: لالهزار - خیابان شهرداری - دارای نمایندگان در تمام شهرهای ایران - تاریخ ۱۰/۲/۱۳۲۳ - شماره ۲۱۸۷۲ - فوری است.

نخست وزیری - خواهشمند است یک قطعه عکس پرسنلی جناب آقای نخست وزیر و یک قطعه عکس پرسنلی جناب آقای معاون و یک قطعه عکس پرسنلی وزیر محترم مشاور و یک قطعه عکس پرسنلی آقای رئیس دفتر نخست وزیری را با قید فوریت برای درج در سالنامه آریان ارسال فرماید. موجب تشکر و امتنان است.

مخصوصاً توجه فرمایید از این سالنامه تعداد بسیاری در کشورهای خارجه پخش می شود. عکس سایر آقایان وزیران محترم و همچنین عکسهای لازمه کوردیلماتیک ایران واصل و گراور شده است. اگر عکسهایی که درخواست شده ارسال نفماید و یا به موقع نرسد موجب نقص سالنامه گردیده و این نقص پس از انتشار مشهود خواهد گردید.

با تقدیم احترامات فائقه - اداره سالنامه آریان و قرائتگاه بزرگ تبلیغات ملی جراید ایران

[امضای ذیبعلله قدیمی]

[۱۱۹۰۰۳ - ۱۲۱]

۲۵۱

اداره سالنامه آریان - جای اداره: لاله‌زار - خیابان شهرداری - دارای نمایندگان در تمام شهرهای ایران - تاریخ ۲۰/۱۰/۱۳۲۳ - شماره ۲۱۸۵۲

نخست وزیری - خواهشمند است مقرر فرمایید طبق معمول همه ساله، سازمان کامل نخست وزیری و وزرای مشاور و بازرسی نخست وزیری و اداره کل انتشارات و تبلیغات و رادیو و سایر تشکیلات تابعه نخست وزیری را برای درج در سالنامه آریان ارسال فرمایند. موجب تشکر و امتنان است.
با تقدیم احترامات فائقه - اداره سالنامه آریان و قران‌تکاه بزرگ تبلیغات جراید ایران
[امضای ذیبح‌الله قدیمی]

[۱۱۹۰۰۳ - ۱۱۹۰۳]

آزاد

۱

۲۵۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۱۷۱/۷۶۲۱ - تاریخ ۲۳ بهمن ۱۳۲۰ - آقای عبدالقدیر آزاد - انتشار روزنامه آزاد که مسلک آن: دمکراسی - مجاهده در بیداری افکار عامه - ترویج معارف می‌باشد توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید در تهران مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین]
[۱۰۸۰۰۲ - ۱۹۹۰]

۲

۲۵۳

دفتر نخست وزیر - یادداشت
به رئیس کل شهربانی تلفن فرمایید به وسیله فرمانداری نظامی روزنامه آزاد را توقيف نمایند. این خبر را هم امشب به سایر جراید بدنهند که منتشر کنند.
[امضای علی سهیلی]

[حاشیه]: به آقای سرپاس تلفن شد اقدام نمایند. به آقای شیروانی هم گفته شد خبر را به روزنامه‌ها بدهند.

[۱۳] ۲۱/۲/۲

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۲۵۴

مجلس شورای ملی - تاریخ ۵ اردیبهشت ۱۳۶۱

جناب آقای نخست وزیر - حسب الامر اعلیحضرت پادشاه سابق، عبدالقدیر سیز و اوری مدیر روزنامه آزاد مدت ده سال توقيف بود. در تحولات اخیر و عفو عمومی مشارالیه هم که بی تقصیر بود از حبس رهایی یافت.

ولی موقعی از حبس مرخص شد که در نتیجه ده سال زندانی بودن تمام هستی و زندگی را از دست داده بود. ناچار و ناعلاج شروع به نوشتن روزنامه آزاد نمود. برخلاف سیاست دولت هم چیزی نوشته است و اخیراً بدون جهت روزنامه‌اش را توقيف کرده‌اند.

ملاحظه فرمایند، از یک نفری که ده سال بی تقصیر حبس بوده و بی تقصیر روزنامه‌اش و ممر معاشش توقيف شود در آینده چه توقع می‌توان داشت. او را نسبت به تمام معتقدات بدین خواهد نمود. بنابراین توجه به این مراتب فرموده مقرر دارند رفع توقيف از روزنامه آزاد شود. مشارالیه هم برخلاف مصلحت کشور و سیاست چیزی نخواهد نوشت.

[امضای: محمد ابراهیم امیر تیمور کلالی، نماینده کاشمر] - [امضای: محمود فرج، نماینده قوچان] - [امضای: علی مؤید ثابتی، نماینده مشهد] - [امضای: دکتر میرزا آفاضیاء، نماینده تربت حیدریه] - [امضای: میرزا محمد علی منصف، نماینده بیرجند]

[حاشیه]: بایگانی شود.

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۲۵۵

مجلس شورای ملی - رونوشت تلگراف شماره ۲۳ عبدالقدیر از تهران - پیوست شماره ۱۳۶۱/۲/۷ - مورخه ۶۶۲۷

بعدالعنوان - رونوشت آقایان: آزادی، طوسی، نراقی، دشتی، امیر تیمور کلالی، انوار، دکتر جوان،

فرخ، طباطبایی، معدل، شاهروندی، دبستانی، نوبخت، فریدونی، دکتر غنی، مسعودی [و] خراسانی ....^۱
- روزنامه آزاد که مندرجات آن مخالف با سیاست خارجی و داخلی دولت و مقررات حکومت نظامی
نبوده دروز است برحسب اخطار شفاهی از طرف دولت توقيف گردیده به نام حفظ قانون اساسی و
آزادی مطبوعات اقدام مقتضی برای رفع توقيف آن را خواستارم. عبدالقدیر- برابر اصل است.

رئيس اداره دبیرخانه مجلس: [امضای ابوالفضل عنقا]

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۵

۲۵۶

تلگراف از تهران - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۸ - تاریخ وصول ۲/۷ [۱۳۲۱]
مجلس شورای ملی - رونوشت هیأت محترم دولت - رونوشت ایران - اقدام - ستاره - سیاست - مهر
ایران [و] صدای ایران - روزنامه آزاد که از اولین شماره جز پشتیبانی ملت و مصالح کشور منظوری
نداشته و طرف توجه عموم است به علت نامعلومی توقيف شده تقاضای بذل توجه و رفع توقيف فوری
آن را داریم.

[در ادامه نام ۲۰ نفر آمده است].

[حاشیه]: بایگانی [شود].

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۶

۲۵۷

مجلس شورای ملی - مورخه ۲۱/۲/۱۶ [۱۳] ۲۱/۲/۱۶ - شماره ۶۲۶
جناب آقای نخست وزیر - آقای عبدالقدیر آزاد مدیر روزنامه آزاد شرحی نوشته و تقاضا نموده است
که چون در روزنامه خود چیزی برخلاف رویه سیاست دولت و حکومت نظامی درج ننموده و خود را
بی تقصیر می داند تقاضای رفع توقيف از روزنامه خود نموده است. مشارالیه متعدد است در آینده نیز
برخلاف مصالح عمومی چیزی درج نکند. هر توجهی که مقتضی دانند خواهند فرمود که اسباب

۱. یک کلمه ناخوانا

تشکر ش باشد.

[امضای حسن اسفندیاری]

[حاشیه]: بایگانی [شود].

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

▼

۲۵۸

روزنامه آزاد - شماره ۱۶ - تاریخ ۲۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۱

جناب آقای نخست وزیر - با آنکه به خود بنده و چند نفر از آقایان نمایندگان و عده فرمودند اجازه چاپ روزنامه آزاد را بدنهند، الی حال عملی نشده است. البته خاطر مبارک مسبوق است که بنده ده سال در زندان بوده و بعد با چه زحمتی موفق شده‌ام خود را انتشار دهم. این سرمایه حقیر هم در اثر توقيف غیرقانونی روزنامه تلف شده است. شفاهًا فرمودید: روزنامه «آزاد» را اگر اجازه بدهم با روزنامه «مردم» چه کار کنم؟ حالا روزنامه «مردم» را اجازه دادید و روزنامه «آزاد» به حال خود باقی است. بنده هر قدر سعی می‌کنم موفق به شرفیابی نمی‌شوم. اگر خاطر مبارک مایل به اجازه دادن این روزنامه است، اجازه چاپ آن را ابلاغ فرمایند و اگر نیست صراحتاً بفرمایند تا بنده تکلیف زندگانی خود را بدانم.

عبدالقدیر آزاد

[حاشیه ۱]: جناب آقای معتمدی از این روزنامه رفع توقيف بنمایید.

[حاشیه ۲]: به اداره کل شهریاری دستور داده شد.

[حاشیه ۳]: پاسخ داده شود که دستور رفع توقيف داده شد.

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

▲

۲۵۹

مجلس شورای ملی - اداره دبیرخانه - مورخه ۲۱/۲/۲۶ [۱۳] - شماره ۶۶۲۷ - پیوست: رونوشت نامه

جناب آقای نخست وزیر - به امضای عبدالقدیر در شکایت از توقيف روزنامه آزاد تلگراف شهری به

شماره ۲۳ مخابره شده که رونوشت آن برای مزید آگهی تلواً ارسال و مقرر خواهید فرمود چگونگی موضوع و اقدامی را که در اسکات او به عمل می آورند؛ اعلام دارند.

رئيس مجلس شورای ملی: [امضای حسن اسفندیاری]

[حاشیه]: جواب بدھند - دستور داده شد روزنامه مذبور آزاد شود. ۲/۲۶ [۱۳۲۱/۱]

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۹

۲۶۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۷۳۰ - تاریخ ۲۱/۲/۲۸ [۱۳] ریاست مجلس شورای ملی - عطف به نامه شماره ۶۶۲۷ - [مورخ ۲۱/۲/۲۶] [۱۳] راجع به شکایت آقای عبدالقدیر آزاد از ادامه توقیف روزنامه آزاد اشعار می دارد: اخیراً دستور داده شد از روزنامه مذبور رفع توقیف نمایند.

[امضای هادی اشتري] [۱۳۲۱/۱] ۲/۲۷

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۱۰

۲۶۱

مقام محترم حضرت اشرف آقای رئیس وزرا دامت عظمتہ العالی^۱ - معروض می دارد: شخص شیخیض ریاست محترم وزرا که پناه عموم ملت ایران و مسلمین می باشد، عموم جماعت ایران چشم امید و انتظار دارند تهدیات دوره گذشته نسبت به مذهب مقدس اسلام با توجه آن وجود محترم از میان برداشته شد و عموم ملت آزاد و راحت و آسوده و مرفه بوده باشند. چنانکه اعلیحضرت همایونی برای حفظ قانون اسلام به قرآن مجید قسم یاد نموده که برخلاف آن رفتاری نفرمایند عموم ملت ایران و مسلمین از این سوگند و اقدام اعلیحضرت اقدس شهریاری امیدوار، نفرت و رنجیدگی و اجحافات دوره گذشته را فراموش نمودند و انتظار دارند روز به روز بر امیدواری و دلگرمی ملت اسلام افزوده و

۱. این سند فاقد شماره و تاریخ می باشد ولی در حاشیه سند، مهر ورود به دفتر نخست وزیری شماره ۴۴۵۵ و تاریخ ۲۱/۳/۴ [۱۳] رانشان می دهد.

توجهات خاصی به عمل آید ولی بعضی مامورین برخلاف فرمایشات اعلیحضرت همایونی رفتار می‌نموده و ملت ایران را از دولت متبعه خود متزجر و ناامید می‌نمایند. من جمله روزنامه آزاد شرحی در باب آزادی مذهب و قادر شب و لباس مسلمین نوشه بود روزنامه توقيف گردیده ملت ایران و مسلمین را مأیوس و ناامید می‌نمایند. از مقام محترم خواستاریم امر مقرر فرمایند رفع توقيف نموده عموم ملت ایران و مسلمین را از توجهات مبذوله خود امیدوار فرمایند.

از طرف جماعت مسلمین آذربایجان [در ادامه ۱۴] امضا آمده است.]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۱۱

۴۶۲

فرمانداری نظامی - شماره ۸۳۷۱ - مورخه ۲۱/۴/۹ [۱۳] - مینوت ۱۴۸۰ - محرمانه اداره شهربانی - فرماندار نظامی تهران - عطف به نامه محرمانه شماره ۱۲۳۴ - مورخه ۲۱/۴/۷ [۱۳] روزنامه آزاد و امید توقيف واژ چاپخانه‌ها [ای] مربوطه نیز التزام گرفته شد که از چاپ روزنامه‌های مذبور خودداری نمایند.

رئيس اداره کل شهربانی: سرپاس رادرس

رونوشت برابر اصل است.

[۱۰۲۵ - ۱۰۰۸۰۲]

۱۲

۴۶۳

تلگراف - از گرگان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۵۶ - تاریخ اصل ۱۳ [۱۳۲۱/۴/] - تاریخ وصول ۴/۱۴ [۱۳۲۱/]

تهران، جناب آقای نخست وزیر - کپیه مجلس شورای ملی - کپیه وزارت دادگستری - کپیه وزارت کشور - کپیه وزارت فرهنگ - کپیه مهر ایران - کپیه ستاره - کپیه آزاد - قاطبه اهالی گرگان از توقيف روزنامه حقگو و وزین آزاد نهایت متأثر، شهامت و دلیری آقای عبدالقدیر آزاد و نویسنده‌گان آزادیخواه حساس این بهترین نامه ملی را تقدیس، آرزومندیم هرچه زودتر وزارت دادگستری این سوءتفاهم [را] مرتفع

ساخته، آزاد و خیال ملت را آزاد نمایید.

[در ادامه نام حدود ۳۰ نفر آمده است].

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۱۳

۲۶۴

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۱/۸/۲ شماره ۱۷۷۰۰ - به جای پیش نویس است.

فرماندار نظامی تهران - روزنامه آزاد که به واسطه تخلف از مقررات حکومت نظامی مدتی است در توقيف می باشد چون این مدت به عنوان مجازات کافی به نظر می رسد، قدغن نمایند رفع توقيف از روزنامه نامبرده بشود.

نخست وزیر

نخست وزیر

رونوشت به اداره کل انتشارات و تبلیغات فرستاده می شود. -

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۱۴

۲۶۵

جناب آقای نخست وزیر^۱ - توقيف نامه های ملی آزاد و امید و ستاره که ناشر افکار ملی و طرفدار آزادی و حریت و پشتیبان مظلومین و ستمدیدگان و ناشر نامه های مظلومانه بیچارگان بودند، موجب تأثیر تمام اهالی گردیده و انتظار داریم هر چه زودتر روزنامه های مزبوره آزاد و ما را از گفتار و مقالات سودمند خود بهره مند و از این کمک فرهنگی و پرورش افکار متی بر عmom ما اهالی بگذارند.

[در ادامه حدود چهل امضا آمده است].

[حاشیه]: بایگانی [شود].

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۱. این سند فاقد تاریخ و شماره می باشد اما مهر ورود به دفتر نخست وزیری شماره ۸۵۶۷ و تاریخ ۲۱/۴/۲۹ [۱۳] را نشان می دهد.

۱۵

۲۶۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۲۸/۵۴۴ - تاریخ ۲۲/۱/۲۳ [۱۳]

اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۲۳ [۱۳] امتیاز روزنامه آزاد را به نام آقای عبدالقدیر آزاد تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آزاد در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۵۳۳ - ۱۱۶۰۰۷ - ۱۷]

۱۶

۲۶۷

وزارت کشور - فرمانداری نظامی - به تاریخ ۱۳۲۲/۶/۵ - شماره ۲۹۴۸ - محروم - مستفیم
جناب آقای نخست وزیر - محترماً عطف به شماره ۹۷۵ - [مورخ ۲۳/۵/۱۹] [۱۳] معروض می دارد:
رسیدگی به موضوع روزنامه آزاد راجع به جریان تحقیقات از آیت الله کاشانی از صلاحیت دادسرای
نظامی خارج و پرونده امر برای تعقیب قانونی به دادسرای تهران ارجاع گردیده است. مستدعاً است در
صورتی که نظر خاصی درین نباشد اوامر مقتضی دایر به رفع توقيف از روزنامه مزبور صادر فرمایند. البته
پرونده امر طبق مقررات در دادسرای تهران رسیدگی خواهد شد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضای]

[حاشیه ۱]: به عرض رسید، فرمودند جواب داده شود: در صورتی که تعهد بسپاردن برعلیه متفقین چیزی ننویسد، آزادی و
رفع توقيف بسته به نظر خود فرماندار نظامی است. [۱۳] ۲۳/۶/۵

[حاشیه ۲]: در صورتی که امر به دادسرای تهران مراجعه شده و از صلاحیت دادسرای نظامی خارج است در رفع توقيف
مانعی بهنظر نمی رسد. [۱۳] ۲۳/۶/۱۴

[حاشیه ۳]: رونوشت این نامه را هم برای اطلاع به وزارت خارجه بفرستید. [۱۳] ۲۳/۶/۱۶

[۱۵۳۳ - ۱۱۶۰۰۷ - ۱۷]

سفارت کبرای انگلیس - تهران - ۱۵ خرداد ماه ۱۳۲۳ - شماره ۱۰۴۴

آقای نخست وزیر عزیزم - اخیراً موقعی که دولت شاهنشاهی ماده واحده را به منظور اینکه مامورین دولت و کارگران کارخانجات را تحت انتظامات نظامی درآورد به مجلس پیشنهاد نمود در بعضی روزنامه‌ها این طور نسبت دادند که ماده واحده مزبور به وسیله جناب آقای هژیر در تحت اعمال نفوذ انگلیسیها طرح گردیده است.

در یک مقاله راجع به بختیاری در قیام ایران مورخه ۲۹ می، آقای هژیر را توصیف نموده‌اند به اینکه در مکتب (دمکراسی) انگلستان تعلیم گرفته است. آن جناب تصدیق می‌فرمایند که برای دولت متبعه دوستدار بسی ناگوار خواهد بود که بداند دشمنان آن در این کشور مسافرت آقای هژیر را به بریتانیای کبیر دستاویزی قرار داده و بدان وسیله نسبتهاي کذبي به دولت اعليحضرت پادشاه انگلستان داده‌اند که مداخله در امور داخلی ایران نموده است. بيم آن دارم که دشمنان نامبرده را دولت شاهنشاهی تشويق نموده باشند. از اين لحاظ که از يك طرف مصمم شدند که اظهارات آقای هژير در خصوص مسافرتش به لندن در يك جلسه محترمانه در مجلس ايراد شود و از طرف ديگر راجع به منظور مسافرت مزبور نه اظهاراتی نمودند و نه در صدد برآمدند که در برابر نسبتهاي کذبي که داده می‌شود از دولت اعليحضرت پادشاه انگلستان دفاع نمایند. به طوری که خاطر آن جناب مسبق است مسافرت آقای هژير به هیچ وجه جنبه محترمانه نداشته است. مشارالیه مطالعه در سیستم راه آهن نموده و مراکز متعددی را بازدید و در آن‌جا فعالیتهاي جنگی انگلیسیها را مشاهده کرده است. نامبرده يك فهرست مفصلی از احتياجات کشور ایران را ارائه و با نمایندگان دولت انگلیس در باب امکان افزایش صدور کالا به کشور ایران مذاکراتی به عمل آورده. برای دوستدار معلوم نیست چرا این حقایق را نباید علناً اظهار داشت و یا چرا دولت شاهنشاهی باید در این مسأله یا سایر مسائل اجازه دهنده که دولت اعليحضرت پادشاه انگلستان مورد حمله قرار گیرد و برای دفاع از متفقین خود و بازخواست از روزنامه‌نگاران پست و مفتری که سعی می‌کنند به جای استفاده از حسن روابط بین دو دولت از سوء روابط بین آنها تحصیل معیشت نمایند کمترین جدیت را به عمل نمی‌آورند.

به این وسیله خاطر جناب عالی را متنذکر می‌دارم که يك هفتة قبل نظر شریف را به يك مقاله موھنی معطوف داشتم که در روزنامه آزاد درج و نویسنده به دولت انگلیس و ملت هند در باب پیشنهاد

سخاوتمندانه که از حکومت هندوستان مبنی بر قبول عده [ای] از جوانان ایرانی در مؤسسات فرهنگی هندوستان جهت تحصیلات مفید و مجانية رسیده است، حملاتی نموده بود. انتظار داشتم که اقدام فوری به نحو مقتضی برای دفاع از دولت انگلیس و حکومت و ملت هندوستان به عمل آید و لکن تاجایی که اطلاع دارم هیچ اقدامی به عمل نیامده است. بیم آن می‌رود که این رویه سکوت و عدم توجه در دولت متبوعه دوستدار و حکومت هندوستان که رونوشتی از این نامه را برای آنها می‌فرستم تأثیر بسیار نامطبوعی نماید.

دوست صمیم (آر. دبلیو. بولارد)

[hashiye]: آقای دکتر نخعی اقدام فوری فرمایید.

[۱۵۳۲-۱۱۶۰۷-۱۷]

۱۸

۲۶۹

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۵۸۴ - تاریخ ثبت ۲۳/۴/۷ [۱۳] - محرمانه - مستقیم - خیلی فوری است.

فرماندار نظامی تهران - برابر گزارش وزارت امورخارجه روزنامه آزاد چندی است مقالاتی تحت عنوان (حزب توده چه می‌گوید) انتشار می‌دهد و در خلال مطالبی که نوشته مسائلی را که در مناسبات دولت شاهنشاهی با دولت اتحاد جماهیر شوروی بی تأثیر نیست ذکر کرده از جمله باز بودن مرزهای شوروی برای کمونیست‌های ایرانی و اقدامات کمیترن و کمک مالی به کمونیست‌های ایرانی و نتایج انقلابات روسیه و قتل عده‌کثیری از مردم که موجب شکایت سفارت کبرای شوروی گردیده است. چون این قبیل انتشارات بی‌رویه مخل مناسبات حسنے فیما بین دولت شوروی و ایران می‌باشد دستور دهید با توجه به مندرجات نامه نامبرده بر طبق مقررات برای حفظ مصالح کشور و حفظ مناسبات حسنے با دولت شوروی از نویسنده روزنامه توضیحات خواسته و تذکرات لازم به وی بدھنده که برای رفع سوء تفاهمات در شماره‌های بعدی جبران لازم به عمل آورد.

نخست وزیر

[۱۵۳۲-۱۱۶۰۷-۱۷]

۱۹

۲۷۰

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۷۱۹ - تاریخ ثبت ۲۳/۴/۱۱ [۱۳]

وزارت امور خارجه - رونوشت نامه شماره ۱۰۴۴ - [مورخ ۲۳/۳/۱۵] سفارت انگلیس به ضمیمه فرستاده می شود: در قسمت اول به طوری که استحضار دارند جناب آقای هزیر شرح مسافرت خود را به لندن و منظور و علل آن را در جلسه علنی مجلس شورای ملی بیان کردند. راجع به طرز نگارش روزنامه ها به طور کلی دستور مقتضی به فرمانداری نظامی صادر گردید که در این خصوص به آنها تذکر لازم را بدهد و در آتی هم بیش از پیش به این امر توجه بنماید و طبق مقررات نویسنده کان چنین مقالاتی را مورد مذاخره قرار دهد. در باب مقاله روزنامه آزاد به محض وصول نامه سفارت به فرمانداری نظامی تعییمات لازمه صادر گردیده است. دستور فرمایند پاسخ مناسبی به نامه سفارت کبرای انگلیس داده شود.

[امضای پرویز پیرنیاهاد]

رونوشت نامه به سفارت انگلیس فرستاده شود.

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰۷-۱۷]

۲۰

۲۷۱

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۷۱۹ - تاریخ ثبت ۲۳/۴/۱۱ [۱۳] - محترمانه فرمانداری نظامی تهران - اخیراً بعضی از روزنامه ها مقالاتی درج می نمایند که مطالب آن نسبت به دولتهاي دوست و متفق ما برخورنده است و اين قبيل مقالات به مثل مقاله روزنامه آزاد که راجع به اعزام محصل به هندوستان نگاشته بود در محافل و مقامات متفقين سوء تلقى و موجب رنجش و اعتراض آنها گردیده، واضح است ادامه اين رویه به حسن تفاهم فيما بين خلل وارد می سازد و باید جلوگیری شود. متنمی است نظر عموم جراید را به این مسئله متوجه ساخته و تذکر لازم را به آنها بدهند و اگر در آتی مقالاتی انتشار یابد که چنین جنبه [ای] را دارا باشد دولت به شخصه و طبق مقررات نویسنده کان آن را مورد تعقیب قرار می دهد.

[امضای پرویز پیرنیاهاد]

[حاشیه]: به استحضار جناب آقای نخست وزیر [برسد].

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰۷-۱۷]

۲۱

۲۷۲

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۸۶۹ - تاریخ ثبت ۲۳/۵/۷ [۱۳] - محترمانه
 فرمانداری نظامی تهران - عطف به نامه شماره ۱۹۰۴ - [مورخ ۲۳/۴/۲۱] [۱۳] راجع به احضار مدیر
 روزنامه آزاد و تذکرات لازم به نامبرده اشعار می‌دارد: در تاریخ ۲۳/۴/۲۱ [۱۳] سفیر کبیر شوروی
 موضوع را تجدید و ضمناً تذکر داده که این دفعه روزنامه آزاد بر علیه دولت ایران شرحی نوشته و دولت
 و ملت ایران را متهم نموده است که در زمان پیشرفت قوای آلمان، ایرانیها متمایل به طرف آلمان بوده و
 می‌خواستند با آنها همکاری نمایند. چون این رویه برای ایجاد سوء تفاهمات اصولاً بر ضد سیاست
 عمومی و بین‌المللی دولت شاهنشاهی است، بنابراین مقتضی است دستور دهنند روزنامه را به دقت
 مطالعه و در مورد این اتهام طبق ماده ۸ قانون حکومت نظامی اقدام ونتجه را اطلاع دهنند.

نخست وزیر

[۱۱۶۰۰۷-۱۷-۱۵۳۳]

۲۲

۲۷۳

سفارت کبرای انگلیس - تهران - مرداد ماه ۱۳۲۳ - شماره (۳۴/۳۵/۴۴) ۱۰۵۱ - فوری و
 شخصی است.

آقای نخست وزیر عزیزم - عطف به نامه خود شماره ۳۹۹ مورخه امروز در باب لحن مخالفت آمیز
 مطبوعات ایران بر علیه انگلیس توجه مخصوص جناب عالی را معطوف می‌سازم به مقاله [ای] که
 الساعه دوستدار در روزنامه (آزاد) ملاحظه نمودم که راجع بود به سید ابوالقاسم کاشانی، مجتهدی که
 اخیراً از طرف مامورین متفقین به مناسبت عملیات ستون پنجم مشارالیه (مراتب را کاملاً به کمیسیون
 انگلیس و ایران مامور تحقیقات اعتراف نموده) دستگیر شده است.

۲- باعث علاقه جناب عالی خواهد بود ملاحظه فرمایید که به قراری که اظهار شده مقاله مزبور مستند
 است بر اظهاراتی که کاشانی پس از دستگیری خود به پرسش نموده است. به قراری که دوستدار تحقیق
 نموده ام به کاشانی فقط یک مرتبه اجازه داده شده پسر خود را ملاقات نماید و این ملاقات در حضور
 یک نفر افسر انگلیسی که به خوبی به زبان فارسی آشنایی داشته واقع شده است و مذاکرات منحصر به
 مسائل داخلی و امورات خانوادگی بوده است، بنابراین این موضوع بی‌نهایت حائز اهمیت است که مقاله

مذبور گرچه کاملاً جنبه طرفداری را داشته است حقایق مختلفه را بیان می‌کند که مربوط است به تحقیقاتی که فقط اعضای کمیسیون انگلیس و ایران از آن مستحضر بوده‌اند به علاوه این مقاله حاکی از این است که متن نامه را که کاشانی به رشید عالی گیلانی نگاشته می‌دهد و در حقیقت خلاصه کامل قسمتی از نامه کاشانی است که به اصرار آقای دکتر مبصر دوستدار موافقت کردم که حتی خلاصه آن هم در ابلاغیه دولت درج نشد. تصور می‌کنم هیچ کس از مضمون نامه کاشانی مطلع نبود مگر هیأت دولت و اعضای کمیسیون انگلیس و ایران و خود دوستدار و دو نفر از کارمندانم. یقین دارم خود جناب عالی تصدیق خواهد فرمود که این امر توقيف فوری روزنامه نامبرده و تحقیقات بسیار دقیق و جدی را در باب طریقه نشر این موضوع ایجاب می‌نماید. به طوری که شاید خود جناب عالی مستحضر باشد عبدالقدیر آزاد نیز خود یکی از اعضای (حزب پیکار) نویخت بوده است.

۳- دوستدار با نهایت بی‌میلی حاضر شدم متن نامه از مسوده اصلی انگلیسی ابلاغیه مجرزا شود. زیرا پیش‌بینی می‌کردم که چنانچه متن نامه داده نشود ممکن است بعداً نهایت سعی و کوشش مزاحمت آمیزی به عمل آورند که این نکته را اثبات کنند که سند مذبور سندی ساده و فقط مربوط به مسائل اسلامی بوده است. این پیش‌بینی حال که به اسناد مربوطه دسترسی داشته‌اند یک نفر اقدامات فوری به عمل آورده و مارادر یک وضعیت بی‌نهایت دشواری قرار داده است.

۴- ضمناً به طوری که در آن زمان به آقای دکتر مبصر آگاهی دادم دوستدار به سهم خود این موضوع را در نظر خواهم داشت که آیا مقتضی است شرح و تفضیل صدور ابلاغیه را برای اطلاع عامه انتشار دهم.

دوست صمیمی (د. دبلیو. لاسلز)

[۱۵۳۲-۱۱۶۰۷-۱۷]

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتمن [۱۳] ۲۳/۵/۱۰ - محرمانه و فوری است.

فرمانداری نظامی تهران - روزنامه آزاد در روزنامه خود و ضمن فوق العاده به تاریخ [۱۳] ۲۳/۵/۳ شرحی تحت عنوان «جريدة تحقیقات از آیت‌الله کاشانی» در اراک درج نموده و در آنجا به مطالبی که آقای کاشانی در اراک به پسر خود گفته و مربوط به نامه‌ای است که نامبرده به رشید عالی گیلانی نوشته اشاره

می‌کند. چون اشخاصی که از مضمون این نامه مطلع بوده‌اند معین و محدود می‌باشند و ملاقات آقای کاشانی با پرسش هم پس از بازداشت تحت نظارت مخصوص صورت گرفته و موضوع صحبت آن دو نفر نیز مطلقاً راجع به امور خانوادگی بوده است اکنون نظر به اهمیتی که نشر این مطلب در بر دارد لازم است طبق مقرارت روزنامه نامبرده را توقیف و مسؤولین آن را جلب و تحقیقات دقیق و جدی نموده و معلوم دارند به چه شکل و طریقی نویسنده روزنامه آزاد از موضوع نامه و مدلول آن اطلاع حاصل نموده است و نتیجه را گزارش دهن.

رونوشت به شهریانی کل فرستاده می‌شد که درکشف این موضوع و عاملین آن با فرمانداری نظامی تشریک مساعی به عمل آورند.

رونوشت نامه بالا با نسخه دوم نامه شماره ۳۴/۳۵/۴۴ - ۱۰۵۱ / ۲۳/۶ مرداد ۱۳ [۱۳] سفارت انگلیس به وزارت امورخارجه فرستاده می‌شد که دستور دهنده پاسخ مناسبی به نامه سفارت صادر نمایند و رونوشتی از آن برای تکمیل پرونده به اینجا ارسال دارند.

[امضای پرویز پیرنهاش]

[۱۱۶۰۰۷-۱۷-۱۵۳۳]

۲۴

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۱۳۲۳/۶/۱۱ - شماره ۳۱۴۴ - پیوست یک برگ اظهاریه - محروم‌انه - مستقیم - خیلی فوری
جناب آقای نخست وزیر - محترماً پیرو شماره ۲۹۴۸ - [مورخ ۲۳/۶/۵] [۱۳] و عطف به امریه شماره ۹۷۵ - [مورخ ۲۳/۵/۱۹] [۱۳] اینکه عین یک برگ اظهاریه رسیده به عنوان این جانب را به پیوست جهت استحضار خاطر عالی تقدیم، مستدعی است امر و مقرر فرمایند متقضیات نظر مبارک را به فرمانداری نظامی ابلاغ نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضا]

۲۷۵

[حاشیه ۱]: به عرض برسد: موضوع توقیف اخیر روزنامه آزاد شرحی است که روزنامه نامبرده به عنوان مصاحبہ با پرس آقای کاشانی منتشر نموده بود و مورد اعتراض شدید سفارت کبرای انگلیس واقع گردید. [امضا ۲۳/۶/۱۲] [۱۳]
[حاشیه ۲]: جواب بدھید که طبق ماده قانون حکومت نظامی توقیف شده است.

[۱۱۶۰۰۷-۱۷-۱۵۳۳]

۲۵

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - ۱۳۲۳/۷/۱ - شماره ۳۷۲۰ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پاسخ امریه شماره ۱۲۱۲ - مورخه ۲۳/۶/۲۲ [۱۳]
معروض می‌دارد: مدیر روزنامه آزاد در تاریخ ۲۳/۷/۵ [۱۳] در فرمانداری نظامی حاضر در مورد عدم
انتشار مقالاتی برعلیه متفقین اظهار می‌نماید که شفاهآ ممکن است به این موضوع ملتزم گردد ولی حاضر
نیست تعهد کتبی بسپارد. علیهذا مستدعی است امر و مقرر فرمایید در مورد رفع توقيف از روزنامه مزبور
در ثانی نظریه اعلام فرمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجایز [امضا]

[حاشیه]: انتشارات برعلیه متفقین دولت شاهنشاهی باید به صورت قانونی بوده، جراید برعلیه سیاست دولت نباید
انتشار یابد. [۱۳۲۳/۷/۱۵]

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰-۱۷]

۲۶

۲۷۷

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۱۴۹۷ - تاریخ ثبت ۲۳/۷/۲۱ [۱۳] - محرمانه
فرمانداری نظامی تهران - عطف به نامه شماره ۳۹۸۲ - [مورخ ۲۳/۷/۱۵] راجع به اظهارات
مدیر روزنامه آزاد اشعار می‌دارد: چون به طوری که اشعار داشته‌اید مشاورالیه کتاب تعهد نموده است که در
روزنامه آزاد برخلاف سیاست دولت مطالبی انتشار ندهد؛ بنابراین دستور دهنده طبق مقررات قانون
اقدام لازم به عمل آورده و ضمناً خلاصه تحقیقات مربوط به مصاحبه با آقای سید ابوالقاسم کاشانی را هر
چه زودتر برای اطلاع ارسال دارند.

نخست وزیر

[حاشیه]: به عرض می‌رسد: نامه فرمانداری نظامی درباره صدور قرار منع تعقیب تصریحی ندارد.
[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰-۱۷]

۱. در متن سند تاریخ روز پاک شده است.

۲۷

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۱۶۳۵ - تاریخ ثبت ۱۴/۸/۲۳ [۱۳] - محرمانه - مستقیم
جناب آقای وزیر دادگستری - برابر گزارش فرمانداری نظامی تهران پرونده مربوطه به مندرجات روزنامه
آزاد در موضوع مصاحبه با فرزند آقای کاشانی از دادسرای نظامی به دادسرای تهران ارسال شده است. دستور
فرمایید برای تکمیل پرونده نخست وزیری از تحقیقاتی که به عمل آمده رونوشتی ارسال دارند.

نخست وزیر

[۱۱۶۰۰۷-۱۵۲۳]

۲۷۸

۲۸

وزارت دادگستری - اداره دفتر کل وزارتی - به تاریخ ۲/۹/۱۳۲۳ - شماره ۲۹۶۶۳
ریاست وزیران - در پاسخ نامه شماره ۱۶۳۵ به تاریخ ۱۴/۸/۱۳۲۳ راجع به ارسال رونوشت تحقیقات
مربوط به پرونده مصاحبه فرزند آقای کاشانی به استحضار خاطر عالی می‌رساند: طبق گزارش دادسرای تهران
هنوز بازجویی خاتمه نیافته و قبل از تکمیل تحقیقات و صدور قرار هم دادن رونوشت قاتوناً مقدور نیست.
به جای وزیر دادگستری: [امضا دکتر خوشبین]

[امضا]

[حاشیه]: آقای دیبران - یک خلاصه از جریان امر برای وزارت خارجه تهیه فرمایید.

[۱۱۶۰۰۷-۱۵۲۳]

۲۹

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۲۴/۵/۱۳۲۵ - شماره ۳۱۸۶
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارشات شماره ۸۵۵۳ - مورخه ۲۲/۱۲/۲۳ [۱۳] و
شماره ۱۴۰۸ - مورخه ۱۳/۳/۲۴ [۱۳] محترماً معروض می‌دارد: دادستان دیوان کیفر شماره روزنامه‌ای
که در تاریخ ۲۲/۱۲/۲۳ [۱۳] مندرجاتش باعث توقيف روزنامه آزاد شده از فرمانداری نظامی استعلام
نموده چون روزنامه مزبور در آن موقع بر حسب دستور شفاهی نخست وزیر وقت بدون ذکر شماره
روزنامه توقيف شده مستدعي است امر و مقرر فرمایند؛ با مراجعته به سوابق امر در تعیین شماره‌های آن

۲۸۰

اقدام و مراتب را به فرمانداری نظامی ابلاغ نمایند که به دیوان کیفر جواب داده شود.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۷-۱۷]

۳۰

۲۸۱

وزارت کشور - اداره کل بهداری - [شماره ۳۳۲۸۲ - به تاریخ ۱۳۲۶/۵/۹]

آقای دادستان دیوان کیفر - چون در ستون اول صفحه چهارم روزنامه آزاد شماره ۴۳۷ تاریخ دوشنبه ۱۳ مرداد ماه ۱۳۲۶ [۱] شرحی به این مضمون درج شده:

در وزارت بهداری هشت هزار پرونده اختلاس و تخلف است. فردادر روزنامه‌ها خواهید خواند که چندین میلیون در آن جا ذمی شده است. و چون وزارت بهداری با اطلاع از این خبر لازم دانست که فوری نسبت به صحت و سقم خبر مذکور که متهمین آن باید از کارمندان وزارت بهداری باشند تحقیقات کافی نموده و متخلصین و مرتکبین جرایم را طبق مقررات جاری کشور تعقیب نماید لذا مراتب را بدین وسیله اعلام می‌دارد که دستور فرماید فوری مورد رسیدگی دقیق قرار گرفته از صحت و سقم موضوع و نتیجه تعقیب هرچه زودتر وزارت بهداری را مستحضر فرمایند.

وزیر بهداری

رونوشت شرح بالا جهت اطلاع جناب آقای عبدالقدیر آزاد مدیر روزنامه آزاد و نماینده مجلس شورای عالی ارسال و خواهشمند است مخصوصاً برای رسیدگی به موضوع مذکور از راهنمایی‌های لازم جهت ارائه پرونده‌ها و تعقیب متخلصین و مرتکبین ذمی و اختلاس به مأمورین دادسرای دیوان کیفر و وزارت بهداری درین نموده و لازمه همکاری و جدیت را معمول دارند.

دستور داده شده است در موقع مراجعة تمام سوابق و پرونده‌ها و دفاتری که در ادارات مختلف وزارت بهداری موجود است در اختیار شما گذارد شود.

وزیر بهداری

وزیر بهداری

رونوشت جهت اقدام لازم به .....^۱ ابلاغ می‌شود. -

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۷-۱۷]

۱. در اصل نیز نقطه چین است.

۳۱

۲۸۲

وزارت بهداری - به تاریخ ۱۳۲۶/۵/۱۹ - شماره ۳۳۵۸۳ - پیوست یک برگ - مستقیم
 جناب اشرف آقای نخست وزیر - در شماره ۴۳۷ مرداد ۳۲۶ [۱] روزنامه آزاد خبری کاملاً
 برخلاف حقیقت مبنی بر وجود هشت هزار پرونده اختلاس و تخلف در وزارت بهداری درج گردیده که
 چون خبر مذکور برای وزارت بهداری مستلزم رسیدگی و تعقیب فوری بوده به طوری که در یک برگ
 رونوشت تقدیم شده ضمیمه به استحضار خاطر عالی می‌رسد. از دادسرای دیوان کیفر رسیدگی موضوع
 و تعقیب تقاضا گردیده است. اینک مراتب برای استحضار خاطر مبارک گزارش گردید.

وزیر بهداری: [امضای دکتر منوچهر اقبال]

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰۷-۱۷]

۳۲

۲۸۳

وزارت جنگ - اداره دفتر وزارتی - شماره ۸۹۲۳ / ۳۶۳۸۱ - به تاریخ ۱۳۲۶/۱۱/۶
 پیوست: شماره‌های ۵۵۲ / ۵۵۳ روزنامه آزاد - فوری - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر - محترماً به استحضار خاطر عالی می‌رساند: چون از تاریخ انتشار شماره‌های
 اخیر روزنامه آزاد به علت اهانت و لطمہ بزرگی که نویسنده‌گان آن به جامعه ارتش وارد نموده‌اند، این
 جانب دائمًا در فشار فرماندهان و افسران ارتش واقع و از هر طرف به مندرجات غرض آلود و ناسازی
 این روزنامه اعتراض می‌شود، از این رو عین دو شماره اخیر آن روزنامه را تلوًّا تقدیم و متنمی است مقرر
 فرمایند نویسنده‌گان این مقالات را طبق قوانین کشور مورد تعقیب قرار داده و نتیجه را اطلاع دهند که
 مراتب به فرماندهان و افسران ارتش اعلام گردد.

وزیر جنگ: [امضای سپهبد یزدان پناه]

[۱۵۳۳-۱۱۶۰۰۷-۱۷]

۳۳

۲۸۴

وزارت کشور - رونوشت گزارش ژاندارمری کل کشور - شماره ۸۵۷۰۰ / ۳۶۷۸ - مورخه
 ۲۱ بهمن ماه ۱۳ [۲۶] - محرمانه - مستقیم
 وزارت کشور - محترماً به عرض می‌رساند: گزارش رمز تلگرافی هنگ ژاندارمری آذربایجان حاکی

است؛ مقاله [ای] که به قلم عبدالقدیر آزاد نقل از روزنامه آزاد در شماره ۱۳۶ مرد امروز چاپ شده باعث یأس و نالمیدی افسران هنگ گردیده، اغلب اظهار می‌دارند که قبول خدمت سربازی فقط و فقط از نظر حیثیت و شرافت مزبور است و اغلب خانواده‌های افسران شهید نیز از انتشار مقاله مزبور متنهای تأثر و تأسف را دارند مخصوصاً تأسف آنها در این است که جگر گوشه‌های ما با فجیع‌ترین وضعی با نهایت شهامت شهید شوند اینک کسی نیست از حقوق شهدا دفاع نماید. افسران را که به هیچ وجه حاضر به کار کردن نبوده و هر یک جداگانه تقاضای استعفا از خدمت نموده بودند به نصایح و اندرز و اینکه در مرکز از حقوق شما دفاع خواهد شد، مقاعده، در خاتمه استدعا نموده برای حفظ حیثیت و شرافت خدمتی در تعقیب نویسنده مقاله اقدام گردد. به هنگ نامبرده پاسخ داده شد مراتب به وزارت متبعه عرض و مورد بررسی قرار خواهد گرفت ولی بایستی متوجه باشد هرگونه تظاهراتی که منجر به کناره گیری و استعفا به عمل آید، صورت اعتراض به خود گرفته و برخلاف مقررات نظامی خواهد بود.

فرمانده ژاندارمری کل کشور: سرلشکر [صادق] کوبال

رونوشت برابر اصل است. [امضا]

[۱۰۹۰۰۲]

آزادگان

۱

۲۸۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۶۲۷ / ۴۲۵۹۱ - تاریخ ۲۱/۱۱/۱۳ [۱۳] وزارت فرهنگ - اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۱/۱۳ [۱۳] امتیاز روزنامه آزادگان را به نام آقای عبدالله عزت پور تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آزادگان در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

۲

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۶۲۹۰ - تاریخ ثبت ۱۳۲۲/۳/۱۵ - فوری است.
وزارت جنگ - دستور فرمایید فرمانداری نظامی تهران از روزنامه آزادگان رفع توقيف نمایند.

نخست وزیر

[۶۵۹-۱۰۶۰۰۲]

۳

۲۸۷

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۱۳۲۳/۸/۲۸ - شماره ۵۳۵۱ د
جناب آقای معاونت نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره ۴۹۲۸ د / مورخه ۲۳/۸/۱۵ [۱۳]
معروض می‌دارد: به شهربانی کل کشور دستور داده شده از روزنامه آزادگان رفع توقيف به عمل آورد.
مراتب استحضار گزارش گردید.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضا]

[۶۵۹-۱۰۶۰۰۲]

۴

۲۸۸

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۷۹۳ تاریخ ۱۳۲۴/۸/۲۶ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۳۸۴۵ - مورخه ۲۴/۶/۲۷ [۱۳] محترماً
معروض می‌دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد از روزنامه آزادگان که دو ماه در توقيف می‌باشد،
رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۶۵۹-۱۰۶۰۰۲]

۵

۲۸۹

روزنامه آزادگان - تهران - خیابان برق - اول کوچه مسجد سراج الملک - دست چپ -
تاریخ ۲۸ مهرماه ۱۳۲۵
تصدق حضور مبارکت شوم - هشت ماه قبل، روزی که حضرت اشرف قبول زمامداری

فرمودید و خدمتگزار به آرزوی دیرین رسید، اطمینان داشتم روزنامه یومیه آزادگان هم از کلیه محرومیتهای گذشته خلاص شده، بدختانه در تمام این مدت اداره تبلیغات باز هم آگهی های دولتی را بیشتر و اساساً به همان روزنامه هایی که در سابق می دادند و اگر زیادی بر چهار و پنج روزنامه طرف توجه! ... ماند یکی دو تا هم به آزادگان یا روزنامه های دیگر می دهند و از این راه حق مشروع این روزنامه تا حال در دوران حضرت اشرف هم برخلاف نیت قلبی حضرت اشرف تضییع شده، استدعا دارم امر و مقرر فرماید اداره تبلیغات سهمیه آزادگان را هم مثل سایر روزنامه های یومیه هر روز منظور نمایند.

ارادمند دیرین حضرت اشرف: عزت پور

[۱۳۳-۱۱۹۰۰۳]

۲۹۰

روزنامه آزادگان - تهران - خیابان برق - اول کوچه مسجد سراج الملک - دست چپ -
تاریخ ۲۸ مهرماه ۱۳۲۵

تصدق حضور مبارکت شوم - ضمن تقدیم عرض ارادت خلل ناپذیر دیرین پس از هشت ماه انتظار چون حس می کنم طول زمان و کثرت مشغله ارادتمندان و خدمتگزاران با وفای سابق را از یاد مبارک برده، یدین وسیله اجازه می خواهم خود را یاد آور خاطر مبارک نموده و به اطمینان لطفی که در آن حضرت سراج داشته و دارم و نظر به مواعده که همیشه می فرمودید، استدعا نمایم اولاً نسبت به سهمیه آگهی های دولتی روزنامه یومیه آزادگان که در آن مورد علی حده هم عریضه ای عرض شده دستور وامر مقتضی صادر فرماید. ثانياً از لحاظ شدت گرفتاری انتظار توجه خاص و همراهی از شخص حضرت اشرف داشته و دارم که از هر طریق و به هر عنوان مقتضی بدانند دستور فرمایند گماشتگان عالی، مبلغی ولو به نام معمولی سنواتی هم شده به این روزنامه و به خدمتگزار دیرین مساعدت فرمایند. انشاء الله در هر دو مورد مضایقه و فراموش نخواهند فرمود.

چاکر و ارادتمند دیرین: عزت پور

[۱۳۳-۱۱۹۰۰۳]

۷

۲۹۱

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۵/۸/۱

به عرض برسد: آقای عزت پور مدیر روزنامه آزادگان تقاضا دارند که از آگهی های دولتی به ایشان داده شود و نیز کمکی نقدی هم به روزنامه ایشان بشود که بتواند خدمات خود را به جناب اشرف از طریق نشریات خودشان ادامه دهد.

[حاشیه] : به اداره تبلیغات شرحی نوشته شود مطابق معمول خودشان به آقای عزتپور هم اعلان داده شود.
[۱۳۳-۱۱۹۰۰۳]

۸

۲۹۲

روزنامه آزادگان - تهران - خیابان برق - اول کوچه مسجد سراج الملک - دست چپ -
تاریخ ۹ آبان ماه ۱۳۲۵

تصدق حضور مبارکت شوم - در تعقیب عریضه ای که در دوازده روز قبل به وسیله پست سفارشی به طور مستقیم حضور مبارک عرض شد، چون تا به حال به دریافت جواب نایل نشده ام به احتمال آنکه شاید بر اثر کثیر مشغله فراموش فرموده باشید از لحاظ یادآوری مجدداً به عرض این عریضه مصدع و انتظار مساعدت دارم.

چاکر و ارادتمند دیرین: عزت پور

[حاشیه] : خدمت جناب اشرف فرستاده شده و تا حال برنگشته است. [۱۳] ۲۵/۸/۱۳ [۱۳۳-۱۱۹۰۰۳]

۹

۲۹۳

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۵/۸/۲۹ - شماره ۳۳۸۷۵
وزارت کار و تبلیغات - آقای عزت پور مدیر روزنامه آزادگان تقاضا دارند که از آگهی های دولتی به ایشان مساعدت شود.

از طرف نخست وزیر [امضا]^۱

[۱۳۳-۱۱۹۰۰۳]

۱. در حاشیه متن پیش نویس این سند آمده است: «به خود آقای عزتپور هم جواب دهید که اقدام شد. به اداره کل تبلیغات مراجعه نمایند».

آزادی

۲۹۴

استانداری نهم - تاریخ ۱۳۲۱/۱۰/۲۸ - ضمیمه دارد - شماره ۳۱۸ - محروم‌انه

جناب آقای نخست وزیر - روز شنبه ۲۲ دی ماه که سرکنسول شوروی به ملاقات آمده بود از نگارشات روزنامه آزادی که در مشهد منتشر می‌گردد و مدیریت آن با آقای گلشن آزادی است شکایت نمود و اظهار داشت این شخص ضمن مقالات خود مطالبی می‌نویسد که مفاد آن بر علیه متفقین است و گاهی اخباری انتشار می‌دهد که از منابع دول محور افbas شده است مثلاً چندی قبل خبری انتشار داد که دولت بلغار به دولت شوروی اعلان جنگ کرده است و حال آنکه این طور نبود. بعد خبر دیگری انتشار داد که در اتحاد جماهیر شوروی کلیه مردان از سن ۱۴ سالگی تا ۵۵ سالگی برای خدمت تحت السلاح احضار شده‌اند و حال آنکه این خبر به کلی عاری از حقیقت بود و از طرف رادیوی برلن به منظور نشان دادن ضعف قوای شوروی جعل و منتشر شده بود. سرکنسول اضافه نمود که راجع به این رویه غیر دوستانه آقای گلشن در موقع خود از طرف سرکنسولگری شوروی تذکراتی داده شده و می‌دانیم که از طرف استانداری هم تذکرات لازم به ایشان داده شده ولی متأسفانه این اقدامات چنانکه انتظار می‌رفت مثمر ثمر واقع نگردیده چنانکه در روزنامه آزادی شماره ۵ دی ماه شرحی تحت عنوان «اداره تبلیغات و انتشارات» درج گردیده و صریحاً نوشته شده که اخبار متفقین طرف توجه مردم نبوده و به درد کسی نمی‌خورد. علاوه بر این مطابق اطلاعاتی که ما داریم این شخص در ضمن صحبت‌های خود اغلب مطالبی اظهار می‌دارد که عاری از حقیقت و مخالف با منافع متفقین است به این جهت عقیده سرکنسولگری که از طرف سفارت کبرای شوروی نیز تأیید شده است این است که انتشار این روزنامه از نظر اتحاد بین دولت ایران و متفقین به هیچ وجه صلاح نیست و بهتر است امتیاز آن تجدید نشود.

در جواب گفته شد تا آن‌جا که استانداری اطلاع دارد این شخص نظر مخالفی با متفقین ندارد و طرفدار سیاست دولت است که پایه آن بر روی اتحاد با دولتین اتحاد جماهیر شوروی و انگلستان گذارده شده در این باب مقالات عدیده [ای] منتشر ساخته که شاهد این مدعاست. منهی سبک نگارشات او طوری است که گاهی مطالب آن مبهم و قابل تعبیر به نظر می‌رسد حال آنکه در باطن امر این طور نیست و نیت مخالفت ندارد. چون آقای سرکنسول به عقیده خود باقی و نسبت به جلوگیری از انتشار روزنامه

۱

تأکید می‌نمود گفته شد در این باب دقیقاً مطالعه خواهد شد.
اینک مراتب جهت استحضار خاطر محترم گزارش می‌شود و عین شرحی که در روزنامه شماره ۲۰۹۳- مورخ ۵ دی ماه ۱۳۶۱ آزادی چاپ شده و مورد اعتراض واقع گردیده تلوی ایفاد می‌گردد تا هر طور مقتضی بدانند دستور اقدام به مقامات مربوطه صادر فرمایند.

نظر استانداری نسبت به این موضوع همان است که به آقای سرکنسول گفته شده و فقط نکته [ای] که لازم به عرض می‌داند این است که روزنامه آزادی در واقع قدیمی ترین و مهمترین روزنامه مشهد به شمار می‌رود و البته جای تأسف است با وجود تذکراتی که مکرر به مدیر آن داده شده باز هم مطلبی نوشته که جلب سوء ظن نموده و باعث تولید زحمت و اشکال شده است.

استاندار استان نهم: [امضای علی منصور]

[۹۷۴-۱۰۸۰۰۲]

۲

۲۹۵

استانداری نهم - تاریخ ۱۳۶۱/۱۲/۹ - شماره ۳۴۸ - پیوست ندارد - محترمانه
جناب آقای نخست وزیر - در تعقیب نامه شماره ۳۱۸ - مورخ ۲۱/۱۰/۲۸ [۱۳] راجع به روزنامه آزادی اشعار می‌دارد: پس از مذاکرات اولیه مجددآبا آقای سرکنسول شوروی مذاکراتی به عمل آمد و از قرار معلوم مدیر روزنامه هم مستقیماً به سرکنسولگری مراجعه و در باب اعتراضات آنها توضیحاتی داده و طی صحبت‌های اخیر این طور استباط شده تا اندازه [ای] آقای سرکنسول راقانع نموده است چون مدیر آزادی خود را مشمول قانون ۱۴ دی ماه ۱۳۶۱ می‌دانسته راجع به حق انتشار روزنامه خود که ۱۷ سال متولیاً منتشر گردیده به شورای فرهنگ مراجعه نموده و از تاریخ سوم اسفند به نشر روزنامه پرداخته است.

استاندار استان نهم: [امضای علی منصور]

[۹۷۴-۱۰۸۰۰۲]

[حاشیه]: به وزارت فرهنگ نوشته شود.

۳

۲۹۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۳/۴۰۳ - تاریخ ۹ فروردین ۲۲ [۱۳] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۹ [۱۳] امتیاز روزنامه آزادی را به نام آقای گلشن تصویب نموده که در مشهد به مدیری و سردبیری خود چاپ و منتشر نماید، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ نمایند.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۰۷]

۴

۲۹۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳/۵ - تاریخ ۱/۱۷/۲۲ [۱۳] - محروم‌انه - مستقیم جناب آقای نخست وزیر - عطف به نامه شماره ۳۶۸۲۶ - مورخ ۱/۸/۲۲ [۱۳] مایه خوشوقتی است که رفع سوء تفاهم میان مدیر روزنامه آزادی و سرکنسول شوروی در مشهد شده زیرا شورای عالی فرهنگ در جلسه ۹/۲۲ [۱۳] امتیاز روزنامه آزادی را تصویب نموده است.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[حاشیه]: آقای قلمزن - به همین ترتیب جواب آقای استاندار نهم را تهیه فرمایید. - نخست وزیر [۱۳] ۲۰/۱/۲۲ [۱۳] ۰۰۸۰۰۲ - ۰۷۴

آزادی خلق

۱

۲۹۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۹/۹۶۱ - ۵۰۸۹/۲/۹ - تاریخ ۹/۲/۲۳ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آزادی خلق را به نام بانو فخر عظمی ارغون (بانو عادل خلعتبری) تصویب نموده است که در شهر تهران با روش: علمی - ادبی - اجتماعی - سیاسی - فکاهی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خودشان

چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی] [۱۰۵۱-۱۱۶۰۰۴-۲۹]

۲

۲۹۹

روزنامه آینده میهن - تهران - امیریه - تلفن ۵۷۶۸ - روز ۳۰ ماه ۳ سال ۱۳۲۳
مقام عالی جناب آقای نخست وزیر - چون در نظر است روزنامه آزادی خلق به جای روزنامه آینده
میهن روزانه منتشر شده مستدعی است دستور مقتضی صادر فرمایند به میزانی که کاغذ به جراید یومیه
کثیرالانتشار داده می‌شود، مطابق معمول یک جا در اختیار اداره روزنامه آزادی خلق بگذارند تا هر چه
زودتر وسیله طبع و نشر روزنامه با طرزی آبرومند فراهم گردد.
با تقدیم شایسته‌ترین احترامات: [امضای عادل خلعتبری]

[حاشیه ۱]: آقای صدیقی اقدام شود. [۱۳۲۳/۳۱]

[حاشیه ۲]: آقای برومی - گویا وساطت در انجام این گونه تقاضاها سوابقی هم دارد. اقدامی که شایسته است بفرمایند.
[۱۳] ۲۳/۳/۳۰

[۱۱۴۷-۱۱۶۰۰۴-۲۹]

۳

۳۰۰

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۵۵۵/د - تاریخ ۱۳۲۳/۱۱/۱۶ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروف می‌دارد: چون در شماره (۱۰۹) سورخه
۱۱/۹ ۲۳/۱۳] روزنامه آزادی خلق که به جای روزنامه ترقی منتشر می‌گردد مقاله [ای] بر خلاف
مشی سیاسی دولت منتشر گردیده علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شده که از انتشار روزنامه مزبور
جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ شبیانی [امضا]

[حاشیه]: به عرض رسید و ملاحظه فرمودند. ۷ [۱۳] ۲۳/۱۱/۱۷

[۱۰۵۱-۱۱۶۰۰۴-۲۹]

۴

۳۰۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۰۲۴ - تاریخ ۱۳۲۴/۴/۱۰ - محترمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۷۵۵۵ / د - مورخه ۲۳/۱۱/۱۶ [۱۳] محترماً
 معروض می دارد: به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از روزنامه آزادی خلق رفع توقیف به عمل
 آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهار مست [امضا]

[۱۱۶۰۴-۲۹-۱۰۵۱]

آزادی شرق

۱

۳۰۲

عبدالله رازی - وکیل پایه (۱) دادگستری - تاریخ ۱۳۲۴/۹/۱۱
 جناب آقای نخست وزیر - با کمال احترام خاطر عالی را مستحضر می دارد: این جانب عبدالله رازی که
 سالها سمت مجله نگاری در مصر داشته مدت یک سال است با تقدیم مدارک خود و انجام کلیه شرایطی
 که در قانون مطبوعات و آین نامه آن پیش بینی شده درخواست امتیاز جریده یومی نموده و تاکنون به
 عنوان اینکه شورای عالی فرهنگ تشکیل نمی شود و یا اینکه هنوز نوبت رسیدگی به درخواست این بنده
 نرسیده فدوی را از حق قانونی خود محروم کرده اند و جای نهایت تأثیر است به شخصی که سالها سابقه
 تألیف و نگارش داشته این گونه رفتار می نمایند. در صورتی که فدوی همواره از افراط و تفریط برکنار
 بوده طرفدار پیشرفت امور اجتماعی برسد ملی می باشد.

از آن جا که بر هر فرد ایرانی واجب است در یک چنین موقعی به قدر اطلاعات و استعداد خود
 خدمتی به این آب و خاک نماید و شخص حضرت اشرف را طرفدار مطبوعات می دانم مستدعی است
 لطف خود را دریغ نفرموده مقرر دارند شرحی به وزارت فرهنگ مرقوم شود تا در اعطای امتیاز روزنامه
 مورد درخواست هرچه زودتر مفتخرم فرمایند.

عبدالله رازی [امضا]

[۱۰۸۰۰-۱۱۸۰]

۲

۳۰۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۶۲۴۹ - تاریخ ثبت ۹/۱۴ [۱۳۲۴/۹/۱۴] وزارت فرهنگ - با ارسال رونوشت نامه آقای عبدالله رازی دایر به شکایت از تأخیر انجام درخواست اجازه انتشار روزنامه [ای] که قریب یک سال است طبق مقررات از آن وزارت نموده‌اند به پیوست ارسال می‌شود که مورد توجه و اقدام لازم قرار دهد. نتیجه را نیز به نخست وزیری اعلام فرماید تا به نامبرده ابلاغ شود.

نخست وزیر: [امضا] ۲۴/۹/۱۴ [۱۳۲۴/۹/۱۴]

[۱۱۸۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۳۰۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۰۰۴۳/۶۴۷۰ - تاریخ ۲۶ آذر ماه ۱۳۲۴ [۱۳۲۴/۹/۱۹] آقای عبدالله جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۱۶۲۴۹/۱۰۱۴ - [مورخ] ۱۳۲۴/۹/۱۹ آقای عبدالله رازی همدانی در ۲۵ مهرماه ۱۳۲۳ درخواست امتیاز روزنامه آزادی شرق را نموده‌اند که در هیأت رسیدگی به درخواستهای امتیاز مورد بررسی واقع و در ۱۶ آبان ماه همان سال به شورای عالی فرهنگ فرستاده شده است. چون در شورای عالی فرهنگ درخواستهای امتیاز به ترتیب نوبت و در جلساتی که لااقل سه ربع کارمندان شورا حاضر باشند مطرح می‌گردد زمان طرح درخواست ایشان نرسیده و به علاوه طبق تبصره ماده هشتم آین نامه اجرای قانون مطبوعات مصوب ۳۱ شهریور ماه ۱۳۲۴ صاحبان این گونه درخواستها باید مدارک خود را طبق آین نامه نامبرده که در روزنامه‌ها چاپ و منتشر شده تکمیل نمایند و ایشان تا به حال اقدامی در این باب ننموده‌اند.

از طرف وزیر فرهنگ: [امضا محمد وحید]

[۱۱۸۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۳۰۵

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۷۸۲۴ - تاریخ ثبت ۲۴/۱۰/۱۵ [۱۳] ۲۴/۹/۱۱ آقای عبدالله رازی همدانی - در جواب مراسله [۱۳] ۲۴/۹/۱۱ شما اشعار می‌دارد که علت تأخیر

صدور امتیاز روزنامه آزادی شرق از وزارت فرهنگ پرسش شد. جوابی را که طی شماره ۶۴۷۰- [مorusخ] ۲۶/۹/۲۴ [۱۳] صادر نمودند برای اطلاع و اقدام لازم در تکمیل درخواست خود و تهیه مدارک مندرجه در آینه نامه اجرای قانون مطبوعات مصوب ۳۱ شهریور ۱۳۲۴ به پیوست ارسال می شود.

بازرسی مخصوص [امضا] ۲۴/۶/۹ [۱۲]

[۱۱۸۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۵

۳۰۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۰۵۶ - ۳۹۲۷/۱۰۵۶ - تاریخ ۱۳۲۵/۲/۱۱
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آزادی شرق را به نام آقای عبدالله رازی همدانی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - ادبی - علمی - فکاهی - مصور - کاریکاتوری - اقتصادی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاد می شود. مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۱۸۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۶

۳۰۷

فرمانداری نظامی تهران - جزوهدان نمره ۲۵۵۱ - [تاریخ] ۲۹/۴/۲۵ [۱۳]
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: بر طبق نامه شماره ۶۹ - مورخه ۲۸/۴/۲۵ [۱۳] معاون سیاسی آن جناب از انتشار روزنامه آزادی شرق جلوگیری به عمل آمد.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۶۴۱ - ۱۰۶۰۰۲]

۳۰۸

مهری ارباب - شماره ۸۲۸ - تاریخ ۵ آذر ۱۳۲۶ [۱۳] - تهران - نشانه تلگرافی: ارباب - تلفن
تجارتخانه ۵۳۳۸ - تلفن منزل ۶۴۱۴

جناب اشرف آقای نخست وزیر - با نهایت توقیر به عرض می‌رساند: ضعف دستگاه قضایی کشور
اجامر و اوپاش را که به نام مطبوعات به ناموس و حیثیت مردم حمله می‌کنند به طوری جری کرده که
دیگر حیثیت و آبرو در این کشور شعر است. عبدالله رازی همدانی نویسنده نامه آزادی شرق در
آن نامه مرتکب حداکثر وقاحت و اهانت به بندۀ شده و علاوه کرده که این جانب در راه سرخه
حصار در حضور ژاندارم عمله را داغ و درفش کرده‌ام. استدعا دارم، امر و مقرر فرمایند؛ یک
مرجع ذی‌حسی به این قضیه رسیدگی و تکلیف بندۀ و مردم را با این قبیل اجامر و اوپاش تعیین
نمایند.

با تقدیم احترمات [امضا]

[حاشیه]: باید به مراجع صالحه مراجعه و تقاضای رسیدگی نمایید.

[۱۰۰۰۲ - ۱۰۴۱]

آزمون

۳۰۹

[۱۳] ۲۶/۵/۲۱

کلانتری بخش ۹ تهران - عرض می‌شود آقا سید اسدالله بهبهانی که اخوی زاده حقیر است و صاحب
عائله و خانه و ماهانه است و اعتبار تا یکصد هزار ریال دارد. معلومات او هم به قدر مقدمه کافی است.
اخلاقاً وطنخواه و علاقه‌مند به دیانت و مملکت است. زیاده عرضی نیست.

الاحقر محمد الموسوی البهبهانی

[۱۰۰۰۱ - ۵۸۷۷۶]

۳۱۰

این جانب سید علی عنایت فرزند مرحوم آقای حاج سید محمد علی دارای شناسنامه شماره ۵۶۲۶ از بخش سه تهران - مقیم تهران - بخش سه - حسن آباد - خیابان استخر - کوچه سردار سعید - خانه ملکی - دارای شماره ۱۸ سرشماری - ضمانت آقای سید اسدالله بهبهانی فرزند مرحوم سید محمود بهبهانی دارای شناسنامه شماره ۴۸۰ از بخش هشت تهران را در مورد انتشار روزنامه یومیه که در صدد تحصیل امتیاز آن است در حدود مبلغ یکصد هزار ریال می نمایم.

[۱۴] [۲۱/۵/۳۱] [امضا]

نمره ۴۹۷ - [مورخ] ۲۱/۵/۳۱] صحبت امضا و اعتراف و اعتبار فعلی آقای سید علی عنایت دارای شناسنامه نمره ۵۶۲۶ - ط - مقیم خیابان استخر در حدود یکصد هزار ریال گواهی می نماید.
کفیل کلانتری ۳ [امضا]

[۲۷۷۶-۵۸۰۰۱]

۳۱۱

وزارت دادگستری - (دادسرای تهران) - گواهینامه پیشینه کیفری - شماره ۲۸۷۳۶ -
[مورخ] ۲۱/۶/۱ [۱۳]

دفتر دادسرای تهران گواهی می دهد که آقای سید اسدالله فرزند مرحوم سید محمود و شهرت بهبهانی دارنده شناسنامه ۴۸۰ فرستاده از دفتر ثبت آمار شهرستان تهران بخش هشت متولد سال ۱۲۸۱ که عکس وی به این برگ الصاق گردیده دارای محکومیت کیفری و پیشنه بدر این دادسرای نمی باشد.

از طرف رئیس دادسرای تهران [مهر و امضا]

[۲۷۷۶-۵۸۰۰۱]

۳۱۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - با تقدیم یک برگ ضمانت نامه شماره ۴۹۷ - [مورخ] ۱۳۲۱/۵/۳۱ صادره از کلانتری بخش ۳ تهران به مبلغ یکصد هزار ریال و دو برگ رونوشت گواهی شده شناسنامه شماره ۴۸۰ صادرو از بخش ۸ تهران و یک برگ گواهی نامه پیشینه کیفری به شماره ۲۸۷۳۶

[مورخ] ۱۳۲۱/۶/۱ و دو قطعه عکس خود و یک برگ گواهی حضرت حجۃ‌الاسلام آقای سید محمد مجتبه بهبهانی مدظله العالی «گرچه به عنوان کلاتری است بهترین مدرک علمی و اخلاقی بندۀ می‌باشد» متنمی است مقرر فرماید طبق مقررات قانون مطبوعات امتیاز روزنامه به یکی از نامهای کیوان - آزمون - آرمان - رستخیز - اندرز - پندار - کهکشان - حساب به این جانب اعطای شود. بدیهی است پیشنهاد نامهای روزنامه که در فوق ملاحظه می‌فرمایند من باب احتیاط و به طریق القدم فالاقدام خواهد بود. روزنامه مزبور یومیه و سیاسی و انتقادی و ناشر اخبار داخلی و خارجی به زبان پارسی و محل انتشار آن تهران است و آرمان و مرام و خط مشی آن ترویج ملیت و تشبیه مبانی ایرانیت و تهذیب اخلاق جامعه و ترویج دین میین اسلام و مذهب حق امامی جعفری و خدمت به اساس مشروطیت و قانون اساسی و تقدیس قوانین کشوری و مبارزه با خرافات و مخالفین کشور و منافقین ملت و مفسدین جامعه و دشمنان مشروطیت و معاندین دین اسلام و مذهب حق امامی جعفری و موجدین نفاق اجتماعی و برهم زنندگان وحدت ملی می‌باشد. این جانب سید اسدالله بهبهانی تقاضاً کنده امتیاز، شخصاً ایرانی و ایرانی نژاد و مسلمان و جوانی با ایمان به ایرانیت و اسلامیت و قومیت و آرمان و وحدت ملی پاییندم و فعلاً به خدمت دولتی اشتغال دارم. ولی تعهد می‌کنم به محض صدور امتیاز نامه مورد تقاضاً از هرگونه خدمت دولتی برکنار گردد.

با تقدیم احترامات: سید اسدالله بهبهانی [امضا] ۱۳۲۱/۶/۳

[حاشیه ۱]: دایره مطبوعات [۱۳] ۲۱/۶/۵

[حاشیه ۲]: آقای بهمنیار - تعیین فرمایید کدامیک از اسامی بالا بلامانع است.

[حاشیه ۳]: تاکنون به نام آزمون به کسی امتیاز داده نشده است. - بهمنیار

[۲۷۷۶ - ۵۸۰۰۱]

۳۱۳

۵ وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایره مطبوعات - ضمیمه پرونده - تاریخ تحریر ۱۰/۶/۲۱ [۱] - تاریخ خروج ۱۱ شهریور ۱۳۲۱ [۱]

مقام وزارت - آقای اسدالله بهبهانی درخواست نموده است امتیاز روزنامه‌ای به نام آزمون به ایشان داده شود که با روش: سیاسی - اقتصادی - دینی در تهران منتشر نماید و مدارک لازم را تسلیم و در

درخواست خود اظهار داشته: «فعلاً به خدمت دولتی اشتغال دارم ولی تعهد می‌کنم به محض صدور امتیازنامه مورد تقاضا از هرگونه خدمت دولتی برکنار گردم». بنابراین مراتب را با پرونده مربوط به عرض مبارک می‌رساند تا هر قسم دستور فرمایند فرستاده شود.

[امضا]

[۲۷۷۶-۵۸۰۰۱]

۶

۳۱۴

وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه - اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ - نمره ۴۶۱ - ضمیمه ۳ برگ

اداره کل نگارش - با اعاده عنین پیشنهاد شماره ۳۳۷۷ - [مورخ] ۱۱ شهریور ۱۳۷۷ [۱۳] راجع به اعطای امتیاز روزنامه به آقای اسدالله ببهانی و گواهی نامه پیشینه کیفری و شناسنامه چون آقای نامبرده فعلاً به خدمت دولت اشتغال دارند و تعهد می‌کنند که به محض صدور امتیازنامه از خدمت دولت برکنار شوند، متنمی است آن اداره مراتب را به عرض مقام وزارت برسانند که در صورت تصویب پیشنهاد را به شورا ارجاع فرمایند تا دبیرخانه بتواند آن را پذیرفته و جزء دستور بگذارد. تا موقعی که این پیشنهاد و امثال آن را مقام وزارت کتابخانه شورا ارجاع نفرمایند این اداره از پذیرفتن آنها معذور خواهد بود.

رئيس اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ: حبیب‌الله مظفری [امضا]

[حاشیه]: ورود به دفتر اداره نگارش تاریخ ۲۱/۷/۱ [۱۳] - شماره ۳۸۰۹

[۲۷۷۶-۵۸۰۰۱]

آژیر

۱

۳۱۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۲۹ / ۱۱۳۳ - تاریخ ۲۲/۱/۱۷ [۱۳]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۱۶ [۱۳] امتیاز روزنامه آژیر را به نام آقای جعفر پیشه‌وری تصویب نموده بنابراین

چاپ و انتشار روزنامه آژیر در تهران به مدیری و سر دبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - [۱۵۳۱-۱۱۶۰۷-۱۸]

۲

۳۱۶

شورای مرکزی اتحادیه کارگران ایران - شماره ۲۱۷ - تاریخ ۱۳۲۲/۷/۶
مجلس شورای ملی - توسط آقای طباطبائی نماینده محترم مجلس رونوشت هیأت وزیران -
رونوشت روزنامه های: ایران - نوبهار - مهر ایران - ستاره اقدام - رزم - اطلاعات - آزادگان - مردم - کوشش - رهبر - میهن پرستان - طوفان شرق - ایران ما - اتحاد ملی و نسیم صبا.

شورای مرکزی اتحادیه کارگران ایران از طرف میلیونها کارگر اسیر و داغ نفرت خورده این کشور تنفس و انرجار خود را نسبت به توقیف غیر قانونی روزنامه با شهامت آژیر که همیشه پشتیبان افکار و منتشر کننده ناله های جان خراش توده اسیر و استئمار شده ایران بوده است؛ اظهار می دارد و رفع توقیف فوری از روزنامه با شهامت آژیر یعنی زبان گویای کارگران را خواستار است.

شورای مرکزی اتحادیه کارگران ایران

[۱۵۳۱-۱۱۶۰۷-۱۸]

۳

۳۱۷

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۳۲۱۸ - تاریخ ۱۳۲۴/۶/۳ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۳۱۴ - مورخه ۲۴/۶/۱
[۱۳] روزنامه آژیر مقاله [ای] مخالف مشی سیاسی دولت درج و مردم را به قیام برعلیه دولت تشویق نموده است، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.
فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[حاشیه]: ملاحظه فرمودند، بایگانی شود.

[۱۵۳۱-۱۱۶۰۷-۱۸]

۴

۳۱۸

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۲/۱۰ - شماره ۷۹۸ - محترم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۳۲۱۸ - مورخه ۲۴/۶/۳ [۱۳] محترماً
 معروض می دارد: بر حسب نامه شماره ۱۱ - مورخه ۲۵/۲/۹ [۱۳] معاون پارلمانی آن جناب به اداره کل
 شهربانی دستور داده شد که از روزنامه آذیر رفع توقیف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۵۳۱-۱۱۶۰۰۷-۱۸]

۵

۳۱۹

وزارت فرهنگ - اداره کل انت Bakanat - شماره ۷۱۶۹ / ۴۶۵۷۵ - تاریخ ۵ اسفند ۱۳۲۵ [۱۳]
 اداره کل شهربانی - به موجب رأی صادره جلسه ۲۶ بهمن ماه ۱۳۲۵ شورای عالی فرهنگ و بر طبق
 مقررات ماده ۱۴ آین نامه اجرای قانون مطبوعات امتیاز روزنامه آذیر به صاحب امتیازی آقای جعفر
 پیشوای ملغی شناخته شده است.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای استحضار دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
 اداره کل انت Bakanat و صنایع مستنطرفه: [امضا دکتر علی فرهمندی]
 [۱۵۳۱-۱۱۶۰۰۷-۱۸]

آشخانانک

۳۲۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۸۷۲۹ / ۲۷۵۴ - تاریخ ۲۸ اسفندماه ۲۴ [۱۳]
 اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز
 روزنامه آشخانانک را به نام آقای دکتر گاسپار آکویانس تصویب نموده است که با روشن: سیاسی -
 اجتماعی - ادبی به مدیری و سر دیری خودشان به زبان ارمنی در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب

بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -
از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]
[۱۰۸۳-۱۰۸۰۰۲]

آشفته

۱

۳۲۱

جناب آقای نخست وزیر - با اینکه انتشار روزنامه آشفته که صاحب امتیاز آن، این جانب عmad عصار می باشد مانع قانونی ندارد وزارت فرهنگ انتشار مجدد را منوط به اجازه ثانوی می داند، لذا متممی است مقرر فرمایند که وزارت فرهنگ مزاحمتی نسبت به انتشار روزنامه آشفته نداشته باشد.

با تقدیم احترامات: [امضای عmad عصار] [۱۵/۳/۲۱]
[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۲۲

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۶۱۲۷ - تاریخ ثبت ۲۱/۳/۱۸ [۱۳]
رونوشت نامه آقای عmad عصار راجع به درخواست رفع جلوگیری از انتشار روزنامه آشفته و عین نامه آقای خسرو اقبال دایر به درخواست صدور دو امتیاز روزنامه یومیه به ضمیمه ارسال می گردد. قدغن فرماید به درخواست آنها برابر مقررات اقدام شایسته نموده نتیجه را اشعار دارند.

[امضای عبدالحمید ملک الکلامی] [۲۴/۳/۲۱]
[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۳

۳۲۳

وزارت فرهنگ - شماره ۱۸۰۷/۱۰۵۲۷ - تاریخ ۱۵ تیرماه ۱۳۲۱
جناب آقای نخست وزیر - بازگشت به نامه شماره ۶۱۲۷ - [۱۳/۲۸/۳/۲۱] در موضوع اجازه انتشار روزنامه آشفته در تهران خاطر مبارک را مستحضر می دارد: بنایه دستور شماره ۲۰۵۰ - [مورخ]

[۱۳] ۲۱/۲/۵ مقام عالی وزارت فرهنگ تاکنون از صدور اجازه انتقال محل انتشار روزنامه‌ها خودداری نموده است. بنابراین خواهشمند است مقرر فرمایند در صورتی که انتشار روزنامه آشفته در تهران مشمول دستور بالا نیست مراتب را اطلاع دهند تا اجازه آن صادر شود.

[امضای مصطفی عدل]

[حاشیه]: به وزارت فرهنگ پاسخ داده شود به روزنامه باختر که ظاهراً همین کیفیت را داشته از طرف آن وزارتخانه اجازه داده شده در تهران چاپ بشود بنابراین ممکن است به این روزنامه نیز اجازه بدهند. ضمناً تذکر داده شود که اسم روزنامه چندان مناسب نیست بهتر است عنوان دیگری اختیار کنند. [۱۳] ۲۱/۴/۱۲

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۳۲۴

دفتر نخست وزیر - تاریخ ثبت ۲۱/۴/۲۴ [۱۳] - شماره ۷۶۱۶

وزارت فرهنگ - عطف به نامه شماره ۱۸۰۷/۱۰۵۲۷ راجع به صدور اجازه امتیاز روزنامه آشفته در تهران اشعار می‌دارد: چون به روزنامه باختر که ظاهراً همین کیفیت را داشته از طرف وزارت فرهنگ اجازه داده شده در تهران چاپ شود؛ ممکن است به این روزنامه نیز اجازه بدهند. ضمناً تذکر داده می‌شود که اسم روزنامه مناسب نیست بهتر است به جای (آشفته) عنوان دیگری اختیار کنند.

[امضای هادی اشتربی] [۱۳۲۱/۴/۲۲]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

آغاز

۳۲۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۰۷۳ / ۳۹۶۷۷ - تاریخ ۲۲ مهرماه ۲۴ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آغاز را به نام آقای علی محمد عامری تصویب نموده است که در شهر تهران با روش: سیاسی -

علمی-ادبی به مدیری و سر دبیری خود منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]
رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -
[۱۰۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۳۲۶
روزنامه آغاز - خیابان زرین نعل - روبروی کارخانه برق - آدرس تلگرافی: تهران - آغاز
- شماره ۱۹۰ - تاریخ ۱۳۲۷/۵/۱۰

جناب آقای معدل معاون پارلمانی نخست وزیر - نظر بر اینکه اداره روزنامه آغاز از حیث کاغذ
فوق العاده در مضيقه است و اگر کمکی نشود ممکن است منجر به تعطیل گردد، تمنا دارد دستور فرمایند
از صد تن کاغذی که برای مصرف مطبوعات تخصیص داده شده یک تن برای مصرف روزنامه آغاز در
مقابل وجه نقد تحويل نمایند.

در خاتمه این نکته را زاید نمی‌داند متنذکر شود که اگر مندرجات روزنامه آغاز را مطالعه فرموده
باشد تصدیق خواهد فرمود که کارکنان این اداره زحمت فوق العاده را متحمل هستند و با ایمان کامل نیز
پیوسته با پیشرفت مقاصد دولت که به نفع عموم بوده همراه بوده است.

اداره روزنامه آغاز: [امضای حسن عامری]
[۱۰۸۱ - ۱۰۸۰۰۲]

آفتاب

۳۲۷
تهران - ۶ خرداد ۱۳۲۱
حضور مبارک جناب آقای نخست وزیر - از نظر خدمت بیشتری به فرهنگ و هیأت جامعه و برای
حفظ بنیان اخلاقی که پیوسته هدف اصلی در آثار و نوشته‌های این بنده بوده است، درخواست امتیاز نامه

روزانه به نام «آفتاب» نموده و با مدارک لازمه به شورای عالی فرهنگ تقدیم داشته‌ام.
اینک عنایت حضرت اشرف را پشتیبان مطبوعات دانسته و نیل بدین منظور را با بذل توجه خاصه نیاز
و تمدا دارم.

با تقدیم تحيات فائقه: [امضا مجتبی فاطمی]

[حاشیه]: فعلاً تأمل شود تا ترتیب اساسی نسبت به کار روزنامه‌ها داده شود. [امضا]
[۱۰۱۳-۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۲۸

مجتبی فاطمی - تهران - ۱ آبان ۱۳۲۲

مقام محترم جناب آقای سهیلی نخست وزیر - در پرتو عنایتی که دو بار در سال گذشته به وسیله آقای
نیک عهد نسبت به صدور امتیاز روزنامه آفتاب مبدول فرمودید، نظر به اینکه دو بار دستگیر حکومت
قوام گشتم و پس از آن ولع و اصراری برای گرفتن امتیاز نداشته‌ام مع الاسف چون نوبت به آفتاب رسیده
در محاق وقه شورای فرهنگ مانده است.

اینک تقاضای صدور تصویب‌نامه مخصوص در این باره می‌نمایم. امید است در پرتو عنایت خاصه
این ذره به آسمان رود و کار آفتاب کند.

با تقدیم تحيات فائقه: [امضا مجتبی فاطمی]

[حاشیه]: آقای تهرانچی به وزارت فرهنگ نوشته شود. [۱۳۲۲/] ۸/۱۴

[۱۱۰۶-۱۰۸۰۰۲]

۳

۳۲۹

مجتبی فاطمی - تهران - ۲۵ دی ۱۳۲۲

مقام محترم جناب آقای نخست وزیر - پیرو معرفه پیشین که مورد توجه قرار گرفته مستدعاً است
عنایت عالیه را با اجازه صدور امتیاز روزنامه آفتاب ابراز فرموده و با رفع ترصدم^۱ این بنده را رهین

۱. ترصد: چشم داشت

عواطف خاصه فرمایند.

با تقدیم تعیات فانقه: [امضای مجتبی فاطمی]

[حاشیه] : آقای قلمزن به وزارت فرهنگ بنویسید. [۱۳] ۲۲/۱۰/۲۹

[۱۱۰۶-۱۰۸۰۰۲]

۴

۳۳۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۱۳۵ / ۳۱۶۲۷ - تاریخ ۶ بهمن ماه ۱۳۲۲
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
امتیاز روزنامه آفتاب را به نام آقای مجتبی فاطمی تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار روزنامه
آفتاب در تهران به مدیری و سر دبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۱۰۶-۱۰۸۰۰۲]

۵

۳۳۱

روزنامه آفتاب - تهران - ۲۱ شهریور ماه ۱۳۲۴ - شماره ۶۲۶
آقای دادستان نظامی تهران - آقای دادستان تهران - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - جناب آقای
وزیر دادگستری - جناب آقای وزیر فرهنگ - جناب آقای وزیر کشاورزی - آقای فرماندار نظامی تهران -
آقای رئیس کل شهربانی - روزنامه های: باخت، صدای ایران، آرزو، هور [و] ناهید - نظر به اینکه
چاپخانه های فرهنگ، عالی، تابان و کشاورزی، اوراقی به نام آفتاب و جمعه و مجله نوبخت بی اجازه این
جانب و بدون امتیاز وزارت فرهنگ منتشر نموده اند این جانب بر علیه مدیران چاپخانه های نامبرده اعلام
جرم و تقاضای رسیدگی و کیفر آنان را می نمایم.

دارنده نامه آفتاب: مجتبی فاطمی [امضا]

[۱۱۸۱-۱۰۸۰۰۲]

۳۳۲

۶

روزنامه آفتاب - روز ۴ خرداد ماه ۱۳۲۵ - شماره ۲۲۶

مقام محترم جناب آقای نخست وزیر - نظر به اینکه این بنده پس از طی مدارج علوم قدیمه در قم فارغ التحصیل ادبیات نیز گردیده و تا کون در خدمات اجتماعی بوده لیکن از استخدام دولت خودداری نموده‌ام و روزنامه آفتاب نیز از بد و انتشار در محیط سیاست بی طرف و پیوسته مصالح عالیه توده حقیقی ایران را خط مشی خود قرار داده است چنانچه در بازگشت هیأت اعزامی از مسکو به تعیت از منویات عالیه حضرت اشرف آخرین شماره آفتاب منتشر و از آن پس در محقق تعطیل مانده است.

اینک که از شدت فشار زندگی به عرض این ذریعه مبادرت می‌ورزد مستدعی است در پرتو عنایت خاصه مقرر فرماید با اعطای شغل مناسبی که در خور سوابق و خدمات این بنده بوده در اداره بازرگاری ما و انتشار نخست وزیری یا مورد دیگر این بنده را رهین عواطف فرموده و موجبات ادامه خدمت گزاری ما و انتشار آفتاب را فراماید.

امید است در پرتو حسن توجه عالی این ذره عالم مطبوعات به آسمان رود و کار آفتاب کند.

با تقدیم تحيات فائقه - دارنده و سردبیر نامه آفتاب؛ مجتبی فاطمی [امضا]

[حاشیه] : بایگانی شود. با خودشان مذکور شده ۲۵/۸/۱۲ [۱۳] [امضای احمد بهار]

[۱۱۰۶-۱۰۸۰۲]

۳۳۳

۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۴/۹ - شماره ۲۰۵۰ - خیلی خیلی فوری - محرمانه جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون مندرجات شماره ۱۳ روزنامه آفتاب مورخ ۲۵/۴/۶ [۱۳] برخلاف مصالح و سیاست دولت تشخیص داده شده طبق نامه شماره ۳۷ مورخه ۲۵/۴/۸ [۱۳] معاون پارلمانی نخست وزیر به اداره کل شهربانی دستور داده شد روزنامه مزبور را توقيف نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۳۵-۱۰۶۰۰۲]

۸

۳۳۴

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۵۱۶ - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۱۹

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره ۲۰۵۰ - مورخه ۲۵/۴/۹ [۱۳] معروض می‌دارد: دستور رفع توقیف از روزنامه آفتاب به اداره شهربانی کل کشور صادر گردید. استحضاراً به عرض می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۷۸۲ - ۱۰۶۰۰۲]

آفتاب تابان

۱

۳۳۵

۱۳۲۱/۴/۱۰

جناب آقای نخست وزیر - با کمال احترام به عرض عالی می‌رساند: در سال ۱۳۰۸ امتیاز روزنامه آفتاب تابان را از وزارت فرهنگ دریافت و به سر دبیری آقای رهسپار که سوابق ممتد و تجربیات کافی در امور مطبوعاتی داشتند منتشر نمودم. پس از چندی به علی از انتشار آن خودداری شخصاً نمودم تا اینکه در طلوع دولت آن جناب با انکای به طرفداری حضرت از آزادی مطبوعات موقع را مغتنم شمرده مجدداً به سر دبیری نامبرده اقدام به انتشار آن روی اصل اینکه چون تعطیل قبلی اختیاری بوده و مستلزم اخذ اجازه نمی‌باشد، نمود. اینک پس از نشر چند شماره که به موقع تقدیم حضور مبارک گردیده و مندرجات آن گواه صادقی بر نیت پاک و فکری آلایش این نامه می‌باشد، از طرف مقامات مربوطه مطالبه اجازه انتشار می‌نماید و لذا مستدعی است امر و مقرر فرمایند اجازه صدور انتشار روزنامه مذبور مرحمت گردد.

با تقدیم احترامات فائقه: الحاج بنان مدنی

[۱۳] ۲۱/۴/۱۰ : به وزارت فرهنگ نوشته شود اظهار نظر نمایند.

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۳۶

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۷۳۱۳ - تاریخ ثبت ۲۱/۴/۱۴ [۱۳] رونوشت نامه حاج بنان مدنی مشعر بر تقاضای اجازه انتشار روزنامه (آفتاب تابان) که سابقاً امتیاز آن را از وزارت فرهنگ دریافت داشته به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن نسبت به درخواست نامبرده و رسیدگی و اظهارنظر نمایند.

[امضای هادی اشتری] [۱۳۲۱/۴/۱۱]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۳۳۷

وزارت فرهنگ - شماره ۱۲۷۸۷/۲۱۷۰ - تاریخ ۱۸ تیرماه ۳۲۱ [۱] آقای حاج سید جواد بنان مدنی - انتشار روزنامه آفتاب تابان با روش: سیاسی - اخباری - ادبی - در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت در پاسخ نامه شماره ۷۳۱۳ - [مورخ] ۲۱/۴/۱۴ [۱۳] به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود.
وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

آفتاب شرق

۱

۳۳۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۹۱۰ / ۱۰۹۵۵ - تاریخ ۱۶ خردادماه ۲۵ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آفتاب شرق را به نام آقای علیرضا آموزگار خراسانی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - ادبی - فکاهی - اجتماعی - کاریکاتوری به مدیریت و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۱۸۸ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۴۳۹

وزارت فرهنگ - اداره انتبااعات - شماره ۵۸۳۴ / ۱۳۴۸۰۴

استانداری خراسان - اداره فرهنگ خراسان - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ با انتقال محل انتشار روزنامه آفتاب شرق از تهران به مشهد موافقت نموده است که به مدیری و سر دیری آقای علیرضا آموزگار خراسانی صاحب امتیاز آن روزنامه چاپ و منتشر گردد.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

رئيس اداره انتبااعات و صنایع مستظرفه: دکتر [مهدی] بیانی [امضا]

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۸۲]

۳

۴۴۰

ضمیمه آفتاب شرق همشهری های خواب آلو!

قاعدتاً هر که اهل تعارف و تظاهر است به دوستان و همشهريهای خود لفظ (عزیز) یا گرامی و امثال آن خطاب می کند ولی نگارنده برخلاف این قاعده قطع دارم همشهريهای من در عین آنکه عزیزند در خواب مانده اند.

متجاوز از هفت سال بود شهر مقدس مشهد یعنی شهر بومی خود و محلی را که در آن نموده ام، ندیده بودم. تصادف روزگار و یک پیش آمد غیر متوجهه مرابه وسیله هواییا در ظرف دو ساعت و نیم از تهران به سرزمینی که یک روز کانون تمدن و چشم و چراغ ایران بود و اینک مرده و در سکوت عمیق و خطرناک فرو رفته است آورد.

شما چون با این کثافتها، با این ناکامیها، خرابیها، محرومیتها عادت کرده اید نمی توانید در کنید شهر مشهد به چه فلاکتی افتاده است. ولی نگارنده که هفت سال از این جادر بودم خوب حس می کنم موطن عزیز من تا چه اندازه رو به قهقهه رفته و شیوه یک خرابه گردیده است!

این جا شهر نیست، این یک دهستان بزرگ و مخربه است که در حدود دویست هزار نفر بی اراده در

آن می‌لولند و مقدرات خود را به دست موهومات سپرده‌اند.

من تعمداً روزنامه خود را در تهران تعطیل کردم و به خوانندگان خود قول داده‌ام وقتی از مشهد به تهران مراجعت نمودم ارمغانهای خوب از خراسان به آن جا ببرم. سناسفانه ارمغانی که به تهران خواهم برد عبارتست از یک سلسله موضوعات تأثراًور و مشاهدات رفت‌بار و عکس‌های منتفر که محرک احساسات عمومی و موج‌دننرین و آه و ناله است. من اینها را با خود به تهران می‌برم و آنقدر با قلم و قدم ناله‌های مظلومانه خراسانیان را تبلیغ و تایید می‌کنم تا موفق شوم پنهان‌ها را از گوشهای مرده شو برد و سنگین که نمی‌خواهند بیرون بیاید، بیرون آورم.

خوب در این شهر مطالعه کردم؛ از دزدیها، رشوه‌های کلان، از علت خرابیهای شهر، از چگونگی آسفالت، از آب، از برق، از تلفن و خلاصه مو به مو از علت عقب ماندگیهای این شهر و سکته آن اطلاعات جامع و کامل کسب و جمع کرده‌ام. نفوذ ارادل و اوپاش توده‌چی در این شهر نیز رخنه کرده بوده است. بی‌شرفهای لات امثال آرداشس مهاجر و ایرج دزد نیز روحشان در این شهر در پرواز بوده و عده‌ای شماری را آلت بی‌اراده خود ساخته بوده‌اند. اشتباه نشود؛ این دزدهای سرگردانه تعدادشان از بیست و پنج الی سی نفر متجاوز نبوده و بقیه با ایمانی خالص ولی تصوری باطل به آنان گرویده بودند. پیروانشان خیال می‌کردند اینها آزادیخواهند و واقعاً بهداشت و کار و فرهنگ برای همه (!) مفهوم و معنی حقیقی دارد! اینها اکنون متوجه شده‌اند تا چه اندازه فریب خورده بودند و چند سال بی‌خود و بی‌جهت شیر می‌داده‌اند و مرکب سواری مظلومی بوده‌اند!

دکتر کشاورز بی‌آبرو در تهران برای اینکه ردگم کند نوشته بود (حزب ما آلدگیهای داشت و باید بی‌رحمانه تصفیه شود) ما همان روز عصر در روزنامه خود به این خیانتکار گفتیم (... حزب توده وقتی بی‌رحمانه تصفیه می‌شد که در مرحله اول، وجود کثیف و بلید خودت روی چوبه دار برقصد). کشاورز و باند رذالت پیشه او از قبیل ایرج موزی قطعاً از بین رفتی و اعدام شدنی هستند متنه عرضه لازم دارد و عرضه وقتی آشکار می‌شد که مردم اعدام آنان را از مقامات مسؤول جداً بخواهند. پیشه‌وری بی‌بدر و مادر، غلام یحیی مهاجر و قصاب و آدمکش، از همین باند بودند. پنج سال تمام این سی نفر کهنه‌رند، بقال و آب حوضی و استاد دانشگاه و دانشجویان و غیره و غیره را به بهترین وجهی مسخ کرده بودند و اینک به جرم همین گناهان کبیره باید لاشه کثیف و منتفرشان هدف چند گلوله سربی شود. شما نیز باید در این مورد تشریک مساعی کنید. شماکه در هر پیشامدی روح ملت و سجده اطاعت و مردانگی را به ثبوت رسانده‌اید،

نباید خیال کنید گوشه گیری و ازروا و عدم دخالت در اموری که مربوط به سرنوشت خودتان است دلیل آفامنشی است! این اشتباه است. آن وقت شمارا ضعیف و توسری خور و خاک بر سر خطاب می‌کنند. البته خراسان و خراسانی هیچ‌گاه زیر بار ننگ‌هایی نرفته. از اوضاع فارس و آذربایجان نیز درس عبرت آموخته و از شهریور ۱۳۲۰ تا این تاریخ و بعدها نیز امتحان شرافت و احترام به دولت متبع خود را داده است ولی حیف نیست بگویند خراسان نسبت به تمام شهرها عقب مانده است؟ خراسان بهترین لانه نفوذ توده‌چی‌های قطاع‌الطريق بوده است؟! خراسان اینک آه ندارد که با ناله سودا کند، بهداشت ندارد، فرهنگ حقیقی ندارد، شهر خاموش و کانون اموات است، خراسان نیست قبرستان است! اینها با شؤون خراسانی برازنده‌گی دارد؟!

شما خیال می‌کنید به صرف اینکه صبح بایک قلب پاک از خانه بیرون آمدید و تاغروب یا تانیم شب جان کنید و یک لقمه نان خالی بیدا کردید و باکور و کچل‌هایی که فاقد تمام مزایای بشریت و زندگانی هستند صرف نمودید این معنی زندگی است؟! هنوز باید این شهر بزرگ تاریخی به همان وضع صد سال پیش باقی باشد؟ هنوز باید شما را بچاپند؟ این همه کوچه‌های کج و معوج، اراضی پرازگل و لجن، لباسهای پاره، دیوارهای مخربه، خانه‌های مرطوب، خیابانهای باتلاقی^۱ تاکی باید بر جای بماند؟ آن روزها گذشت، امروز دولتی بر سر کار است که اگر آن را تقوقیت کنید و حق خود را بخواهید از دل و جان خدمتگزار شما است. قوام‌السلطنه مردیست که خود خراسان و خراسانی را خوب می‌شناسد. شما چه وقت به دولت رجوع کرده‌اید و جواب مثبت نشینیده‌اید؟! این قدر لابالی و بی‌روح و خموده نباشد. قناعتگری و توکل و صوفی بازی حدی دارد، مرد مردانه باشد. مغز خیانتکاران را با مشت و سنگ و چوب متلاشی کنید. دولت را پشتیبانی و مظالم گذشته را جبران نماید.

۱۴/۰۱/۲۵ [۱۴] علی زرین قلم؛ نگارنده و سر دبیر نامه یومیه آفتاب تهران

[۱۰۳۰۰۲ - ۵۵۵۳]

۴

۳۴۱

وزارت کشور - اداره سیاسی - تاریخ ۱۳۲۵/۱۱/۱۶ - شماره ۱۴۳۷۶ ر س / ۷۸۴۳۲ - پیوست دارد

جناب اشرف آفای نخست وزیر - یک برگ کیانیه یومیه آفتاب تهران که در شهرستان مشهد منتشر شده

است جهت استحضار عالی تلوأ تقدیم می‌گردد. به استانداری نهم شرحی در زمینه اصلاحات شهرستان مشهد نوشته شد.

کفیل وزارت کشور: [احمد] فریدونی

[حاشیه ۱]: جناب آقای دکتر پیرنها - این روزنامه در مشهد منتشر می‌شود و اگر لازم است به استانداری نهم فرستاده شود. - احمد بهار

[حاشیه ۲]: اعلامیه عیناً برای جناب آقای اشرفی استاندار استان نهم ارسال می‌گردد که در اطراف موضوع تحقیق و نتیجه را اعلام فرمایند.

[حاشیه ۳]: آقای دکتر پیرنها - در اعلامیه آقای علی زرین قلم اشاره به ذذیها و رشوه‌های کلان شده است. ایشان را بخواهید و نسبت به متن اعلامیه در خصوص رشوه‌های کلان توضیح بخواهید. دلایل و مدارکی که دال بر ثبوت موضوع باشد ارائه و اقامه نمایند تا مأمورین خاطی تعمیق و تنبیه شوند و اگر هم اظهارات اشان اساسی ندارد معلوم گردد که بیهوده حیثیت و شرافت افراد و مأمورین دولتی لکه‌دار نشود.

[۱۳۲۵/۱۱/۱۷ - ۴۵۹۹]

[۵۵۵۳ - ۱۰۳۰۰۳]

۳۴۲

استانداری استان نهم - تاریخ ۱۳۲۶/۲/۲۸ - شماره ۲۷۸۳ - پیوست دو برگ
جناب آقای محمد قوام رئیس کل دفتر نخست وزیر - عطف به گزارش ۷۸۴۳۲ وزارت کشور ضمیمه
بیانیه به امضای علی زرین قلم که برای تحقیق نزد این جانب ارسال فرموده بودید زحمت می‌دهم:
مطلوب و راه تحقیق همانست که شخص جناب عالی توصیه فرموده و دستور رسیدگی به آقای دکتر پیرنها
داده‌اید. این گونه اتهامات و کلماتی که به چنین صورتها بی منظر می‌شود، باید از طرف انتشار دهنده توضیح و
راهنمایی شود. بنابراین عین گزارش و بیانیه را عودت می‌دهم و منتظر که تعلیماتی باشد مرقوم دارید.
استاندار استان نهم: [امضای آقاخان اشرفی]
[۵۵۵۳ - ۱۰۳۰۰۳]

آگهی‌ها

۳۴۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - به منظور آگهی‌ها و دانستنی‌های مربوط به فرهنگ - امور مالی -
اقتصادی - بازرگانی - کشاورزی - بانکی - پیشه و هنر و کلیه امور مربوط به زندگی، این جانب دکتر تقی

بهرامی مدیر مجله آب و خاک در نظر دارد نامه‌ای به نام «آگهی‌ها» به طور روزانه انتشار دهم. متنی است مقرر فرمایید امتیاز آن را صادر نمایند. مدارک لازمه در پرونده نامه آب و خاک بایگانی است.

با تقدیم احترامات: دکتر تقی بهرامی [امضا] ۲۱/۴/۲۱ [۱۳]

[۲۲۰۲-۵۸۰۰۱]

۳۴۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۲۲۲۴ - تاریخ تحریر ۲۱/۴/۲۱ [۱۳] - تاریخ خروج ۲۱ تیر ماه ۳۲۱ [۱]

مقام وزارت - آقای تقی بهرامی دارنده امتیاز مجله آب و خاک درخواست نموده است امتیاز نامه روزنامه‌ای به نام «آگهی‌ها» به ایشان داده شود که با روش: فرهنگی - امور مالی - اقتصادی - بازرگانی - کشاورزی - بانکی و کارهای مربوط به زندگی در تهران منتشر نمایند. چون مدارک لازمه را پیش از این فرستاده‌اند و در پرونده مربوط به مجله آب و خاک که در سال ۱۳۲۰ امتیاز آن صادر شده بایگانی می‌باشد، مراتب به عرض مبارک می‌رسد تا در صورت تصویب اجازه فرمایند در شورای عالی فرهنگ مطرح شود.

[امضا]

[حاشیه ۱] : پی‌نوشت مقام وزارت: به شورای عالی فرهنگ رجوع شود. ۲۱/۴/۲۳ [۱۳]

[حاشیه ۲] : عیناً به اداره دیرخانه شورای عالی فرهنگ فرستاده شود. ۲۱/۴/۲۳ [۱۳]

[۲۲۰۲-۵۸۰۰۱]

آلیک

۳۴۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۲۴۹ / ۴۵۹۳۱ - تاریخ ۱۲ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] امتیاز روزنامه آلیک را به نام آقای دکتر وارطان هوانسیان تصویب نموده

بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آلیک به زبان ارمنی در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

آمار بیماریهای واگیر دام

۳۴۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۹۴ - تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۴
وزارت کشاورزی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ امتیاز مجله آمار بیماریهای
واگیر دام که از طرف آن وزارت به مدیری و سردبیری آقای دکتر رضا رستگار چاپ و منتشر خواهد شد
مورد تصویب شورای عالی فرهنگ واقع گردید.
وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۳۹۴ / ۱۶۱۵ / ۲۰] [مورخ ۱۳/۱/۲۰] رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
از طرف وزیر فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]
[۱۱۴۱ - ۱۰۸۰۰۲]

آهن

۳۴۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۹۷۷/۷۴۶۳ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۱۸/۱۲/۲۱ [۱۳] امتیاز روزنامه آهن را به نام آقای مهدی فاثنی تصویب نموده بنابراین
چاپ و انتشار روزنامه آهن در شهر تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۴۸

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۴۸۷۴ - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۲۵ - محترم - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً به عرض می رساند: چون در شماره (۱۳) روزنامه آهن
 خبر کذبی راجع به توطه بر علیه اعلیحضرت همایونی درج گردیده بود، به شهربانی کل کشور دستور
 داده شد که از انتشار آن جلوگیری نمایند. مراتب استحضاراً^۱ به عرض رسید.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

۳

۳۴۹

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۳۷۴ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۱۰ - محترم - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۴۸۷۴ - مورخه [۱۳] ۲۴/۷/۲۵
 معروض می دارد: چون مدیر روزنامه آهن شخصاً به فرمانداری نظامی تهران حاضر و کتاباً متعهد گردیده
 که من بعد اصول نامه نگاری را رعایت نماید، علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه
 آهن رفع توقیف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

۴

۳۵۰

تلگراف - از تهران - به سیاکو - شماره تلگراف ۱۰ - تاریخ وصول ۱۳۲۴/۸/۲۷
 جناب آقای اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر معظمه و محبوب - پس از عرض بندگی از مژده رفع
 کسالت بی‌نهایت شکرگزار و در انجام اوامر ذات عالی صمیمانه با جان [و] دل حاضر با کمال اشتیاق
 منتظر زیارت وجود مبارک.

مدیر روزنامه آهن: رضا وزیری

[۱۰۶۰۰۲]

۳۵۱

فرمانداری نظامی تهران - نمره ۲۵۵۲ - [تاریخ] ۲۹/۴/۲۵ [۱۳] ۲۸/۴/۲۵ - مختاراً معروض می‌دارد: برطبق نامه شماره ۶۸ - مورخه ۲۸/۴/۲۵ [۱۳] جناب آقای نخست وزیر - معاون سیاسی آن جناب از انتشار روزنامه آهن جلوگیری به عمل آمد.

جناب آقای نخست وزیر - مختاراً معروض می‌دارد: برطبق نامه شماره ۶۸ - مورخه ۲۸/۴/۲۵ [۱۳]

معاون سیاسی آن جناب از انتشار روزنامه آهن جلوگیری به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

آهنگر

۳۵۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۶۳/۵۲۶۷ - تاریخ ۱۶ اردیبهشت [۱۳] ۲۵

اداره فرهنگ اصفهان - استانداری اصفهان - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آهنگر را به نام آقای سید مرتضی راوندی تصویب نموده است که با روش: اقتصادی - اجتماعی - سیاسی به مدیری و سردبیری خودشان در شهر اصفهان چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۱۹۷ - ۱۰۸۰۰۲]

آهنگ نو

۳۵۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آهنگ نو را به نام آقای دکتر حسام الدین احتشام تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اقتصادی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله

اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

[شماره] ۱۹۵۹۱/۴۲۸۵ - [مورخ] ۱۳۶/۱۱/۲۱ رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۹۲-۱۰۸۰۰۲]

آهن نو

۳۵۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۳۷۶۳/۵۰۶ - تاریخ ۲۷/۲/۲۸
اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
امتیاز روزنامه آهن نورا به نام آقای رضا وزیری تصویب نموده است که با روش ...^۱ به مدیری و
سردبیری آقای مصطفی وزیری در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۸۰۰۲]

آینده

۳۵۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۲۵۱۷/۲۸۴۸ - تاریخ ۱۱/تیرماه/۱۳۲۳
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

۱. در اصل سند نیز روش روزنامه ذکر نشده است.

روزنامه آینده را به نام آقای دکتر محمود افشار تصویب نموده است که باروش: سیاسی-ادبی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [مهر و امسا]

[۱۰۵۴-۱۰۸۰۰۲]

آینده ایران

۱

۳۵۶

روزنامه آینده ایران - خیابان باع سپهسالار - تلفون ۹۲۶۶ - تهران - تاریخ ۱۳۲۰/۱۰/۲۵
شماره ۴۳۲

مقام منیع جناب آقای نخست وزیر - البته تاکنون به سمع شریف رسیده است که روزنامه آینده ایران به بهانه‌های بی‌اساس و به محض غرض شخصی از طرف وزارت فرهنگ توقيف گردیده است. برای اینکه ذهن مبارک راجع به قضیه روشن گردد لازم است شمه‌ای از جریان اخیر روزنامه را به عرض برسانم: در آبان ماه سال جاری بندе با آقای عادل خلعتبری قراردادم که روزنامه آینده ایران تحت نظر بندۀ منتشر گردد و از آن روز روزنامه مزبور با سبکی نوین و مقاالتی که در روزنامه‌های ایران کمتر نظیر داشت روزانه در شش صفحه منتشر گشت و اگر روزنامه‌های مرکز را از بعد از انتشار آینده ایران با پیش از آن مقایسه فرماید ملاحظه خواهید فرمود که در قسمتهای زیادی که از آن جمله نوشتن مقالات جنگی و نظامی و خلاصه کردن اخبار خارجه در صفحه اول و چاپ نقشه‌های جنگی است از آن تقلید کرده‌اند ولی وزارت فرهنگ که از اصل بندۀ را برای روزنامه‌نگاری و اصلاح وبالا بردن سطح مطبوعات استخدام کرده و کارهایی برای این منظور به بندۀ محول داشته بود، به جای اینکه بندۀ را تشویق کند که با مخارج خود در حدود وسایل ناقص و بسیار ناچیزی که در ایران است یک روزنامه خوبی را اساس گذاشته‌ام از اول بنای مخالفت را گذاشت و در تاریخ ۴ آذر نامه‌ای به بندۀ نوشت که به موجب رأی شورای عالی فرهنگ کارمند دولت حق ندارد روزنامه یا مجله بنویسد و بنابراین (لازم است شما بین

کارمندی دولت و روزنامه‌نگاری یکی را انتخاب و از کار دیگری صرف نظر نمایید). و بنده جواب دادم اولاً وضع چنین قانونی حق مجلس شورای ملی است نه شورای عالی فرهنگ و رایی که برخلاف قانون اساسی و قانون مطبوعات باشد خود به خود لغو است و بدین جهت تاکنون بدان عمل نشده است. ثانیاً خود آقای وزیر فرهنگ آقای مستعان مدیر مجله راهنمای زندگی را استخدام کرده و آقای حجازی هم با داشتن رتبه هشت اداری و استخدام دولت مجله ایران امروز می‌نویسد و کسان دیگری نیز هستند که با شغل دولتی روزنامه یا مجله می‌نویسند. ثالثاً ابلاغی که بنده دارم برای نامه‌نگاری است و معین هم نبوده که باید چه روزنامه‌ای بنویسم و از اول به بنده گفته شده که کار شما سعی در اصلاح سبک و سطح مطبوعات است و کارهایی که به بنده محول شده نیز همه برای این منظور بوده حالاً چه مانعی دارد که بنده خودم هم روزنامه خوبی در حدد وسائل موجود بنویسم و به مناسب شغلم طرفدار سیاست دولت هم باشم! چون دیدند از این طریق هم نشد گفتند پس روزنامه آینده ایران فقط حق دارد هفته‌ای دوبار منتشر گردد و به شهربانی و فرمانداری نظامی هم تلفن کردند و شهربانی و فرماندار نظامی نیز دخالت کردند ولی چون امتیاز آینده ایران با ایران و اطلاعات فرقی نداشت ناچار وزارت فرهنگ خود به اداره کل شهربانی نوشت که آینده ایران یومیه است و انتشار آن مانعی ندارد. ولی به شهربانی گفته بودند که آینده ایران مال جعفر خلعتبری است و کسان دیگر حق نشر آن را ندارند و هم [از] اداره نگارشات شهربانی و هم از اداره کل نگارش وزارت فرهنگ به بنده مراجعه شد ولی معلوم گشت که جعفر خلعتبری پدر عادل بوده و امتیاز خود را به پسرش واگذار کرده و از این راه هم وزارت فرهنگ کاری از پیش نبرد. تا اینکه دیروز نزدیکیهای غروب که روزنامه چاپ شده بود از طرف شهربانی به بنده اطلاع دادند که به امر وزارت فرهنگ روزنامه آینده ایران نباید چاپ شود و هرچه کردم که امروز که چاپ شده، بگذارید منتشر شود و از فردا جلوگیری کنید فایده‌ای نداد.

عجب این است که مفاد نامه‌ای که وزارت فرهنگ به شهربانی نوشته این است که فلانی حق ندارد که روزنامه‌نگاری کند و بنابراین از هر روزنامه‌ای که او می‌خواهد بنویسد جلوگیری کنید و هیچ نفهمیدم که چرا بنده این حق را ندارم در صورتی که علاوه بر سوابق ممتد بنده در نویسنده‌گی و اصدار یک دوره به نام مجله تقدم که از بهترین مجلات فارسی بوده صلاحیت بنده برای روزنامه‌نویسی به تصویب هیأت وزیران رسیده و چند سال رئیس اداره راهنمای نامه‌نگاری و در سخت‌ترین موقع مأمور اداره کردن تمام روزنامه‌های کشور بوده‌ام و حتی در آین نامه‌ای که برای تشخیص صلاحیت روزنامه‌نویسان از تصویب

شورای عالی فرهنگ گذشته حضور یا تشخیص رئیس اداره راهنمای نامه‌نگاری که در آن وقت بمنه بوده‌ام شرط شده است. بنابراین نفهمیدم چگونه بمنه حق ندارم روزنامه‌نگاری کنم.

آنچه بعد از تحقیق قضیه از هر جا به بمنه گفته شد این بوده جناب آقای تدین بعضی از مقالات آینده ایران را تعریضی به خود پنداشته‌اند در صورتی که هیچ این طور نبوده است. البته تحریکات پیشین که ذهن‌شان از آن خالی نبوده، هم در ایشان بی‌اثر نبوده و گویا کدورت‌های دیگری هم که بمنه از آن بی‌اطلاع بوده‌ام در دل داشته‌اند و فعلًاً فرصتی یافته از یک طرف امر به جلوگیری از انتشار روزنامه و از طرف دیگر به خاتمه دادن به خدمت بمنه در اداره انتشارات و تبلیغات کرده است و تصور می‌کنم خود این عمل دوم برای اثبات اینکه غرض شخصی در کار بوده است، کفاایت باشد والا چه معنی دارد که ایشان از یک طرف روزنامه را از انتشار جلوگیری کنند و از طرف دیگر به خدمت بمنه نیز خاتمه دهند.

در خاتمه چون اقدام بمنه و امثال بمنه برای روزنامه‌نویسی از روی اعتماد به شرافت آن جناب بوده است که به ملت ایران نوید آزادی و مشروطیت داده‌اید، استدعا می‌کنم امر فرمایید از انتشار روزنامه‌ای که متأثر آن مورد تصدیق خاص و عام است و بدون هیچ‌گونه تظاهر و توقعی طرفدار سیاست دولت بوده است جلوگیری نکنند.

دلیل دیگر اینکه آقای وزیر فرهنگ در این کار نظر شخصی دارند این است که بهانه ایشان این بوده که چون آقای عادل خلعتبری مسافت کرده و مدیر مسؤولی جای خود معرفی نکرده مطابق قانون من از انتشار روزنامه جلوگیری کرده‌ام و با اینکه حرف ایشان صحیح نیست و ماده ۴۹ قانون مطبوعات ثابت می‌کند که اقدام ایشان به کلی برخلاف قانون بوده ولی معدله‌ک برای رفع بهانه ایشان آقای عادل تلگرافاً بمنه را مسؤول معرفی کردند و باز هم ایشان بهانه‌جویی کرده می‌گویند باید شورای عالی فرهنگ رأی بدهد. فرامرزی تصدیق عدم سوء سابقه بیاورد و از این قبیل بهانه‌ها در صورتی که بمنه تا دیر و زک ایشان به خدمتم خاتمه داده‌اند مستخدم دولت بوده‌ام و اگر سوء سابقه می‌داشم مستخدم نبودم به علاوه رئیس اداره‌ای بوده‌ام که باید تمام روزنامه‌ها را اداره کند حالا خودم حق ندارم یک روزنامه اداره کنم در صورتی که ابلاغ بمنه تخصص روزنامه‌نگاری است.

با تقدیم مراسم احترام: عبدالرحمن فرامرزی [امضا]

۲

۳۵۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۳۴۳۹/۶۹۵۸ - تاریخ ۲۸ دی ۱۳۲۰
آقای عادل خلعتبری - در جواب نامه شماره ۳۳۸۲ - مورخ ۲۷ دی ماه ۱۳۲۰ انتشار روزنامه آینده
ایران به شرط اینکه در تحت مسؤولیت و مدیریت خود شما باشد، مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای سید محمد تدین]
[۱۰۸۰۰ - ۹۹۰]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

۳

۳۵۸

تلگراف - از تهران - به قصر همایونی - شماره تلگراف ۷۳ - تاریخ وصول ۱۱/۱۸ [۱۳۲۰/] به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاه - جان ثار با جمعی از وطن پرستان روشنفکر چون بعد از واقعه ناگوار شهریور ماه دیدند که از بعضی نقاط کشور نغمه‌های زهرآگین بلند است تصمیم گرفتند با تمام قوا برای حفظ دولت ملی و جلوگیری از تجزیه یا لامرکزیت میهن عزیز بکوشند و چون این کار جز به وسیله روزنامه ممکن نبود و دولت در این وقت اجازه انتشار روزنامه جدیدی نمی‌داد، روزنامه آینده ایران را به موجب یک قرارداد رسمی گرفته انتشار دادند و این روزنامه که از ۲۲ آبان تحت نظر جان ثار انتشار یافته در مدت کمی به تصدیق دوست و دشمن روزنامه درجه اول گردید و رویه [ای] پیش گرفت که به خیر و صلاح کشور بود و در تمام موارد از دولت طرفداری کرد. وزارت فرهنگ بدون مقدمه و برخلاف ماده ۴۹ قانون مطبوعات روزنامه را توقيف و خود جان ثار را که غیر از وطن پرستی جرمی نداشتمن ییکار کرد و توقيف روزنامه را خلاف مقررات و ییکار ساختن فدوی را مقتضیات اداری نام گذاشت ولی معلوم نشد کدام مقتضیات و چه مقرراتی. وقتی که سوال کردم هر ساعت چیزی گفته و بهانه [ای] آوردند و آخر گفتند اسم مدیر مسؤول روی روزنامه نیست و صاحب اولی شما را معرفی نکرده است. صاحب اولی بلا فاصله تلگرافاً جان ثار را معرفی کرد و بعد مکرر به وزارت فرهنگ رفته دو مرتبه دیگر کتابخانه را معرفی نمود ولی وزارت فرهنگ باز اجازه انتشار به فدوی نداد و گفتند باید به شورا برود در صورتی که روزنامه‌های بسیاری در مرکز و شهرستانها حال روزنامه ما را دارند که در نتیجه

واگذاری به شورای فرهنگ نرفته و آن در مرکز روزنامه‌های پرچم و مردم نام مدیر مسؤول ندارد و امید و کانون به دیگران واگذار شده و به شورای فرهنگ نرفته است در صورتی که اگر قانون است باید درباره همه مجری شود. با این حال اگر می‌خواهند درباره جان‌ثار سخت‌گیری کنند می‌بایست تذکر دهند و اگر نمی‌کردم مطابق ماده ۷ و ۸ قانون مطبوعات از یک تومنان الى پنج تومنان جریمه کنند نه اینکه روزنامه را توقیف کرده و مؤسسه [ای] که با هزار تومنان تأسیس شده از بین ببرند و هر بهانه‌شان رفع شد بهانه دیگر بیاورند. بهترین دلیل غرض خصوصی وزارت فرهنگ این است که گذشته از بیکار ساختن خود جان‌ثار فدوی تقاضای امتیاز جدیدی به نام کیهان کرده‌ام و تمام مقررات رانیز انجام داده‌ام و آقای وزیر فرهنگ در حقیقی که امتیاز روزنامه مردم و چندین روزنامه دیگر را داده‌اند از امتیاز دادن به جان‌ثار خودداری کرده‌اند. از پیشگاه مبارک همایونی استدعا می‌نماید که امر فرمایند آقای وزیر فرهنگ به موجب اراده شخصی بیش از این برخلاف صریح قانون مال و حقوق و حیثیت مردمی را که به قصد دفاع از تمامیت و ملیت ایران قدم در این راه نهاده‌اند، پایمال نکنند.

عبدالرحمن فرامرزی - باغ سپهسالار - اداره روزنامه ایران

[۱۹۹۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۳۵۹

روزنامه آینده ایران - تهران - تاریخ ۱۹ بهمن ماه ۱۳۲۰ - شماره ۵۲۱

جناب آقای نخست وزیر - اینک متتجاوز از دو هفته است که راجع به توقیف روزنامه آینده ایران حضورتان عریضه نگاشته‌ام و به نتیجه قطعی یا جواب معنی نایل نگشته‌ام و تنها نتیجه اقدام بنده این شده که وزارت فرهنگ به آقای عادل خلعتبری نامه‌ای نوشته که انتشار آینده ایران به شرط اینکه به مدیریت خود شما باشد مانعی ندارد. (*فَسَرُّ الْمَاءِ بِالْمَاءِ وَالسَّمَاءُ بِالسَّمَاءِ*)^۱ وزارت فرهنگ می‌داند که به موجب سند رسمی ثبتی آینده ایران تا مدتی مال من است و بنده آن را منتشر می‌سازم و این نامه برای این بوده که از زشتی کار خود بکاهند و بگویند آینده ایران توقیف نیست. وزارت فرهنگ از قرارداد بنده با آقای عادل خبر دارد. روی این کار با وزارت فرهنگ صحبت‌ها شده به من کاغذ نوشته‌اند متنها گفته‌اند: تو مستخدم دولت هستی و باید از یکی از دو کار صرفنظر کنی. با اینکه این ایراد صحیح نبوده و خودشان

۱. تفسیر کردند آب را با آب و آسمان را با آسمان.

هنوز چهار مستخدم روزنامه‌نویس دارند ولی اکنون که دیگر مستخدم دولت نیستم پس چرا اجازه انتشار نمی‌دهند. می‌گویند مقررات اداری به عمل نیامده این مقررات را نیز تعلیق به محال کرده‌اند. زیرا وقتی که آقای عادل رفته است که برای انجام فرمول بنده را به مدیریت معرفی کند او را ترسانیده و گفته‌اند به مجرد اینکه نوشتی به فلاٹی و اگذار کرده‌ام حق تو از بین رفته حق فرامرزی هم موکول به تصویب وزارت خانه است و ما به شهریانی خواهیم نوشتش که از انتشار آن به مدیریت خود شما هم جلوگیری کنند و شما با این اقدام خودتان امتیاز خود را لغو می‌کنید. ملاحظه می‌فرمایید با این مقدمه اجرای مقررات محال است. بدون نوشتمن به وزارت فرهنگ که رسمیت ندارد. به مجرد نوشتمن هم که حق صاحب اولی از بین می‌رود حق صاحب دومی هم که در دست وزارت فرهنگ است خواست لطف می‌کند، نخواست نمی‌کند و با این منطق هر کس خواست ملکی را بفروشد یا عمارتی اجاره دهد مال صاحب محضر یا اداره کل ثبت می‌شود. با این حال آقای عادل یک بار تلگرافاً و دو بار کتاب‌بنده را معرفی کرده و هنوز هم روزنامه توقيف است.

جناب آقای فروغی! استدعا می‌کنم جناب عالی که رئیس دولت ملی و مشروطه هستید از یکی از مدیران جراید سؤال فرمایید که برای خرجی که تاکنون شده و آینده ایران به این صورت در آمده تخمین بزنند و بعد انصاف دهید که آیا سزاوار است یک وزیر حکومت ملی بالفظ بازی، اساس زندگی مردم را به هم زده و ایشان را از هستی ساقط کند؟ در آن روزی که حکومت دیکتاتوری بود و افتخار آزادی و عدالت نصیب ما نگشته بود برای روزنامه‌ها مقرراتی وضع شد که اجرای آن با اداره‌ای بود که خود بنده در رأس آن بودم. حکومت دیکتاتوری هیچ روزنامه‌ای را نداشت. اخطار کتبی کرد. بعضی‌ها اجرانکردن، تذکر داد. باز بعضی از روزنامه‌ها نتوانستند یا نخواستند اجرا کنند، باز تأکید کرد. عذرها را با کمال وسعت صدر پذیرفت. راهنمایی کرد و بعضی‌ها هنوز هم اجرا نکرده‌اند. ولی حکومت دیکتاتوری حق کسی را پامال نکرد و برای هیچ روزنامه‌ای بازی در نیاورد در صورتی که آن روز هیچ روزنامه‌نویس ایرانی در هیچ جای دنیا نمی‌توانست بخلاف میل آن دولت قلم بردارد و اکنون بدون اینکه وضع کشور را در نظر بگیرند، بخلاف قانون یک روزنامه یومیه درجه اول را توقيف می‌کنند و اساس زندگی مردم را بر هم می‌زنند.

جناب آقای فروغی! تصدیق بفرمایید که این قضیه از وزارت شخص حکیمی مثل جناب عالی شایسته نیست و این‌گونه زورگویی جز اینکه بر هرج و مرچ کشور بیفزاید و این مغالطه کاریهای وزارت

فرهنگ جز اینکه اساسی برای فساد اخلاق اجتماعی بشود نتیجه ندارد. دولت باید به مردم راستی و صراحت اخلاق یاد بدهد، نه حیلتگری و مغالطه بازی. در این عرضه باز هم تکرار می کنم که ما به اتکای شرافت شما که فرمودید حکومت من ملی و روی اساس آزادی و دمکراسی است اقدام به روزنامه نویسی کردیم و از دولت شخص شرافتمندی مثل جانب عالی شایسته نیست که خانه ما را ویران کنند در صورتی که هیچ گناهی نداریم جز اینکه در حالی که تصور می کردم دولت احتیاج به طرفداری یک روزنامه آبرومند و مهمی دارد از وی طرفداری کرده ایم. در خاتمه لازم است که این را نیز خاطرنشان کنم که بنده تمام اقداماتی که در وزارت فرهنگ لازم بوده کرده و حتی برای اینکه به گفتگوها و بهانه ها خاتمه دهم تقاضای امتیاز جدیدی به نام «کیهان» کرده ام. ولی وزارت فرهنگ همه را مسکوت گذاشته و مثل اینکه هیچ کار خلاف قانونی نکرده یا بنده روزنامه ای نمی نوشته و تازه به هوس روزنامه نویسی افتاده ام اصلاً محل به تقاضاهای بنده نگذاشته اند. اگر مشروطه و دمکراسی این است که وقتی وزیری از کسی بدش آمد بتواند او را از هستی [ساقط] کند خواهش می کنم بفرمایید استبداد و ستمگری کدام است؟

عبدالرحمن فرامرزی: [امضا]

[۱۹۹۱-۱۰۸۰۰۲]

۵

۳۶۰

تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۸ - تاریخ اصل ۱۹/۱۱/۱۳۲۰
 جناب آقای نخست وزیر - وزارت فرهنگ برخلاف مواد ۷ و ۸ و ۴۹ قانون مطبوعات روزنامه آینده ایران را توقیف کرده. آقای عادل تلگرافاً و شفاهًا و دوبار کتابًا بنده را به مدیریت تعین کرده. رفتن [و] معرفی مدیر مسؤول به شورا که وزارت فرهنگ بهانه قرار داده هیچ سابقه ندارد. خودم تقاضای [۱] امتیاز جدید کرده ام. نداده اند. مجوز قانونی از بین بردن یک نوشته چیست؟ مستدعی جواب.

عبدالرحمن فرامرزی

[۱۹۹۱-۱۰۸۰۰۲]

۶

۳۶۱

محرمانه - نمره ۲۱۲۷ - [تاریخ] ۲۰/۱۱/۲۰ [۱۳]

جناب آقای نخست وزیر - آقای عبدالرحمن فرامرزی مدیر روزنامه آینده ایران تلگرافاً از توقيف روزنامه خود شکایت نموده است. برحسب فرمان مبارک اعیلحضرت همایون شاهنشاهی تلگراف او به پیوست ارسال و ابلاغ می شود که قدغن فرماید مطلب را مورد بررسی قرار دهنده چنانچه اظهارات او صحت داشته و برخلاف مقررات در توقيف روزنامه اقدام شده باشد، جای تعجب است. نتیجه را برای عرض به پیشگاه اعلام خواهد فرمود.

رئیس دفتر مخصوص شاهنشاهی: [امضای حسین شکوه]

[۱۹۹۱-۱۰۸۰۰۲]

۷

۳۶۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۲۰/۱۱/۲۶ - محرمانه
 جناب آقای نخست وزیر - عطف به نامه شماره ۱۷۲۸۴ [۱۳] ۲۰/۱۱/۲۲ راجع به شکایت آقای عبدالرحمن فرامرزی به پیشگاه مبارک اعیلحضرت همایون شاهنشاهی تصدیع می دهد: چون بر طبق ماده ۱۱ قانون شورای عالی فرهنگ مصوب ۲۰ اسفند ۱۳۰۰ تشخیص صلاحیت روزنامه نگاری از وظایف خاص شورای نامبرده است و امتیاز روزنامه آینده ایران بنابر تصویب شورای عالی فرهنگ به آقای عادل خلعتبری داده شده و او نیر بدون موافقت وزارت فرهنگ امتیاز خود را به آقای فرامرزی واگذار کرده بود از این رواز انتشار روزنامه آینده ایران جلوگیری به عمل آمد و اجازه داده شد که خود آقای خلعتبری بارعایت مقررات منتشر نماید. بعد از این جریان آقای فرامرزی امتیازی به نام کیهان درخواست نموده که برای تصویب به شورای عالی فرهنگ ارجاع گردیده است و همین که شورا تشکیل و به تصویب رسید البته امتیاز آن صادر و اجازه نشر آن داده خواهد شد.

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]

[حاشیه]: آقای برومند - به دفتر مخصوص پاسخ بدنهند. [۱۳۲۰/۱۱/۲۷]

آینده بشر

۳۶۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۱ - ۵۲۳/۱۵۱ - تاریخ ۱۴ فروردین ماه ۱۳۲۵ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آینده بشر را به نام آقای نصرالله شهروان تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - علمی - ادبی به مدیری و سردیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۱۸۶ - ۱۰۸۰۰۲]

آینده شرق

۳۶۴

وزارت فرهنگ - اداره کل انطباعات - شماره ۷۷۸/۲/۲۰ - تاریخ ۲۶۱۷/۷/۲۰ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آینده شرق را به نام آقای اشرف احمدی بهبهانی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - ادبی - اقتصادی - قضایی به مدیری و سردیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه: [امضا دکتر علی فرهمندی]

[۱۰۷۷ - ۱۰۸۰۰۲]

آیین

۱

۳۶۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۶۳۳/۸۹۰۷ - تاریخ ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ [۱] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتباز روزنامه آیین را به نام آقای محمد تقی مقتدری تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - علمی - ادبی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
کنفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]
[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۲

۳۶۶

وزارت دادگستری - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۲۵ خرداد ۱۳۲۳ - شماره ۱۲۸۸ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروض می‌دارد: نظر به اینکه روزنامه آیین در شماره ۴ مورخه ۲۳/۳/۲۴ [۱۳] نسبت به هیأت دولت اهانت نموده است علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری و نویسنده آن را برای تعقیب قانونی به دادسرای نظامی معرفی و اعزام دارند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ کریم قوانلو [امضا]

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۳

۳۶۷

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۷/۵/۱۳۲۳ - شماره ۳۷۳۵ - محرمانه
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۲۸۸ - مورخه ۲۳/۳/۲۵ [۱۳]
معروض می‌دارد: چون مدیر روزنامه آیین ملتزم می‌گردد که من بعد اصول جریده‌نگاری را کاملاً

مراعات نماید مستدعی است امر و مقرر فرمایید مقتضیات نظر عالی را مورد رفع توقيف از روزنامه مزبور ابلاغ نمایند. البته پرونده متشکله بر علیه مدیر آن روزنامه جریان تكمیلی خود را در دادسرای نظامی تعقیب خواهد نمود.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضا]

[حاشیه] : طبق قوانین موضوعه حکومت نظامی و مقررات اقدام شود. ۷/۱۵ [۱۳۲۳/۷]

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۴

۳۶۸

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۱۳۲۳/۷/۱۷ - شماره ۴۰۸۴
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۳۷۳۵ - مورخ ۱۳۲۳/۷/۵ [برحسب موافقت و امر تلفنی دستور رفع توقيف از روزنامه آین به شهربانی کل کشور صادر گردید. مراتب استحضاراً به عرض رسید.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضا]

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۵

۳۶۹

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۱۳۹۵ - تاریخ ثبت ۱۳۲۳/۷/۱۸
فرمانداری نظامی تهران - عطف به نامه شماره ۳۷۳۵ - مورخ ۱۳۲۳/۷/۵ [راجع به تعهد مدیر روزنامه آین دایر به مراعات اصول جریده نگاری و پیشنهاد رفع توقيف از روزنامه مزبور اشعار می دارد: دستور دهید طبق قوانین موضوعه و مقررات حکومت نظامی اقدام نمایند.

نخست وزیر

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۶

۳۷۰

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۲/۱۸ - شماره ۲۲۷۴

جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروض می‌دارد: چون بر طبق شماره ۸۷۶ - مورخه ۱۷/۴/۲۵ [۱۳۲۵] روزنامه «آین» بخلاف مصالح کشور و سیاست دولت معاون سیاسی آن جناب مندرجات شماره ۲۲۵ روزنامه «آین» مذکور از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند. تشخيص داده شده علیهذا به اداره کل شهریاری دستور داده شده از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۷

۳۷۱

تلگراف - از شاهزاد - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۰۲ - تاریخ اصل ۲۴ [۱۳۲۵/۴/۲۵] - تاریخ وصول [۱۳۲۵/۴/۲۵]

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت روزنامه کیهان - رونوشت اطلاعات - طبق اخبار جراید، روزنامه وزین «آین» توقیف و از عدم انتشار آن عده زیادی متأثر و باهایت بی‌صبری از آن جناب که پیوسته در موقع باریک پرچمدار آزادی بوده و مخصوصاً علاقه مفرطی به توسعه فرهنگ و ترقی سطح معلومات افراد کشور دارند، رفع توقیف را از این جریده ملی استدعا دارند. [در ادامه نام ۱۵ نفر آمده است].

[حاشیه]: راجع به تقاضای رفع توقیف از روزنامه آین است. بایگانی شود. [۱۳۲۵/۴/۲۶]

[۷۹۰ - ۱۰۶۰۰۲]

آین اسلام

۱

۳۷۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۱۶۲۹/۷۱۳۴ - تاریخ ۶ بهمن ماه ۱۳۲۲ اداره کل شهریاری - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آین اسلام را به نام آقای نصرت‌الله نوریانی تصویب نموده است، بنابراین چاپ و انتشار

روزنامه آین اسلام در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۱۱۲۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۷۳

روزنامه آین اسلام - شماره ۳۰۸ - تاریخ ۱۳۲۳/۵/۱۲

جناب آقای نخست وزیر - لازم به گفتن نیست که روزنامه اسلامی چه مزایای بزرگی دارد و کسی که این دستور دینی خود را اجرا می‌کند چه استفاده‌های جسمانی و روحانی عایدش خواهد شد. در این موضوع سخن بسیار گفته شده است. چیزی که اینجا می‌خواهیم تذکر دهیم این است که تظاهر به روزه خوردن یکی از بدترین گناهان و شنیع‌ترین اعمالی است که عمل کننده به آن جز نادانی و پستی خویش را ثابت نکرده، در تمام ادوار اسلامی هرگز اتفاق نیفتاده که قومی تظاهر به روزه خواری نمایند و اصولاً فکر کسی متوجه این کار نمی‌شد.

حکومت سابق تا سالهای اخیر نه تنها روزه خواری را تشویق نمی‌کرد بلکه برای مرتكب آن مجازات‌هایی تعیین می‌نمود و شهربانی وقت روزه خواران را جلب و تنبیه می‌نمود. بدین‌گاه در سالهای اخیر دوره دیکتاتوری این امر نیز مورد عدم توجه گردید و حتی عوام و متجلدین بی‌سلک تصور کردند با تظاهر به روزه خواری اهمیت خود را نشان می‌دهند در صورتی که کاملاً برعکس بوده و همه کس می‌فهمد که مردم روزه خوار مشتی بی‌رویه هستند که قدرت کف نفس و حکومت بر اراده خود ندارند و از ایمان که شریفترین خلعت انسانی است، عاری هستند. چون این موضوع همچنان کم و بیش ادامه یافته و در این چند سال دولت اقدام مؤثری برای آن نکرده از آن لحظه که عمل مذکور انعکاس بدی در جامعه دارد و بیش از پیش عدم علاقه ما را به تمدن دینی ثابت می‌کند ما انجمنهای تشکیل دهنده جمیعت‌های متحده اسلامی تقاضا داریم دولت مقرراتی برای جلوگیری از تظاهر به روزه خواری وضع کند از قبیل بسته بودن کافه رستورانها و قهوه‌خانه‌ها در روز و قدرن کردن چای در ادارات و جلوگیری از مردم روزه خوار به وسیله مأمورین اداره شهربانی و حکومت نظامی و غیره.

در خاتمه انتظار داریم از انجام این تقاضای کوچک که باعث حفظ آبروی یک کشور اسلامی است، خودداری نفرمایند.

جمعیت‌های متعدد اسلامی [مهر روزنامه آیین اسلام]

[حاشیه ۱] : در هیأت مطرح و طبق نظریه هیأت به وزیر کشور دستورات لازمه صادر شود. [۱۳۲۳/۵/۲۲]

[حاشیه ۲] : در هیأت وزیران قرائت گردید. [۱۳۲۳/۵/۲۸]

[حاشیه ۳] : جناب آقای دکتر نخعی فرمودند اقدامی ندارد. [۱۳۲۳/۶/۱]

[۱۹۹۱-۱۰-۱۰۹۰۳۶]

۳

۳۷۴

فوق العاده روزنامه آیین اسلام - شماره ۹۴۰ - تاریخ ۱۴/۱۱/۱۳۲۴]

حضور محترم آقای ...^۱

«کتم خیرامة اخرجت للناس تأمورن بالمعروف و تنهون عن المنكر». ۹۱-۳ «شما بهترین امتی بودید که برای نفع مردم به وجود آمدید. چه شما هستید که امر به معروف و نهی از منکر می‌کنید». روزنامه آیین اسلام در نظر دارد برای سال ۱۳۲۴ با روش بهتر و مطالب عالیتری به انتشار ادامه دهد. از نکاتی که می‌خواهد سال آتیه کاملاً مراقبت و اجرا نماید، امر توزیع است که وسائل آن تا حدی فراهم و با نقشه کاملی که تنظیم گردیده، جدا از تأخیر روزنامه به مشترکین محترم جلوگیری خواهد نمود.

دیگر آنکه درباره مندرجات روزنامه با توافق وضعیت مادی در نظر دارد چندین موضوع سودمند زیر را با عمق ترین اطلاعات و شیرین ترین قلمها توسط دانشمندان عالی مقام تهیه و مرتبًا منتشر سازد تا مشترکین محترم با جمع آوری شماره‌های یکساله ۱۳۲۴ روزنامه آیین اسلام دارای چندین کتاب علمی درجه اول سلیس باشند و بتوانند اشکالات دینی خود را با مراجعه به آنها مرتفع سازند.

برای آنکه مطلب بیشتری در دسترس مشترکین محترم گذارده شود مجبوریم چهار صفحه دیگر به روزنامه اضافه نماییم و با آنکه بهای تکفروشی را بین مناسب پنج ریال تعیین نمودیم و ارزش بنجاه و دو شماره منتشره در سال ۱۳۲۴ دویست و شصت ریال (۲۶۰ ریال) می‌گردد، از نقطه نظر تشویق مشترکین سالیانه مبلغ دویست ریال (۲۰۰ ریال) بهای اشتراک سال اول را بالا نبردیم بدین جهت بهای

۱. اصل سند نقطه چین است.

اشتراک سال ۱۳۲۴ دویست ریال می‌باشد.

موضوعاتی که در نظر است سال ۱۳۲۴ در صفحات روزنامه آین اسلام درج شود عبارت است از: تفسیر قرآن مجید - ترجمه نهج البلاغه - فقه اسلامی - تاریخ اسلام - انتشارات دینی رادیو - صفحه مخصوص سوال و جواب - اخلاق اسلامی - اخبار اسلامی جهان - ترجمه مقالات اسلامی ملل دیگر - مقایسه ادیان و سایر مقالات اسلامی مفیده می‌باشد.

با این ترتیب مجبوریم حقیقتی را نیز به علاقه‌مندان این نامه دینی برسانیم و از آنها در این موقع باریک کمک بطیلیم و آن این است که روزنامه آین اسلام برای سال ۱۳۲۴ از نقطه نظر مالی نمی‌تواند به تعداد مشترکین فعلی اکتفا نماید زیرا تحمل خسارت هنگفت سال ۱۳۲۳ بسیار سخت بوده ناچار تصمیم گرفته شد چنانچه تعداد مشترکین به حد معینه نرسد و مبلغ دویست ریال وجه آbonman يکساله ۱۳۲۴ را قبلًا تا تاریخ ۱۵ اسفندماه ۱۳۲۳ مستقیماً به نشانی این اداره (تهران - روزنامه آین اسلام) نفرستد و قبولی اشتراک سالیانه را اطلاع ندهند، ناچار ادامه این خدمت متوقف شود و روزنامه از اول فروردین ۱۳۲۴ منتشر نگردد.

وجوهی که برادران دینی ما برای این منظور خواهند پرداخت تا تاریخ ۲۰ اسفندماه ۱۳۲۳ که روز اخذ تصمیم هیأت تحریریه روزنامه آین اسلام است به طور امانت در حساب مخصوص نگهداری می‌گردد.

روزنامه آین اسلام در مدت ۱۱ ماه انتشار خود ثابت نمود که نمی‌خواهد با اتکابه مقاماتی اداره شود و اگر نتواند به کمک مشترکین خود امور مالی روزنامه را تأمین نماید، ناچار از ادامه آن صرف نظر نموده و به دست‌های حاضری که مایلند به هرگونه پیشنهادهای ماتن دهنده توجه نکرده و خود را آلود نمی‌کند. چنانچه خدای نخواسته این نداد را برابر غفلت و سستی متدينین و اهمال برادران دینی ایرانی ما مؤثر واقع نشود و نتواند یک روزنامه اسلامی را در چنین موقعی حفظ کنند، قطعاً با سرنگون ساختن این نامه دینی، صفحه سیاهی که حاکی از درجه همت و پایه دیانت ما خواهد بود در تاریخ ایران به یادگار خواهند گزارد.

در صورت عدم امکان ادامه به انتشار روزنامه در نظر گرفته شده است که اولاً برای تشخیص و تمیز اشخاص متدين و فعالی که برای جلوگیری از انهدام سازمان این نامه اسلامی مبادرت به ارسال وجه آbonman ۱۳۲۴ نموده‌اند به ترتیب شماره قبوض اشتراک نامه‌ایشان در مجله آخر سال ۱۳۲۳ درج تا

بدین وسیله از عمل نیک آنان قدردانی و سپاسگزاری گردد. ثانیاً کلیه وجوه جمع‌آوری شده منتهی تا آخر روز ۲۹ اسفندماه ۱۳۲۳ برای صاحبانش فرستاده شود.

این اعلامیه که در حکم ندای یک روزنامه دینی به تمام برادران اسلامی ایرانی است برای کسانی که حدس می‌زدیم در دین دارند و به دین علاقه بسیار نشان می‌دهند، فرستادیم و بدین لحظه برای اعضای جمعیت‌های متعدد خود و همچنین یاران انجمان تبلیغات اسلامی ارسال و ما از فعالیت و مجاہدت عناصر پاکی که این اعلامیه برای آنان و به نامشان صادر گردیده متوقع و امیدواریم باسیعی و اهتمامی که برای ادامه و انتشار روزنامه آین اسلام در مورد معرفی و تشویق برادران دینی به اشتراک آن خواهند فرمود به معاندین و دشمنان دین مبین اسلام ثابت کنیم که ایرانی لایق آن است که لاقل یک روزنامه دینی داشته باشد.

روزنامه آین اسلام

[۶۶۱ - ۱۰۳۰۰۵]

آین ورزش

۳۷۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۹۹۵/۸۱۳۴ - تاریخ ۱۳ اسفندماه ۱۳۲۰ [۱] آقای سید محمد شعاع معتمد شیرازی - انتشار مجله ماهیانه آین ورزش که مسلک آن درج مقلاط عامل‌المنفعه به منظور توسعه و تعمیم ورزش می‌باشد توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید مانع ندارد.

از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

آیینه

۳۷۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرها زیبا - شماره ۴۲۱۳/۵۹۴ - تاریخ ۲۷/۳/۵ [۱۳] اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آیینه را به نام آقای عزیزاله اکبر تصویب نموده است که با روشن: ادبی - سیاسی - اجتماعی - اقتصادی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل نگارش و هنرها زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۰۸۰۰۲]

آیینه ایران

۳۷۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۱۹۹۷/۸۱۳۳ - تاریخ ۱۳۲۰ اسفندماه ۱۳۲۰ آقای علی اصغر امیر جلیلی - انتشار روزنامه آیینه ایران که مسلک آن: سیاسی - ادبی - اجتماعی - اقتصادی - کاریکاتوری می باشد توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید مانع ندارد. از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضا رضات جدد]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

آیینه فارس

۱

۳۷۸

وزارت فرهنگ - شماره ۹۳۸/۳۹۳ - تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۴ [۱]

اداره فرهنگ فارس - استانداری دهم - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه آیینه فارس را به نام آقای محمد کاظم پژشکی تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار روزنامه آیینه فارس در شیراز به مدیری و سردیری آقای دکتر محمد شهابی طبری مانع ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

از طرف وزیر فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۷۲۸-۱۰۶۰۰۲]

۲

۳۷۹

وزارت کشور - محترمانه - مستقیم - تاریخ ۱۳۲۴/۶/۲۹ - شماره ۲۱۴/م

وزارت کشور - در شماره ۷ روزنامه آیینه فارس در پایان مقاله که با عبارات تند و هیجان‌آمیزی راجع به نان شهر شیراز تهیه شده قیدگردیده است در حدود دروازه کازرون یک مرد فقیر با زن بیچاره و کودک بی‌گناهش از فرط گرسنگی جان سپرده‌اند. با اینکه فعلان شهر در کمال خوبی و فراوانی می‌باشد و اگر هم کسی دسترس به آن نداشته باشد با فراوانی میوه‌جات و سایر مواد خوارباری قدر مسلم کسی از گرسنگی نمی‌میرد. نظر به هیجان خاصی که شرح مزبور در مردم ایجاد کرده بود به اداره شهربانی دستور داده شد در اطراف موضوع بازجویی نمایند. گزارش رسیده از آن اداره حاکی است که خبر مزبور به کلی برخلاف واقع بوده شرح دیگری نیز در صفحه ۴ روزنامه مزبور راجع به غارت شدن محله یهودیهای شیراز در ۳۷ سال قبل به عنوان نقل از حبل‌المتین درج شده که صحت و سقم آن نیز معلوم نمی‌باشد و در صورتی که کاملاً هم صحیح و مطابق باشد با تحریکات و تبلیغات سوئی که اینک در کار هست به هیچ وجه شایسته نبوده مخصوصاً که خود روزنامه نیز چند سطری ذیل آن قسمت علاوه نموده، چون

مندرجات روزنامه مزبور حقاً برخلاف مصالح کشور بود و با استعلامی که از آقای پژشکی صاحب امتیاز روزنامه مزبور نمودم مشارالیه نتوانست استدلالی براینکه انتشار مزبور مقرن به مصلحت و عاری از نظرات خاصی بوده است، بنماید؛ به اداره شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند. اینک یک نسخه از روزنامه مزبور و رونوشت شرحی که به شماره ۶۹۳۹ [مورخ ۲۴/۶/۲۵] به شهربانی نوشته شده و رونوشت گزارش که به شماره ۱۳۲۳ [۵۹۹۵/۱۳۲۳] [مورخ ۲۴/۶/۲۷] از آن اداره رسیده و رونوشت از شرحی که ذیل شماره ۷۰۹۳ [مورخ ۲۴/۶/۲۹] به حکم لزوم و ضرورت به جراید شیراز فرستاده شده برای استحضار خاطر محترم لفأ تقدیم می‌گردد. در خاتمه عرض می‌نماید چون صاحب امتیاز روزنامه مزبور جوان تحصیلکرده می‌باشد و ممکن است در انتشار مزبور تحت تأثیر القاثات سوء دیگران رفته باشد، بهتر است در آتیه تجدیدنظری نسبت به موضوع بشود. متممی است مرکز نظر دیگری داشته باشد، ابلاغ فرماید.

کیفی استانداری هفتم؛ سوابندی [امضا]

[۷۲۸-۱۰۶۰۰۲]

۳۸۰

وزارت کشور - اداره سیاسی - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۴ - [شماره ۵۱۳۴/۷۱۷۶] - مهرماه
جناب آقای نخست وزیر - رونوشت گزارش تلگرافی شیراز در خصوص جلوگیری از امتیاز روزنامه آینه فارس تلوأ برای استحضار عالی تقدیم می‌شود.

از طرف وزیر کشور: [امضا احمد فریدونی]

استخراج تلگراف رمز شیرازی

وزارت کشور - نظر به انتشاراتی که در روزنامه آینه فارس بود، دستور جلوگیری از انتشار روزنامه مزبور داده شد. تفصیل با پست [۱] [۳۲۴/۶/۳۰].

۲۱۶ سوابندی

[۷۲۸-۱۰۶۰۰۲]

۴

۳۸۱

وزارت کشور - اداره سیاسی - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۱۶ - شماره ۵۳۲۷/۷۴۹۵ - محرمانه -
خیلی فوری

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت گزارش شماره ۲۱۴ /م - [مورخ ۲۴/۶/۲۹] [۱۳] استانداری هفتم در خصوص توقيف روزنامه آینه فارس تلوا برای استحضار عالی تقدیم می شود. متمنی است مقرر فرماید از هر تصمیمی که به قسمت اخیر نامه مزبور راجع به کسب نظری که از طرف استانداری شده است اتخاذ خواهند فرمود وزارت کشور را مستحضر سازند.

از طرف وزیر کشور: [امضای احمد فریدونی]

[حاشیه]: جواب داده شود جلوگیری از انتشار روزنامه بمورد بوده است و از نظایر این گونه انتشارات مجعل و تحریک آمیز باید جلوگیری شود. [۱۳] [۲۴/۷/۲۲] نخست وزیر [امضای محسن صدر]
[۷۲۸-۱۰۶۰۰۲]

۵

۳۸۲

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۳۵۰۳ - تاریخ ثبت ۱۳ [۲۴/۸/۱] - محرمانه
وزارت کشور - عطف به نامه شماره ۵۳۲۷/م - [مورخ ۱۳] [۲۴/۷/۱۶] راجع به توقيف روزنامه آینه فارس^۱ اشعار می دارد:

جلوگیری از انتشار روزنامه بمورد بوده است و از نظایر این گونه انتشارات مجعل و تحریک آمیز باید جلوگیری شود.

نخست وزیر

[۷۲۸-۱۰۶۰۰۲]

^۱. اصل: آینه فارس

اتحاد

۱

۳۸۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۲۵۱/۴۵۹۲۵ - تاریخ ۱۲ اسفندماه [۱۳] [۳۲۱]
اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] به موجب قانون
مطبوعات مصوب سوم دی ماه [۱۳] امتیاز روزنامه اتحاد را به نام آقای سید کاظم سرکشیک زاده
اتحاد تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اتحاد در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان
مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۳۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۸۴

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۱/۲۳ - شماره ۱/۱۵۳۲
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۱/۱۱۲ - مورخه
۲۶/۲/۱۰ [۱۳] معروض می دارد: به اداره شهریانی کل کشور دستور صادر گردید از روزنامه اتحاد رفع
توقیف به عمل آورد. استحضاراً به عرض می رساند.

فرمانداری نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۱۳۲۸-۱۰۸۰۰۲]

۳

۳۸۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۲/۱۰ - [شماره] ۱/۱۱۱۳
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۱۳)

روزنامه اتحاد برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد به اداره شهربانی کل کشور دستور توقيف آن روزنامه صادر گردید. استحضاراً به عرض می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۰۲]

۴

۳۸۶

فرمانداری نظامی تهران^۱

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش ۱/۱۱۱۳ - مورخه ۲۶/۲/۱۰ [۱۳] معروض می‌دارد: به اداره شهربانی کل کشور دستور صادر گردید از روزنامه «اتحاد» رفع توقيف به عمل آورد. استحضاراً به عرض می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۲۲۸]

اتحاد ملی

۳۸۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۶۰۲ / ۸۲۲۷ - تاریخ ۲۲/۳/۱۲ [۱۳] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۳/۱۰ [۱۳] امتیاز روزنامه اتحاد ملی را به نام آقای سید محمد هاشمی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اتحاد ملی در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد. وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۲۸]

۱. این سند قافد تاریخ و شماره می‌باشد ولی در حاشیه سند، مهر ورود به دفتر نخست وزیر، شماره ۳۹۴۰ و تاریخ ۲۲/۱۳۲۶ [را] نشان می‌دهد.

اتفاقات

۱

۳۸۸

وزارت فرهنگ - شماره ۴۶۹۶۱ / ۷۴۷۲ - تاریخ ۱۹ اسفندماه [۱] ۱۳۲۱

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه اتفاقات را به نام آقای علی منیری همدانی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اتفاقات در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود.

۲

۳۸۹

وزارت فرهنگ - اداره نگارش - شماره ۶۵۶۱ / ۲۳۲۶۵ - تاریخ ۲۲ مهرماه [۱] ۱۳۲۳
آقای علی منیری همدانی - پاسخ درخواست مورخ ۱۶ شهریور ماه ۲۳ [۱۳] به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ و تصویب شورای عالی فرهنگ با تبدیل نام روزنامه اتفاقات به استقلال موافقت می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت در تعقیب‌نامه شماره ۷۴۷۲ / ۴۶۹۶۱ - [مورخ ۲۱/۱۲/۱۹] به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۶۵-۱۰۸۰۰۲]

احرار

۳۹۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۲۶/۱۲/۲۹ - تاریخ ۲۲/۷/۴۸۱۲
اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ

امتیاز روزنامه احرار را به نام آقای عزت‌الله پیرنظر تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خود ایشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.

مدیرکل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۱۱-۱۰۸۰۲]

أخبار اصفهان

۳۹۱

وزارت کشور - تاریخ ۱۳۲۱/۱۰/۲۰ - شماره ۱۲۰۸۸
فرماندهی لشکر ۹ اصفهان - طبق امریه تلگرافی شماره ۲۹۷۹۰ جناب آقای نخست وزیر اجازه داده شد تا اجرای قانون جدید مطبوعات برای اینکه شهر اصفهان از آگهی‌های رسمی از قبیل حصر و راث و غیره که از لحاظ نتایج قانونی اهمیت دارد بی اطلاع نماند، نشريه‌ای به نام اخبار اصفهان که محل دفتر آن چاپخانه عرفان است به مسؤولیت آقای عرفان منتشر گردد. خواهشمند است دستور فرمایید کلیه آگهی‌های مربوطه آن لشکر را به نشريه مزبور برای درج ارسال دارند.

استاندار استان دهم
[۱۳۲۲-۲۱۵-۲۹۱۰۰۴۲۳]

أخبار ایران

۳۹۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۶۱۵ / ۱۳۷۷۵ / ۲۵/۴/۱۱ - تاریخ [۱۳] ۲۵/۴/۱۱
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱، شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اخبار ایران را به نام آقای محمد مشایخی دارای شناسنامه شماره ۵۲۸۷ صادره از گلپایگان تصویب نموده است که با روشن: فرهنگی - سیاسی - اجتماعی - بحث در آموزش و پژوهش عمومی و

کلیات علوم طبیعی به مدیری و سردبیری خود در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۴۷۳-۱۰۸۰۰۲]

اخبار هفته

۳۹۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره فرهنگ آبادان، استانداری خوزستان - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اخبار هفته را به نام آقای حسین فریدنی دارای شناسنامه شماره ۲۰۶۳ صادر از اصفهان تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - اجتماعی - فکاهی به مدیری و سردبیری خودشان در شهر آبادان به زبان فارسی چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

[شماره ۴۳۱۱ / ۱۹۸۱۷ / ۲۶/۱۱/۲۴] - [مورخ ۱۳] : رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۰۶-۱۰۸۰۰۲]

آخر

۱

۳۹۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۴۶۶ / ۴۶۹۷۳ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ

در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه اختر را به نام آقای محمدعلی خلیلی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اختر در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۲

۳۹۵

آگهی

به واسطه گرفتاریهای شخصی و کسالت مزاج، طبع و نشر روزنامه اختر را به آقای تراب سلطانپور واگذار کرده بودم که با رعایت مقررات و قوانین طبع و نشر نماید. ولی چون واگذاری امتیاز روزنامه قانوناً ممنوع و از طرف وزارت جلیله فرهنگ به این جانب اخطار شد که این واگذاری غیرقانونی می باشد، لذا در آئینه نامه اختر را شخصاً طبع و منتشر خواهم نمود و آقای تراب سلطانپور هیچ سمت و حقی در طبع و نشر روزنامه نخواهد داشت. بنابراین چنانچه آقای سلطانپور بعد از این تاریخ به نشر روزنامه مبادرت نماید و چاپخانه‌ای بدون اجازه کتبی این جانب روزنامه اختر را به چاپ رساند، قانوناً مسؤول خواهد بود و طبق مقررات و قوانین کشوری مورد تعقیب قانونی این جانب قرار خواهد گرفت.

صاحب امتیاز و مدیر مسؤول و سردبیر روزنامه اختر: محمدعلی خلیلی
[۱۳ ۲۶/۹/۴- ۱۳۲۸]

[۱۳۲۸-۱۰۳۰۰۵]

۳

۳۹۶

۱۰ خرداد ۱۳۲۸ - گزارش

مامور ویژه گزارش می دهد: ساعت ۱۷ روز ۷ ماه جاری تراب سلطانپور، مدیر روزنامه اختر در دفتر روزنامه خود با حضور عده [ای] از اوضاع کنونی ایران و مخصوصاً تضییقاتی که در این اوخر از طرف دولت نسبت به ارباب جراید به عمل آمد، انتقاد نموده و اظهار می کرد وضع روزنامه نگاری به قدری در ایران مفتخض شده که دارای شرافت خانوادگی هستند و روزنامه نویس بوده اند عار دارند از

اینکه بگویند مدیر روزنامه هستیم. نامبرده سپس شرحی از مقام روزنامه‌نویس و آزادی مدیر روزنامه در کشورهای خارجه بیان نموده و گفت من پنج سال قبل این اوضاع را پیش‌بینی می‌کردم و به همین جهت هم تقاضای تابعیت دولت امریکا را نموده‌ام. ضمناً برای صدق مدعای خود هفت ورقه که در ۱۶ دسامبر ۱۹۴۴ برای او تقاضای تابعیت شده بود ارائه داد. در این اوراق دو نفر از افسران کمپ امیرآباد مشارالیه را معرفی و صلاحیت او را تصدیق نموده بودند. بنابراین گفته تراب سلطانپور مشارالیه اکنون مشغول تهیه مقدمات سفر و اقامت در امریکا می‌باشد و قصد دارد اوضاع ایران را در جراید آن جا منعکس نماید.

[حاشیه]: توضیحات بیشتری خواسته شود. [۱۳] ۲۸/۳/۱۲

[۲۶۵۴-۱۱۵۰۱۰]

۳۹۷

نخست وزیر - بازارسی مخصوص - شماره خصوصی ۴ / ۴۰۱ - تاریخ ثبت ۲۸/۳/۱۵ - محرمانه [۱۳]

شهربانی کل کشور - راجع به اظهارات آقای تراب سلطانپور مدیر روزنامه اخت در گزارش روزانه شهربانی مورخ ۲۸/۳/۱۰ [۱۳] مطالبی درج شده است. دستور فرمایید تحقیقات بیشتری در این باب به عمل آورده توضیحات لازم اشعار دارند.

نخست وزیر

[حاشیه]: دبیران [امضا] [۱۳] ۲۸/۳/۱۲

[۲۶۵۴-۱۱۵۰۱۰]

اختراعات

۳۹۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۸۸ - تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۴۲ [۱۳]

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

محله اختراعات را به نام آقای حسن شمسی تصویب نموده است که با روش علمی و فنی (الکتریستیه - مکانیک صنعتی - رادیو بی سیم و ترقیات جدید علوم) به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا] رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۴۷-۱۰۸۰۰۲]

اختر شمال

۱

۳۹۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۸۸۶ / ۱۱۰۴۹ - تاریخ ۴ تیر ۱۳۲۱ [۱] آقای سید باقر کروی (معروف به اسلامبولچی) - انتشار روزنامه اختر شمال به مدیریت و مسؤولیت شما که صاحب امتیاز آن هستید در تبریز مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۲

۴۰۰

تلگراف - از تبریز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۴۹ - تاریخ اصل ۲ [۱۳۲۱/۱۲] - تاریخ وصول ۱۲/۴ [۱۳۲۱/۱۲]

توسط آقای رفیعی نماینده آذربایجان مقام ریاست محترم مجلس - کپیه آقای رئیس وزرا - در اثر قانون ظالمانه اخیر، روزنامه «اختر شمال» که پس از غائله شهریور اولین منادی وحدت ملی و طرفدار عظمت دولت و سعادت ملت بود مثل اکثر جراید خدمتگزار مملکت توقيف، خسارت مادی و معنوی

طاقت فرسا، استدعای بذل توجه و صدور اجازه انتشار آن را می‌نماید.

سیدباقر کرویی

[حاشیه] : آقای فخایی رونوشت به وزارت فرهنگ بفرستید که در حدود قانون رسیدگی و اقدام نمایند.

[۱۳۲۱/۱۲/۵]

[۹۶۷-۱۰۸۰۰۲]

۳

۴۰۱

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۴۵۹۹ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۱/۱۲/۱۱

وزارت فرهنگ - رونوشت تلگراف سیدباقر کرویی از تبریز راجع به تقاضای صدور اجازه انتشار روزنامه «اختر شمال» به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن فرمایند، طبق مقررات قانون و آین نامه مربوطه در این باب رسیدگی و اقدام نمایند و نتیجه را اطلاع دهند.

[امضا] [۱۳] ۲۱/۱۲/۵

[حاشیه ۱] : رونوشت تهیه شود. [۱۳۲۱/۱۲/۶]

[حاشیه ۲] : رونوشت تهیه شد [۱۳] ۲۱/۱۲/۱۱ هراتی

[۹۶۷-۱۰۸۰۰۲]

۴

۴۰۲

تلگراف - از تبریز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۱۴۳ - تاریخ اصل [۱۳۲۲/۴] ۲۲

تاریخ وصول [۱۳۲۲/۴/۲۶]

مجلس توسط آقای فرمانفرما میان - رونوشت رفیعی - مقام ریاست جلیله وزرا - کپه وزارت فرهنگ - تأثیر در صدور اجازه انتشار روزنامه «اختر شمال»^۱ که اولین طرفدار استقلال و عظمت مملکت و امنیت و آسایش ملت است، باعث تأسف عموم علاوه‌مندان، مخالفت با انتشار آن در واقع ضدیت با آسایش

۱. این روزنامه در متن سند تحت عنوان باخت شمال آمده که طبق شواهد موجود روزنامه‌ای به این نام (خصوصاً در دوره مورد نظر) نداشته‌ایم و احتمالاً اشتباه تایپی بوده است.

آذربایجان است. بذل توجه فوری را خواستاریم.

[در ادامه نام ۲۰ نفر آمده است].

[۱۱۰۲-۱۰۸۰۰۲]

۵

۴۰۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۸۹۳۱ - تاریخ ثبت ۲۲/۵/۱۳ [۱۳]

وزارت فرهنگ - عطف به تلگراف شماره ۲۱۴۳ - مورخ ۴/۲۶ [۱۳۲۲/۱] به امضای تقی‌بیت‌الله و چند نفر دیگر از تبریز که شکایت از تأخیر در صدور اجازه انتشار روزنامه «اختر شمال» نموده‌اند دستور فرمایید نتیجه اقدام رونوشت پاسخی که به تلگراف داده می‌شود ارسال دارند.

[امضای عبدالحمید ملک الکلامی] : نخست وزیر

[۱۱۰۲-۱۰۸۰۰۲]

۶

۴۰۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۴۵۰۱ / ۳۲۲۷ - تاریخ ۲۳ مردادماه ۱۳۲۲
جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۸۹۳۱ - [مورخ ۲۲/۵/۱۳] برطبق آین نامه اجرای قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ درخواستهای امتیاز روزنامه در شهرستانها باید در شورای فرهنگ محل مطرح و نتیجه را به اداره کل نگارش ارسال دارند تا پس از طرح در هیأت رسیدگی مرکز به شورای عالی فرهنگ تقدیم شود. چون در مورد آقای سید باقر کروبی که درخواست امتیاز روزنامه اختر شمال را نموده است مذاکرات شورای فرهنگ تبریز کافی به نظر نرسید طی شماره ۹۳۹۴ / ۲۹۵۸ - [مورخ ۲۲/۵/۶] به اداره فرهنگ تبریز دستور داده شد در رسیدگی به صلاحیت ایشان تجدیدنظر نموده توجه را اطلاع دهن. بدینه است پس از وصول نظر شورای تبریز، مراتب در هیأت رسیدگی و شورای عالی فرهنگ مطرح و نتیجه به آقای کروبی ابلاغ خواهد گردید.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۱۱۰۲-۱۰۸۰۰۲]

۴۰۵

تلگراف - از تبریز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۶۷۶ - تاریخ اصل ۱۷ [۱۳۲۴/۵/] -
تاریخ وصول ۱۸ [۱۳۲۴/۵/]

ریاست محترم مجلس شورای ملی - رونوشت آقای رئیس وزرا - رونوشت وزارت جلیله خارجه -
رونوشت اطلاعات - رونوشت آقای فرمانفرما بیان - خبر مندرجه در شماره سیزده مرداد راجع به تحکیمه
ایران برای استحضار اهالی به طور فوق العاده از طرف روزنامه اختر شمال منتشر و مورد حسن استقبال
گردید. دو ساعت از نصف شب گذشته مأمورین شهربانی گویا به دستور پاره [ای] مقامات به خانه مدیر
آمده، چون خود مدیر منزل نبود مدیر داخلی را شبانه به کلاتری برده تاکنون بدون جهت بازداشت،
اداره و چاپخانه روزنامه از طرف اشخاص ماجراجو مورد تفتیش و تهدید واقع، رفع مزاحمت و جبران
اهانت به مدیریت روزنامه ملی سریعاً مورد تقاضا است.

کروبی مدیر اختر شمال

۴۰۶

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۲۳۵۲ - تاریخ نوشتن ۲۱ [۱۳] ۲۴/۵/ - تاریخ ثبت
[۱۳] ۲۴/۵/۲۴

وزارت کشور - تلگراف واصل از تبریز به امضای کروبی مدیر نامه اختر شمال به ضمیمه فرستاده
می شود. قدغن فرماید فوراً از شهربانی و استانداری استان سوم جریان امر را توضیح خواسته و اقدام
مقتضی به عمل آورده و نتیجه را اطلاع دهنده.

امضا [۱۳] ۲۴/۵/۲۱

[۶۷۴۲-۱۰۳۰۰۵]

اخگر

۴۰۷

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۹۲۳ - تاریخ وصول ۱۱ [۱۳] ۲۱/۱/ -
جناب آقای نخست وزیر - رونوشت جناب آقای آهی - رونوشت ثبت کل - آگهی های ثبتی کاشان و

۱. این سند و سند بعد از آن مربوط به روزنامه های باخت و عرفان اصفهان نیز می باشند ولی چون ابتدا نام روزنامه
اخگر ذکر شده در قسمت مربوط به این روزنامه آورده شده است.

نائین که انتشارش با جراید اصفهان بوده برخلاف نص صریح قانون ثبت به روزنامه‌های تهران داده شده، این اقدام منجر به تعطیل حتمی جراید ما خواهد شد زیرا آگهی ثبته در ولایات تنها درآمد روزنامه‌هاست. استدعا داریم مقرر فرمایند از این تصمیم که جز قانون‌شکنی و تعطیل اجباری روزنامه‌های اصفهان نتیجه دیگری ندارد، ثبت کل صرف نظر نماید.

اخگر - باختر - عرفان

[حاشیه] : به وزارت دادگستری نوشته [شود]. ۲۱/۱/۱۲ [۱۲] ۶۷۴۲-۱۰۵۰۰۲

۴۰۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۵۴۳ - تاریخ ۲۱/۱/۱۶ [۱۲] ۹۲۳ [مورخ] ۲۱/۱/۱۱ از مدیران روزنامه‌های: اخگر و باختر و عرفان رسیده و رونوشت به آن وزارت توانه فرستاده شده است. قدغن فرماید درین باب اقدام نموده و پاسخ تلگراف کنندگان رانیز صادر نمایند. [امضا] ۲۱/۱/۱۲ [۱۲]

[۱۳۰۵-۱۰۵۰۰۲]

۴۰۹

اخگر - آدرس پستی: تهران، ارک، کوچه ناصرالدین میرزا، تلگرافی: «اخگر» - شماره ۴۲۹۸ - تاریخ ۱۳۲۵/۳/۱۶ - پیوست: یک برگ

دفتر نخست وزیری - محترماً چون نشریه اخگر منحصرآبا بهایی که برای اشتراک آن تعیین شده اداره می‌شود به پیوست قبض شماره ۶۴۸ اشتراک سالیانه آن وزارت محترم را ایفاد می‌دارد. متنمی است مقرر فرمایند بهای آن را ارسال دارند.

با تقدیم احترامات فائقه: سرهنگ احمد اخگر

[حاشیه] : اداره حسابداری روزنامه اخگر را آبونه نشده است. ۵/۳/۲۸ [۱۳۲] حسابداری ۶۷۴۱-۱۰۳۰۰۵

۴۱۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۵۴۸۳ - تاریخ نوشتن ۲۵/۵/۵ [۱۳] - تاریخ ثبت ۲۵/۵/۸ [۱۳]

آقای سرهنگ اخگر مدیر نشریه اخگر - پاسخ نامه شماره ۴۲۹۸ - [مورخ ۲۵/۳/۱۶] [۱۳] اشعار می دارد که دفتر نخست وزیری نشریه اخگر را مشترک نبوده است و اعتبار هم در اختیار ندارد که وجه اشتراک را پردازد. لذا قبض شماره ۶۴۸ عیناً اعاده داده می شود.
از طرف رئیس کل دفتر نخست وزیری: [امضای آقاخان اشرفی]
[۶۷۴۶-۱۰۳۰۵]

اداره کل آمار

۴۱۱

وزارت فرهنگ - اداره کل انطباعات - شماره ۴۴۸ / ۱۴۸۷ - تاریخ ۲۶/۲/۱ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله اداره کل آمار را به نام اداره کل آمار و برسیهای وزارت دارایی تصویب نموده است که با روش: فنی به مدیری و سردیری آقای حسین موحد در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری ارسال می شود.
اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه: [امضای دکتر علی فرهمندی]
[۱۲۳۸-۱۰۸۰۲]

ادبی

۴۱۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۳۴۸ / ۴۱۰۳۱ - تاریخ ۲ بهمن ماه ۲۴ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

روزنامه ادیب رابه نام آقای سید اسماعیل یمنی تصویب نموده است که با روش: سیاسی- اجتماعی- ادبی به مدیری و سردیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -
ازطرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]
[۱۰۹۵- ۱۰۸۰۰۲]

۴۱۳
نخست وزیری - فرمانداری نظامی تهران - به تاریخ ۱۳۲۴/۱۲/۱۳ - شماره ۲۲۵۷۸۸۶۸
محرمانه - خیلی خیلی فوری

در تعقیب امریه شماره ۱۰۲/۶۱۵۲ - مورخه ۲۹/۱۱/۲۴ [۱۳] اشعار می دارد: نظر به اینکه فوق العادة روزنامه ادیب که در تاریخ دوشنبه ۲۴/۱۲/۱۳ [۱۳] منتشر گردیده مطالب آن به نظر اداره کل تبلیغات برخلاف سیاست دولت و مصالح کشور می باشد. لازم است طبق ماده ۸ قانون حکومت نظامی اقدام مقتضی را به عمل آورید.

معاون پارلمانی نخست وزیر و رئیس کل تبلیغات: مظفر فیروز

رونوشت به اداره کل تبلیغات فرستاده می شود. - معاون پارلمانی نخست وزیر و رئیس کل تبلیغات: مظفر فیروز [امضای]
[۶۱۹- ۱۰۶۰۰۲]

۴۱۴
فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۱۷ - شماره ۷۴۴۴
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره ۹۱۲۱ - مورخه ۲۴/۱۲/۱۴ [۱۳]
معروض می دارد: دستور داده شد از روزنامه ادیب رفع توقیف به عمل آید. مراتب [را] استحضاراً به عرض عالی می رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضای]
[۶۱۹- ۱۰۶۰۰۲]

۴

۴۱۵

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتن [۱۲/۵/۲۶/۱۳]

خدمت آقای یمنی مدیر محترم روزنامه ادب - دوست عزیزم! عطف به شرح مندرجه در شماره دوم مورخ شنبه اول اسفندماه روزنامه ادب نسبت به آقای صباح کازرونی خاطر محترم را آگاه می‌سازد که نامبرده از صاحب منصبان عالی رتبه و قدیمی وزارت فرهنگ می‌باشد که چند سال است به اداره کل تبلیغات منتقل شده‌اند و شغلی که به ایشان داده شده است در خور سوابق و اطلاعات ایشان است و مستلزم صرف قوای جسمانی زیاد نمی‌باشد تاکه نتوانند انجام دهند. گمان می‌کنم در این باب سوءتفاهمی برای آن دوست محترم تولید کرده باشند که امیدوارم رفع گردد.

[امضا]

[۱۰۸۰۰۲-۱۳۱۱]

اراده فارس

۱

۴۱۶

تلگراف - از شیراز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۳۰۸ - تاریخ اصل ۱۰ [۱۳۲۴/۷] -
تاریخ وصول [۱۳۲۴/۷/۱۱]

جناب اشرف آقای قوام السلطنه نخست وزیر - رونوشت جناب آقای عمامه‌السلطنه فاطمی استاندار محترم فارس - رونوشت به وسیله حضرت آیت الله آقای بهبهانی - حضرت آیت الله آقای سید حسام الدین فال اسیری - رونوشت جناب آقای هیئت رئیس هیأت اعزامی - رونوشت تیمسار سرپاس صفاری - رونوشت تیمسار سرلشکر زاهدی - رونوشت جناب آقای سالار ناصر حکمت^۱ - رونوشت جناب آقای امیره‌مایون رونوشت جناب آقای اعزاز نیک پی - تهران - بر اثر ساعت و تحریکات بدخواهان روزنامه اراده فارس که به نویسنده دوست آزادیخواه آقای عبدالله خاوری در شیراز منتشر می‌شد بدون اثبات گناه حسب الامر مرکز توقيف شده است و بر اثر تعقیبی که شهربانی نسبت به ایشان عمل آورده مدتی است متواری و مخفی می‌باشد. چون روزنامه اراده فارس به شهادت

۱. احتمالاً منظور «سردار فاخر حکمت» بوده است.

مندرجاتش علاوه بر آزادیخواهی و افراط در میهن پرستی و مبارزه با ماجراجویان از طرفداران جدی شخص جناب اشرف و از مدافعين سیاست توازن می‌باشد به همین جهات مورد علاقه عموم گردیده و از آزادیخواهان این استان است به نام آزادی مطبوعات که بدون شک مورد احترام شخص جناب اشرف می‌باشد استدعای دستور رفع توقيف اراده فارس و عدم مزاحمت نسبت به آقای عبداله خاوری داریم.
[در ادامه نام حدود ۱۵ نفر آمده است].

[۹۲۱-۱۰۸۰۰۲]

۲

۴۱۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۳۱۱ / ۷۳۱۰۲۵ - تاریخ ۲ بهمن ماه ۲۴ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اراده فارس را به نام آقای اسداله خاوری تصویب نموده است که با روش: اجتماعی - سیاسی - ادبی - اخلاقی - کاریکاتوری به مدیری و سردیری خودشان در شهر شیراز چاپ و منتشر نمایند.
خواهشمند است دستور فرمایید مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]

رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۱۰۹۸-۱۰۸۰۰۲]

۳

۴۱۸

نخست وزیر - مورخه ۷/۷/۱۳۲۵

جناب اشرف آقای قوام السلطنه، نخست وزیر ایران - تهران - رونوشت جناب آقای عمامdarالسلطنه فاطمی استاندار استان هفتم - تهران - رونوشت شیراز جناب آقای هیئت رئیس هیأت اعزامی از مرکز - رونوشت تیمسار سرپاس صفاری - رونوشت جناب آقای اعزاز نیک پی معاون نخست وزیری - رونوشت جناب آقای امیرهمایون - رونوشت جناب آقای سردار فاخر حکمت - رونوشت تیمسار سرلشکر زاهدی - چندی است نامه اراده ملی فارس که در شیراز به نویسنده هم قلم محترم آقای

خاوری انتشار می‌یابد، بر اثر سعایت بدخواهان و بدون اثبات تقصیری حسب الامر مرکز توقيف شده و آقای عبدالله خاوری هم مورد بی‌مهری شهربانی قرار گرفته در صورتی که نامه اراده فارس به شهادت مندرجاتش همیشه طرفدار سیاست مدبرانه جناب اشرف و مورد علاقه آزادبخواهان و مردم این استان است. مستدعی است به احترام آزادی مطبوعات که البته مورد توجه نخست وزیر محترم می‌باشد امر به رفع توقيف نامه اراده فارس و عدم تعقیب آقای عبدالله خاوری صادر و جامعه مطبوعات فارس را برای همیشه شکرگزار فرمایید.

مدیر روزنامه بهار ایران: [محمدحسین] مجاهد - مدیر روزنامه دستاویز: علی نقی بهروزی - مدیر روزنامه گلستان: [سیدمحمد تقی] گلستان - مدیر روزنامه استخر: [محمدحسین] استخر - مدیر روزنامه پارس: [فضل الله] شرقی.

[حاشیه]: [شماره ۳۲۴۰] [مورخ ۲۵/۷/۱۱] اصل برای جناب آقای فیروز فرستاده شده است.

[۱۰۷۴ - ۱۰۸۰۰۲]

اراک

۴۱۹

وزارت فرهنگ - شماره ۱۷۳ / ۴۰۹ - تاریخ ۲۲/۱/۹ [۱۳]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۹ [۱۳] امتیاز روزنامه اراک را به نام آقای سید باقر موسوی تصویب نموده که در شهر اراک به مدیری و سردیری خود، چاپ و منتشر نماید، بنابراین خواهشمند است دستور فرماید
مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۱۰۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۴۲۰

۲

وزارت کشور - اداره کل شهربانی - اداره اطلاعات - دایره محرمانه - محرمانه
 محترماً به استحضار می‌رساند: طبق گزارش شهربانی اراک باقر موسوی مدیر مسؤول روزنامه اراک
 در سرمهاله شماره ۱۰۳۲ - [مورخ ۲۳/۱۱/۲۲] روزنامه خود تحت عنوان «دولت چه می‌کند»
 نسبت به دولت فعلی تنقید نموده که خلاصه و مفاد آن را ذیلاً معرفوض می‌دارد:
 در کنفرانس سه جانبه که در یکی از نقاط اطراف دریای سیاه منعقد گردیده، سرنوشت هر دولت و
 ملتی را به فراخور لیاقت و استعداد و اندازه خدماتی که در راه پیروزی متفقین نموده‌اند، تعیین شده است.
 جای انکار و تردید نیست که دولت و ملت ایران در این راه تا چه اندازه خدمات ذی قیمت و
 گرانبایی برای پیشرفت متفقین نموده که سران سه کشور کراراً اظهار رضایت و قدردانی نموده‌اند و در
 این موقع باریک که چشم هفده میلیون نفر ایرانی به دست و قلم و قدم دولت دوخته و انتظار مردم این
 است که تمام مصائب و بدیختی‌ها و گرسنگی و هزاران عذاب و محرومیت چهار ساله ایشان با اقدامات
 عاقلاته و دلسوزانه دولت جبران شود ولی دولت فعلی هنوز کوچکترین اقداماتی به مردم نشان نداده و
 وقت گرانبها و غیرقابل جبران کشور را تلف و به زد و خوردگاهی داخلی و کشمکش‌های فردی حقوق
 یک ملت را پایمال می‌سازد. رئیس دولتی که رتبه وکالت دوره پانزدهم را برای خود و بستگانش تهیه
 می‌نماید؛ چگونه می‌تواند سعادت و آسایش ملتی را تأمین و چطور می‌توان امیدوار بود که سیاست
 خارجی او مصالح کشور را مقدم بر مصالح شخصی قرار دهد. و ضمناً شرحی راجع به اختلاف نظرین
 جناب آقای نخست وزیر و جناب آقای وزیر کشور نگاشته که آقای نخست وزیر نظریات شخصی خود
 را بروزارت کشور تحمیل می‌نماید. ضمناً از وزیر کشور تمجید نموده است و در خاتمه می‌نویسد (آقا
 متوجه می‌باشد که در کنفرانس صلح کرسی نماینده ایران را تراشیده و آماده سازد. زهی توقع بیجا زهی
 خیال محال)

[شماره ۱۲۲۵۷ / ۱۴۷۲۵ - [مورخ ۱۲/۵/۲۳] - رونوشت گزارش بالا برای استحضار جناب آقای نخست وزیر
 رئیس شهربانی کل کشور: سریاس سیف [امضا]
 [۱۱۰۰ - ۱۰۸۰۰۲]

اردبیل

۱

۴۲۱

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۶۵۶ - تاریخ ثبت ۲۴/۱/۳ [۱۳] - مستقیم
وزارت کشور - برابر نامه شماره ۲۷۰ - [مورخ ۲۴/۱/۲۲] وزارت دربار شاهنشاهی آقای
نصرالله امیرخسروی (سردار نصرت اردبیلی) شکایت نموده که حسن جودت مدیر روزنامه اردبیل بنابر
اغراض شخصی مقالات تهمت آمیزی در روزنامه خود منتشر و بدین وسیله قصد دارد مراتب
وطن خواهی و فدا کاری او را نسبت به میهن خدشه دار و موجبات زحمت او را فراهم نماید. اینکه
شکایت نامبرده به اطلاع آن وزارت می‌رسد تا دستور فرمایند به وسائل مربوطه موضوع را مورد
بازجویی قرار داده و اقدامی که برای رفع مزاحمت از آقای امیرخسروی مقتضی باشد، بنمایند. تا
موجبات دلسردی خدمتگزاران صدیق کشور فراهم نگردیده و نتیجه را اطلاع دهند.

نخست وزیر [امضا قلمزن]

[۱۱۶۰۰۲-۴۶] ۱۹۹۱

۲

۴۲۲

وزارت کشور - اداره اطلاعات و آمار - تاریخ ۱۳۲۴/۲/۶ - شماره ۵۳۶ / ط / ۵۹۴۲
نخست وزیری - معطوفاً به نامه شماره ۱۶۵۴ - [مورخ ۲۴/۱/۳] [۱۳] موضوع شکایت نصرالله امیر
خسروی اردبیلی از حسن جودت مدیر روزنامه اردبیل معروض می‌دارد که نامبرده می‌تواند از مجاری
قانونی اقدامات لازمه به عمل آورد.

از طرف وزیر کشور: [امضا]

[حاشیه]: آقای قلمزن ملاحظه می‌فرمایند. [۲/۱۰] [۱۳۲۴/]

[۱۰۸۰۰۲-۱۰۷۶]

اردیبهشت

۴۲۳

۱

نامه اردیبهشت - مشهد - تاریخ [۲۰/۱۰/۱۳]

جناب آقای فروغی نخست وزیر - محترماً معروض می دارد: مدت بیست روز است که اداره شهربانی مشهد بدون هیچ گونه مجوز قانونی با گرفتن التزام از مطابع، مانع چاپ روزنامه اردیبهشت هفتگی گردیده است. اگر شماره هایی که از ابتدای انتشار به عنوان جناب عالی فرستاده شده مورد مطالعه آن جناب واقع شده باشد به سبک و مسلک آن پی برده و تصدیق خواهند فرمود که منظور از انتشار این نامه نشر افکار جمعی از دانشمندان و فضلای خراسان و تربیت افکار جامعه از راه درج مقالات تربیتی، اجتماعی، ادبی بوده است. نویسندها و کارمندان این نامه هفتگی عفت قلمی را یگانه هدف خود قرار داده و جدا با هتاكی و بازی کردن با حیثیات اشخاص مخالف بوده و از ورود در کشمکشهای شخصی کناره گیری می کرده اند. چنانکه سه شماره منتشر شده آن این قسمت را ثابت می کند.

این نامه از ابتدای گرفتن امتیاز تمام جریانات قانونی خود را طی کرده کمترین سابقه توقيف و یارفтар برخلاف مقررات را در هیچ دوره ای نداشته است. در این مدت انتشار هیچ گونه رفتاری مخالف سیاست دولت وقت نکرده و بلکه تابع آن بوده است. عده ای از فضلای خراسان با رنج و زحمت فراوان و با گرانی وسایل انتشار و طبع، این نامه را بدین منظور انتشار داده اند که نمونه ای از مطبوعات آبرومند در یک استان بزرگ به وجود بیاید. مسلمان جلوگیری از انتشار این نامه ضررهای مادی و لطمات معنوی زیادی به این اشخاص خواهد زد.

باروح آزادیخواهی و فضیلت دوستی که در آن جناب سراغ داریم انتظار هست که راضی نشوند در دوره زمامداری ایشان روح عده ای از فضلای این استان بدین وضع غیرقانونی خفه شده و منظور مقدس آنها که ترویج علم و معرفت بدون نظر شخصی واستفاده مادی است پایمال گردد. بنابراین مستدعی است برای حفظ آبروی نویسندها و جبران خسارات و ترضیه خاطر هزاران نفر مشترکین و خوانندگان این نامه، تلگرافی امر به رفع توقيف آن بفرمایند.

مدیر روزنامه اردیبهشت: [امضا]

[۹۹۳-۱۰۸۰۰۷]

۲

۴۲۴

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۴۱۸۶ - تاریخ ۲۰/۱۰/۱۴ [۱۳] وزارت فرهنگ - مدیر روزنامه اردبیلهشت در شکایت از شهربانی مشهد راجع به منع چاپ روزنامه او نامه نوشت که رونوشت آن به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن فرماید به شکایت او رسیدگی نموده نتیجه اقدام را اطلاع دهنده.

نخست وزیر

رونوشت نامه بالا و نامه شکواییه برای اطلاع به وزارت کشور فرستاده می‌شود. نخست وزیر: [امضای هادی اشتی] [۹۹۳-۱۰۸۰۰۲]

۳

۴۲۵

وزارت کشور - اداره اطلاعات و آمار - به تاریخ ۱۳۲۰/۱۱/۵ - شماره ۱۵۷۹۰ / ط د / ۶۱۶۱۵

جناب آقای نخست وزیر - بازگشت به نامه شماره ۱۴۱۸۶ - مورخ ۲۰/۱۰/۱۴ [۱۳] راجع به روزنامه اردبیلهشت مشهد معروض می‌دارد: توقيف روزنامه مزبور بحسب درخواست وزارت فرهنگ بوده است. وزیر کشور: [امضای سپهبد امیراحمدی]

[حاشیه]: از وزارت فرهنگ پاسخ بخواهند. ۱۱/۶ / ۱۳۲۰ [ ] [۹۹۸-۱۰۸۰۰۲]

۴

۴۲۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۸۶۵ / ۱۶۱۷۳ - تاریخ ۱۷ مردادماه ۱۳۲۱ آقای عبدالله کشاورز - انتشار روزنامه اردبیلهشت با روش: علمی - سیاسی - ادبی در مشهد به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانعی ندارد. از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[حاشیه ۱]: آقای فخرایی [۱۳] ۲۱/۵/۱۸
[حاشیه ۲]: اقدامی ندارد. [۱۳] ۲۱/۵/۱۸
[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

ارزنج

۴۲۷
وزرات فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۱۰۵/۸۳۸ - تاریخ ۱۶ اردیبهشت ۱۳۲۱
آقای عبدالله وزیرزاده - انتشار مجله هفتگی به نام ارزنج که امتیاز آن طی شماره ۴۵۱۷۴۰ در سال هزار
و سیصد و سه صادر گردیده است با روش: فکاهی - مصور توسط شماکه مدیر مسؤول و صاحب امتیاز
آن هستید در اصفهان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۴۲۸
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۸۲۸۳/۱۶۳۶ - تاریخ ۱۲ خردادماه ۱۳۲۲
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۱۰/۳/۲۲ [۱۳] امتیاز روزنامه ارزنج را به نام آقای عبدالله وزیرزاده تصویب نموده است
که در اصفهان به مدیری و سردیری خودشان چاپ و منتشر نمایند، خواهشمند است دستور فرمایند
مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۱۰۵-۱۰۸۰۰۲]

۳

۴۲۹

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۵۴۱ - تاریخ وصول ۱۱/۱۷ [۱۳۴۴]

جناب آقای نخست وزیر - کپیه مجلس شورای ملی - کپیه آقایان دولت آبادی - کپیه حیدر علی امامی -
 کپیه فداکار - کپیه جراید محترم اطلاعات - مهر ایران - صبا - دماوند - مردم - نوروز ایران - کیهان - رهبر -
 باختر - اصفهان - جناب آقای استاندار کرمان آقای فتح الله وزیرزاده - چون در [شماره ۷۳۹] باختر
 شرح اهانت آمیزی نسبت به آقای فتح الله وزیرزاده مدیر روزنامه ارژنگ به عنوان چند نفر محترمین
 درج شده بود، بدین وسیله مراتب مزبور تکذیب و خاطرنشان می‌نماییم در اصفهان کسی نیست که
 مراتب پاکدامنی آقای فتح الله وزیرزاده و خدمات ۲۳ ساله مدیر ارژنگ را در خدمت مطبوعات
 فراموش کرده باشد. مندرجات مزبور به کلی عاری از حقیقت بوده و تعقیب قانونی نویسنده را خواستار و
 از آقایان وزیرزاده تمدن داریم که وقعی به این مراتب نداده و کما کان به انجام وظایف اجتماعی خود
 مشغول باشند.

راه نجات - امیرقلی امینی - سپتا - حسین صحت - نورصادقی.

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۳۷]

ارس

۱

۴۳۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۷۰۰۱/۷۴۸۳ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱]
 اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ [۱] شورای عالی
 فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۲] امتیاز روزنامه ارس را به نام آقای اسدالله طباطبایی دیبا تصویب
 نموده، بنابراین چاپ و انتشار روزنامه ارس در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.
 وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبرسیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۹۵۹]

۲

۴۳۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۴۹۵۷ - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۲۸ - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون در شماره ۱۲ روزنامه ارس مقاالت
 مخالف مشی سیاسی دولت متشر و ضمناً به مقامات رسمی نیز توهین شده است، علیهذا به اداره کل
 شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور چلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۶۷۷۲-۱۰۳۰۰۵]

۳

۴۳۲

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۹۵۸ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۳۰ - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۴۹۵۷ - مورخه ۲۴/۷/۲۸ [۱۲] محترماً
 معروض می‌دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه ارس که مدت یک ماه در توقیف
 است رفع توقیف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۶۷۷۲-۱۰۳۰۰۵]

۴

۴۳۳

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۷۰۳۷ - تاریخ ۱۳۲۴/۱۰/۵ - محرمانه - مستقیم
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون در شماره ۱۴ روزنامه ارس
 مورخه چهارشنبه ۲۴/۱۰/۵ [۱۲] گراورهایی مخالف مشی سیاسی دولت طبع شده بود، علیهذا به اداره
 کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور چلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۶۷۷۲-۱۰۳۰۰۵]

۴۳۴

۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۹ - [شماره ۸۲۹۴]

جناب اشرف آفای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره ۷۰۳۷ - مورخه ۲۴/۱۰/۵ [۱۳] معرف می دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد از روزنامه «ارس» رفع توقیف به عمل آورد. استحضاراً به عرض عالی می رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۵۱-۱۰۶۰۰۲]

ارمنستان

۴۳۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله ارمنستان را به نام آفای محمود وحیدی دستگردی تصویب نموده است که با روش: ادبی - تاریخی - اجتماعی - اخلاقی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۱۴۷۰۴/۳۵۶۹ - مورخ ۲۶/۹/۱۲] [۱۳] رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۹۱-۱۰۸۰۰۲]

ارومیه

۴۳۶

۱
حکومت ملی آذربایجان - وزارت معارف و اوقاف - نمره ۱۱

اداره معارف ارومیه، بازرسی - به موجب تقاضای اداره انطباعات مقتضی است، اطلاعاتی که در ذیل

۱. اصل این سند و سند بعدی به زبان ترکی است و آفای غلام رضا عزیزی از آرشیو مدیریت شمال غرب گزینش، ترجمه و ارسال نموده اند. برای رویت تصویر دو سند فوق رجوع کنید به ضمایم همین کتاب.

قید شده است را ارسال نمایید:

- ۱- در ارومیه چند کتابخانه موجود است [؟] اسامی و اسامی مدیران آن.
- ۲- در ارومیه چند چاپخانه موجود است [؟] اسامی و اسامی مدیران آن.
- ۳- در ارومیه چند مجله و روزنامه منتشر می شود [؟] اسامی و اسامی مدیران آن. آیا امتیاز دارند یا نه و به کدام زبان منتشر می شوند [؟]

بازرس وزارت معارف: [امضا] [۱۶] ۲۴/۱۲/۱۶

[ت ۳/۳/۴-۳]

۴۳۷

آقای صدرالدینی، بازرس محترم وزارت معارف و اوقاف ملی آذربایجان - در جواب نامه نمره ۱۱ - [مورخ ۱۶/۱۲/۲۴] [امسامی] کتابخانه ها و چاپخانه ها و روزنامه های منتشره در ارومیه به شرح زیر به اطلاع می رسد:

کتابخانه ها

- ۱- کتابخانه تمدن به مدیریت آقای محمد تمدن
- ۲- کتابخانه توشه به مدیریت آقای سیفعلی توشه
- ۳- کتابخانه سیحانی به مدیریت آقای ابوالحسن سیحانی
- ۴- کتابخانه آغداشی به مدیریت آقای صالح آغداشی
- ۵- کتابخانه خراسانی به مدیریت آقای معصوم خراسانی
- ۶- کتابخانه حقیر به مدیریت آقای ولی حقیر
- ۷- کتابخانه صحافی به مدیریت آقای عبدالحسن صحافی
- ۸- کتابخانه لفظی به مدیریت آقای عباس لفظی
- ۹- کتابخانه یشربی به مدیریت آقای مرتضی یشربی
- ۱۰- کتابخانه طالبی به مدیریت آقای طالبی

چاپخانه‌ها

- ۱ - چاپخانه شیر و خورشید، فعلاً تحویل فرقه مقدس دموکرات است به مدیریت آقایان صالح آغداشی و محمد تمدن
- ۲ - چاپخانه تمدن، به مدیریت آقای محمد تمدن

روزنامه

فقط روزنامه ارومیه به زبان آذربایجانی که ناشر افکار فرقه مقدس دموکرات است، منتشر می‌شود و زیر نظر هیأت مدیره‌ای که از طرف فرقه انتخاب شده‌اند اداره می‌شود و تا به حال رسماً امتیاز آن از طرف معارف صادر نشده است.

[امضا] [۱۸/۱۲/۲۶]

[ت] [۴/۳/۳/۶]

اروند

۱ ۴۳۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۹۸۵/۸۶۳ - تاریخ ۲۵/۳/۵ [۱۳] [۲۶/۱۲/۲۶]

اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اروند را به نام آقای تقی مرتضوی تصویب نموده است که با روش: اجتماعی - سیاسی به مدیری و سردبیری خودشان در شهر همدان چاپ و منتشر نمایند. خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهریانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیر فرستاده می‌شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی فرهمندی]

[حاشیه]: بایگانی شود. [۱۳۲] [۵/۲/۹]

[۱۲۹۸ - ۱۰۸۰۰۲]

۴۳۹

وزارت کشور - شماره ۷۰ - تاریخ ۱۳۲۶/۶/۲۳ - محترمانه - استانداری پنجم - فرمانداری همدان

ریاست کل دفتر نخست وزیری - عطف به مرقومه شماره ۸۱۱ - [مورخ ۱۳۲۶/۶/۱۹] موضوع مندرجات شماره ۳۸ روزنامه ارونده که به مدیریت آقای تقی مرتضوی انتشار می‌یابد به اداره شهریانی دستور داده شد که به نامبرده تذکرات لازمه داده و در صورت تکرار در درج این قبیل مطالب عاری از حقیقت از انتشار آن روزنامه جلوگیری نمایند. اینک گزارش و اصله از شهریانی حاکی است مشارالیه را احضار و اظهار نموده است: (مندرجات شماره ۳۸ را برخلاف نمی‌دانم. در جراید مرکز مطالبی بیش از آنکه انتظار می‌رود، در انواع امور درج می‌نمایند). از طرف شهریانی به نامبرده تذکر داده شده است در آنیه از درج این قبیل مطالب خالی از حقیقت خودداری نماید و نیز شهریانی اضافه نموده آقای تقی مرتضوی مدیر روزنامه مزبور، کارمند وزارت دارایی است. مشارالیه به تهران انتقال یافته، اخیراً عزیمت می‌نماید و به قرار معلوم روزنامه او هم تعطیل خواهد شد.

از طرف فرماندار همدان: سرهنگ ۲ خلیل پور

[۱۰۹۰۰۱ - ۱۱۶]

۴۴۰

جناب آقای محمد قوام، رئیس دفتر جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه - چون تقی مرتضوی رئیس مالیات بر درآمد همدان، مدیر روزنامه ارونده^۱ در شماره ۳۸، ۲۹ تیرماه جاری که به پیوست تقدیم است نسبت به جناب اشرف رهبر کل حزب دموکرات ایران توهین نموده و فحاشی و هتاکی بسیاری کرده و این موضوع تاثیر بسیاری نسبت به مردم همدان نموده، خواستیم از جریان مستحضر شده و مقرر فرماید نسبت به دزدیهای بی‌شمار و ثروت هنگفتی که این شخص خودش از قسمت مالیات بر درآمد به دستش آمده مطلع و امر به تفییش صادر که اولاً خودش مجازات^۲ شده و بعد نسبت به رهبر محبوب حزب دموکرات ایران توهین نکند. افراد حزب، مجازات^۳ این سارق پشت میزنشین را از حضور جناب عالی و جناب اشرف خواستارند.

افراد حزب دموکرات ایران

۱. اصل: الوند
۲ و ۳. اصل: مجاذبات

[حاشیه]: به فرمانداری همدان نوشته شود نسبت به مندرجات این روزنامه توجه و به نگارنده آن تذکرات لازم بدهند و عندالاقتضا مانع انتشار روزنامه شوند.^۱

[۱۶۴-۱۰۹۰۰۱]

استخر

۱ ۴۴۱
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۲۷۸۹/۲۱۷۱ - تاریخ ۱۸ تیرماه ۳۲۱ [۱]
آقای محمدحسین استخر - انتشار روزنامه استخر با روش: بی طرفی - تنبیه افکار - تعمیم معارف -
تهذیب اخلاق و تربیت عمومی در شیراز مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل]
[۱۰۸۰۰۲-۱۰۲۵]

۲ ۴۴۲
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۴۶ / ۱۱۳۲ - تاریخ ۲۴ فروردین ماه ۳۲۲ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۲/۱/۲۳ [۱۳] امتیاز روزنامه استخر را به نام آقای محمدحسین استخر تصویب نموده
است که به مدیری و سردیری خود ایشان در شیراز چاپ و منتشر شود خواهشمند است دستور فرمایند
مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۱۰۸۰۰۲-۹۴۹]

۱. متن حاشیه فوق، در تاریخ ۱۳۲۶/۵/۱۱ خطاب به فرمانداری نظامی تهران فرستاده شد. فرمانداری نیز در تاریخ ۱۳۲۶/۵/۱۸ خطاب به ریاست کل دفتر نخست وزیری پاسخ می دهد: «چون روزنامه ... در همدان به چاپ رسیده لذا از انتشار آن از این فرمانداری نمی توان جلوگیری نمود. معنی است قدغن فرمایند شرحی به شهربانی کل کشور نوشته شود که شهربانی همدان از انتشار آن جلوگیری به عمل آورد». ر.ک: شماره تنظیم ۱۰۹۰۰۱-۱۶۴ موجود در آرشیو سازمان اسناد ملی ایران.

استوار

۴۴۳

وزارت کشور - اداره سیاسی - شماره عمومی ۱۴۲۹ - تاریخ خروج ۱۳۲۱/۹/۲۵ -
تلگراف رمز

قم - فرمانداری - طبق اطلاع رسیده طهماسبی مقالاتی در روزنامه استوار منتشر ساخته که باعث اعتصاب کارگران کارخانه ریسباف می شود. همچنین تمدن رئیس حزب توده مشغول تحریکاتی برای اعتصاب هستند. قدغن نمایید از عملیات آنها جداً جلوگیری، اشخاص مفسد را تعقیب و نتیجه را تلگراف کنید.

وزیر کشور

[۱۷۷۵ ن۳۱۸-۲۹۰۰۰۴۲۶۵]

۴۴۴

به تاریخ ۱۷ بهمن ۱۳۲۱ - به شماره ۸/۳۲۳
جناب آقای وزیر فرهنگ - پس از اجرای قانون حق و عدالت (لغو امتیازات) درباره جراید کشور بنده جز افسوس بر خیالات موهم گذشته و حسرت بر عمری که در راه خدمت به فرهنگ و مطبوعات ضایع کرده بودم در چته خود نیافتم و پس از مقاومت در برابر افکار پریشان و پافشاری در قبال اندیشه های گوناگون با خود گفتم؛ نتیجه سبک مغزی و دیوانگی درکشوری که چنین است جز این نخواهد بود که کار نویسنده کی به اندازه شغل بقالی و قصابی دارای حیثیت و اعتبار نباشد زیرا که قصاب را شهرداری تابلو و پروانه می دهد و مدام که گناه قابل کیفری از او سرنزده باشد از شغلش محروم نخواهد شد. ولی نویسنده کی تا این پایه ارزش و اعتبار بیشتر نداشت که گروهی را به جرم عده دیگر با یک ماده و یک قیام و قعود از حیثیت و شرف و آبرو انداخته و یکباره بر فرامین امتیازات زشت و زیبا خط بطلان بکشند. با خود می گفتم که جمعی لجاره و فته جو در تهران انگیزش آشوب کرده و مال مردم را به یغما برند گناه روزنامه نویسها چه بوده و بافرض اینکه عده [ای] روی مطامع مادی در مرکز روزنامه و قلم را آلت مقاصد دنیه و آمال پست خود کرده بودند گناه سایرین مخصوصاً روزنامه های ولایات چه بود که مورد

قهر و غصب دولت و مجلس واقع شوند و سند لیاقتسان بالکه تنگ فتنه‌جوری و دزدی و چپاول ابطال گردد. و انگهی من که از این موقعیت طرفی نبسته و سودی نبردهام جز اینکه در طول هشت سال تحمل رنج و زحمت و فشار مغز و صدمات روحی خانه مسکونیم رانیز به بهای این جنون از کف داده و همچون ایلات خانه به دوش از این محله به آن محله تغییر مکان می‌دهم دیگر چه تحرسر و تأسی دارد که از فسخ امتیاز و از کف دادن قلم متأثر و اندوهنا ک باشم. بهتر این است که بعد از این به بقالی اشتغال ورزم و همواره با مأمورین شهرداری بسازم تا گلیم خود را در عشره ششم زندگی از آب به در آوردم و برای یادآوری گذشته تابلو خود را به جای کلمه روزنامه، (بقالی) بنویسم و در بالای دکان خود نصب کنم: (بقالی استوار). جناب آقای وزیر فرهنگ! اگر گستاخی و جسارتی در این سطور به نظر عالی می‌رسد حدیث نفس است و البته به لطف عمیم و توجه وجودی عفوم فرموده بلکه تقاضا دارم همچون یک قاضی عادلی که به مطالب یک متظلم رنج دیده و خسارت کشیده و مسلوب الحق گوش فرا می‌دهد یا همچون استاد مهریانی که در سرکلاس درس به مباحث و مطالب شاگردش توجه می‌کند این سطور را مورد دقت قرار دهید. پس از راضی کردن خود به بقالی دچار تخيّلات پریشانی شدم که جسارتاً به عرض می‌رسد. پریروز در مجلس جشن فرهنگی (۱۵ بهمن) دعوت داشتم. موضوع مجلس تخصیص داشت به اعطای چند مдал به چند نفر از جوانانی که در ورزشگاه امجدیه شرکت کرده بودند و با کف زدن حاضرین بر سینه آنها نصب می‌شد. با اینکه هوشهای جوانی از بندۀ زایل گردیده است؛ معذلک افکار درهم و برهمی از آن منظره در مغزم خلجان کرد که قلب و مغزم را می‌فرشد. با خود می‌اندیشیدم که این چند نفر را از قم به مرکز اعزام، به عنوان وزرش در طول یک ماه اقامت در تهران میهمان دولت بوده‌اند که محترمانه از آنها پذیرایی شده و از میان همه ورزشکارانی که از ولایات به پایتخت رفته بودند، معذلک آنها بیکاری که در این میدان از برنده‌اند و اپس مانده‌اند، نه کسی آنان را نکوهش کرده و نه کسی لطمه [ای] به حیثیت و آبروی آنها زده است بلکه عدم موقیتستان بر اثر ناتوانی و شخصیت خودشان بوده است و بس.

با خود گفتم چه بهتر از اینکه وزارت فرهنگ نسبت به عمل هر کسی این‌گونه تشویق کند و در این صورت چطور اعمال هشت ساله من که خود را خادم افتخاری فرهنگ دانسته و روی این فکر موهوم با صرف مال و عمر و هستی خود در یک شهری که خواندن روزنامه را تکفیر می‌کردن بنگاه

روزنامه‌نویسی تأسیس کردم، بهقدر عمل یکی از این کشته‌گیرها ارزش نداشت؟ آیا جایزه هشت سال رنج و زحمت و خسارت و توقیف در راه خدمت به فرهنگ و انتظار تقدیر و تشویق از یک خدمتگزار آشفته مغز همین بود که داده شد؟ آیا مدار افتخار یک صاحب امتیاز و یک نویسنده حقیقت‌گوی و بی‌آزاری که شب و روز جان‌کننده و یک نشریه را با خون دل هشت ساله در محیطی همچون قم نگهداری کرده است در تشریفات وزارت فرهنگ همین بود؟

جناب آقای وزیر فرهنگ! شاید باور نفرمایید که کلیه درآمد هشت ساله روزنامه استوار اعم از آگهی و مشترک بالغ بر ۱۳۷۶۵ ریال می‌باشد و در این مدت ۵۵۴ شماره منتشر گردیده است حالا پول کاغذ و چاپ و حقوق یک مستخدم و کرایه و برق و تلفن و پست هشت ساله را با این مبلغ بسنجد و ملاحظه فرمایید که با چه مبلغ ناچیزی هشت سال عمر خود و یک نفر از کسانم را به مصرف رسانیده و نام را از جزئی علاقه‌فلاحی تهیه کرده و خدمت به فرهنگ این شهر کرده‌ام. اکنون طبق آینین‌نامه جدید ارزش علمی و اعتبار مالی و شایستگی اخلاقی لازم است و البته منظور از این سه این است که تقاضاً کننده از عهده نویسنده‌گی هر موضوعی برآید و نسیه کاری و کلاهبرداری نکند. برای این دو تا نگارشات بنده در موضوعهای مختلف مخصوصاً در یک ساله اخیر بهترین معرف بنده است و در قسمت اعتبار مالی وضعیت زندگی بنده در شهر خودم شاهد آبرومندی و سند اعتبار بنده است. ولی شایستگی اخلاقی را این طور تفسیر می‌کنم که روزنامه‌نویس باید اخاذ و عقیده فروش و پولپرست نباشد. شرافت قلم و آبروی نامه‌نگاری را به هر چیزی ترجیح دهد. اگر این تفسیر درست باشد سوابق هشت ساله امر نگارشاتم گواه است که هرگز آبروی خود و نشریه خود را به هیچ سودی سودانکرده و شرف و آبروی کسی را دستاویز اغراض شخصی ننموده‌ام. تو ضیحاً نسبت به ارزش علمی به عرض می‌رسد:

چهل سال پیش که بنده تحصیل می‌کردم موضوع دیلم و لیسانس در کار نبود تا پیش‌بینی چنین روزی را کرده باشم. اینک چنانچه سابقه خدمت آن هم خدمت به مفهوم و معانی آینین‌نامه جدید ارزشی داشته باشد، متنمی است دستور فرمایید که پرونده ۱۴۳۳۱ - [مورخ ۲۱/۱۱/۸] ارسالی فرهنگ قم را تحت رسیدگی و تصویب قرار دهنده تایش از این نشریه فرهنگی یک شهری دچار تعطیل نباشد. باقی بسته به نظر حضرت اشرف است.

دارنده استوار: ابوالفضل طهماسبی

[تاریخ] ۲۰/۱۱/۲۱ - شماره ۸/۳۲۸ [۱۳]

پیشگاه مقدس اعلیحضرت همایون شاهنشاهی - به نام یک نفر ستمزده بی‌گناه به آستان مقدس همایون ملتجمی و عرضه می‌دارد:

اگر در کشور همه مصادر امور از قانونگذار و هیأت حاکمه بر موضوعی اتفاق کنند که بر خلاف حق و عدالت برگروهی ظلم شود برای مظلومین دو راه ملجم دیگر باقی است. یکی شاه و یکی هم خدا. خدا که دانا و بیناست و او حاکم به حق و عدالت است و امید است که همواره اراده حق در صیانت عدل و داد به دست توانای شاهنشاه اجرا شود. پس از یأس از قانونگذاران و مجریانش فشار روحی و عذاب و جدانی به درگاه شاهنشاه خیرخواه ایران رهبریم کرد تا آن آستان را پناهگاه خود قرار دهم.

قانون اخیر مطبوعات که روی خشم و غضب انسا و روی بعض و کینه تصویب گردیده خاطر خطیر مبارک از کما کیف آن آگاه و چون لباس قانونی بر او پوشانیده‌اند فدوی نیز تسلیم هستم ولی در آین نامه موادی گنجانیده‌اند که گروهی را از حیثیت و شرف و آبرو ساقط می‌کند، چه که ارزش علمی را بر روی پایه لیسانس دانسته و بر معلومات و حق حیات تحصیلکرده‌های چهل و پنجاه سال پیش خط بطلان کشیده است.

مجلس علاوه بر ستم اولیه که بالغو امتیازات سلب حق از گروهی بی‌گناه کرد مجدداً بایک طرح آتش بر دور دیگ رفقای خود ریخته و روی اصل تعییض بدون سابقه ۱۵ ساله‌ها را برده ساله‌ها و پنج ساله‌ها ترجیح و تفضیل دادند. چون مدعی و کالت ملت هستند، جای ایراد نیست.

اعلیحضرت! فدوی که روی عشق و ایمان به فرهنگ و میهن از زندگی مادی چشم پوشیده و به خدمتگزاری^۱ مطبوعات کمر بستم انتظار پاداشی غیر از این داشتم که پس از هشت سال نهالی را که با خون دل آبیاری کرده‌ام از ریشه درآورند. کسی که در بیابانی با پنجه و ناخن خود کاریزی احداث و پس از سالها رنج و زحمت به چشم آبی برسد، ناگهان بر او بتازند و از آن جا آواره‌اش سازند! چه حالی دارد؟

فدوی نیز منتهی آرزویم این بوده است که تا آخر عمرم به فرهنگ این شهر خدمت کنم و دوام نشیره خود را از مال و ثروت و حتی فرزند، عزیزتر می‌دانم. اگر با یک دست لباس زندگی می‌کنم مفتخرم که

۱. اصل: خدمتگذار

عمرگرانمایه را در چنین شهری صرف کاری می‌کنم که پس از مرگ بهترین یادگارم خواهد بود. اینک به نام یک موری که آشیانه‌اش دستخوش طوفان گردیده به دستگاه سلطنت و پیشوای فرهنگ‌خواهان ملتجمی و استغاثه می‌کنم که امر ملوکانه به انتشار استوار شرف صدور یابد. شمه‌ای از وضعیت خود و نشریه استوار ضمن نامه به وزارت فرهنگ از لحاظ انور می‌گذرد.

خدمتگزار فرهنگ: [ابوالفضل] طهماسبی

[۹۷۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۴۴۶

نمره ۵۷۱۵ - [مورخ] [۱۳] ۲۱/۱۲/۱۷

جناب آقای نخست وزیر - بر حسب فرمان مطاع مبارک ملوکانه عریضه آقای ابوالفضل طهماسبی مدیر روزنامه استوار از قم که در استدعای امتیاز و انتشار روزنامه نامبرده معروض داشته است به پیوست ارسال می‌گردد.

رئيس دفتر مخصوص شاهنشاهی: [امضای حسین شکوه]

[۹۷۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۵

۴۴۷

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۶۱۱۴ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۱/۱۲/۲۳

وزارت فرهنگ - آقای ابوالفضل طهماسبی مدیر روزنامه استوار قم نامه‌ای به پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی تقدیم و ضمن عرض زحماتی که برای روزنامه خود از آغاز انتشار تا کنون متتحمل شده استدعا نموده اجازه تجدید انتشار آن صادر شود. قدغن فرماید زودتر نسبت به وضعیت روزنامه نامبرده رسیدگی و بر طبق مقررات اقدام نموده نتیجه را اطلاع دهند.

نخست وزیر [۱۳۲۱/ ۱۲/۲۰]

[۹۷۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۶

۴۴۸

تلگراف - از ط [تهران]-به ط [تهران]-شماره تلگراف ۱۶-تاریخ وصول ۲۱/۱۲/۲۳ [۱۳] ۲۱/۱۲/۲۳
جناب وزیر فرهنگ - کپه جناب نخست وزیر، با انجام تمام تشریفات دستوری اداره نگارش
مستدیم امر به تشکیل شورا و استخلاص بندۀ صادر فرمایید. خسارت یک ماه سرگردانی تهران و سه
ماه توقیف روزنامه طاقت فرسا، اگر شورا تأخیر افتاد رشتۀ کارم خواهد گشیخت. استدعا دارم راضی
نشوید زندگانی یک نفر خادم کشور متلاشی شود.

مدیر استوار: [ابوالفضل] طهماسبی

[۹۷۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۷

۴۴۹

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۶۴۶۳ - تاریخ نوشتن ۱۲/۲۴ [۱۳۲۱] - تاریخ ثبت
۲۱/۱۲/۲۶ [۱۳] - فوری است

وزارت فرهنگ - رونوشت تلگراف شماره ۱۶ - [مورخ] ۲۱/۱۲/۲۳ [۱۳] آقای طهماسبی مدیر
روزنامه استوار قم راجع به تقاضای صدور اجازه انتشار مجدد روزنامه مستقیماً به وزارت فرهنگ
فرستاده شده است. قدغن فرمایند طبق مقررات قانون و آین نامه مربوطه در این باب زودتر رسیدگی و
اقدام به عمل آورده و نتیجه را اطلاع دهند.

[امضای مرتضی فخرایی] ۲۱/۱۲/۲۴ [۱۳]

[۹۷۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۸

۴۵۰

وزارت فرهنگ - شماره ۴۰۵/۱۵۶ - تاریخ ۲۲/۱/۹ [۱۳] ۲۲/۱/۹

اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۲/۱/۹ [۱۳] امتیاز روزنامه استوار را به نام آقای ابوالفضل طهماسبی تصویب نموده که
به مدیری و سردبیری خود در قم چاپ و منتشر نماید، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره
شهریانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۹۴۸ - ۱۰۸۰۰۲]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

اسرار الانصار

۴۵۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۱۸۹/۷۲۳۱ - تاریخ ۱۲ بهمن ۱۳۲۰
آقای حسن جابری انصاری - انتشار مجله ماهیانه اسرار الانصار که دارای جنبه علمی - ادبی و اخلاقی
می باشد در اصفهان مانع نداد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۰۸۰۰۲ - ۱۹۹۰]

اسرار حق

۴۵۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۵۲۴۴/۱۶۸۶ - تاریخ [۱۳] ۲۶/۴/۳۰

اداره فرهنگ اصفهان - آقای محمد علم آموز نامه ای به مقام نخست وزیری معروض داشته و درخواست امتیاز روزنامه نموده است. بنابراین به مشارالیه اطلاع دهید که قبل از برای تعیین ارزش اجازه نامه اجتهد خود به اداره دیرخانه شورای عالی فرهنگ مراجعه و پس از تحصیل ارزش نامه با در نظر گرفتن مقررات مواد آین نامه اجرای قانون مطبوعات برای تحصیل امتیاز روزنامه به وسیله آن اداره اقدام نماید.

وزیر فرهنگ

رونوشت عطف به شماره ۸۵۸۲/۲ - [مورخ] ۲۶/۴/۱۷ به جای وزیر فرهنگ: [امضای دکتر منوچهر اقبال]
[۱۰۸۰۰۲ - ۱۲۹۵]

اصفهان

۱

۴۵۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۷۴۲ / ۴۵۹۰۱ - تاریخ ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ امتیاز روزنامه اصفهان را به نام آقای امیرقلی امینی تصویب نموده، خواهشمند است دستور فرمایند به اداره شهریانی اصفهان اطلاع داده شود که چاپ و انتشار روزنامه اصفهان به مدیری و سردبیری آقای امینی در آن شهر مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۶۶-۱۰۸۰۰۲]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

۲

۴۵۴

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۵۹۶۲ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۲/۲۹ [۱۳] - محرومانه - مستقیم
جناب آقای کمال هدایت استاندار استان دهم - عطف به تلگراف رمز شماره ۹۴ [مورخ ۱۰/۱۱/۲۱] برابر گزارش وزارت فرهنگ که رونوشت آن به منظور آگاهی به پیوست ایفاد می‌گردد
شورای عالی فرهنگ در جلسه ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ امتیاز
روزنامه اصفهان را به نام آقای امیرقلی امینی تصویب نمود و اجازه انتشار روزنامه نامبرده هم صادر شده است.
نخست وزیر: [امضای قلمزن]
[۹۶۶-۱۰۸۰۰۲]

۳

۴۵۵

دفتر نخست وزیر - تاریخ ۲۲/۲/۴ [۱۳] - به جای پیش نویس است.
آقای وزیر مختار - در جواب نامه شماره ۱۰۵۹ راجع به توقيف روزنامه اصفهان محترماً اشعار
می دارد: بر طبق تقاضای آن جناب تلگرافاً در توقيف روزنامه به استانداری اصفهان دستور مقتضی داده

شد و در ملاقات حضوری نظریات خود را به استحضار جناب عالی خواهم رساند. احترامات فائقه را تجدید می‌نمایم.

[امضا]

[۶۵۸-۱۰۶۰۰۲]

۴

۴۵۶

وزارت کشور - فرماندار اصفهان - کشف تلگراف رمز ۲۲/۲/۴ [۱۳] نخست وزیری استانداری - خیلی فوری - طبق تقاضای سفارت انگلیس روزنامه اصفهان را به مناسب مقاالت [ای] تحت عنوان «خائنین را بشناسید» توقيف نماید.

نخست وزیر سهیلی - [۱۳] ۲۲/۲/۴ - ۱۳۱

[حاشیه ۱] : نمره ۱۳۱ - [مورخ] ۲۲/۲/۶ [۱۳] خیلی فوری است - محترمانه - مستقیم - اداره شهربانی اصفهان - طبق دستور تلگرافی جناب آقای نخست وزیر قدغن نماید روزنامه اصفهان را فوراً توقيف و نتیجه را گزارش دهنده کفیل استانداری استان دهم [امضا]

[حاشیه ۲] : تهران - جناب آقای نخست وزیر - دستور شماره ۱۱۲ اجرا گردید. - ۱۳۲ شاهرخ [۱۴۴۱ ن ۴۳۹ - ۲۹۰۰۰۲۹۴۲]

۵

۴۵۷

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۰۱۱ - تاریخ وصول ۱۳۲۲/۲/۷ جناب آقای نخست وزیر - رونوشت جناب آقای ریاست مجلس شورا - رونوشت آقایان نمایندگان مجلس - امامی - رونوشت صفوی - رونوشت مسعودی - رونوشت موقر - رونوشت معدل - رونوشت امیر تیمور - رونوشت طباطبایی - رونوشت هاشمی - رونوشت طوسی - رونوشت طهرانچی - رونوشت جراید: بهار - رونوشت اطلاعات - رونوشت ایران - رونوشت کوشش - رونوشت ستاره رونوشت تهران مصور - رونوشت رهبر - رونوشت مهر ایران - رونوشت داد - رونوشت باخته - رونوشت کیهان - رونوشت نبرد - رونوشت مرد امروز - اگر در تهران به استناد بهانه حکومت نظامی قلمها شکسته و جراید در محاقد تعطیل و توقيف فرو می‌روند؛ ممکن است بفرماید صدور امریه شما راجع به توقيف خلاف قانون

روزنامه اصفهان در اصفهان که حتی یک سطر در شش شماره منتشره خود برعلیه سیاست داخلی و خارجی مطلبی انتشار نداده و بر اثر این توقیف شگفت آور دفتر این اداره و مردمی که باید آگهی های فوری ثبتی آنها در این روزنامه منتشر گردد گرفتار خسارات هنگفت می گردند به چه مجوز و به موجب حکم کدام محکمه و مطابق کدام یک از مواد قوانین اساسی و حقوقی و جزایی و مطبوعاتی کشور بوده، جناب آقای نخست وزیر! خداکنند، این مشتبه که دولت شما بر سر مطبوعات ملی ایران پرست می کوید از نمونه مشتها [ای] دولت ارتبعاعی قoram نبوده و به نتیجه [ای که] نظیر نتیجه آن عاید او گشت متعجب نگردد. در هر حال با نهایت بی صبری منتظر رفع این توقیف خلاف قانون و بی نهایت خسارت آمیز می باشم.

مدیر نامه اصفهان: [امیرقلی] امینی

[۶۵۸-۱۰۶۰۰۲]

۶

۴۵۸

وزارت کشور - اداره کل شهربانی - اداره شهربانی اصفهان - دایره اطلاعات - تاریخ ۱۳۲۲/۲/۷ - شماره ۱۳۱/۷۰ - محترمانه

جناب آقای استاندار استان دهم - عطف به نامه شماره ۱۳۱ - [مورخ ۲۲/۲/۶] [۱۳] رای توقیف روزنامه اصفهان به وسیله مامور ویژه به آقای امینی مدیر روزنامه مزبور اطلاع داده شد از طبع روزنامه خودداری کنند.

رئيس شهربانی اصفهان: پاسیار ۱ مختاری [امضا]

[۱۲۲۱ ن ۴۳۹-۲۹۰۰ ۳۹۴۲]

۷

۴۵۹

روزنامه اصفهان - تاریخ ۱۳۲۲/۲/۱۲ - شماره ۶۳

جناب آقای شاهrix کفیل محترم استانداری اصفهان - از آن جایی که طرز رفتار و اظهار تأسف و محبت جناب عالی در موقع توقیف خلاف قانون روزنامه اصفهان این جانب را خجل و شرمنده ساخت خدا می داند خودم شرم دارم که به جناب عالی در این خصوص زحمت داده و همه روز مصدع خاطر شریف بشوم و به همین جهت هم ملاحظه می فرماید که از روز سه شنبه گذشته که به وسیله اداره شهربانی

شفاهاً به بندۀ ابلاغ شد از انتشار نامه اصفهان خودداری کنم (و حتی برخلاف هر انصافی مانع انتشار شماره روز قبل آن هم که اوراق اضافی آگهی هایش زیر چاپ بود، گردیدند) تاکنون یک کلمه با جناب عالی در این خصوص صحبت نکردند ولی چون می بینم همه روزه مبلغی که خارج از قوه بندۀ است باید به یک عده حقوق بدhem و آنها بیکار بگردند و از طرف دیگر با عدم نشر آگهی های ثبی و سایر آگهی های رسمی که نشر آنها مخصوص روزنامه اصفهان است حقوق اشخاصی ضایع می شود و از این بدتر نوبت اول آگهی های یازده بخش اصفهان و چندین بخش کاشان را روزنامه اصفهان انتشار داده و باستی روزهای ۲۱ ماه جاری و ۱۱ ماه خرداد نوبتهاي دوم و سوم آن را همین روزنامه نشر دهد و در صورت عدم انتشار گذشته از اینکه بالغ بر پانزده هزار ریال از این راه زیان به این بندۀ وارد می آید به حقوق صاحبان املاکی هم که آگهی املاک آنها در این روزنامه منتشر شده از حیث تأخیر انتشار لطمه وارد می آید، بنابراین ناگزیر می شوم که بدین وسیله مصدع خاطر محترم گردیده و رسمآ نسبت به این عمل خلاف قانون که نسبت به یک روزنامه ملی با منتهای بی غرضی و صرفآ روی اصل مصالح ملی و مملکتی چیز می نویسد و قدمی برخلاف سیاست داخلی و خارجی دولت برنداشته است به شدت اعتراض و جدا از آن وجود محترم درخواست نمایم که هرچه زودتر اجازه نشر نامه اصفهان را صادر فرماید و نگذارید بیش از این به یک عنصری که باید سربار جامعه باشد و امروز خود مصدر خدمتگزاریهای زیادی است لطمه مالی آن هم لطمه ای خارج از قوه او وارد آید.

كمال تشكر را حاصل خواهم کرد. مدیر اصفهان: [امضای امیرقلی امین]

[۱۲۲۱۵۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۴۶۰

روزنامه اصفهان - شماره ۱۷۸۸ - تاریخ ۲۲/۲/۱۸ [۱۳] - رونوشت تلگراف از مرکز جناب آقای امینی مدیر نامه اصفهان - امروز با جناب آقای نخست وزیر در حضور آقای شیروانی مذاکره [شد]. چون اشکال رفع نشده برای جلوگیری از خسارت موافقت فرمودند یکی دو شماره برای انتشار آگهی های ثبت، بدون مقاله، فقط باخبر و آگهی منتشر شود. البته نسبت به رفع اشکال اساسی هم اقدام شده و می شود. مطمئن باشد.

دھقان

[۱۲۲۱۵۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۹

۴۶۱

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۱۲۹ - تاریخ اصل ۲۱/۲/۱۳۲۲ - تاریخ وصول ۲/۲۲/۱۳۲۲

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت مجلس شورای ملی - رونوشت آقای امامی - نامه اصفهان بدون محاکمه و مجوز قانونی از طرف شهربانی توقيف، از [آن] مقام محترم استدعا داریم رفع توقيف نامه اصفهان که مورد علاقه و نیاز اهالی است بفرمایید.

[در ادامه نام ۳ نفر آمده است].

[۱۰۰۰۱-۱۰۵۸]

۱۰

۴۶۲

روزنامه اصفهان - شماره ۲۳۸۸ - تاریخ ۲۴/۲/۲۲ [۱۳۲۲/۲/۲۴] - رونوشت تلگراف از مرکز آقای امینی، مدیر روزنامه اصفهان - برای اینکه در اعلانات ثبی و فقه حاصل نگردد، دستور انتشار یک شماره نامه اصفهان فعلاً صادر گردید. آقای نخست وزیر و عده صریح فرمودند رفع توقيف نامه اصفهان را خواهند فرمود. لازم نیست تلگرافات هر روز بشود.

۱۵۶ امامیان

[۱۳۲۲/۲/۲۷-۱۰۰۰۴۸۸۹]

۱۱

۴۶۳

کشف تلگراف رمز شماره ۲۳۸ [تاریخ ۲۵/۲/۲۲] جناب آقای نخست وزیر استانداری - صاحب روزنامه اصفهان تقاضا دارد اجازه داده شود یک شماره که بتواند آگهی های ثبت استناد را که ملزم به انتشار آن بود و در صورت عدم انتشار زیان کلی به او متوجه می شود منتشر کند. دستور فرمایید اجازه انتشار یک شماره که فقط حاوی آگهی های ثبت استناد و اخبار بدون درج سرمقاله و غیره باشد داده شود. این اجازه فقط برای یک شماره است.

۲۳۸ - [۱۳۲۲/۲/۲۸] نخست وزیر: سهیلی

[۱۳۲۲/۲/۲۷-۱۰۰۰۴۸۸۹]

روزنامه اصفهان - تاریخ ۱۳۲۲/۲/۲۷ شماره ۱۰۱ پیوست سه برگ

جناب آقای شاهrix کفیل محترم استانداری اصفهان - در نتیجه تلگرافهایی که راجع به رفع توقيف روزنامه اصفهان به جناب آقای نخست وزیر و آقای امامی نماینده اصفهان و آقای احمد دهقان مدیر روزنامه تهران مصور مخابره کردم دو تلگراف از آقای امامی و آقای دهقان رسیده که رونوشت هر دو را ارسال حضور می‌نمایم تا برای چاپ آگهی‌های رسمی و ثبتی این روزنامه هرچه زودتر تکلیفی معین فرمایند.

جناب آقای شاهrix، بنده روی اصل ارادت و اخلاصی که قلبًا به شخص حضرت عالی دارم و به ملاحظه نصایح دوستانه‌ای که همواره آن وجود محترم به این جانب می‌فرمودند تاکنون در مقابل این امر ظالمانه مرکز که به وسیله اداره شهربانی اصفهان به موقع اجرا گذارده شده، سکوت اختیار کرده‌ام. ولی چون مدت توقيف نامه اصفهان زیاد به طول انجامید و خسارات واردہ به این جانب که توام با بیماری سخت خودم گردیده زیاد از اندازه نیروی مادی این بنده شده است، ناچارم می‌کند صراحتاً به این عمل خلاف قانون اعتراض کرده و عرض کنم توقيف یک روزنامه بدون حکم محکمه در محیطی که حکومت نظامی هم حکم‌فرمای امور نیست به هیچ وجه مجاز ندارد و آمرین و مجریان این امر البته باید از عهده خسارات واردہ به اداره روزنامه اصفهان برآیند و بنده این حق را برای خودم محفوظ می‌دارم که اگر بیش از این به طول مدت توقيف ادامه دهند، خسارات واردہ را به وسیله محاکم صالحه مطالبه نموده و در ضمن صراحتاً عرض می‌کنم که چون این توقيف به هیچ وجه مجاز نداشته و ندارد مجبور به اطاعت امر شهربانی که اتفاقاً کتبأ هم به این جانب ابلاغ نشده است، نیستم و ناگزیر آن را انتشار خواهم داد، مگر اینکه خودم را هم بدون محکمه به زندان جلب و زندانی و به طور قهقی از کار و اقدام ممنوع نمایند و مسلم است برای دولتی که روزنامه‌ای را بدون هیچ گونه مدرک و دلیلی و برخلاف تمامی مقررات قانونی توقيف می‌کند، زندانی کردن یک مدیر روزنامه هم اشکالی نخواهد داشت و بنده شخصاً اعتراف می‌کنم در زندان بودن برای این جانب به مراتب گواراتر است تا اینکه آزاد باشم و از اظهار عقاید خویش ممنوع. در انتظار تکلیف قطعی و سریع خود باقی است.

مدیر روزنامه اصفهان: [امضا امیرقلی امینی]

[حاشیه]: دفتر - بنا به امر تلگرافی جناب آقای نخست وزیر اجازه فرمودند یک نمره روزنامه اصفهان بدون درج سرمقاله منتشر گردد. بنابراین رفع اشکال فعلی به عمل آمد و رونوشت این نامه به دفتر نخست وزیری ارسال [۱۳] ۲۲/۲/۲۸ گردد.

[۱۷۲۱۰۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۱۳

۴۶۵

وزارت کشور - فرمانداری اصفهان - شماره عمومی ۱۴۵ محرمانه - ثبت ۲/۲۷ [۱۳۲۲/۲/۲۷] - محرمانه - مستقیم خروج

اداره شهربانی اصفهان - طبق امریه تلگرافی شماره ۲۳۸ - [مورخ] ۲۲/۲/۲۵ [۱۳] جناب آقای نخست وزیر، مقرر گردید به صاحب روزنامه اصفهان اجازه داده شود که فقط یک شماره برای درج آگهی های ثبت استناد که ملزم به انتشار آن بوده و اخبار بدون درج سرمقاله و غیره منتشر نماید. قدغن فرماید مقاد امریه نامبرده را به موقع اجرا گذارند.

کفیل استانداری استان دهم

محرمانه - مستقیم - رونوشت شرح بالا برای اطلاع اداره فرهنگ اصفهان ارسال می شود.
کفیل استانداری استان دهم: [امضای شاهرخ]

[۱۷۲۱۰۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۱۴

۴۶۶

وزارت کشور - استانداری دهم - تحریر ۲۲/۳/۲ [۱۳] - تلگراف رمز تهران - جناب آقای نخست وزیر ۲۳۸ - آقای وزیر مختار انگلیس که به ملاقات بنده آمده بودند موضوع روزنامه اصفهان را مذاکره و تا اندازه ای حل کرد. مراتب مشروحًا با پست عرض می شود.

شماره ۱۴۸ [مورخ] ۲۲/۳/۴ [۱۳] بهرامی

[۱۷۲۱۰۴۳۹-۲۹۰۰۳۹۴۲]

۱۵

۴۶۷

وزارت کشور - اداره کل شهربانی - اداره شهربانی اصفهان - دایرہ اطلاعات - تاریخ
۳۹/۱۱۲ - شماره ۱۳۲۲/۳/۴

جناب آقای استاندار استان دهم - عطف به نامه [شماره] ۱۴۵ - [مورخ] ۲۲/۲/۲۷ [۱۳] به طوری که حضوراً امر و مقرر فرمودید به مطبعه آقای امینی ابلاغ شد که می‌توانند دو شماره روزنامه اصفهان را بدون درج مقالات برای نشر آگهی‌های ثبت استناد و غیره منتشر سازد.

رئيس شهربانی اصفهان: پاسیار ۱ مختاری [امضا] ۲۲/۳/۴

[۱۳۲۱۰۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۱۶

۴۶۸

وزارت کشور - استانداری دهم - شماره عمومی ۱۵۶
تهران - جناب آقای نخست وزیر - پیرو [شماره] ۱۴۸ - [مورخ] ۲۲/۳/۴ [۱۳] برای روزنامه اصفهان رفع اشکال شد. خواهشمندم به وزارت فرهنگ امر فرمایند آزادی روزنامه نامبرده را اعلام نمایند.
۱۵۶ - [۱۳] ۲۲/۳/۷ بهرامی

[حاشیه]: فرمودند رمز شود.

[۱۳۲۱۰۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۱۷

۴۶۹

وزارت فرهنگ - اداره فرهنگ اصفهان - دایرہ دفتر محرمانه - شماره ۳۱/۶۲۲۵ م - تاریخ
۲۲/۳/۷ - مستقیم - محرمانه

استانداری استان دهم - عطف به رونوشت محرمانه شماره ۱۴۵ - [مورخ] ۲۲/۲/۲۷ [۱۳] چون به طوری که به اداره شهربانی ابلاغ فرموده‌اند: طبق دستور جناب آقای نخست وزیر اجازه داده شده است که فقط یک شماره روزنامه اصفهان برای درج آگهی‌ها و اخبار بدون درج سرمقاله منتشر شود و اینکه دو شماره از روزنامه نامبرده منتشر گردیده، مستدعی است امر و مقرر فرمایند نسبت به موضوع رسیدگی

به عمل آید و هرگاه دستور مجددی رسیده باشد مراتب را برای تکمیل پرونده امر به این اداره ابلاغ فرمایند.

رئيس اداره فرهنگ شهرستان اصفهان: حسنی [امضا] ۲۲/۳/۷

[۱۳۲۱۵۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۱۸

۴۷۰

نصرمن الله و فتح قریب - شورای مرکزی اتحادیه‌های کارگران، پیشه‌وران، دهقانان اصفهان - تاریخ ۱۳۲۴/۴/۲۸ - شماره ۶۷۷

جناب آقای استاندار استان دهم - محترماً به طوری که از گوش و کنار شنیده می‌شود آقای امیرقلی امینی مدیر روزنامه اصفهان پس از ابراز خصوصیات متوالی در روزنامه خود نسبت به حیثیت و شرافت و حقوق کارگران مرتکب شده اخیراً انتشار داده است کارگران در صدد هستند اداره روزنامه اصفهان را مورد یغما قرار دهنده، در صورتی که روش عاقلانه و آمیخته به ادب کارگران در مدت چند ماه حتی در سخت‌ترین پیشامدها خلاف این شایعه را ثابت و آشکار کرده است و این‌گونه انتشارات کذب زاییده اغراض شخصی خود آقای امینی است که می‌خواهد با اقدامات ناشایسته دامن کارگران را آلوده سازد. بنابراین ممکن است خود نامبرده سوء‌نظری داشته باشد که از این راه می‌خواهد لطمیه‌ای به آبروی کارگران وارد نماید. لذا خواهشمند است دستور فرماید در صورت لزوم پاسی در کوچه سرلت حدود روزنامه اصفهان مراقب باشند که پیش آمدی رخ ندهد. ضمناً تحقیق شود که نامبرده به چه علت اقدام به انتشار چنین خبر دروغ و تهمت آمیزی کرده است.

شورای مرکزی اتحادیه‌های کارگران و پیشه‌وران و دهقانان اصفهان [امضا]

رونوشت برای رسیدگی و تحقیق و اعلام نتیجه به شهربانی فرستاده شود. - [۱۳] ۲۴/۴/۳۰

[۲۹۱۰۰۱۴۸۲]

۱۹

۴۷۱

کشف تلگراف رمز شماره ۳۱۶

جناب آقای استاندار - روزنامه اصفهان بنا به ابلاغیه این جانب از طرف استانداری توقيف شد.

مجدداً اشکال رفع شد. خودتان رفع توفیق فرمایید.

[۱۷۷۱۰۲۲۷-۲۹۰۰۴۸۸۹]

۳۱۶ - نخست وزیر

اطلاعات

۱

۴۷۲

وزارت خواربار - اداره نظارت اجرای قانون منع احتکار - به موجب درخواست آن اداره اینک موجودی کاغذ این بنگاه را به شرح زیر اطلاع می دهد:

کاغذ لوله بزرگ در انبار میدان محمدیه	۳۳۰ کیلو
کاغذ لوله به وزن ۵۰۰ کیلو	۱۴۹۲۰۰ لوله به وزن

۱۴۹۲۰۰ کیلو (برای مصرف ده ماه روزنامه اطلاعات)	۱۴۹۲۰۰ لوله به وزن	۸۳۰ لوله به وزن	جمع
--	--------------------	-----------------	-----

کاغذ برگ در انبار اداره ۳۵ بند برای مصرف یک ماه ژورنال دو تهران و مجله اطلاعات هفتگی کاغذ سفید برگ در انبار اداره ۲۵ بند برای مصرف نوشت افزار کاغذ سفید برگ در انبار اداره ۴۸ بند امانت روزنامه مشعل برای مصرف ۱۵ روز چون روزنامه اطلاعات به وسیله ماشین رتایو چاپ می شود، کاغذ آن هم مخصوص و از نوع لوله ای می باشد و از لحاظ اینکه فقط چاپ روزنامه اطلاعات به وسیله ماشین رتایو انجام می گیرد و در تمام ایران فقط یک دستگاه ماشین رتایو مخصوص چاپ اطلاعات بیشتر وارد نشده هیچ یک از مطبوعات و بازارگانان ایران نظر به عدم احتیاج اقدام به ورود کاغذ لوله نمی نمایند و این اداره همیشه ناچار است کاغذ لوله را شخصاً سفارش داده و وارد نماید.

بنابراین قبل از جنگ سفارشات برای مصرف شش ماه یا یک سال در جریان بود و به تدریج و به موقع خود می رسید و اینک به واسطه بروز جنگ و اشکالات کشتیرانی و از دست رفتن بازارهای اروپا در اثر اینکه موقتی در انجام سفارش خیلی کم و دیر به دیر صورت می گیرد، اداره در صدد برآمده

ذخیره بیشتری برای خود تهیه نماید و خواست مصرف دو سال را به امریکا سفارش دهد. ولی چون پرداخت تمام وجه از شرایط اصلی انجام سفارش بود و چنین سرمایه‌ای این بنگاه نداشت، ناچار با مساعدت و استقرارض از بانک توانست، مصرف یک سال را سفارش داده و وارد نماید. به طوری که ملاحظه می‌فرمایند در حال حاضر برای ده ماه دیگر موجودی کاغذ لوله برای چاپ روزنامه اطلاعات کفایت می‌کند و از همین حالا برای سفارش جدید تلگرافاتی به امریکا مخابره شده ولی تاکنون جواب نرسیده و با بحران جدیدی که در وضعیت جنگ پیدا شده بعيد به نظر می‌آید که سفارش قبول شود و در صورت قبولی به این زودیها برسد و ناچار وضعیت کاغذ این اداره بعد از ده ماه بسته به اقدامات دولت می‌باشد که از شش ماه قبل به امریکا سفارش داده‌اند و در ضمن مصرف کاغذ لوله هم قید شده است. برای مصرف ژورنال دو تهران و مجله اطلاعات هفتگی هم هر دفعه برای مصرف یک ماه از بازار تهران خریداری می‌شود و قبل از انقضای یک ماه دیگر که موجودی کاغذ برگ تمام می‌شود ناچار از بازار تهران خریداری خواهد شد. با ذکر مراتب بالا اضافه می‌نماید که تاکنون کاغذ روزنامه اطلاعات از بازار تهران خریداری نشده و از موجودی کاغذ کشور مصرف نمی‌شود بلکه خود بشخصه وارد نموده و از این راه نه تنها به موجودی و مصرف کاغذ سایر جراید تحمیلی نکرده بلکه کمک هم می‌نماید. در پایان خاطر محترم اولیای وزارت خواربار را مستحضر می‌دارد که زمینه کاغذ در تهران کم شده و لازم است برای آن هم دولت در ضمن تهیه سایر احتياجات تازمانی که جنگ باقی است اقدامات موثری نموده و کاغذ روزنامه و مطبوعات را تأمین نمایند و برای کاغذ لوله مخصوص چاپ اطلاعات نیز که همیشه خود روزنامه وارد می‌نمود و حال دیگر نمی‌تواند اقدام کند فکری بکنند که این روزنامه گرفتار بی‌کاغذ نشده و دچار تعطیل نگردد. چون در صورتی که کاغذ لوله نباشد این روزنامه از لحاظ کثافت انتشار و اشکالات فنی نمی‌تواند از نوع کاغذ سایر جراید استفاده نماید.

با تقدیم احترامات فائقه: حسن مسعودی

[۱۰۳۰۵..۶۶۲۹]

۲

۴۷۳

وزارت خواربار - تاریخ ۹/۱۵ [۱] - شماره ۲۲۸۹۹ - ۱۳۲۱ - محرمانه و فوری است.
جناب آقای نخست وزیر - رونوشت اظهار نامه آقای مسعودی مدیر روزنامه اطلاعات که در تعقیب

بازجویی بازرسان اداره نظارت اجرای قانون منع احتکار داده شده جهت استحضار خاطر مبارک به پیوست تقدیم می‌گردد تا هر نوع امر فرماید به موقع اجراگذارده شود.

وزیر خواربار: [امضای سید مهدی فرج]

[۱۳۲۹-۱۰۲۰۰۵]

۳

۴۷۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۱۹۶ / ۴۰۲۱۵ - تاریخ ۲۹/۱۰/۴۰۲۱۵ [۱۳] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۹/۱۰/۴۰ [۱۳] امتیاز روزنامه اطلاعات را به نام آقای عباس مسعودی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اطلاعات به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۹۵۱-۱۰۸۰۰۲]

۴

۴۷۵

۲۴ دی ماه [۱۳]

چند کلمه در اطراف آذربایجان، خطاب به نمایندگان مجلس اداره روزنامه شریفه اطلاعات - می‌گویند جراید آئینه افکار ملت است ولی اداره کنندگان آنها سبک و سلیقه و مشی خاصی دارند. حال اگر این حقایق غیرقابل انکار مخالف مشی و سلیقه آن جریده نیست خواهشمندم آن را در یکی از ستونهای روزنامه خود درج و چنانچه نظریاتی هم دارید، در ضمن درج آن اظهار فرماید تا اگر نگارنده به خطارفته یادآوری و نکاتی که شما از آن آگاهی دارید و بنده متوجه آن نبوده ام از نظر دور افتاده باشد من و امثال من که شاید زیاد طرفدار عقیده داشته باشم به آن واقع شویم و من بعد بهتر فکر کنیم و نیکوتر قضاوت نمایم.

اول باید فهمید که اوضاع آذربایجان از کجا سرچشمه گرفته و مسبب و مسؤول این پیشامدها کیست؟

اگر کتمان و تجاهل نشود مسؤول این پیشامدها مجلس و مسبب آن عموم و کلای مجلس می‌باشد چه اگر با اعتبار نامه یکی دو نفر از وکلای او مخالفت و رد نمی‌شد این بدینختی و برادرکشی پیش آمد نمی‌کرد. نمایندگان مجلس یا می‌دانستند و نمی‌خواستند فکر کنند یا در حقیقت نمی‌دانستند و عوام و کوتاه فکر بودند، بلکه آنچه مسلم است می‌دانستند و خوب هم می‌دانستند که رد کردن یکی دو نفر نماینده از یک استان پر جمعیت و مهم چه عوایقی را در بردارد و متعمد بودند ایران به چنین روزی نشانده شود. آنها که مخالفت می‌کردند حرفشان این بود که این یکی دو نفر تحمیلی هستند و قدری واضح تر به میل و تحریک اجانب که قشونشان در ایران پراکنده است انتخاب شدند. بنده هم با این عقیده و فکر آقایان تا اینجا همراهی کرده ولی عرض می‌کنم آقایان عزیز بی جهت طرز انتخاب دیگران چگونه بود؟ آیا تمام آنها یکی که اعتبار نامه‌شان قبول شده و کیل حقیقی و مورد انتخاب بی شایبه ملت بودند و هیچ دستی برای انتخاب آنها از آستین خودی و بیگانه بیرون نیامده توده مردم به میل و رضای خاطر فقط و فقط روی وطن پرستی و حُسن سابقه آنها را انتخاب کرده بودند؟ پیشه‌وری آذربایجانی بود و شاید یک دهم آذربایجانی او را می‌شناخت. کاری ندارم که آیا صلاحیت هم داشت یا نه ولی میان همین نمایندگان محترم کسانی هستند که در حوزه انتخاییه اصلاً معروف نبوده، قطع نظر از عدم صلاحیت مردم ده که به جای خود شهریها هم اسم آنها را ندانسته و رویتاً هم آنها را نمی‌شناختند.

شما آقایان وطن پرست دو آتشه که می‌دانستید پیشه‌وری و غیره به میل دیگران انتخاب شده‌اند نمی‌دیدید که اگر ظن شما درست باشد سرنیزه [ای] که او را انتخاب کرده از او حمایت خواهد کرد؟ اگر بخواهید بگویید نمی‌دانستیم دروغ می‌گویید و مردمان منصفی نیستند و در صورتی که دروغگو و غیر منصف باشید خود شما صلاحیت نمایندگی مجلس را ندارید. به قول معروف:

«گر حکم شود که مست گیرند   در شهر هر آن که هست گیرند»

اگر بنا بود اعتبار نامه وکلای قلابی رد شود، لازم بود اعتبار نامه صد [ای] هفتاد شماره داشت. آیا می‌توانید بگویید و ملت را از شبهه بیرون بیاورید که چه شد کم حوصلگی کرده صبر نکردید ایران از وجود نیروهای اشغالی همسایگان خالی شده آن وقت نسبت به صلاحیت یا عدم صلاحیت انتخاب شدگانی که به عقیده شما نبایستی کرسی پارلمان را اشغال کنند بحث کرده با یک قیام و قعود و با پس گردنی آنها را بیرون کنید. به عقیده بنده ملتی غیر از این ملت مرده متحرک می‌خواهد تا یک یک شمارا محاکمه کرده به سزای اعمال خود برساند دو سال وقت را در این تاریخ بر اهمیت دنیا به هو و جنجال

گذرانده‌اید. تعجب این جا است که هنوز دست بردار نیستید. کو دست قدرتی که در این تماشاخانه را بسته بتواند کشته کشور را از این دریای طوفانی به ساحل نجات برساند؟ شما آقایان که با فقر ملی و بی‌نایابی تحمل بر بیت‌المال ملت شدید جز فحاشی به هم و جار و جنجال راه انداختن در اطراف هر دولتی که در این دو سال خودتان اول با سلام و صلوات او را آوردید و آخر با افتضاح روانه‌اش کردید، چه عملی را انجام داده‌اید؟ آیا پیش نفس و وجودان خود منفعل نیستید؟ گور پدر ملت من نمی‌دانم محاکمه لحافی را چه جواب می‌دهید اما غزل سرایهای هم که این پرورش یافته دامن کشور گل و بلبل امروزه برای آذربایجان می‌کند چه سودی دارد؟ جز پس از مرگ سهراب نوشادرو به چیزی می‌شود تشییش کرد؟ ده سال پیش، پنج سال پیش، دو سال پیش، هیچ می‌گفتید آذربایجان سر ایران است و باید کمی هم در فکر سربود و این قدر نباید به شکم ورفت که امروز هر یک بیانی نظاماً و نژاداً نوحه‌سرایی می‌کنید^۱؟ نمی‌دانم این احساسات تا حال کجا بود؟ این ملت تاکی خوش دارد مرده‌پرست باشد؟ تا زنده هست چرا قدردان نیست و دستی برای همدردی و همکاری برادران خود از آستین صاحب مرده خود بیرون نمی‌کند؟ من یقین دارم به محض اینکه جریانات خاتمه پیدا کند و آذربایجان به حال شش ماه پیش خود برگردد، همه این وعده‌ها و دلسوزیها فراموش می‌شود. می‌گویید نه؟ حاضرم ثابت کنم. هیچ تردید نیست که این اوضاع موقتی است. هیچ وقت مردم آذربایجان با آن روح وطن پرستی و حریت که من در آنها به عینه مشاهده کرده‌ام راضی به تجزیه آذربایجان و نقض احترام و حاکمیت ایران نیستند و هیچ فرد ایرانی با شرفی هم حاضر نخواهد شد سرش جدا شده و پیکر بی سر زنده بماند، بلکه اگر سر رفت پیکری هم نمی‌ماند تا اطلاق حَیَّ به او بشود. در نظر نگارنده، آذربایجانی، تهرانی، خراسانی، مازندرانی یکی است. همه را ایرانی می‌دانم. ایرانی یعنی معجونی مرکب از کرد، لر، ترک، فارس، گیلک، تات و غیره. حال باید دید غیر از آذربایجان که فعلًا به آن حال افتاده دیگر نقاطت چه حال و روح و فکری دارند. بیاید از این عناد ولجاج و جهل دست بکشید و بدون دقیقه [ای] فوت وقت در صدد اصلاح و عمران و دلジョیی مردم سامان دیگر برآید تا وقایع آذربایجان دیگری تجدید نشود. من آنچه شرط بлагه است با تو می‌گویم تو خواه از سخن پندگیر و خواه ملال. این است طرز فکر و ترشحات یک قلب گداخته.

مشهد. م. م. بدخشنان

۵

۴۷۶

حضرت اشرف^۱ افتخار دارد به عرض برساند: تراویشات فکری و قلمی آن سیاستمدار عالیقدر کاملاً موافق افکار و عقاید عامه وطن پرستان می باشد. چنانچه مقاله پیوست که در هشتم دی ماه ۲۵ [۱۳] جهت درج به روزنامه اطلاعات فرستاده شد و از درج آن مضایقه کردند مؤید اعلامیه مورخه ۲۸ اردیبهشت ۲۴ [۱۳] آن بزرگوار می باشد. از اینکه نیات خیرخواهانه به موقع اجرا گذاشته شده به نوبه خود اظهار تشکر نموده، از خداوند مهریان توفيق حضرت اشرف را در کلیه اصلاحات و منویات خواستار است.

قدوی: بدخشنان [امضا] - نشانی: مشهد - شرکت روستایی استان نهم

[حاشیه]: آقای شهران - جواب دهید نامه شما به عرض جناب آقای نخست وزیر رسید. فرمودند از حسن ظن شما اظهار مسرت و رضامندی به عمل آید. -

[۱۰۳۰۰۵ - ۶۷۳۴]

۶

۴۷۷

دفتر نخست وزیری - شماره عمومی ۱۶۳۵۵ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۵/۴/۴ آقای بدخشنان - نامه شما منضم به یک برگ مقاله به عرض جناب اشرف آقای نخست وزیر رسید و از حسن ظن و احساسات شما اظهار مسرت و قدردانی فرمودند.

از طرف رئیس کل دفتر نخست وزیر

[۱۰۳۰۰۵ - ۶۷۳۴]

۷

۴۷۸

تلگراف - از قزوین - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۴۱۵ - تاریخ وصول ۱۰/۲۷ [۱۳۲۶] ریاست محترم مجلس شورای ملی - رونوشت آقای نخست وزیر - رونوشت آیت الله بهبهانی - رونوشت آیت الله کاشانی - رونوشت پرچم اسلام - رونوشت دنیای اسلام - رونوشت آیین اسلام - رونوشت نور دانش - رونوشت خواندنیها - در شماره ۶۵۴۱ روزنامه اطلاعات شرحی راجع به حجاب که از یک نفر روزنامه نویس کشور اسلامی در مرکز تشعیع بعيد است نوشته شده در صورتی که وجوب

۱. این نامه فاقد تاریخ نگارش است ولی مهر ورود به دفتر نخست وزیر، تاریخ ۱۳۲۵/۴/۲ را در خود دارد.

حجاب نسوان و حرمت کشف آن از عهد پیغمبر اکرم تا امروز از مسائل مسلمه و ضروری دین مبین و متن قرآن مجید و مورد تصدیق کافه علمای روحانی در هر عصر بوده، چنانچه امروز نیز کلیه علمای بزرگ و مراجع تقلید مسلمین متفقاً و جو布 حجاب را برای زنان فتوا داده و می‌دهند. ما بدین وسیله از مقامات عالیه جداً خواستاریم نویسنده این‌گونه اکاذیب و تهمتها را در اطلاعات به موجب قانون اساسی مورد تعقیب و از نشر این‌گونه مطالب بدون حقیقت و غیرقانونی و غلط که منشأ فساد و کانون فتنه و باعث تولید نفاق بین جامعه مُسلمین است جلوگیری به عمل آورند.

[در ادامه نام حدود ۱۵۰ نفر آمده است].

[حاشیه] : ملاحظه شد. بایگانی شود. [۱۳] ۲۶/۱۱/۷

[۱۸۹۲-۱۰۹۰۳۲]

۴۷۹

تلگراف - از قزوین - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۴۱۴ - تاریخ اصل ۲۷ [۱۳۲۶/۱۰/] -
تاریخ وصول ۱۰/۲۸ [۱۳۲۶/]

پنج کپیه دارد، تهران حضرت آیت‌الله کاشانی - رونوشت آیت‌الله بهبهانی - رونوشت آقای نخست وزیر - رونوشت پرچم اسلام - رونوشت دنیای اسلام - رونوشت مجلس شورای ملی - در روزنامه اطلاعات شماره ۶۵۴۱ به امریه علمای اعلام و آیات عظام توهین شدید، علاوه‌صربیحاً قانون حجاب که از مُسلمات دیانت اسلام است تکذیب نموده، تقاضا می‌شود که دستور فرموده نویسنده مطابق قانون اساسی و مطبوعات تعقیب و از نشر این‌گونه مقالات جداً جلوگیری شود.

[در ادامه نام حدود ۱۵ نفر آمده است].

[حاشیه ۱] : آقای بهار ملاحظه فرمایند. [۱۳۲۶/۱۰/۲۸]

[حاشیه ۲] : ملاحظه شد. بایگانی شود. [۱۳] ۲۶/۱۱/۷

[۱۸۹۲-۱۰۹۰۳۲]

۴۸۰

۹ مجلس شورای ملی - قانونگذاری - اداره دبیرخانه - مورخه ۱۳۲۶/۱۱/۲۰ - شماره ۵۷۹۶
 اداره محترم دفتر نخست وزیری - دو تلگراف به شماره ۴۱۴ - [مورخ ۱۰/۲۷] [۱۳۲۶] و ۴۱۵
 [مورخ ۱۰/۲۷] [۱۳۲۶] از قزوین به مجلس و آن مقام مخابرہ و از مندرجات روزنامه اطلاعات نسبت
 به موضوع حجاب و جلوگیری از نظایر آن اظهاراتی نموده‌اند.
 خواهشمند است از جوابی که داده شده این اداره را هم آگاه فرماید که به اطلاع کمیسیون محترم
 عرايض مجلس برسد.

رئيس اداره دبیرخانه مجلس شورای ملی؛ عنقا [امضا]

[حاشیه] : بایگانی شود. نسبت به تلگرافات اساساً اقدامی نشده و دستور بایگانی آن داده شده است. بایگانی شود.
 [۱۳] ۲۶/۱۱/۲۶

[۱۰۹۰۳۲ - ۱۰۹۹۲]

۴۸۱

۱۰ بهمن ۱۳۲۸ - گزارش
 گزارش ماموره ویژه حاکیست طبق اظهار شخص مطلعی بین محمدعلی مسعودی سردبیر روزنامه
 اطلاعات و عده‌ای از کسبه میدان امین‌السلطان مذاکراتی جریان دارد که مبلغ ۵۰۰ هزار ریال برای
 برگرداندن میدان به محل سابق و کوتاه کردن دست شهرداری به مشارالیه بدنهند و می‌گویند از این مبلغ
 ۲۰۰ هزار ریال نقداً پرداخت شده و قرار است بقیه هم پس از انجام عمل پرداخت گردد. همچنین شایع
 است که مبلغی نیز برای استخلاص حاجی خداداد اجاره‌دار سابق میدان شهرداری به مشارالیه داده‌اند و
 محمدعلی مسعودی قرار است امروز به وسیله آقای شکرایی از پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایونی
 استدعاى استخلاص او را بنماید.

[حاشیه] : با ارسال رونوشت [به] شهربانی و شهرداری اطلاعات بیشتری خواسته شود. ۱۱/۲ [۱۳۲۸]
 [۱۱۵۰۰ - ۱۱۵۰۷]

۱۱

۴۸۲

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۱۹۱۵/۴ - تاریخ ثبت ۲۸/۱۱/۱۹ [۱۳] - محرمانه - مستقیم

شهربانی کل کشور - درگزارش روزانه شهربانی کل کشور مورخ ۲۸/۱۱/۱۰ [۱۳] راجع به اقدامات بعضی اشخاص در خصوص میدان امین‌السلطان واستخلاص حاج خداداد مطالبی درج شده بود. دستور دهید تحقیقات کافی در این باب به عمل آورده اطلاعات و توضیحات بیشتری اعلام دارند.

نخست وزیر

[۲۰۰۷-۱۱۵۰۰۶]

اطلاعات ایران

۱

۴۸۳

تاریخ ۲۳ خرداد ۱۳۲۱

اداره کل نگارش وزارت فرهنگ - این بنده اسماعیل خلیلی دارای شناسنامه شماره ۱۴۶۳۸ صادره از بخش دو تهران درخواست اعطای امتیاز یک روزنامه یومیه به نام (اطلاعات ایران) که روش و سیاق مطالب آن: اجتماعی - سیاسی - اقتصادی - و نیز نداشت پیشینه به پیوست تقدیم می‌گردد. تمنی دارم در صدور امتیاز نامه اقدام فرماید. به تاریخ فوق.

اسماعیل خلیلی

نشانی: بخش دو - سقاخانه آتبه - شماره کاشی ۴۸ - شماره تلفن ۷۱۷۶

[۲۸۰۴-۵۸۰۰۱]

۲

۴۸۴

وزارت فرهنگ - اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ - شماره ۲۹۷ - تاریخ ۲۱/۴/۷ [۱۳] ۲۱/۴/۷ - تاریخ ۲۹۷ - شماره ۲۱/۴/۷ [۱۳] آن اداره در چهارصد و چهل و پنجمین جلسه شورای عالی فرهنگ مورخ سهشنبه ۶ مرداد ۲۱ [۱۳] مطرح و صلاحیت آقای سید اسماعیل خلیلی

عراقی برای طبع و نشر روزانه به نام «اطلاعات ایران» در تهران تصویب شد.

رئیس اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ: حبیب‌الله مظفری [امضا]

[۲۸۰۴-۵۸۰۰۱]

۴۸۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۶۶۳ - تاریخ ۸ مرداد ماه ۱۳۲۱ [۱] - شماره ثبت دفتر امتیاز ۱۷/۷۹۱

چون آقای سید اسماعیل خلیلی عراقی فرزند حاج سید موسی مجتهد عراقی دارای شناسنامه شماره ۱۴۶۳۸ صادره از تهران درخواست امتیاز روزنامه روزانه به نام اطلاعات ایران نموده است که در تهران چاپ و منتشر نماید، وزارت فرهنگ بر طبق فصل سوم قانون مطبوعات مشارالیه رامجاز در چاپ و نشر روزنامه اطلاعات ایران می‌داند.

- ۱- در موقع چاپ و نشر روزنامه نامبرده دارنده امتیاز مکلف است کاملاً مواد قانون مطبوعات را رعایت کند.
  - ۲- بدون تصویب وزارت فرهنگ حق واگذار کردن امتیاز خود را به دیگری ندارد.
  - ۳- در صورتی که از تاریخ صدور این امتیاز تا مدت شش ماه صاحب امتیاز به واسطه مانع موفق به انتشار روزنامه نامبرده نشود باید به وزارت فرهنگ رجوع نموده تجدید امتیاز نماید.
  - ۴- روش روزنامه نامبرده اجتماعی - سیاسی - اقتصادی خواهد بود.
  - ۵- چون صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آقای سید اسماعیل خلیلی می‌باشد به موجب ماده (۷) قانون مطبوعات باید در بالای صفحه هر شماره در مقابل عنوان صاحب امتیاز و مدیر مسؤول نام خود را چاپ و هیچ وقت این دو عنوان را از یکدیگر تفکیک ننموده و مدیریت مسؤول را به شخص دیگری واگذار نکند.
  - ۶- از هر شماره در موقع انتشار سه نسخه به وزارت فرهنگ و دو نسخه به کتابخانه ملی بفرستند.
  - ۷- در صورت تخلف از هر یک از شرایط مذکور وزارت فرهنگ حق دارد امتیاز نامبرده رالغ نماید.
- اداره کل نگارش [امضا] وزارت فرهنگ

[حاشیه]: این جانب مدیر مسؤول و صاحب امتیاز تعهد می‌کنم بر طبق شرایط بالا رفتار نمایم. [امضا]
[۱۳] ۲۱/۵/۸
[۲۸۰۴-۵۸۰۰۱]

۴

۴۸۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۳۸۲/۱۹۰۳ - تاریخ ۲۲/۳/۱۹ [۱۳] اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۰ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اطلاعات ایران را به نام آقای سید اسماعیل خلیلی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه اطلاعات ایران در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۳۶-۱۰۸۰۰۲]

۵

۴۸۷

تلگراف - از خمین - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۶۱ - تاریخ اصل ۱۳ [۱۳۲۲/۶] - تاریخ وصول ۱۵ [۱۳۲۲/۶]

ساحت مقدس مجلس شورای ملی - رونوشت جناب نخست وزیر - رونوشت روزنامه‌ها [ای]: ایران - اقدام - بباشم - ستاره امضا کنندگان ذیل: از توقيف یگانه روزنامه دینی - ملی اطلاعات ایران نگران، هر چه زودتر رفع توقيف روزنامه مذبور را خواهانیم.

[در ادامه نام حدود ۱۰ نفر آمده است].

[۷۳۶-۱۰۶۰۰۲]

۶

۴۸۸

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - به تاریخ ۱۳۲۲/۶/۲۹ - شماره ۳۵۵۶
جناب آقای نخست وزیر - عطف به امریه شماره ۹۹۶۲ - مورخه ۲۳/۶/۲۶ [۱۳] محترماً معروض می‌دارد: به اداره کل شهریانی دستور داده شود که از روزنامه اطلاعات ایران رفع توقيف به عمل آورند.
فرمانداری نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجایز [امضا]

[۷۳۶-۱۰۶۰۰۲]

۷

۴۸۹

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵/۴۰۱۲ - تاریخ ۱۳۲۲/۱۰/۱۴

جناب آقای نخست وزیر - محترماً به عرض می رسانند: نظر به اینکه روزنامه اطلاعات ایران طی شماره ۱۱۲ - مورخه یکشنبه ۱۱ دی ماه ۲۲ [۱۳] نسبت به سفارت شاهنشاهی عراق مطالب اهانت آمیزی درج نموده بود، لذا دستور داده شد از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری به عمل آید. مراتب گزارشاً معروض، مستدعي است امر و مقرر فرمایند تصویبنامه آن را ابلاغ فرمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ کیکاووسی [امضا]

[۶۰۶-۱۰۶۰۰۲]

۸

۴۹۰

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۳۵۰/ن - تاریخ ۱۳۲۲/۱۱/۲۳

جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروض می دارد: روزنامه های زیرین که به علل مصحره و با استفاده از آین نامه حکومت نظامی و قانون مطبوعات توقيف شده اند مستدعي است امر و مقرر فرمایند تصویبنامه مربوطه درباره آنها صادر و ابلاغ فرمایند:

۱- اطلاعات ایران: به علت اهانت به مقامات خارجی

۲- قیام ایران: به علت اهانت به هیأت محترم دولت

۳- گیتی: به علت تحريک به شورش و انقلاب

۴- مرد امروز: (سابقاً توقيف شده) به علت اهانت به هیأت محترم دولت

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ کیکاووسی [امضا]

[۶۱۹-۱۰۶۰۰۲]

۹

۴۹۱

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی تهران - به تاریخ ۱۳۲۳/۶/۱۵ - شماره ۳۲۸۴
محرمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروض می دارد: روزنامه اطلاعات ایران به مدیریت آقای سید

اسماعیل خلیلی به اتهام اهانت به سفارت پادشاهی عراق در تاریخ ۱۴/۱۰/۲۲ [۱۳] از طرف فرمانداری نظامی وقت، توقيف و پرونده امر به دادسرای نظامی احواله گردیده است. در حین جریان دادرسی بازپرس مربوطه اتهام را به مخبر روزنامه «سید مهدی ایلیاوی» وارد و او را قابل تعقیب تشخیص می‌دهد که او هم مدتی است متواری و به وسیله آگهی در جراید احضار گردیده است. چون مدیر روزنامه مزبور کتاباً ملتزم می‌گردد که این سوء تفاهم را در شماره‌های آتیه جبران نماید، با عرض موافقت راجع به اینکه این مدت توقيف درباره روزنامه اطلاعات ایران کافی به نظر می‌رسد مستدعی است متفضیات رأی عالی را دایر به رفع توقيف از روزنامه نامبرده امر به ابلاغ فرمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد حجازی [امضا]

[حاشیه ۱]: در هیأت مطرح شود. ۱۹/۶/۱۳۲۳

[حاشیه ۲]: در تاریخ ۲۵/۶/۱۳] دستور رفع توقيف داده شد، بایگانی شود. ۲۷/۶/۲۳ [۱۳]

[۷۷۵ - ۱۰۶۰۰۲]

اطلاعات گیتی و خبرهای گیتی

۴۹۲

حسین باقرزاده - چاپخانه - حروف ریزی - کاغذفروشی - صحافی - سالمه ۱۰/۱۰/۱۳۲۱
 عنوان تلگرافی: باقرزاده - تلفن ۴۹۶۱ - سالمه گشايش ۱۳۳۰ (۱۲۸۹ خورشیدی)
 حضرت اشرف آقای نخست وزیر دامت شوکته - به عرض عالی می‌رساند: فدوی در اواخر شهریور
 جاری تقاضای امتیاز روزنامه یومیه [ای] به نام (اطلاعات گیتی) و همچنین تقاضای مجله یومیه [ای]
 به نام (خبرهای گیتی) از وزارت فرهنگ نموده و مقدمات آن را طبق مقررات و تشریفات اداری تنظیم و
 برای تصویب به شورای عالی فرهنگ ارجاع و در شرف اقدام بود و چون با قانون و تصویب‌نامه اخیر هم
 واجد شرایط قانونی می‌باشد، لذا از حضور محترم مستدعی است در صورتی که رأی مبارک اقتضا
 فرماید دستور و اجازه فرمایند که زودتر شورای عالی وزارت فرهنگ با تقاضای فدوی مشعر به
 درخواست روزنامه موافقت فرمایند.

رأی رأی مبارک است: فدوی حسین باقرزاده [امضا]

[۹۸۳ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۴۹۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۸۳۸۱ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۰/۱۷ [۱۳] ۲۱/۱۰/۱۰ آقای حسین باقرزاده - در پاسخ نامه مورخ [۱۳] ۲۱/۱۰/۱۰ راجع به تقاضای صدور امتیاز روزنامه اطلاعات گیتی و مجله خبرهای گیتی اشعار می دارد: باید در این باب مستقیماً به شورای عالی فرهنگ مراجعه نمایید.

[۱۴] ۲۱/۱۰/۱۴ [امضای هادی اشتتری]

[۹۸۳ - ۱۰۸۰۰۲]

افق

۱

۴۹۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۳۹۲/۱۹۰۶ - تاریخ ۲۲/۳/۱۹ [۱۳] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه افق را به نام آقای سید جعفر آزمایش تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه افق در تهران و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۱۱۲ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۴۹۵

وزارت کشور - به تاریخ ۲۳/۲/۲۸ [۱۳] - شماره ۶۱۹ - خیلی فوری - محرمانه جناب آقای نخست وزیر - روزنامه افق در شماره دوم مورخه ۲۳/۲/۲۷ [۱۳] که نسبت به مقام سلطنت عظمی اهانت و مطالبی مبنی بر تشویق اهالی به شورش و انقلاب درج کرده بود با استفاده از ماده ۸ آین نامه حکومت نظامی دستور داده شد توقيف و نویسنده آن را برای تعقیب قانونی به دادسرای نظامی

معرفی نمایند. مراتب گزارشًا معروض، مستدعي است مقرر فرمایند تصویب‌نامه هیأت محترم دولت را در این مورد امر به ابلاغ فرمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ قوانلو [امضا]

[۷۲۳ - ۱۰۶۰۰۲]

۳

۴۹۶

[۱۳] ۲۳/۵/۲۳

جناب آقای نخست وزیر - چهار ماه است که فرمانداری نظامی تهران برخلاف حق و قانون روزنامه‌های افق و آین راکه بنده می‌نوشتم یکی بعد از دیگری توقيف و باعث خسارات زیاد و موجب زحمت و بازپرسی و محاکمه بنده شده‌اند و با مراجعات متواتر رفع توقيف ننموده‌اند. خود جناب عالی هم وعده رفع توقيف فرمودید لکن تاکنون نتیجه‌ای ظاهر نشده، لذا بدين وسیله مجددًا تصدیع داده خواهشمندم به نام حفظ آزادی مطبوعات و احترام به قانون به فرمانداری نظامی تهران امر فرماید رفع توقيف از روزنامه‌های مذبور بنمایند. موقع را برای عرض احترامات فائقه معتبرنم می‌شمارد.

مدیر و سردبیر: محمد تقی مقتدری [امضا و مهر روزنامه آینه]

[حاشیه]: اقدام مقتضی به عمل آمد و جواب صادر که این امر مربوط به فرماندار نظامی است.

[۱۳۲۳/۵/۲۶]

[۷۲۳ - ۱۰۶۰۰۲]

۴

۴۹۷

جواد آزادی - نماینده فارس در مجلس شورای ملی - تاریخ ۱۳۲۳/۵/۲۴ - شماره ۲۵۶
جناب آقای نخست وزیر - آقای مقتدری مدیر روزنامه افق و آین شرحی توسط این جانب عرض کرده‌اند که لفأ تقدیم می‌شود. طبق مقررات قانون بدون حکم دادگاه صلاحیت‌دار نمی‌توان روزنامه را توقيف کرد خاصه که در شماره‌های جراید نامبرده مطالبی که مضر به مصالح عالیه کشور باشد به نظر این جانب نرسیده، تقاضا دارد به حسن نیت مخصوص که دارید و مشهود عموم است، امر فرماید از

جريدة‌های نامبرده رفع توقیف به عمل آید و از نتیجه این بندۀ را مستحضر فرمایند. موجب تشکر خواهد شد.

[حاشیه]: جواب مقتضی بدھید. [۱۳۲۳/۱۵/۲۶]

[۷۳۳ - ۱۰۶۰۰۲]

۵

۴۹۸

نخست وزیر - شماره ۱۰۶۶۱ - به تاریخ ۲۳/۵/۳۱
آقای آزادی نماینده محترم مجلس شورای ملی - نامه شماره ۲۵۶ - [مورخ ۲۳/۵/۲۴] متنضم
مشروحه آقای مقتدری راجع به توقیف روزنامه‌های افق و آین و اصل و شرح لازم به فرمانداری
نظامی تهران صادر گردید. به آقای مقتدری نیز اطلاع داده شد که چون موضوع مربوط به فرمانداری
نظامی است، مستقیماً به آن‌جا مراجعه نمایند.

نخست وزیر: [امضا: محمد ساعد مراغه‌ای]

آقای آزادی نماینده محترم مجلس شورای ملی - پیرونامه شماره ۱۰۶۶۱ - [مورخ ۲۳/۵/۳۱]
راجع به توقیف روزنامه‌های افق و آین اشعار می‌دارد: برابر گزارش فرمانداری نظامی تهران نسبت به
مندرجات روزنامه‌های مذبور رسیدگی و درباره مدیر آن قرار بزهکاری و پیگرد صادر و فعلًاً جریان امر
در دادگاه مطرح است. پس از صدور رأی دادگاه و وصول اطلاع ثانوی مراتب اطلاع داده خواهد شد.

نخست وزیر

[حاشیه]: آقای دبیران - متاسفانه آقای آزادی نماینده مجلس در ده روز قبل مرحوم شده و دیگر نوشتن این نامه مورد
ندارد. بایگانی شود. [امضا] [۱۳۲۳/۶/۲۲]

[۷۳۳ - ۱۰۶۰۰۲]

۶

۴۹۹

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۲۵۸/د - تاریخ ۱۳۲۲۳/۱۲/۱۳ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۲۹۴۲ - [۱۳] مورخه ۲۳/۶/۷ محتراً

معرض می دارد: چون مدیر روزنامه افق در دادگاه جنایی نظامی تهران برائت حاصل نموده، علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه افق رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ گلشاییان [امضا]

[۷۵۰ - ۱۰۶۰۰۲]

۷

۵۰۰

آزمایش - وکیل پایه یکم دادگستری - شماره تلفن منزل ۷۴۴۴ - دفتر ۹۵۸۳ - نشانی:
لالهزار - دفتر وکالت آزمایش - تاریخ ۱۳۲۳/۱۲/۱۹

جناب آقای نخست وزیر - روز ۲۳/۱۲/۱۲ [۱۳] این جانب از تهران به مازندران و به دادگاه شهرستان جهت شرکت در دادرسی، عزیمت و روز ۲۳/۱۲/۱۷ [۱۳] مراجعت کردم. موقعی که از تهران می رفتم روزنامه افق که صاحب امتیاز آن این جانب هستم توقيف بود. پس از مراجعت معلوم شد یک نفر محصل دانشگاه بدون هیچ گونه سابقه با به کار بردن وسایل انتقال در فرمانداری نظامی روزنامه را از توقيف خارج و بدون اجازه و اطلاع این جانب آن را منتشر ساخته است. بنابراین از سوء جریان امر و این اقدام برخلاف رویه فرمانداری نظامی شاکی و درخواست دارم مقرر فرمایند متهمین واقعه شدیداً مورد تعقیب قرار گیرند تا نظیر این بی نظمی ها رخ ندهد.

با تقدیم احترامات [امضا]

[حاشیه]: آقای فخرایی - به فرمانداری نظامی بنویسید. [۱۳] ۲۳/۱۲/۲۶

[۷۵۱ - ۱۰۶۰۰۲]

۸

۵۰۱

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۲۱۳۱ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۴/۱/۱۱
فرمانداری نظامی تهران - رونوشت نامه آقای آزمایش وکیل دادگستری برای رسیدگی و اقدام مقتضی به ضمیر ارسال می شود.

[امضاهای عبدالحمید ملک الکلامی و هادی اشتری] ۱۲/۲۷ [۱۳] ۲۴/۱/۱۱

[حاشیه]: رونوشت تهیه شد. [۱۳] ۲۴/۱/۱۰

[۷۵۶ - ۱۰۶۰۰۲]

۵۰۲

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۲۵/د - تاریخ ۱۳۲۴/۱/۱۶ - ضمیمه یک برگ
 جناب آقای نخست وزیر، گزارش - عطف به امریه شماره ۲۲۱۳۱ مورخه ۲۴/۱/۱۱ [۱۳] محترماً با
 تقدیم رونوشت گزارش دادسرای نظامی تهران معروض می‌دارد: به طوری که طی شماره ۸۲۵۸
 مورخه ۲۳/۱۲/۱۳ [۱۳] گزارش گردیده چون مدیر روزنامه افق از اتهام منتبه در دادگاه جنایی نظامی
 تهران برائت حاصل نمود به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه افق رفع توقيف به عمل
 آورند ولی در مورد چاپ و انتشار روزنامه مزبور به وسیله یک نفر محصل که مورد شکایت آقای
 آزمایش صاحب امتیاز روزنامه افق می‌باشد فرمانداری نظامی تهران دخالتی نداشته و اداره کل شهربانی
 می‌بایستی مراقبت نماید که هر روزنامه به وسیله صاحب امتیاز آن چاپ و منتشر گردد.
 از طرف فرماندار نظامی تهران: سرهنگ شهرئیس [امضا]
 [۷۵۶-۱۰۶۰۰۲]

۱۰

۵۰۳

وزارت کشور - شهربانی کل کشور - تاریخ ۲۴/۱/۳۰ [۱۳] - شماره ۴۸۱/۱۰۸
 جناب آقای نخست وزیر - عطف به مرقومه شماره ۸۶۶ - [مورخ] ۲۴/۱/۲۷ [۱۳] متنضم رونوشت
 نامه آقای آزمایش وکیل دادگستری و طبق گزارش اداره مربوطه در تاریخ ۲۳/۱۲/۱۹ [۱۳] بنایه شکایت
 مدیر روزنامه نامبرده بازجویی به عمل آمده معلوم می‌گردد که در غیاب مشارالیه انجوی شیرازی مدیر
 داخلی روزنامه «نبرد امروز» در صدد رفع توقيف روزنامه افق برآمده و به فرمانداری نظامی مراجعه
 نموده سپس روزنامه مزبور را از توقيف خارج و با معیت علی اصغر فراسیون، وکیل دادگستری به چاپ
 رسانیده به جای روزنامه نبرد امروز که در آن موقع توقيف بوده منتشر می‌نمایند. لذا برای جلوگیری از
 تجدید چاپ و نشر آن اقدام و ضمناً آقای آزمایش را از جریان امر مطلع تادر صورت تمایل مرتکب را
 به وسیله محاکم صالحه مورد تعقیب قرار دهد.

رئيس شهربانی کل کشور: سرتیپ ضرابی [امضا]

[حاشیه]: برای جلوگیری از تجدید چاپ روزنامه افق، اقدام و آقای آزمایش نیز از جریان قضیه به وسیله اداره کل
 شهربانی اطلاع حاصل نموده‌اند. بنابراین اقدامی ندارد. - بایگانی شود. ۳/۲۴ [۱۳]

[۷۵۶-۱۰۶۰۰۲]

۵۰۴

۱۱

تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۴۴ - تاریخ وصول [۱۳۲۵/۲/۵] تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۴۴ - تاریخ وصول [۱۳۲۵/۲/۵]

جناب آقای نخست وزیر - سه کپیه جنابان آقایان: حجه الاسلام بهبهانی - حجه الاسلام کاشانی - حجه الاسلام امامی - کپیه سرلشکر شفایی - کپیه جنابان آقایان: مهندس فریور - دکتر معظمی - کپیه جناب آقای شیخ حسین لنگرانی - کپیه روزنامه های: ایران ما - قیام ایران - کیهان - جبهه - مهر و میهن - اقدام - میهن - تهران مصور - اطلاعات - امید - ترقی - فردا - آین - مهر ایران - ستاره - نوروز ایران - نجات ایران - انسان آزاد - فقط و فقط برای انتشار دو شماره روزنامه افق و اعلام رویه بی طرفی و انتقاد از سیاست شمالی و جنوبی و مخصوصاً برای اعتراض به انتصاب دکتر فرید لیپ بد سابقه به مدیریت کل بانک صنعتی هفت روز است تحت توقيف قرار گرفته و حتی یک کلمه هم از طرف بازپرس از من تحقیقات نشده و با وجود آنکه کتاب تقاضای رسیدگی کرده و آماده محاکمه هستم همچنان بی تکلیف و فاقد آزادی به سرمی برم. من خود را کاملاً بی گناه می دانم و برای محاکمه حاضر هستم. چنانچه کوچکترین تقصیری داشتم برای اعدام آماده ام. نگارنده روزنامه افق و رئیس اداره کل منع احتکار: حسین رازانی نشانی: ارک - ساختمان وزارت خارجه سابق - پاسدارخانه دیوان کیفر

[۱۰۲۷ - ۱۰۸۰۰۲]

افق آسیا

۵۰۵

۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۱۹۰/۲۹۱۰ - تاریخ ۱۱ تیر ماه ۱۳۲۳ وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۱۹۰/۲۹۱۰ - تاریخ ۱۱ تیر ماه ۱۳۲۳

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه افق آسیا را به نام آقای دکتر اسدالله زاهدی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - علمی - ادبی - به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۵۳ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۰۶

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۳۳۷۱ - تاریخ ۱۳۲۴/۶/۱۱ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره (۱) مورخ
[۱۳] [در] روزنامه افق آسیا مقاله اهانت آمیزی برخلاف مشی سیاسی دولت درج گردیده
علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری و صاحب امتیاز آن را
توقيف نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۷۰۲-۱۰۶۰۰۲]

۳

۵۰۷

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۱۷۳ - تاریخ ۱۳۲۴/۹/۶ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۳۳۷۱ - مورخه [۱۳] [۲۴/۶/۱۱] محترماً
معروض می دارد: به اداره کل شهریانی دستور داده شد از روزنامه افق آسیا که دو ماه و بیست روز در
توقيف می باشد، رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۷۰۲-۱۰۶۰۰۲]

۴

۵۰۸

تلگراف - از بیرجند - به ط [تهران] - شمازه تلگراف: ۵۰ - تاریخ اصل ۶ [۱۳۲۵/۳/] -
تاریخ وصول [۱۳۲۵/۳/۱۰]

جناب آقای نخست وزیر - پنج رونوشت وزارت کشور - اطلاعات - نیرو - زندگی - آقای شکوه استاد
دانشگاه - اعلامیه صادره از طرف جمعیت بیرجندیهای سکنه تهران: مقالاتی که به قلم یک نفر دانشجو
در روزنامه افق آسیا و زبان انتشار یافته اخیراً به بیرجند رسیده و مطالعه آن برای هر فرد بیرجندی پاک
بانظر، مایه بسی تأسف و تأثیرگشته زیرا اعلامیه با آب و تاب آقایان جز مطالبی غرض آلود و مبتذل
چیزی نیست زیرا اهالی این شهرستان عموماً و افراد مقیم بیرجند خصوصاً، فرزندان رشید و مبارز

قاینات راخوب می‌شناستند و سوابق زندگی و فامیل فرد آفراد آن را در نظر دارند. آقایان، شماره‌رالاعلامیه و مقالات خود کوشش کرده‌اید افراد صالح و پاک سرشت را مغفورو و عیاش معرفی کنید، غافل از اینکه این افراد نه تنها سرمایه و ارث پدرشان را به مصرف راحتی و ترضیه حال اهالی قاینات می‌رسانند بلکه خواب و خوراک را فدای خدمتگزاری به جامعه نموده و با بی‌مهری طبیعت که سه سال متولی خشکسالی شدیدی نصیب این قسمت کشور کرده مبارزه می‌نمایند. آن کس که در سال گذشته و امسال مایه معیشت مردمان بدبهخت قاینات بوده همان افراد بودند نه فرزندان رشید و مبارز مقیم تهران که برای نیل به مقاصد پست خود به هیچ چیز ابقا نمی‌کنند. بدون تردید هر ملتی که به [این] حد انحطاط پیدا کرده و در صدد باشد که به منظورهای کوچک پست خود افراد خدمتگزار را متهم و آلوده جلوه دهد محکوم به نیستی و زوال است. جمعیت بیرجندیهای مقیم تهران برای دستگیری اهالی قاینات تشکیل شده زیرا انتشار اعلامیه مورد بحث عکس مدعاهای اثبات می‌کند. اگر راستی در صدد خدمت به جامعه قاینات می‌بودید با افرادی که به مردم خدمت می‌کنند، تشریک مساعی می‌کردید. شما بگویید، آنها می‌کنند و بر اریاب فکر فرق گفتن و عمل کردن پوشیده نیست. آری جای افسوس این جاست که اگر خدمات بسیار قیمتی و قابل قدردانی مرحوم امیراعلم نزد جوانان رشید و مبارزی که امروز با کمال بی‌انصافی و وقارت برعلیه اولاد او آن هم به دروغ و اتهام قلم فرسایی می‌کنند با فقر و پریشانی مانند بستگان خود به سر می‌برند. اگر ذره [ای] انصاف و وجودان داشته و حال حاضر خانواده خود را به نظر می‌آوردید هیچ وقت منکر خدمات این خانواده به جامعه قاینات نشده و برخلاف عقده قدم برنمی‌داشید. عجب در این است که دانشمندان و فضلا بیرجند را ریزه‌خواران خوان نعمت فتوval بیرجند معرفی نموده و خود فراموش کرده یا به شخصیت خود نمی‌پسندید از اینکه گوشت و استخوان شما را نان و نمک این خاندان پرورش داده و از خانه‌زادان آنها بوده‌اید. آری این نمونه اشخاص نمی‌توانند خودشان را فرزندان رشید و مبارز قاینات معرفی کنند. آقایان خود می‌دانند و بهتر از هر کس هم می‌دانند که اکنون هم طمع و تقاضاهای غیرمشروع شمارا به نشر این مطالب و ادانته و به قول شما این حقیقت بر شما آشکار شده که (انسان باید آزادی را دوست بدارد) در حالی که بیرجندیها در سایه راهنمایی مرحوم امیراعلم درسی سال قبل به حقیقت آزادی پی برد و روزی که مدرسه شوکتی به همت آن مرحوم به پرورش فرزندان رشید و مبارز شروع کرد، کوس آزادی را کویید. اینک برای اتمام حجت و به نام حقیقت، آقایان را متوجه خطأ و اشتباه عمدى آنها نموده و توجه مقامات صلاحیت دار و اولیای

محترم دولت رانیز به نشر این اخطار مغرضانه جلب نموده ما اهالی بیرجند با صدای بلندگوشید و خاطرنشان می نماییم که مردمان بیرجند احتیاج به قیم تدارند و به قدر کفايت افراد صالح و فهمیده در این شهر وجود دارند که افراد صمیمانه در راه خدمتگزاری آنها قدم برداشته ثانیاً برخلاف عقیده شما آقایان بیرجندیهای مقیم تهران زیر بار فکر تحمیلی یک نفر نزوند. ثالثاً ضمن پی بردن به منظور جوانان رشید به خود آنها نیز اثبات کنند که در آن انجمن هم تنها فکر یکی دو نفر است که بر افراد و اعضای باسوس آن تحمیل می شود. رابعاً به آقایان همشهريهای مقیم تهران بفرمایند که اگر این رویه ناپسند را ترک نکرده و در نشر اکاذیب و تعقیب اغراض شخصی بیش از این بکوشند آنها هم به حکم اجبار و به نام راستی حقیقت، آن دسته حقایقی را که شنیدن آن بر جوانان رشید و مبارز تلغ و ناگوار باشد، در معرض افکار عموم قرار دهد.

[در ادامه نام حدود ۹۰ نفر آمده است].

[۲۲۵۶-۱۰۹۰۷۱]

افق روشن

۱

۵۰۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۲۲۸۸/۲۷۴۷ - تاریخ ۱۲ مردادماه ۳۲۱ [۱] آفای بزرگ کشوری - انتشار روزنامه افق روشن با روش سیاسی - اجتماعی - اخلاقی - اقتصادی در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.

از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]

[۱۰۸۰۰۲]

رونوشت به مقام نخست وزیری فرستاده می شود. -

۲

۵۱۰

وزارت جلیله فرهنگ - چون امتیاز روزنامه افق روشن به نام این جانب است و اینک در صدد تجدید

انتشار آن می‌باشم، لذا با تقدیم گواهینامه راجع به سوابق خود متنمی است اجازه انتشار روزنامه مزبور را صادر فرمایند.

کشوری راد ۲۵/۵/۱۰ [۱۳]

[حاشیه ۱] : آقای فخرایی - آیا این روزنامه منتشر شده؟

[حاشیه ۲] : در دفتر امتیاز از انتشار آن ذکری نشده و باید به پرونده مراجعه نمود یا از صاحب امتیاز سوال کرد که اگر منتشر کرده شماره آن را بیاورد.

[۲۷۷۵-۵۸۰۰۱]

افکار

۵۱۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۲۲ - تاریخ ۲۴/۱/۱۴ [۱۳]

آقای ابوالقاسم فاضل پور - پاسخ نامه مورخ ۱۳۲۲ اسفندماه که به عنوان جناب آقای نخست وزیر ارسال داشته اید پس از وصول نامه مورخ ۱۲ مهرماه ۱۳۲۲ طی شماره ۴۴۷۲ [مورخ ۲۳ مهرماه ۱۳۲۲] به استناد مواد سوم و پنجم و ششم و نهم آین نامه اجرای قانون مطبوعات به شما یادآوری شده است که مدارک لازم را ارسال دارید و تا کنون اقدامی ننموده اید که درخواست شما به جریان افتد. اکنون در صورتی که مایل باشید شایسته است مدارک زیر:

۱- دو برگ رونوشت شناسنامه

۲- دو قطعه عکس

۳- گواهی نداشتن پیشینه بد

۴- پنجاه هزار ریال اعتبار بانکی

۵- اصل و یک رونوشت از مدرک علمی (دیپلم دوره کامل دبیرستان برای صاحب امتیاز و دانشنامه لیسانس در حقوق یا ادبیات برای مدیر و سردبیر) را تهیه و به اداره نگارش ارسال دارید تا اقدام شود.

از طرف وزیر فرهنگ: دکتر افشار

[شماره ۵۴۴/۲۲۲ - [مورخ ۱۳] ۲۴/۱/۱۵] : رونوشت با عین نامه آقای فاضل پور به دفتر نخست وزیری فرستاده از طرف وزیر فرهنگ: دکتر افشار [امضا] می شود. - [۱۰۸۱-۱۰۸۰۲]

افکار ایران

۵۱۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۳۸۸/۱۹۱۵ - تاریخ ۲۲/۳/۱۹ اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه افکار ایران را به نام آقای خسرو خسروانی محلاتی تصویب نموده، بنابراین چاپ و انتشار روزنامه افکار ایران در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

[وزیر فرهنگ: امضای دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - [۱۰۶۷-۱۰۸۰۲]

افکار خلق

۵۱۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۸۴۳۱ / ۸۴۳۱ - تاریخ ۱۸ اسفندماه ۱۳۲۲ اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه افکار خلق را به نام آقای دکتر محمد باقر مشایخی تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - علمی - اجتماعی در تهران به مدیری و سردبیری خودشان منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود. وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

از طرف وزیر فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا] رونوشت: به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - [۹۵۶-۱۰۸۰۲]

افکار ملت

۱

۵۱۴

دکتر پرویز صدیق - دکتر در طب - تهران - خیابان خیام - جنوب سیدناصرالدین - تلفون: ۹۹۰۶ - ۳ آبان ۱۳۲۱ - موضوع: تقاضای روزنامه [و] درخواست وقت برای شرفیابی
 جناب آقای نخست وزیر - به عرض می‌رسد این جانب در مهرماه ۱۳۲۰ تقاضای امتیاز روزنامه‌ای به نام (افکار ملت) کرده‌ام. با اینکه در کابینه‌های مختلف به افراد غیر صالحی امتیاز داده‌اند، بنده را به امروز و فردا محول نموده‌اند. لذا تمنا می‌کنم امر صادر فرمایند؛ وزارت فرهنگ امتیاز روزنامه مزبور را صادر فرمایند.
 ضمناً استدعا می‌شود برای پاره [ای] [عرايض و زيارت حضرت اشرف ده دقیقه اجازه شرفیابی مرحومت فرمایند.

قدوی: دکتر پرویز صدیق

[حاشیه]: به وزارت فرهنگ بنویسید: معلوم نمایند چرا به این شخص امتیاز نمی‌دهند. ۵/۸/۱۳۲۱

[۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۱۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۸۹۳/۴۸۷۵ - ۲۷۸۷۵ - تاریخ ۲۰/۸/۲۱ [۱۳]
 جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۱۹۶۶۵ - [مورخ ۱۲/۸/۲۱] [۱۳] اشعار می‌دارد: از شهریور ماه سال گذشته تاکنون بیش از یکصد و پنجاه درخواست امتیاز روزنامه و مجله رسیده که پس از تکمیل پرونده به شورای عالی فرهنگ ارجاع گردیده است و درخواست آقای دکتر پرویز صدیق نیز در بین آنهاست که به ترتیب مورد بررسی شورا قرار گرفته و نتیجه به اطلاع درخواست‌کنندگان خواهد رسید.
 وزیر فرهنگ: (امضا دکتر علی اکبر سیاسی)

[حاشیه]: به درخواست‌کننده پاسخ دهنده. ۸/۲۳/۱۳۲۱

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۰۲۵]

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۲۴۸۲ - تاریخ ثبت ۲۱/۸/۲۵ [۱۳]
آقای دکتر پرویز صدیق - عطف به نامه سالمه ۲۱/۸/۳ [۱۳] راجع به تقاضای امتیاز روزنامه (افکار
ملت) اشعار می دارد:

طبق گزارش وزارت فرهنگ از شهریور ماه سال گذشته تا کنون بیش از یکصد و پنجاه درخواست
امتیاز روزنامه و مجله رسیده که پس از تکمیل پرونده به شورای عالی فرهنگ ارجاع گردیده و
درخواست شما نیز در میان آنهاست و البته پس از بررسی به ترتیب تقریر به تقاضای شما اقدام خواهد
نمود.

[امضای هادی اشتربی] ۱۳۲۱/۸/۲۶

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

اقتصاد

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۴۹/۳۳۳ - تاریخ ۲۲/۱/۱۷ [۱۳]
وزارت پیشه و هنر - پاسخ رونوشت نامه شماره ۳۰۳۷۴/۲۲۳۱۹ - مورخ ۲۱/۱۱/۴ [۱۳] چون
شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۹ [۱۳] به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه
صلاحیت آقای شجاع الدین بیات ماکورا برای مدیری و سردبیری مجله اقتصاد که از طرف آن وزارت
منتشر خواهد شد تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار آن مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۵۳-۱۰۸۰۰۲]

اقتصاد ایران

۱

۵۱۸

دکتر فتح الله اعلم - کوچه یغما (خیابان شاه) - تلفون: ۷۲ - ۹۵ - تهران - به تاریخ [۱۳] ۲۰/۱۰/۲۸

مقام وزارت فرهنگ - محترماً به استحضار خاطر مبارک می‌رسانند: در تاریخ ۱۳۱۲/۳/۶ وزارت فرهنگ امتیاز مجله اقتصاد ایران را در تحت شماره ۵۶۶۰/۲۱۰۶ که به نمره ۸۸۹ ثبت کتاب امتیاز جراید و مجلات است به بنده اعطا نمود که به علل اقتصادی در تاریخ نامبرده موفق به انتشار آن نگردیدم و اینک که وسیله انتشار فراهم آمده تمنا دارد امر و مقرر فرمایند اجازه انتشار مجله را صادر دارند. توضیحاً علاوه می‌نماید که مجله اقتصاد ایران هفتگی بوده و مسلک آن: علمی - ادبی - تجاری - صنعتی - اقتصادی و اجتماعی است و به هیچ وجه در سیاست خارجی دولت مداخله نخواهد نمود.

با تقدیم احترامات دائمی [امضا]

[حاشیه] : دایره مطبوعات [۱۳] ۲۰/۱۰/۳۰

[۲۷۴۷-۵۸۰۰۱]

۲

۵۱۹

دکتر فتح الله اعلم - کوچه یغما (خیابان شاه) - تلفون: ۷۲ - ۹۵ - تهران - به تاریخ [۱۳] ۲۰/۱۰/۲۹

مقام وزارت فرهنگ - محترماً در پیرو نامه - مورخه ۲۰/۱۰/۲۹ [۱۳] تقدیمی از لحاظ رعایت واژه‌های نوین تقاضا می‌نمایم نام مجله اقتصاد ایران را که امتیاز آن به نام این جانب است به مجله میهن تغییر فرمایند. با استفاده از موقع آفای دکتر غیاث الدین جزايری دارنده شناسنامه شماره ۲۵۹۴۴ از بخش ۶ مرکز را به سمت سردبیری مجله میهن معرفی می‌نماید.

با تقدیم احترامات [امضا]

[حاشیه] : دایره مطبوعات - به نظر مقام ریاست برسانید. [۱۳] ۲۰/۱۰/۳۰

[۲۷۴۷-۵۸۰۰۱]

اقدام

۱

۵۲۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۸۶۸۵/۴۴۲۸ - تاریخ ۳ دی ۱۳۲۰
آقای عباس خلیلی - از این تاریخ انتشار روزنامه اقدام مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین]

رونوشت به مقام نخست وزیر تقدیم می‌شود. -

[۹۹۰-۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۲۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۰۲۶۳/۶۲۴۱ - تاریخ ۳۰ دی ماه ۱۳۲۱
چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ
۲۹/۱۰/۲۱ [۱۳] امتیاز روزنامه اقدام را به نام آقای عباس خلیلی تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار
روزنامه اقدام در تهران به مدیری و سردبیری ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیر تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۳

۵۲۲

هاشم اصفهانی (ناظم التجار) - تاریخ ۱۸ خرداد ۱۳۲۲
جناب آقای نخست وزیر - تصدقت گردم ادر شماره ۲۳۱ روزنامه اقدام مورخه ۱۷ خرداد ۱۳۲۲ فرخ
سلطان مؤیدزاده راجع به قبر پدرش در صحن مطهر حضرت رضا(ع) شرحی نگاشته که عین آن تقدیم
حضور اقدس است. مرحوم مؤیدالاسلام با همراهی مادی و معنوی مرحوم میرزا علی خان امین الدوله و
مرحوم میرزا ابوالقاسم خان ناصرالملک در پنجاه و انده سال قبل روزنامه حبل المتنین را به پیروی

عروة الوثقى مرحوم سید جمال الدین اسد آبادی تأسیس نموده که این جانب از تمام مراحل ابتدایی و سیر سیاسی آن کاملاً آگاه بوده به تصدیق مطلعین خصوصاً مستر آرتورمور Arthur Moore مخبر اسبق روتر در ایران و سردبیر فعلی روزنامه Statesman مؤیدالاسلام اول شخصی بود که کلمه آزادی - چه فکری، چه قلمی - را گوشت ملل شرق زمین نمود. چنانچه به واسطه تندی قلمش حکومت هندوستان در سال ۱۹۲۲ مسیحی تصمیم به تبعیدش از آن سرزمین گرفت ولی به واسطه اعتراض شدید تمام مطبوعات در هندوستان خصوصاً Stateman صرف نظر از این اقدام نمود.

واخر عمرش به واسطه نایبنایی امورش مختل شده زندگانیش خاتمه یافت. شایسته مقام منيع آن جانب و تعنای این جانب وکلیه قدردانان خدمات مرحوم مؤیدالاسلام چنین است که امر بفرمایید آثار شخصی که محبوب القلوب تمام ملل شرق زمین بوده برقرار و پایدار بماند.

با تقدیم عرض خاکساری، اقل: هاشم اصفهانی

[حاشیه]: به استاندار خراسان نوشته شود. جوابی هم به آقای ناظم التجار تهیه شود.

[۱۳۶۵۹ - ۱۰۳۰۰۵]

۵۲۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۷۱۶۱ - تاریخ نوشتن ۲۲/۴/۵ [۱۳] - تاریخ ثبت ۲۲/۴/۱۴ [۱۳]

جناب آقای منصور استاندار استان نهم - آقای هاشم اصفهانی ناظم التجار ضمن نامه خود شرحی را که بانو فرج سلطان مؤیدزاده دختر مرحوم مؤیدالاسلام مدیر سابق روزنامه جبل العتین راجع به شکایت از اولیای سابق آستان قدس در خصوص این که سنگ آرامگاه آن مرحوم را از صورت عادی تغییر داده‌اند، در روزنامه اقدام شماره ۲۳۱ درج نموده، فرستاده و پس از عنوان خدمات مرحوم مؤیدالاسلام درخواست نموده به پاس خدمات آن مرحوم آثار شخص او را محترم بشمارند. اینک با ارسال رونوشت نامه آقای ناظم التجار و برگ پیوست آن دستور فرمایید سنگ مزار آن مرحوم را به طریق عادی قرار دهنده و نتیجه را اعلام دارند.

نخست وزیر

[حاشیه]: آقای هاشم اصفهانی (ناظم التجار) - در پاسخ نامه ۱۸ خرداد ۱۳۲۲ [۱] متنضم نامه بانو فرج سلطان مؤیدزاده اشعار می دارد: به استانداری استان نهم نوشته شد دستور دهنده موضوع را رسیدگی و در صورتی که مانع نداشته باشد نخست وزیر سنگ آرامگاه مرحوم مؤیدالاسلام را به طریق عادی قرار دهند.^۱
[۱۰۳۰۰۵- ۱۶۵۹]

۵

۵۲۴

آستان قدس - شماره ۵۴۳۸ - تاریخ ۱۳۲۲/۵/۳

جناب آقای نخست وزیر - عطف به شماره ۷۱۶۱ در موضوع اظهارات بانو فرج سلطان مؤیدزاده دختر مرحوم مؤیدالاسلام و سنگ آرامگاه مرحوم مؤیدالاسلام مدیر سابق جریده حبل المتنین اشعار می دارد: مدتی قبل نامه ای از متینی وکیل سابق جریده مزبور در این موضوع فرستاده شده بود. رسیدگی گردید، معلوم شد اشتباه است. سنگ آرامگاه مرحوم مؤیدالاسلام در ایوان عباسی در محل آرامگاه آن مرحوم باقی و به هیچ وجه تغییری نکرده و معلوم نیست این اشتباه از کجا برای شاکی حاصل شده است.

نایب تولیت عظمی: [امضای علی منصور]

[۱۰۳۰۰۵- ۱۶۵۹]

۶

۵۲۵

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۲/۵/۱۷ - شماره ۱۰۰۳۸

آقای هاشم اصفهانی (ناظم التجار) - پیرو نامه شماره ۷۱۶۱ - مورخ ۳۲۲/۴/۱۴ [۱] اشعار می دارد: به طوری که استانداری استان نهم اطلاع می دهد مدتی قبل نامه از متینی وکیل سابق جریده حبل المتنین راجع به این موضوع رسیده بود. بعد از رسیدگی معلوم شد اشتباه است. سنگ آرامگاه مرحوم مؤیدالاسلام در ایوان عباسی در محل آرامگاه آن مرحوم باقی به هیچ وجه تغییری نکرده است و اگر غیر از این اظهاری شده اشتباه بوده است.

رئيس دفتر نخست وزیری: [امضای دکتر محمد نغمی]

[۱۰۳۰۰۵- ۱۶۵۹]

۱. متن همین حاشیه در تاریخ ۱۳۲۲/۴/۲۷ به هاشم اصفهانی (ناظم التجار) ارسال شد. رجوع کنید به شماره تنظیم [۱۰۳۰۰۵- ۱۶۵۹] موجود در آرشیو سازمان اسناد ملی ایران.

شورای متعدده مرکزی - اتحادیه کارگران و زحمتکشان ایران - تاریخ ۱۳۲۵/۱/۵

جناب آقای نخست وزیر - به طوری که آن جانب استحضار دارند در ساعت ۱۱ صبح روز ۱۶ اسفندماه ۱۳۲۴ آقای عباس خلیلی مدیر روزنامه اقدام با همدستی آقایان حسن عرب، میرخاوص اردبیلی و جمعی دیگر در تهران قیام مسلحانه به منظور اغتشاش و تولید آشوب و هرج و مرج و ایجاد اختلال دستگاههای دولتی و سقوط کابینه و تمدید مجلس می‌نمایند که در نتیجه محمدعلی شبستری یکی از کارگران عضو اتحادیه وابسته به شورای مرکزی مقتول و چند تن کارگر دیگر نیز مضروب و مجرح می‌شوند. دستگاه رهبری شورای متعدده مرکزی برای اجتناب از پیشامدهای ناگوار و غیرمترقب که در اثر وقوع این فاجعه خوبین حتمی الواقع بود، در نهایت اهتمام و بذل مساعی فراوان و رعایت مقررات قانونی برای کمک در تأمین نظم و امنیت و آسایش و ابقاء و استقرار آرامش و خاموش نمودن آتش فته و قیام مسلحانه که خلیلی در رأس آن قرار داشت به تصدیق مقامات مسؤول صالحه از هیچ‌گونه مساعدت و همراهی با مأمورین انتظامی دریغ نورزید و در تسکین افکار عمومی مردم تهران که به مناسبت این توطنه و قیام و قتل دچار امواج طوفان احساسات شده بودند کوششی به سزانمود و در همان روز شورای متعدده مرکزی برای اسکات اضطراب و فرونشاندن خشم کارگران، تعقیب و تنبیه و اشد کیفر و مجازات مُسبّین اصلی و محركین واقعی را از طرف مقامات مربوطه طی ابلاغیه‌ای به کارگران اتحادیه‌های وابسته به شورا و عنده داد.

متاسفانه شورای متعدده مرکزی اطلاع حاصل نموده که چند روز قبل آقایان عباس خلیلی، میرخاوص [و] حسن عرب که به دستور اجانب مؤسس قیام مسلحانه برعلیه دولت مرکزی و مردم بودند با اخذ کفیل تن آزاد شده‌اند. چون این عمل از هم‌کنون در توده کارگران تولید بدگمانی نموده و موجب بروز احساسات مخالف مصالح اجتماعی در ایشان شده است و اصولاً بر تجری فته جویان و توطئه طلبان نیز افزوده و به علاوه اصول قوانین موضوعه در تعقیب و کیفر این قبیل خائین فوت و دربوته نسیان افتاده لذا شورای متعدده مرکزی برای احتراز از هرگونه حوادث ممکن الواقع که ناشی از آزادی این جناهتکاران و غلیان احساسات کارگران خواهد بود خواهشمند است مقرر فرمایند برای تسکین و اطفای احساسات شدید توده کارگر و زحمتکش روشنفکر، عباس خلیلی و دیگر مُسبّین و محركین قتل و جرم و آشوب را به استناد ماده پنج قانون حکومت نظامی بازداشت و پرونده امر را در نهایت دقت و حسن مراقبت و

رعایت حق و عدالت جریان دهند.

شورای متحده مرکزی: [امضای رضا روستا]

[امضای رضا روستا]

رونوشت برای جناب آقای مظفر فیروز ارسال می‌گردد. -

[۱۴۵۱-۱۰۹۰۳]

۸

۵۲۷

وزارت کشور - تاریخ ۱۳۲۵/۱/۱۰ - شماره ۱/۱۳۶۰۵/۱۵۰ - محرمانه

وزارت کشور - محترماً گزارش شماره ۱۸۹۵۴/۲۹۸۹ - [۲۶/۱۲/۲۶] [۱۳] شهریانی رشت
ذیلآمروز می‌گردد:

ساعت ۱۷ روز ۲۴ ماه جاری در کلوب حزب توده با حضور قریب ۳۰۰ نفر پس از قرائت سرود،
آقای ابوالحسن شفیعی در اطراف همکاری و تشویق دانشجویان سخنرانی، سپس آقای ابراهیم نائم
کارمند اداره ثبت اسناد در مورد قتل ۵ نفر از آزادیخواهان اسپانیا [بی] و فرانسوی به دست دولت
فرانکو اظهار تأسف نموده، متن تلگرافی که به دولت مرکزی مخابره و حاکی از لزوم قطع روابط ایران با
دولت فرانکو بوده قرائت، بعداً محمد پژوه شروع به سخنرانی، اظهار داشت خلیلی مدیر روزنامه اقدام و
محمد شبستری روزنامه فروش را به قتل رسانیده‌اند و اشعار نمود: احمد کسری را که از همدستان سید
ضیاء بوده به تحریک آنان کشته‌اند. ساعت ۱۸ سخنرانی خاتمه یافته [است].

رئیس شهریانی کل کشور: سرتیپ ضرایب

[۱۴۵۲-۲۱۰۰۰۸۱۷]

۹

۵۲۸

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۸ - شماره ۸۲۴۴

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معرض می‌دارد: چون مندرجات شماره (۱۰۲۹)
روزنامه بازپرس که به جای روزنامه اقدام منتشر گردیده برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص
داده شد علیه‌ها به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مجبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۰۲-۱۰۶۰۰۲]

۱۰

۵۲۹

وزارت کشور - شهربانی کل کشور - تاریخ ۲۵/۱۰/۲۵ [۱۳] - شماره ۸۶۶۹۴۱/۱۰۴۳۱
جناب اشرف آقای نخست وزیر - تعقیب معروضه شماره ۳۹۰۹۵/۱۶۰۹۱ - [مورخ ۲۵/۱۰/۱۶]
[۱۳] محترماً به استحضار عالی می رساند که آقای خلیلی مدیر روزنامه اقدام بر طبق یادداشت باز پرس
دادسرای نظامی از بازدشتگاه آزاد گردید.

رئیس شهربانی کل کشور: سرپاس صفاری [امضا]

[۸۱۶-۱۰۶۰۰۲]

اقیانوس

۵۳۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۹۵۶۳/۲۱۰۱ - تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۳۲۲ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۲/۳/۱۰ [۱۳] امتیاز روزنامه اقیانوس را به نام آقای تراب بصیری تصویب نموده است
که در شیراز به مدیری و سردیری خود ایشان چاپ و منتشر شود خواهشمند است دستور فرمایند مراتب
رایه اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیر تقدیم می شود. -

[۹۵۵-۱۰۸۰۰۲]

الاسلام

۱

۵۳۱

الاسلام - شیراز - به تاریخ بیستم ماه ذیحجه الحرام ۱۳۶۱ [۱۳۲۱/۱۰/۸]
به شرف عرض محترم عالی می رساند: کارکنان الاسلام از نقطه نظر اسلام پروری حضرت اشرف دو

استدعا دارند. اول بذل مرحمت و مساعدت مادی که درنتیجه بتوانند وسایل طبع آن مجله امینه را از حیث کاغذ و غیره فراهم نمایند. دوم امر به شهربانی شیراز که جلوگیری از طبع آن مجله شریفه اسلامیه ننماید زیرا که چنانکه از لحاظ انور گذشته مدت شانزده سال است که آن مجله فقط خدمتی به عالم دیانت نموده و می نماید و بس و چون به قلم یک نفر از مجتهدین است پیامون سیاست نگشته و نخواهد گشت. امید است که در دوره درخشان حضرت اشرف بیشتر از پیشتر بتوانیم خدمتی به دیانت و جامعه اسلامیت نماییم. - انه ولی التوفيق - دوام نعمت وجود عظمت عالی را از پیشگاه قادر متعال مسائل می نماید.

福德ی: اسلامی

[حاشیه ۱] : به عرض برسد - روزنامه اسلام شیراز استدعا دارد که از طرف حضرت اشرف مساعدت مادی نسبت به

آن بشود و دیگر اینکه به شهربانی شیراز دستور صادر فرمایند که از نشر آن جلوگیری نشود. [۱۳۲۱/۱۱/۶]

[حاشیه ۲] : جواب - مطابق مقررات باید درخواست به وزارت فرهنگ بفرستید تا در صورت احراز شرایط قانونی اجازه انتشار از آن وزارتخانه صادر شود. [۱۳۲۱/۱۱/۱۱]

[۹۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۵۳۲

تلگراف - از شیراز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۹۸۰ - تاریخ اصل ۱۱/۱۰/۱۳۲۱ - تاریخ وصول ۱۱/۱۱/۱۳۲۱

جناب آقای نخست وزیر، تهران - استدعا بذل مرحمت مادی به کارکنان «الاسلام» و امر به طبع آن [را] عاجلاً دارم. یقین آن است، تصدیق به وجوب وجود این مجله که شانزده سال خدمات به عالم دیانت عهده دار مبلغ مهمی مفروض در عهد ریاست حضرت اشرف بفرماید.

اسلامی

[حاشیه] : رونوشت به وزارت فرهنگ فرستاده می شود که در مورد تقاضایی که شده طبق مقررات قانونی و آیین نامه مربوطه رسیدگی و اقدام به عمل آورده و پاسخ تلگراف را هم مستقیماً صادر نمایند.

[امضا] ۲۱/۱۱/۱۱ [۱۳]

[۹۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۳

۵۳۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۰۳۳۵ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۱/۱۴ [۱۳]
 شیراز - آقای اسلامی مدیر مجله اسلام - در پاسخ نامه شما اشعار می دارد: چون اجازه انتشار امتیاز روزنامه و مجله به عهده وزارت فرهنگ می باشد، بنابراین شما به وزارت نامبرده یا به اداره فرهنگ محل رجوع نمایید تا در صورت حایز بودن شرایط، اجازه انتشار مجله اسلام داده شود.

دفتر نخست وزیر - [۱۳۲۱/ ۱۱/۱۲]

[۹۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۴

۵۳۴

دفتر نخست وزیر - شماره ۳۱۲۱۹ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۱/۱۵ [۱۳]
 استانداری - تلگراف شیراز - ۳۰۳۰۵ - این امتیاز به تصویب رسیده، البته مستقیماً هم از وزارت فرهنگ اطلاع داده خواهد شد.

[امضای هادی اشتری] [۱۴ ۲۱/۱۱/۱۴]

[۹۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۵

۵۳۵

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۴۶۸۸ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۲/۹ [۱۳]
 آقای اسلامی - در پاسخ تلگراف مورخ ۲۵/۱۱/۱۰ [۱۳] مبنی بر تقاضای طبع مجله اسلام اشعار می دارد: به طوری که از وزارت فرهنگ اطلاع می دهنند در مورد صدور امتیاز مجله نامبرده باید طبق آین نامه اجرای قانون مطبوعات سوم دی ماه از طریق اداره فرهنگ محل با تسليم مدارک، درخواست نمایید.

دفتر نخست وزیر

[۹۷۷-۱۰۸۰۰۲]

البرز

۱

۵۳۶

وزارت کشور - استانداری یکم - تاریخ ۱۳۲۲/۱/۲۴ - شماره ۱۲۴۸

جناب آقای استاندار استان یکم - با ایجاد عین معروضه آقای شکرالله کیهان مدیر روزنامه البرز به طوری که حضوراً هم به استحضار رسانید صلاحیت اخلاقی و روزنامه‌نویسی مشارالله مورد تصویب شورای فرهنگ گیلان واقع شده ولی به علت نداشتن مبلغی که باید به عنوان اعتبار ارائه دهد ممکن است امتیاز آن صادر نشود. متنمی است در صورت امکان اقدامی فرماید که این نقیصه مانع صدور امتیاز نگردد و آقای کیهان بتواند روزنامه البرز را منتشر نماید.

رئيس اداره: کسری

[امضا]

[۹۴۲-۱۰۸۰۰۳]

۲

۵۳۷

وزارت کشور - استانداری یکم - تاریخ ۱۳۲۲/۱/۲۴ - شماره ۹

حضور جناب آقای استاندار استان یکم معروض می‌دارد: تقاضانامه امتیاز روزنامه البرز که پیش از وضع قانون جدید راجع به مطبوعات دوره دوم آن جریان داشته و در رشت منتشر می‌شد [در] تاریخ نهم اسفندماه ۱۳۲۱ به اداره فرهنگ شهرستان رشت تقدیم گردید که مجدداً به نام شکرالله کیهان صاحب امتیاز و مدیر و سردبیر روزنامه البرز اجازه انتشار از شورای عالی فرهنگ مرکز صادر شود. طبق اعلامیه اداره فرهنگ شهرستان رشت شورای آن اداره تقاضانامه را منطبق با قانون و آینین نامه تلقی و موافقت به عمل آورد ولی قسمت اعتبار مالی آن تکمیل نبوده و تاکنون دست نیازمندی حتی به طرف نزدیکترین دوستان دراز نکرده و راضی به تحمل بیکار گذاشتن پنجاه هزار ریال آنان نشد. منتظر بودم که قانون و آینین نامه آن تغییرات نموده و قید اعتبار مالی ازین برود. متأسفانه در این زمینه ابلاغ و اطلاعی از مرکز نرسیده که ناچار از اداره فرهنگ استدعا کردم تقاضانامه را با اینکه اعتبار بانکی ضمیمه ندارد به

مرکز بفرستند تا در آن جا به تأمین آن اقدام شود و اداره فرهنگ تاریخ دهم فرودین ماه سال جاری با نامه شماره ۲۴۳۶۰ وسیله پست به مرکز فرستاد چون گمان نبود که با نقص تقاضا از این جهت شورای عالی فرهنگ امتیاز نامبرده را صادر نماید، در مقام مزاحمت برآمده عرض می‌نماید چنانچه شایسته و صلاح باشد مقرر فرمایند رفع نقیصه اعتبار مالی را نموده وسایل تسهیل و تسریع صدور امتیاز البرز به نام شکراله کیهان صادر گردد تا از کمک و خدمت به عالم مطبوعات و آزادی ملت ایران برخوردار و سپاسگزار باشند.
شکراله کیهان

[۹۴۲-۱۰۸۰۳]

۵۳۸

وزارت کشور - استانداری یکم - تاریخ ۱۳۲۲/۱/۲۷ - شماره ۱۵۰۲ - پیوست دارد:
دوبرگ

جتاب آقای نخست وزیر - آقای شکراله کیهان صاحب امتیاز و مدیر و سردبیر روزنامه البرز که مدت‌ها در گیلان انتشار داشت، با سایر جراید دیگر محلی در اثر وضع قانون جدید در حال تعطیل باقی می‌باشدند و مطالبی تحقیقاتی که به دست آمده در تمام دوره انتشار البرز مدیر آن همه وقت رعایت عفت قلم را نموده و نشریات آن مورد استفاده عمومی بوده و چون اغلب آگهی‌های مربوط به دوایر مخصوصاً راجع به اعلامیه‌های حصر و راثت و غیره از نظر اطلاع عمومی قانوناً در نامه محلی باید درج و منتشر گردد که فعلاً رشت فاقد آن است، از طرفی صلاحیت اخلاقی و روزنامه‌نویسی مشارالیه مورد تصویب شورای فرهنگ گیلان واقع شده و پیشنهاد لازم هم به وزارت فرهنگ ارسال نموده‌اند ولی به علت نداشتن مبلغی که باید به عنوان اعتبار ارائه دهد ممکن است در مرکز در صدور امتیاز آن اشکال کنند. اینک با تقدیم رونوشت تقاضانامه مدیر نامبرده و نامه اداره فرهنگ مستدعی است امر و مقرر فرمایند در صورت امکان عدم ارائه اعتبار بانکی که تهیه آن برای آقای کیهان از لحاظ را کد نگهداشتن پنجاه هزار ریال در بانک خالی از اشکال نخواهد بود نسبت به انجام تقاضاً دایر به صدور اجازه امتیاز نشر نامه نامبرده به نام آقای کیهان اوامر مقتضی به شورای فرهنگ و به وزارت فرهنگ صادر و از نتیجه استانداری را قرین استحضار فرمایند.

استاندار استان اول: نادر آراسته [امضاء]

[حاشیه] : جواب داده شود من که نمی‌توانم برخلاف قانون عملی کنم، اساساً چرا استاندار چنین پیشنهادی را می‌نماید؟

[۹۴۲-۱۰۸۰۰۳]

۴

۵۳۹

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۷۳۶ - تاریخ ثبت ۲۲/۲/۴
استانداری استان یکم - عطف به نامه شماره ۱۵۰۲ - [مورخ ۲۲/۱/۲۷] [۱۳] [راجع به تقاضای روزنامه «البرز» اشعار می‌شود: نظر به اینکه یکی از مواد قانون مطبوعات اخیر سپردن برگ اعتبار وجه مقرر از طرف درخواست کننده امتیاز می‌باشد اقدامی برخلاف قانون میسر نیست و اساساً هم نباید چنین پیشنهادی از طرف آن استانداری شده باشد.]

نخست وزیر - [۱۳] ۲۲/۱/۳

[۹۴۲-۱۰۸۰۰۳]

۵

۵۴۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۸۳۰۷/۱۶۳۳ - تاریخ ۱۲ خردادماه ۱۳۲۲ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۳/۱۰ [۱۳] امتیاز روزنامه البرز را به نام آقای شکرالله کیهان تصویب نموده که به مدیری و سردیری خودشان در رشت چاپ و منتشر نمایند، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۴۱-۱۰۸۰۰۲]

۶

۵۴۱

تلگراف - از رشت - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۷۳۲ - تاریخ وصول ۴/۲۸ [۱۳۲۶]
حضور محترم جناب اشرف آقای قوام السلطنه نخست وزیر محبوب ایران - مفاد مقالات بعضی

مدیران جراید، فرزندان سیاسی امروزگله گذاری از تأخیر وصول به آرزوهای جوانانه بوده که متأسفانه با احساسات فردی توأم شده با عبارات دور از ادب نگاشته شد؛ قابل بخشنودی باشد. استدعای عفو و آزادی مدیران روزنامه [را] از جانب اشرف مظہر عدالت اجتماعی، دارم. آزادیخواهان و روشنفکران نیز بالطبع^۱ آنان را عفو خواهند نمود. بیماری مانع سعادت شرفیابی شده.

مدیر روزنامه البرز: [شکرالله] کبیان

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۲۵۰]

الف

۱

۵۴۲

وزارت فرهنگ - اداره فرهنگ رشت - فرمانداری رشت - شماره ۱۹۳۹/۴۶۷ - تاریخ ۲۲ فروردین ماه ۱۳۴۳

چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه الفبا را به نام آقای رحیم صفاری تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار روزنامه الفبا در رشت به مدیری و سردبیری آقای سید محمد عسگری رانکوهی مانع ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

رونوشت به دفترنخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۱۴۶]

۲

۵۴۳

دفتر نخست وزیر - [شماره ۲۳۱۹ - [تاریخ ۲۶/۲/۷] ۱۳۴۳] شهربانی کل کشور - فرمانداری نظامی تهران - از قرار اطلاع روزنامه الفبا به نشر مقالات تحریک آمیز و

۱. اصل: بالطبع

مخل نظم اقدام، دستور فرمایند از انتشار این قبیل مقالات و روزنامه طبق مقررات فوری جلوگیری نمایند.
رئیس دفتر نخست وزیر

[۸۸۲-۱۰۶۰۰۲]

۳

۵۴۴

وزارت کشور - شهربانی کل کشور - تاریخ ۱۴/۲/۲۶ [۱۳] - شماره ۲۹۳۸ / ۱۳۳۶ / ۱ /
ریاست کل دفتر نخست وزیر - عطف به مرقومه شماره ۲۳۱۹ - مورخه ۷/۲/۲۶ [۱۳] راجع به
جلوگیری از انتشار روزنامه الفبا به استحضار می‌رساند که روزنامه مذبور قبلًا توقيف، از طبع و نشر آن نیز
جلوگیری شده است.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور: سرهنگ حسام وزیری [امضا]

[۸۸۲-۱۰۶۰۰۲]

۴

۵۴۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۳۱/۵/۱۳۲۶ - [شماره ۱/۱۲۳۴]
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون مندرجات شماره (۳۲)
روزنامه الفبا برخلاف مصالح کشور تشخیص داده شد، علیهذا به اداره کل شهربانی اعلام گردید که از
انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۸۸۲-۱۰۶۰۰۲]

الوند

۱

۵۴۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۸۱۴ / ۴۲۸۳۳ - تاریخ ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

روزنامه‌الوند را به نام آقای اکبر شریفی امینا تصویب نموده است که با روشن: ادبی- علمی- اجتماعی- سیاسی به مدیری و سردیری آقای علی حمیدی در شهر همدان چاپ و منتشر نمایند. خواهشمند است دستور فرمایید مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۷۸-۱۰۸۰۲]

۲

۵۴۷

بیست و نهم اسفند ۱۳۲۴

جناب آقای نخست وزیر، رئیس معظم دولت - با احترامات لازمه، به طوری که اطلاع حاصل نمودیم شورای فرهنگ همدان امتیاز دو روزنامه را یکی به نام «الوند» و یکی به نام «اروند» برخلاف مقررات و مصالح این شهر و اهالی آن تصویب که در شهر همدان منتشر شود و گزارش آن به وزارت فرهنگ فرستاده که مراجعته به هیأت رسیدگی و شورای عالی وزارت فرهنگ شده که تصویب گردد. این جانباز با نظر بی نظر صرفاً روی مصالح عمومی و آسایش اهالی این شهر لازم دانستیم که مبادرت به این مشروطه بنماییم. از این جهت که این اشخاص صلاحیت انتشار روزنامه ندارند. جز آنکه افکار عمومی را پریشان و اسباب زحمت فراهم سازند. اولاً از دوره پیشین و حاضر همواره افکار عمومی مردم همدان آرام، هر یک به کسب و کاری مشغول و به سلامت نفس مشهور و از این حیث هیچ همدانی در هر دوره و زمان اسباب زحمت برای خویش و دولت فراهم نکرده‌اند^۱ و حالی هم اولیای امور و متصدیان عالی مقام البته با آزمودگی که در امور دارند و به مقتضیات وقت و محیط و افراد آن آشنایی، وظیفه دارند که افکار آرام و راحت یک مثبت مردم این شهر را که مشغول به کسب و کار خویش هستند دستخوش هوی و هوس و بیان و قلم یک عده جوان بی تجربه و غیرآزموده که پاییند به هیچ مسلک و مرامی نبوده خصوصاً در این شهر که پاییند به مذهب مقدس اسلام هستند، نمایند که در نتیجه با وضع کنونی کشور در این شهر آرام اسباب زحمت و پریشانی افکار عمومی تولید گردد. چنانکه اگر درست دقت شود بحرانهای وارد

۱. اصل: نخواسته‌اند

کشور، صدی نود و پنج از مطبوعات بی تجربه بوده به هر جهت این جانباز به نام صلاح این شهر استدعا داریم که از نظر خیر اجتماعی اهالی از تصویب این امتیازها که به خوبی سابقه حاصل شده چه اشخاصی می خواهند متصدی انتشارات آنها بشوند، صرف نظر بفرمایید و اساساً شورای فرهنگ همدان از نظر قانون و مقررات برخلاف امتیاز این دو روزنامه را تصویب و گزارش داده و با اینکه اعضای دانشمند شورای عالی به خوبی مطلعند معذلک^۱ برای استحضار و برای اینکه انجام منظور اهالی از نظر منافع و آسایش مردم این شهرها حاصل شود و این نوع امتیازات رد گردید شرح اعتراضات قانونی را نسبت به این امتیازها به ضمیمه به عرض می رسانیم که مورد توجه واقع گردد. در خاتمه امیدواریم که با توجه کامل مقدرات یک شهر آرام به اختیار یک عده جوان سپرده نشود.

بالهوسی را باده کم ده بزم را برم مزن   می به جام هرکس درخور استعداد کن
[در ادامه امضای ۲۴ نفر آمده است]
[۱۰۸۲-۱۰۸۰۲]

۳

۵۴۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۹۲۹ - تاریخ ثبت ۲۵/۲/۳ [۱۲]
وزارت فرهنگ - عین نامه عده‌ای از اهالی همدان راجع به اعتراض به صدور امتیاز دو روزنامه به نام «لوند و ارونند» و عدم صلاحیت انتشار آنها به ضمیمه فرستاده می شود. دستور فرمایید نسبت به اظهارات آنها رسیدگی و نظر آن وزارت را ضمن اعاده عین نامه‌ها اطلاع دهند.

نخست وزیر

[۱۰۲۷-۱۰۸۰۲]

۴

۵۴۹

اعتراضات قانونی نسبت به دو روزنامه ارونند و لوند به شورای فرهنگ همدان
(۱) طبق فراز (۵)، از ماده سه آین نامه شورای فرهنگ اعضا بی که در هر شهری از اهالی باید انتخاب بشود بایستی از دانشمندان آن شهر باشند. در صورتی که شورای فرهنگ همدان که از اهالی انتخاب

۱. اصل: مع ذالک

شده‌اند به استثنای یک نفر از آنها سایر آنها عوام صرف بوده و سابقه تحصیلی از علوم جدید و قدیم ندارند. پس روی این اصل رأی این شورا اساساً سندیت نداشته چه نسبت به روزنامه‌الوند که یک سال پیش مطرح گردیده و چه نسبت به روزنامه ارونده که یک ماه قبل مطرح و گزارش آن فرستاده شده چه شورا طبق ماده نامبرده شورای فرهنگی نیست.

(۲) به طوری که در جلسه شورای فرهنگی که امتیاز روزنامه ارونده مطرح شده، آقای اسدالله کیوان که یکی از اعضای با دانش بوده صراحتاً به گواهی درخواست کننده به امتیاز روزنامه ارونده اعتراض کرده و معلوم هم نیست که آیا این اعتراضات ضمن گزارش تصویب این روزنامه به مرکز نوشته شده یا خیر. خلاصه ایراد قانونی این بوده مطابق ماده ۶ قانون اخیر مطبوعات مدیر و سردبیر روزنامه باید دارای گواهینامه لیسانس در ادبیات و یا حقوق و یا فلسفه و علوم اجتماعی و یا دکترا باشد و مدرک علمی درخواست کننده این روزنامه لیسانس در یک زبان خارجی است و این گواهی با گواهی ای که در ماده ۶ مزبور قید شده مطابقت نمی‌کند. چه علم ادبیات مرکب از علمی است که ممکن است زبان یک رشته از آن باشد و این احتمال باز مجوزی ندارد چه اساساً زبان کلید معلومات است و هر کس که زبان خارجه را بداند دلیل بر این نیست که عالم به علم ادبیات یا فلسفه یا اجتماع است ولذا نمی‌توان اشخاصی را که فرانسه یا انگلیسی یا غیره مثل غالب شوفرها و مترجمین می‌دانند جزو دانشمندان آنان را به شمار آورد.

(۳) مطابق آین نامه مطبوعاتی اخیر صاحب روزنامه باید مبلغ پنجاه هزار ریال تضمین بانکی از بانک ملی ضمیمه مدارک خود بنماید و معنی ضمانت این است که بانک گواهی اعتبار مالی او را تا این مبلغ بنماید. ولی گواهی درخواست کننده روزنامه ارونده این بوده که بانک ملی گواهی کرده که این شخص مبلغ پنجاه هزار ریال در حساب جاری خود پول دارد و این گواهی مطابقت با تضمین ندارد. چه اولاً ممکن است این وجه از مال غیر، موقتاً در حساب او گذاشته شده سپس به صاحبیش رد شود و ثانياً این وجه که در اختیار صاحب پول است از حساب جاری خارج نماید. پس در حقیقت بانک ضمانت اعتبار مالی او را ننموده که این شخص از نظر مالی دارای این میزان اعتبار است.

(۴) طبق آین نامه گواهی تضمینی بانکی باید از بانک ملی باشد و گواهی که نسبت به اعتبار مالی درخواست کننده روزنامه‌الوند که یک سال پیش مطرح شورای فرهنگی همدان شده از بانک سپه بوده و بانک ملی همدان این اعتبار را با اینکه درخواست کننده روزنامه‌الوند هم عضو بانک ملی همدان بوده تضمین نکرده ولذا به وسائل غیرمشروع تضمین بانکی تقاضا کننده از بانک سپه همدان گرفته شده است.

(۵) مطابق قانون مدیر و سردبیر روزنامه باید مقیم در این شهرستان باشد که روزنامه را در این شهر منتشر کند و مدیر و سردبیر روزنامه الوند که اجازه او رسیده (علی حمیدی است) که این شخص بیست سال است تقریباً از همدان هجرت کرده و در تهران اقامت کرده و ابدآ در این شهر ساکن نمی‌باشد و علاقه ملکی هم در این شهر ندارد و در تهران مشغول وکالت در دادگستری می‌باشد.

(۶) مطابق قانون باید علی حمیدی که مدیر و سردبیر روزنامه الوند شده تضمین بانکی از بانک ملی داشته باشد و این شخص قادر اعتبار از بانک ملی می‌باشد.

[۱۰۲۷-۱۰۸۰۰۲]

۵

۵۵۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۰۶۴ / ۲۹۲۷ / ۱۰۶۴ - تاریخ ۲۵/۲/۱۴ [۱۳] جناب آقای نخست وزیر - عطف به نامه شماره ۱۹۲۹ - [مورخ ۱۳۲۵/۲/۳] اشعار می‌دارد: درخواستهای امتیاز یا اجازه مدیری و سردبیری روزنامه در شهرستانها طبق آینه‌نامه‌های اجرای قانون مطبوعات به اداره محل تسلیم می‌شود که از نظر مقتضیات محلی و حسن شهرت و صلاحیت اخلاقی در شورای فرهنگ مطرح و نتیجه را به مرکز گزارش دهنده و نسبت به روزنامه‌های الوند به نام آقای اکبر شریفی امینا و امتیاز اروند به نام آقای تقی مرتضوی به همین ترتیب اقدام و پرونده آنها متنضم نظر موافق شورای فرهنگ همدان در هیأت رسیدگی به درخواستهای امتیاز مطرح و به شورای عالی فرهنگ فرستاده شده و در شورانیز مورد تصویب واقع و امتیاز آنها صادر و ابلاغ گردیده است.

وزیر فرهنگ: [امضای محمد تقی بهار]

[۱۰۲۷-۱۰۸۰۰۲]

امروز

۵۵۱

وزارت فرهنگ

آقای علی جلالی - درخواست مورخ ۲۷ آبان ماه ۱۳۲۶ شمامبینی بر تبدیل نام روزنامه (میهن پرستان) به (امروز) که امتیاز آن به شماره ۲۴ و طی شماره ۴۴۶۲۱/۶۹۵۱ - [مورخ ۱۳۲۱/۱۲/۱] صادر شده مورد

تصویب شورای عالی فرهنگ واقع گردیده است.

وزیر فرهنگ

[شماره] ۱۴۹ ۲۸/۳۵۰۹ - [مورخ] ۱۳۶/۹/۱۵ رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۰۱-۱۰۸۰۰۲]

امروز و فردا

۱

۵۵۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۶۲۱ / ۴۲۵۷۹ - تاریخ ۱۳/۱۱/۲۱
اداره کل شهربانی - چون شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۱۳/۱۱/۲۱ به موجب قانون
مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ امتیاز روزنامه امروز و فردا را به نام آقای علی شهیدزاده گودرزی
تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار روزنامه امروز و فردا در تهران به مدیری و سردیری خود
ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -
[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۵۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۰۹ - تاریخ نوشتن ۲۲/۲/۶ [۱۳] - تاریخ ثبت
[۱۳] ۲۲/۲/۱۰

وزارت خواربار - از قرار مذکور اداره پخش کالاهای متفرقه دو تن و نیم کاغذ دارد. لذا استعلام
می‌شود که آیا فعلایین مقدار کاغذ در آن جا موجود است یا خیر؟

نخست وزیر

[۱۰۸-۱۱۹۰۰۳]

۳

۵۵۴

وزارت دارایی - دفتر وزیر - تاریخ ۱۳۲۲/۳/۹ - شماره ۹۳۰۴

دفتر جناب آقای نخست وزیر - در جواب نامه شماره ۱۰۹ - مورخ ۲۲/۲/۱۰ [۱۳] عنوان وزارت خواربار اطلاع می دهد: در اداره فروش کالاهای متفرقه مقدار ۱۵۳۲ کیلو کاغذ روزنامه به قطع ۷۲×۱۰۰ سانتیمتر موجود و قرار است به نرخ روز با آقای شهیدزاده مدیر روزنامه امروز و فردا معامله گردد.

از طرف وزیر دارایی [امضا] رئیس کل دارایی: [امضا آرتوور میلسپرو]

[۱۰۸-۱۱۹۰۰۳]

امواج

۱

۵۵۵

جناب اشرف نخست وزیر معظم و رهبر محبوب حزب دمکرات - روزنامه ملی امواج که از طرفداران آن حضرت بوده هفت ماه است بدون دلیل توقيف و از این راه خسارت هنگفتی به این نامه وارد آمده است. از پیشگاه مبارک استدعا دارد امر و مقرر فرمایند؛ رفع مزاحمت از نامه نامبرده نموده تا بتواند به وظیفه ملی خود ادامه دهد.

با تقدیم احترامات، مدیر امواج: [مصطفی] جابری [امضا] ۲۵/۸/۱ [۱۳۲۵]

[حاشیه]: آقای فخرابی ۱ - به اداره تبلیغات ۲ - جوابی هم به مدیر روزنامه داده شود که توقيف جراید روی تشخیص مقامات صالحه است. فعلاً به اداره تبلیغات مراجعه کند. ۸/۳ [۱۳۲۵]

[۱۲۵۴-۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۵۶

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتمن ۱۳۲۵/۸/۷ - شهری است

آقای جابری مدیر روزنامه امواج - پاسخ نامه مورخ ۲۵/۸/۱ [۱۳] اشعار می دارد: اصولاً توقيف جراید روی تشخیص مقامات صالحه است. فعلاً به اداره کل تبلیغات مراجعه و درین باب توضیحات لازم بدهید تا اقدامی که مقتضی باشد به عمل آورند.

[امضا مرتضی فخرابی] ۱۱ [۱۳۲۵/۸/۷]

[۱۲۵۴-۱۰۸۰۰۲]

۳

۵۵۷

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتن ۸/۷ [۱۳۲۵]

اداره کل تبلیغات - رونوشت نامه آقای جابری مدیر روزنامه امواج مبنی بر تقاضای رفع توقیف روزنامه به پیوست فرستاده می شود. قدغن فرمایند در این باب رسیدگی و هر اقدامی که قانوناً لازم باشد به عمل آورده و نتیجه را اطلاع دهند.

[امضای مرتضی فخرایی] [۱۳۲۵/۸/۱۱]

[۱۲۵۴-۱۰۸۰۰۲]

۴

۵۵۸

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۷ - شماره ۸۲۱۶

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره ۳۱۴ - مورخه ۲۵/۱/۱۹ [۱۳] معروض می دارد: دستور رفع توقیف از روزنامه امواج به اداره شهربانی کل کشور صادر گردیده است. مراتب را مستحضرآباً به عرض عالی می رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۵۱-۱۰۶۰۰۲]

امید

۱

۵۵۹

تلگراف از سیزوار - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۳۴ - تاریخ وصول ۴/۲۰ [۱۳۲۱] توقیف سه روزنامه ملی: امید - آزاد - ستاره را که همیشه باعث ارتباط توده ستم دیده و دولت می باشند، خواستارند.

از طرف اهالی سیزوار: هنریخش

[۶۶۸-۱۰۶۰۰۲]

۲

۵۶۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۲۵۷۷ / ۶۶۲۰ - تاریخ ۱۳۱۱/۱۳ [۱۳]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۱۳۱۱/۱۳ [۱۳] امتیاز روزنامه امید را به نام آقای ابوالقاسم امینی مجلد تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه امید به مدیری و سردبیری آقای دکتر احمد دانشور در تهران مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۵۶۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۲۴۶ / ۴۵۸۹۱ - تاریخ ۱۳۱۲/۱۱ [۱۳]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ [۱] شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۱۳۱۲/۱۱ [۱۳] صلاحیت آقای علی اصغر شمعیم را برای مدیری و سردبیری روزنامه «امید» تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه امید که امتیاز آن به نام آقای ابوالقاسم امینی مجلد صادر گردیده در تهران به مدیری و سردبیری آقای علی اصغر شمعیم مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۵۶۲

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - تاریخ ۱۳۲۲/۸/۲۵ - شماره ۳۵۰۹

جناب آقای نخست وزیر - روزنامه هفتگی امید که از تاریخ ۲۲/۶/۸ [۱۳] به واسطه ترسیم کاریکاتوری تحت توقیف می باشد چون توقیف این مدت برای روزنامه مذبور کافی می باشد، در

صورت تصویب مستدعی است اجازه مرحمت فرمایند که از توقيف خارج گردد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ عمیدی [امضا]

حاشیه: آقای دبیران - جواب داده شود از توقيف خارج کنند. [امضا] ۹/۹ [۱۳۲۲]

[۱۰۶۰۰۲]

۵

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۷۲۰۰ - تاریخ ثبت ۱۹/۹/۲۲ - مستقیم
فرمانداری نظامی تهران - عطف به نامه شماره ۳۵۰۹ - [مورخ] ۲۵/۸/۲۲ [۱۳] دستور دهید روزنامه
هفتگی امید را از توقيف خارج نمایند.

نخست وزیر

[۱۰۶۰۰۲]

۶

۵۶۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۱۳۶ / ۳۱۶۳۱ - تاریخ ۶ بهمن ماه ۱۳۲۲
اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱
صلاحیت آقای نصرالله فلسفی را برای مدیری و سردبیری روزنامه امید تصویب نموده، بنابراین چاپ و
انتشار روزنامه امید به مدیری و سردبیری آقای نصرالله فلسفی مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۱۰۶۰۰۲]

اندرز

۱

۵۶۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۲۶ / ۱۰۵۵ - تاریخ ۲۰/۱/۲۵ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه اندرز را به نام آقای علی صفری تصویب نموده است که با روش: سیاسی - علمی - ادبی - اجتماعی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشتبرای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۷۹۱ - ۱۰۶۰۰۲]

۲

۵۶۶

۱۳۲۵/۸/۱

حضور جناب اشرف آقای نخست وزیر - محترماً معروض می دارد که روزنامه اندرز با اینکه مقاله ای بر علیه دولت یا مخالف سیاست کشور درج نکرده بود در دو ماه قبل به دستور آقای مظفر فیروز توقيف گردید و با وعده هایی که تا کنون راجع به رفع توقيف آن داده شده متأسفانه تابه حال عملی نگشته است. متنمی است امر و مقرر فرمایند از نامه اندرز رفع توقيف شود تا بهتر بتوانیم به خدمات مطبوعاتی خود ادامه بدهیم.

صاحب امتیاز و مدیر روزنامه اندرز: علی صفری [امضا]

[حاشیه]: فرمودند: شرح لازم به فرمانداری نظامی نوشته شود. مساعدت لازم بنمایند و نظر خود را در توقيف روزنامه اعلام دارند.

[۷۹۱ - ۱۰۶۰۰۲]

۳

۵۶۷

وزارت کشور - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۱۸ - [شماره ۸۶۷۷]
جناب اشرف آقای نخست وزیر - محترماً معروض می دارد: از روزنامه «اندرز» که در تاریخ
۲۵/۵/۲۳ [۱۳] توقيف شده بود رفع توقيف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۵۱-۱۰۶۰۰۲]

۴

۵۶۸

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتمن ۱۱/۱۵ [۱۳۲۵/]
فرمانداری نظامی تهران - آقای علی صفری مدیر روزنامه اندرز می نویسد که در دو ماه قبل روزنامه
مذبور را بی آنکه مخالف سیاست کشور و یا علیه دولت مطلبی درج کرده باشد، توقيف نموده و با
 وعده هایی که به وی داده شده است هنوز اجازه انتشار آن را نداده اند. دستور فرمایید نظر فرمانداری را
درباره توقيف روزنامه مذکور اعلام و برای انتشار مجدد آن مساعدت لازم معمول دارند.

رئيس کل دفتر نخست وزیر

[۷۹۱-۱۰۶۰۰۲]

۵

۵۶۹

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۱/۲۶ - شماره ۹۶۷۹ - پیوست ۱
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً عطف به نامه ۴۲۶۴۹ - مورخه ۲۵/۱۱/۲۱ [۱۳]
معروض می دارد: روزنامه «اندرز» در تاریخ ۲۵/۵/۲۲ [۱۳] به علت درج مطالب بمخالف مصالح کشور
و سیاست دولت توقيف و در تاریخ ۲۵/۱۰/۱۸ [۱۳] از توقيف خارج و دستور انتشار آن به اداره
شهربانی کل کشور صادر گردیده است.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۷۹۱-۱۰۶۰۰۲]

افسان آزاد

۱

۵۷۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۹۵۹۳ / ۷۰۶۶ - تاریخ ۲۲ دی ماه ۱۳۹۴ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه انسان آزاد را به نام سیدابراهیم بنی صدر تصویب نموده است که در شهر تهران با روشن: سیاسی - علمی - ادبی به مدیری و سردبیری آقای سیدجواد مجتبه سعید فیروزآبادی منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۳۶]

۲

۵۷۱

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۳/۱۱ - شماره ۱۴۶۹
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۱۳۲۳ - مورخه ۲۵/۳/۵ [۱۳]
معروض می دارد: برابر شماره ۲۷ معاون پارلمانی آن جناب از روزنامه انسان آزاد رفع توقيف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۳۶]

۳

۵۷۲

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۱/۱۲ - [شماره] ۲۱۶
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۵)
مورخه چهارشنبه ۱۲ فروردین ماه ۱۳۹۳ [۱۳] روزنامه انسان آزاد نسبت به ارتش توهین آمیز می باشد،

علیهذا دستور توقیف آن صادر گردیده است و به دادسرای نظامی دستور داده شده نویسنده و ناشر آن را تحت تعقیب قانونی قرار دهد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۶۷۳۶ - ۱۰۳۰۰۵]

۴

۵۷۳

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۱/۲۵ - [شماره] ۵۷۴
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو شماره (۲۱۶) مورخه ۲۶/۱/۱۲
معروض می دارد: از روزنامه انسان آزاد رفع توقیف گردید.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۶۷۳۶ - ۱۰۳۰۰۵]

۵

۵۷۴

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۵/۸ - [شماره] ۱/۶۹۰
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره های اخیر
روزنامه انسان آزاد برخلاف مصالح کشور تشخیص داده شد، علیهذا به اداره کل شهریانی اعلام گردید
که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۶۷۳۶ - ۱۰۳۰۰۵]

۶

۵۷۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۶/۳۰ - [شماره] ۲۰۴۴
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۶۹۰ - مورخه ۱۳۲۶/۵/۸ محترماً
معروض می دارد: از روزنامه انسان آزاد رفع توقیف گردید.

به جای فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مختاری [امضا]

[۶۷۳۶ - ۱۰۳۰۰۵]

انسانیت

۱

۵۷۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۶۲۱ / ۱۳۷۶۳ - تاریخ ۲۵/۴/۱۱ [۱۳]

اداره کل شهریانی - به موجب قانونی مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه انسانیت را به نام آقای سید محمدعلی فخرابی دارای شناسنامه شماره ۹۵۵ صادره از بخش ۴ تهران تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - سیاسی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۸۰۰-۱۰۲۲۲]

۲

۵۷۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۲/۱۹ - [شماره ۱/۱۳۸۳]

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات روزنامه «انسانیت» شماره (۹) مورخه ۲۶/۲/۱۸ [۱۳] برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد دستور توقيف آن به اداره شهریانی کل کشور صادر گردید. استحضاراً به عرض می رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۱۰۶۰۰-۱۰۱۱]

۳

۵۷۸

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۳/۱۴ - [شماره ۲۳۰۵]

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره (۱/۱۳۸۳) مورخه ۲۶/۲/۱۹ [۱۳] محترماً معروض می دارد: از روزنامه انسانیت رفع توقيف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۱۰۶۰۰-۱۰۸۸۹]

انقلاب

۱

۵۷۹

نخست وزیر^۱

از لحاظ مبارک جناب آقای دکتر نخعی معاون پارلمانی بگذرد - این جانب دکتر محمد جاوید کرمانی مدتی است از وزارت فرهنگ تقاضای امتیاز روزنامه‌ای به نام «استقلال ایران» نموده در خلال جریان گزاردن پرونده این جانب دکتر فرهمندی مدیر کل محترم اداره نگارش صلاح دانستند نام روزنامه تغییر یابد. لذا بنده هم جریده را به اسم «انقلاب» معرفی کرده و مورد قبول مشارالیه نیز واقع گردید. با این تفصیل تا کنون امتیاز روزنامه بنده را اعطای نکرده‌اند در صورتی که کسان دیگر که بعد از بنده تقاضای امتیاز کرده‌اند و از لحاظ مدارک تحصیلی و غیره هم پرونده‌شان بهتر از مال بنده نیست موفق گردیده‌اند. استدعا دارم دستور فرمایید شورای عالی وزارت فرهنگ مراعات عدل و انصاف را نموده مردم را تا این اندازه بلا تکلیف نگذارد در اعطای امتیاز روزنامه بنده اقدام سریع مبذول فرمایند.

دکتر جاوید [امضا]

[حاشیه] : آقای دبیران - به وزارت فرهنگ بنویسید اقدام فرمایند. ۲۳/۱/۲۹ [۱۳] ۲۳/۲/۲ [امضا دکتر محمد نخعی]
[۱۰۳۴ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۵۸۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۲۵۷ - تاریخ ثبت ۲۳/۲/۲ [۱۳]
وزارت فرهنگ - آقای دکتر محمد جاوید کرمانی شرحی دایر به تقاضای اعطای امتیاز روزنامه‌ای به نام انقلاب نوشته است که رونوشت آن لفأ ارسال می‌شود. دستور فرمایید نسبت به تقاضای ایشان رسیدگی و اقدام لازم به عمل آورده مجددًا اطلاع دهند.

نخست وزیر

[۱۰۳۴ - ۱۰۸۰۰۲]

۱. در این سند مهر ورود به دفتر ریاست وزرا، شماره ۱۲۵۷ و تاریخ ۲۳/۱/۲۸ [۱۳] را نشان می‌دهد.

ایران

۱

۵۸۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۱۹۵/۶۱۷۰ - تاریخ ۲۹/۱۰/۴۰
 اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
 در جلسه مورخ ۲۹/۱۰/۱۳ [۱۳] امتیاز روزنامه ایران را به نام جناب آقای زین العابدین رهنما^۱ تصویب
 نموده بنابراین چاپ و انتشار آن روزنامه به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۸۰۰-۱۹۵۹]

۲

۵۸۲

سفارت شاهنشاهی ایران در سوریه و لبنان - شخصی و خصوصی - تاریخ ۲۵ آذر ماه ۱۳۲۵
 قربان وجود مبارکت گردم! دوام عمر و شوکت حضرت اشرف را که متضمن سعادت و عظمت کشور
 ایران است از درگاه قادر متعال خواهانم. موقفیت بزرگ و تاریخی حضرت اشرف را در نجات مهمترین
 قطعات و ایالات ایران که در حلقوم مطامع دیگران فرو رفته بود در تمام محافل رسمی و در میان
 مطبوعات کشورهای عربی گوشزد کرده و در جراید سوریه و لبنان مقالات مفصلی راجع به این موقفیت
 بزرگ حضرت اشرف نگارش و انتشار یافته است.

امر تلگرافی عالی را (الامور مرهونة باوقاتِها)^۲ زیارت و در انتظار حلول وقت مزبور به سر می‌برم و
 به وعده‌ها و الطاف حضرت اشرف اتکای کامل دارم. عجالتاً موضوعی که لازم می‌دانم به عرضستان
 برسانم، وضعیت حمید رهنما و آینده او و وضعیت روزنامه ایران است. حمید جوانی است که
 تحصیلات خود را در بهترین دانشگاه‌های خارجه به پایان رسانده، معلومات او از معلومات بهترین
 جوانان ایرانی که در خارجه تحصیل کرده‌اند، بالاتر است. حُجب و حیا و عفاف و شرافت او مانع شده

۲. انجام امور بستگی به وقت آنها دارد.

۱. اصل: راهنما

است که از حضرت اشرف تمدنی ارجاع شغلی بکند. زندگی خود را به سختی می‌گذارند، بدون اینکه کلمه [ای] راجع به خودش حضور تان عرض کند. اخیراً از وضعیت سخت خود و روزنامه شرحی به بندۀ نوشته که مراتب را بندۀ به حضور تان عرضه دارم. او ناجار است به خدمتی مشغول شود که در خور مقام و معلومات او باشد، خواه در وزارت خارجه و خواه در وزارت توان است. حمید برای امر حضرت اشرف است. علاوه بر آن، انتخابات مجلس شورای ملی هم در جریان است. حمید برای وکالت می‌تواند بهترین عضو باشد زیرا شرط اول وکالت معلومات و شرط دوم صمیمیت و صداقت وکیل است. حضرت اشرف بهتر از هر کس می‌دانید که آنهایی که چندین مرتبه وکالت مجلس را داشته‌اند، غالباً مانند پیچ‌هایی هستند که به ماشینهای مختلف حکومت‌های گوناگون خورده و یقیناً آن صمیمیت و فداکاری برای مبدأ را مانند این قبیل جوانان که با شور و شوق مشغول کار می‌شوند، واجد نمی‌باشند. بنابراین اگر اصولاً این نظر را تصویب فرماید، حمید کاندیداتور خود را در هر نقطه‌ای که مقرر فرماید، بگذارد.

عرض سوم راجع به وضعیت روزنامه ایران است. این روزنامه در واقع اورگان سیاستی و نظریات عالیه شخص حضرت اشرف است و تاکنون به وظایف خود هم صمیمانه عمل کرده است و دیناری کمک و مساعدت از طرف دولت به آن نشده، بدینجهت مقدار زیادی مقروض گردیده و همه ماهه هم مبلغی کسر دارد که ادامه این وضعیت بیش از آن ممکن نیست. بنابراین لازم دانستم مراتب را به عرض عالی برسانم تا هرگونه اراده فرماید اطاعت شود. با اینکا به مراحم عالی و نظر بر علاقه‌ای که به جوانان تحصیل کرده و نجیب دارا می‌باشد، عریضه را به دعای وجود مبارک حضرت و دوام شوکت و عزت عالی ختم می‌کنم.
ارادتمند صمیمی: [زین‌العابدین] رهنما [امضا]

[حاشیه]: دفتر - جواب خصوصی تهیه شود. بعد از اظهار خصوصیت نوشته شود در مورد آقای حمید رهنما دستور داده شده و اقدام می‌شود. نسبت به کار روزنامه و غیره هم نهایت همراهی به عمل خواهد آمد. [امضا]
[۱۶۷۳-۲۱۰۰۰۷۵۰]

منسوب به خود و سیاست عالیه خودتان دانسته و امر فرمایید مقالات و مندرجات آن بر طبق سیاست عالیه خود حضرت اشرف انتشار یابد و به حمید هم پیوسته این دستور را داده ام. مذلک از دور مشاهده می کنم که مندرجات این روزنامه به حال تشویش و بی نظمی افتاده و احتمال می دهم از محور سیاست عالیه حضور اشرف دور واقع شده است. بنابراین از حضور مبارک استدعا دارم حمید را احضار و تذکرات لازم را به او صادر فرمایید تا رویه روزنامه را کاملاً اصلاح نماید و الا امر فرمایید از ادامه انتشار روزنامه ایران خودداری کرده و روزنامه را تعطیل نماید.

[ارادتمند صمیمی: فریض العابدین] رهنما

[حاشیه]: ملاحظه فرمودند.

[۱۲۲۳-۲۱۰۰۰۷۵۰]

ایران آینده

۵۸۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۱۵ - تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۳۸۵ / ۲۱۱۵ [۱۳] ۲۵ اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه ایران آینده را به نام آقای موسی مهندی تصویب نموده است که با روش: ادبی - اجتماعی - سیاسی - اقتصادی - فکاهی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۱۰۸۰۰۲- ۱۲۲۲]

ایران امروز

۵۸۵

ایران امروز - نامه ماهانه

ریاست محترم تبلیغات و انتشارات - به موجب قرار معمول ایران امروز تاکنون سه هزار و پانصد نسخه چاپ می شد و می شود. ولی در نتیجه بررسی کامل که آقای حجازی کرده اند اگر دو هزار نسخه چاپ بشود از هر جهت مناسبتر است. مستدعی است در این باب موافقت خودتان را اظهار فرماید.

با احترام: دکتر رضازاده شفق

نمره ۶۵۳ - [مورخ ۲۰/۳/۲۴] : رونوشت برای اطلاع جناب آقای معتمدی فرستاده می شود.

دکتر رضازاده شفق [امضا]

[حاشیه] : به اداره کل انتشارات و تبلیغات گفته شد پاسخ دهنده به اندازه احتیاج چاپ کنند نه زیادتر که خواننده نداشته و اسباب زیان شود. [۲۰/۳/۲۵]

[۱۱۳۴-۱۱۶۰۴-۱۳]

ایران باستان

۱

۵۸۶

اداره کل نگارش

وزارت محترم فرهنگ - این جانب سیف آزاد مدیر و صاحب امتیاز سابق: (آزادی شرق - صنایع آلمان و شرق - ایران نو) چاپ برلن از سال ۱۲۹۹ تا ۱۳۱۱ مشغول نامه‌نگاری و چاپ و انتشار مجلات نامبرده بوده و اطلاعات کافی علمی و عملی از فن نامه‌نگاری و ترتیب چاپ که نمونه‌های آن را بارها مشاهده و ملاحظه فرموده‌اید در سالهای متمادی به دست آوردم و پس از آمدن به ایران و مسافرت به هندوستان و بازگشت نیز به منظور ایجاد رابطه فرهنگی و اقتصادی بین ایران و هندوستان «کانون ایران باستان» را در تهران تأسیس نموده و نامه «ایران باستان» را که امتیاز آن در همان سال مورد تصویب شورای عالی فرهنگ شده بود چند سال در تهران انتشار دادم.

سپس برای طبع شماره مخصوص ایران باستان به یادگار جشن هزاره فردوسی شادروان چون وسائل کامل فنی (از حیث: کاغذ برقی - کلیشه - چاپ رنگین) در ایران فراهم نبود به برلن مسافرت نموده و شماره منظور را به چاپ رسانیدم. اینک که سعادت بازگشت به میهن عزیز را باز یافتهام به تشویق و تأیید دانش پژوهان میهن پرست آمده تجدید و طبع نشر نامه ایران باستان میباشم. مراتب را بدین وسیله به استحضار اولیای محترم وزارت فرهنگ میرسانم.

سبک و مرام نامه ایران باستان در این دوره هم همان است که در شورای عالی فرهنگ در سال ۱۳۱۱ شمسی به تصویب رسیده و هدف این جانب با صرف دقتهای لازمه در انتخاب مطالب سودمند ترقی و تعالی نام ایران و تقویت حس وطن پرستی و تأیید یگانگی ملت و دولت خواهد بود.

با تقدیم احترامات فائقه: سیف آزاد - مدیر نامه ایران باستان [امضا ۲۵/۱۰/۵] [۱۳] [۱۰۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۵۸۷

تهران - ۱۳۲۵/۱۲/۲۰

حضور مبارک جناب اشرف آقای نخست وزیر - با نهایت پوزش و فروتنی باز از ناچاری مزاحم اوقات مبارک گردیده راجع به نشر نامه ایران باستان استدعای توجه و همراهی تان را دارم. بطوری که خاطر جناب اشرف مستحضر است متجاوز از سی سال است که در آلمان و ایران انتشارات زیادی داده و در این فن تخصص کامل را دارا میباشم زیرا تنها مدت دوازده سال در آلمان فن چاپ و نامه‌نگاری را علمی و عملی به طور اکمل تحصیل و عملیات نموده‌ام. شاید در ایران کمتر کسی است که به این هر دو قسمت یعنی فن چاپ و تشکیلات نامه‌نگاری به اندازه جان‌ثار اطلاعات و تجربیات کافی داشته باشد. انتشارات و روزنامه‌هایم که از نظر مبارک و دیگران گذشته بهترین دلیل مدعاست. با این وصف سزاوار نیست با آن شهرت و سابقه نامه‌نگاری و در عین حال خدمات چندین ساله‌ام که به میهن عزیز نموده‌ام (با دارا بودن امتیاز) جان‌ثار را هم شامل همان مقرراتی که برای جلوگیری از اشخاص نامناسب و یا بدسابقه است بنمایند.

اکنون یگانه راه حل همان همراهی و توجه خاص جناب اشرف است که از راه لطف با تصویب‌نامه‌ای که از هیأت محترم وزرای بگذرد و یا امر و دستور خصوصی به آقای وزیر فرهنگ شرف صدور یابد که بنا

به سابقه و اطلاعاتم در فن چاپ و نامه‌نگاری و انتشاراتی که بر عموم معلوم و بهترین مدارک علمی این جانب است جان‌ثار را از آن تشریفات معاف فرموده اجازه انتشار نامه ایران باستان را که امتیاز آن را از طرف شورای عالی فرهنگ در سال ۱۳۱۱ شمسی تصویب و اعطای شده است موافقت فرمایند تا در زیر توجهات و مراحمتان برای نوروز جمشیدی بتوانیم آن را انتشار دهم زیرا مقدمات انتشار آن را تا اندازه [ای] فراهم ساخته‌ام.

در این فرصت اجازه می‌خواهم یادآور شوم با اخلاصمندی و علاقه‌صمیمانه‌ای که از بد و ورودم به ایران تاکنون به اقتدار و عظمت دولت جناب اشرف در مجالس عمومی و خصوصی نشان داده و اخلاصمندی خود را ثابت کرده‌ام اینکه به‌جا و موقع است که از راه بزرگی و میهن پرستی مورد توجه و همراهی‌های گرانبهای جناب اشرف واقع گردیده به تنظیم کارهای خود مبادرت و از این حیث رفع پریشان حالی گردد.

در انتظار توجه خاصتان - اخلاصمند: سیف آزاد [امضا]

[۱۰۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۳

۵۸۸

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۵/۱۲/۲۶ - شماره ۴۸۷۳۸
وزارت فرهنگ - آقای سیف آزاد سوابق ممتد از نامه‌نگاری و امور مطبوعات دارد و روزنامه ایران باستان و آزادی شرق و ایران نو را اداره می‌نموده و تقاضا دارد مجدداً روزنامه ایران باستان را انتشار دهد. دستور فرمایید طبق قانون جراید باید با تقاضای ایشان مساعدت نمایند.

نخست وزیر

رونوشت برای اطلاع آقای سیف آزاد ارسال می‌گردد.

[۱۰۷۷-۱۰۸۰۰۲]

۴

۵۸۹

تلگراف - از تهران - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۵۷۰ - تاریخ وصول ۱۳۲۵/۱۲/۲۸
به شرف عرض مبارک جناب اشرف نخست وزیر - چون چندین بار برای شرفیابی ساعتها انتظار کشیده

و با اینکه وقت هم مرحمت شده بود ولی به علت کثرت مشغله آن جناب متأسفانه شرفیابی میسر نگردد، لذا استدعای عاجزانه دارد امر و مقرر فرمایند تقاضانامه جانثار راجع به اجازه نشر نامه «ایران باستان» امروز در هیأت محترم دولت مطرح و تصویب‌نامه راجع به آن را صادر و اعطای فرمایند.

در انتظار همراهی فوری آن جناب و هیأت محترم دولت: سیف آزاد مدیر نامه ایران باستان

[نشانی]: چهارراه کنت - هتل رامسر

[حاشیه]: جواب داده شود در این خصوص به وزارت فرهنگ شرح لازم نوشته شده است. شرحی هم به وزارت فرهنگ نوشته شود، طبق مقررات اقدام و مساعدت نمایند.

[۱۰۷۷ - ۱۰۸۰۰۲]

۵

۵۹۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۴۹۰۸۵ - تاریخ نوشتمن [۱۳] ۲۶/۱/۱۷

آقای سیف آزاد مدیر نامه ایران باستان - در پاسخ تلگراف شهری مورخ ۲۵/۱۲/۲۸ [۱۳] راجع به تقاضای اجازه نشر روزنامه ایران باستان اشعار می‌دارد: به وزارت فرهنگ نوشته شد نسبت به تقاضای شما طبق مقررات اقدام مقتضی به عمل آورند.

[امضا] ۲۶/۱/۱۷ [۱۴]

[۱۰۷۷ - ۱۰۸۰۰۲]

۶

۵۹۱

وزارت فرهنگ - اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه شماره ۳۳۴۵/۹۹۳ - تاریخ [۱۳] ۲۶/۲/۳۱

اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه ایران باستان را به نام آقای رحمان سیف آزاد تصویب نموده است که با روش: ادبی - اجتماعی - اقتصادی - سیاسی - مصور به مدیری و سردیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

اداره کل انبیاء و صنایع مستظرفه: [امضای دکتر علی فرهمندی]

[۱۰۷۷ - ۱۰۸۰۰۲]

ایران بزرگ

۱

۵۹۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۶۳۱/۱۹۰۳ - تاریخ ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ [۱]
اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه ایران بزرگ را به نام آقای اسدالله اکرمی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - اخلاقی - کاریکاتوری به مدیری و سردیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۰۶۸۲]

۲

۵۹۳

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۴۰۰۱ - تاریخ ۱۳۲۴/۷/۱ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۸۹ - مورخه ۲۸/۶/۲۴ [۱۳] روزنامه ایران بزرگ مقاله [ای] مخالف مصالح مملکتی درج گردیده، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۰۶۸۲]

۳

۵۹۴

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۹۵۹ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۳۰ - محروم‌نامه - مستقیم
جناب آفای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۴۰۰۱ - مورخه ۲۴/۷/۱ [۱۳] محتراً
معروض می‌دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شده از روزنامه ایران بزرگ که دو ماه است توقيف
می‌باشد رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲-۱۶۸۲]

ایران بیدار

۱

۵۹۵

تلگراف - از تبریز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۲۵۰ - تاریخ وصول ۶/۲۴ [۱۳۲۱]
جناب آفای نخست وزیر - رونوشت مجلس شورا - رونوشت وزارت فرهنگ - رونوشت نامه باختر -
رونوشت نامه اقدام - رونوشت نامه ستاره - امتیاز روزنامه ایران بیدار پس از مدت طولانی هنوز صادر
نشده، به نام حق قانونی صدور فوری آن را خواستاریم.

دکتر ثاقب کاتبی

[۱۰۸۰۰۲-۱۰۲۵]

۲

۵۹۶

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۳۹۴۳ - تاریخ ثبت ۳۰ شهریورماه ۱۳۲۱
وزارت فرهنگ - دکتر ثاقب کاتبی راجع به امتیاز روزنامه ایران بیدار از تبریز تلگرافی به شماره ۳۲۵۰
-[مورخ ۲۱/۶/۲۴ [۱۳]] نموده و رونوشت مستقیماً به آن وزارت‌خانه فرستاده است. قدغن فرمایید نتیجه
اقدام را اطلاع دهند.

نخست وزیر: [امضای هادی اشتری] [۲/۲۶/۱۳۲۱]

[۱۰۸۰۰۲-۱۰۲۵]

ایران پاینده

۱

۵۹۷

حسین زینالپور - نماینده و خبرنگار مطبوعات در رضائیه - تاریخ ۱۳۳۰/۶/۳۱
ریاست محترم اداره فرهنگ استان ۴ رضائیه - محترماً معروض می دارد: این جانب حسین زینالپور دارای شناسنامه شماره ۱۰۵۵۰ صادره از رضائیه تاریخ تولد ۱۲۹۹ که سابقه ده سال خدمت مطبوعاتی و خبرنگاری در رضائیه دارد و در موقع بحرانی هم این وظیفه را با وجود خطرات بی شمار به وجه موثری انجام داده است، در نظر دارد روزنامه‌ای هفتگی به نام (پاینده) در ۲۰۰۰ نسخه در چاپخانه شیر و خورشید به قطع خواندنیها که شامل مطالب سیاسی و اجتماعی و ادبی و علمی و اخلاقی خواهد بود منتشر نمایم. لذا با تقدیم ۴ قطعه عکس و ۲ برگ عدم سوء سابقه و شرح حال مستدعی است ضمن اعلام مقتضیات رأی مبارک، مدارک و تقاضانامه بنده را به مرکز ارسال فرمایند تا امتیاز روزنامه پاینده را به نام بنده صادر و ارسال فرمایند.

با تقدیم احترامات فائقه: حسین زینالپور [امضا]

[ت ۶/۷/۱۷ - ۴]

۲

۵۹۸

[۱۳] ۳۰/۷/۲

ریاست محترم اداره فرهنگ استان ۴ رضائیه - محترماً در پاسخ مرقومه نمره ۱۰۷۳۹ - [مورخ ۱/۱۳] آن اداره معروض می دارد: چون بنده مستقیماً از اداره کل نگارش و تبلیغات وزارت فرهنگ تقاضای صدور امتیاز روزنامه هفتگی پاینده را نموده است، استدعا دارد فقط مقتضیات رأی مبارک را راجع به صلاحیت بنده مرقوم و اعلام فرمایند تا به مرکز ارسال شود.

با تقدیم احترامات فائقه: حسین زینالپور [امضا]

[ت ۶/۷/۱۷ - ۴]

۵۹۹

[۱۳] ۳۰/۷/۳

ریاست محترم اداره فرهنگ استان ۴ رضائیه - محترماً پاسخ نامه شماره ۱۰۹۹۶ - [مورخ ۳۰/۷/۳] چون بنده مستقیماً برای اخذ امتیاز روزنامه از مرکز اقدام نموده‌ام با تشکر و سپاسگزاری از مراحم عالیه ریاست محترم فرهنگ که در پیشرفت مطبوعات معمول می‌فرمایند، استدعا می‌شود که امر و مقرر فرمایند مدارک تقدیمی را عیناً مسترد فرمایند.

با تقدیم احترامات فائقه: حسین زینالپور [امضا]

[حاشیه]: مدارک دریافت شد. توضیح اینکه مدارک مذبور طی نامه ۳۰/۶/۳۱ [۱۳] تقدیم شده بود.

[امضای حسین زینالپور]

[ت ۶/۷/۱/۷ - ۴]

۶۰۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و تبلیغات - شماره ۸۷۰۳ - تاریخ ۳۰/۷/۱۶ [۱۳]
اداره فرهنگ رضائیه - چون آقای حسین زینالپور تقاضای اجازه انتشار روزنامه‌ای در رضائیه نموده است، خواهشمند است دستور فرمایید نظر خود را نسبت به تقاضا و وجهه محلی ایشان اعلام دارند تا اقدام مقتضی به عمل آید.

رئيس اداره کل نگارش و تبلیغات: احمد روستاییان [امضا]

[حاشیه]: تبلیغات - شرحی بنویسید که قانون جدید را فوراً ارسال دارند.

[ت ۶/۷/۱/۷ - ۴]

۶۰۱

[۱۳] ۳۰/۸/۲۳

این جانب حسین زینالپور که در صدد انتشار جریده [ای] به اسم «پاینده» می‌باشد تعهد می‌نمایم که مواد ۷ و ۸ و ۹ و ۱۰ و تا ۱۵ قانون مطبوعات مصوب بهمن ماه ۱۲۸۶ را دقیقاً رعایت نمایم.

حسین زینالپور [امضا]

[ت ۶/۷/۱/۷ - ۴]

۶

۶۰۲

وزارت فرهنگ - اداره فرهنگ رضائیه - دایرہ تبلیغات - تاریخ [۱۳] ۳۰/۸/۲۵ - شماره ۱۵۲۵۱

اداره کل نگارش و تبلیغات، وزارت فرهنگ - محترماً عطف به نامه شماره ۹۸۴۲ - [مورخ] ۳۰/۸/۱۵ [۱۳] موضوع انتشار روزنامه پاینده در شهرستان رضائیه به مدیریت آقای حسین زینالپور به عرض می‌رساند: آقای زینالپور واجد شرایط مقرر در آیین نامه مطبوعات مصوب سوم محرم ۱۳۲۶ بوده و مشهور به فسق و فساد عقیده نمی‌باشد.

رئيس فرهنگ رضائیه: مجیدی افشار [امضا]

[۶/۷/۱۷-۴]

۷

۶۰۳

وزارت فرهنگ - اداره نگارش - شماره ۱۱۳۹۶ - تاریخ [۱۳] ۳۰/۱۰/۱

اداره فرهنگ رضائیه - اجازه‌نامه شماره ۱۰۶۷۵ - ۲۶۴۰۳ - [مورخ] ۳۰/۹/۲۷ [۱۳] چاپ و انتشار روزنامه به نام (ایران پاینده) به ضمیمه فرستاده می‌شود. خواهشمند است پس از الصاق شصت ریال (۶۰ ریال) تمبر بدان عیناً به آقای حسین زینالپور مدیر روزنامه مزبور تسلیم و وصول این نامه رانیز اعلام فرماید.

از طرف رئيس اداره کل نگارش: مهندس ثابتیان [امضا]

[حاشیه]: نسخه اول امتیاز نامه پس از الصاق تمبر ۰۰ ریالی به آقای زینالپور به موجب رسید منضمی تسلیم گردید.
[امضا]

[۶/۷/۱۷-۴]

۸

۶۰۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ثبت دفتر ۲۷۷۲۶

به موجب قانون مطبوعات چاپ و انتشار روزنامه ایران پاینده که تعداد چاپ آن ۲۰۰۰ برگ در شهر رضائیه در چاپخانه شیر و خورشید با روش: سیاسی - اجتماعی - اخلاقی - ادبی به ترتیب هفتگی به چاپ

می‌رسد به مدیریت و مسؤولیت آقای حسین زینالپور دارای شناسنامه شماره ۱۰۵۵۰ صادر از رضائیه
مانعی ندارد.

آقای زینالپور موظف است رعایت مقررات قوانین موضوعه را بنماید. در موقع تغییر تعداد چاپ و
 محل چاپ و نام چاپخانه وغیره اداره کل نگارش را آگاه سازد.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع اداره فرهنگ رضائیه ارسال می‌شود. -
از طرف وزیر فرهنگ [امضا]

[۶/۷/۱/۷-۴]

۹

۶۰۵

وزارت فرهنگ - اداره فرهنگ رضائیه

امتیاز نامه شماره ۱۰۶۷۵/۳۰۹/۲۷ - [۱۳] مورخ [۱۳] به نام ایران پاینده که تمبر ۶۰ ریالی به
آن الصاق شده در ۱۰/۱۵/۳۰ [۱۳] وسیله اداره تبلیغات و انتشارات اداره فرهنگ رضائیه به این جانب
حسین زینالپور تحويل گردید و ضمناً تعهد می‌نماید که رعایت مدلول آین نامه مطبوعات مصوب بهمن
۱۲۸۶ را بنماید.

حسین زینالپور [امضا]

[۶/۷/۱/۷-۴]

۱۰

۶۰۶

[۱۳] ۳۲/۱۰/۲۰

ریاست محترم اداره فرهنگ استان ۴ - محترماً معروض می‌دارد: به طوری که استحضار دارند در
جریان ۱۱ آذرماه ۳۱ [۱۳] به استناد یک فقره لایحه قانونی مقرر گردید، جرایدی که کمتر از یک سال
سابقه انتشار دارند، باید نسبت به تجدید امتیاز آن اقدام کنند و در آن موقع چون مدت انتشار روزنامه
ایران پاینده کمتر از یک سال بود نسبت به تجدید امتیاز نامه اقدام لازم به عمل آمد ولی مجدداً لایحه
دیگری تصویب و طی آن مقرر گردید که جرایدی که مدت انتشار آن تا ۱۵ بهمن ۳۱ [۱۳] بالغ بر یک

سال گردد نیازی به دریافت امتیاز نامه جدید ندارند و کما کان می توانند روزنامه را انتشار دهند و بدین جهت تا چند ماه قبل مرتبًا روزنامه ایران پاینده منتشر شده است ولی چون از طرف فرمانداری محترم رضائیه در آن موقع تحقیقی مبنی بر سابقه یک سال روزنامه به عمل نیامده است مستدعی است با توجه به سابقه امر و با ملاحظه اینکه فدوی چندین فقره فوق العاده نیز منتشر نموده است گواهی نامه ای دایر بر اینکه روزنامه ایران پاینده تا ۱۵ بهمن [۳۱] یک سال سابقه انتشار دارد صادر و به فرمانداری ارسال فرمایند که در امر انتشار روزنامه تأخیری حاصل نشود. از توجهی که در این باب مبذول خواهد فرمود قبلاً سپاسگزاری می نماید.

با تقدیم احترامات فائقه - مدیر ایران پاینده: حسین زینالپور [امضا]

[حاشیه]: بازرگانی - طبق مقررات رسیدگی و اقدام شود. [۳۲/۱۰/۲۱]

[۶/۷/۱/۷-۴]

۶۰۷

وزارت فرهنگ - اداره فرهنگ استان چهارم - شماره ۲۶۴۱۴ - تاریخ ۳۲/۱۰/۲۴ [۱۳]

فرمانداری محترم شهرستان رضائیه - آقای حسین زینالپور مدیر روزنامه ایران پاینده تقاضا نموده است که مدت و تاریخ انتشار روزنامه ایران پاینده به فرمانداری محترم اعلام گردد. اینک با مراجعه به سوابق موجوده بدین وسیله به استحضار می رساند که نامبرده یک فقره در تاریخ ۳۰/۱۱/۹ [۱۳] و مجدداً در تاریخ ۳۰/۱۱/۱۲ [۱۳] به انتشار فوق العاده روزنامه ایران پاینده اقدام نموده که عیناً جهت ملاحظه و استحضار به همراه این نامه تقدیم می شود و با این ترتیب در صورتی که تاریخ فوق العاده های منتشره را مورد توجه قرار دهند سابقه انتشار روزنامه ایران پاینده تا ۱۵ بهمن ماه [۳۱] [۱۳] متجاوز از یک سال خواهد شد.

رونوشت در پاسخ نامه مورخ ۳۲/۱۰/۲۰ [۱۳] جهت اطلاع آقای زینالپور مدیر روزنامه ایران پاینده ارسال می شود.
رئیس اداره فرهنگ استان چهارم: [امضا]

[۶/۷/۱/۷-۴]

ایران جوان

۶۰۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۲۴۲ / ۶۲۶۵ - تاریخ ۳۰ دی ماه ۱۳۲۱ [۱] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۹/۱۰/۲۱ [۲] امتیاز روزنامه ایران جوان را به نام آقای دکتر عبدالحمید اعظمی زنگنه تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه «ایران جوان» در تهران به مدیری و سردیری آقای دکتر لطفعلی صورتگر مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

ایران زمین

۶۰۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۸۱۲۱ / ۵۱۷۶۳ - تاریخ ۱۲ اسفند ۱۳۲۰ آقای معظم دولت - با انتشار روزنامه ایران زمین که مسلک آن: ادبی - اخلاقی - سیاسی - فکاهی - کاریکاتوری می باشد، توسط شماکه صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید موافقت می شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]
[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۶۱۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۷۹۹/۷۴۶۰ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ [۱] شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه ایران زمین را به نام آقای موسی معظم دولت تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه ایران زمین در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] [۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

ایران کنونی

۱

وزارت فرهنگ - شماره ۴۷۹۱۳/۷۵۸۹ - تاریخ ۲۱ بهمن ۱۳۲۰ آقای گریگور یقیکیان - با انتشار روزنامه ایران کنونی که مسلک آن: سیاسی - اجتماعی - اقتصادی - آدبی - علمی است توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر آن هستید به زبان فارسی موافقت حاصل است.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین] [۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

ایرانی کنونی - مدیر مسئول و سردبیر: گ. یقیکیان - تهران - چهارراه مخبرالدوله - تلفن اداره: ۸۰۰۱ - تلفن مدیر: ۹۲۸۳ - آدرس تلگرافی: تهران سولاک - مورخه ۲۱/۲/۲۶ [۱۳] جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروض می دارد: از وزارت فرهنگ اجازه خواستم نصف روزنامه

این جانب را به زبان فارسی و نصف دیگر را به زبان روسی منتشر بسازم. به من فرمودند که دولت قدغن کرده است قبل از انتشار قانون جدید مطبوعات به هیچ کس امتیاز روزنامه ندهیم. این جانب امتیاز روزنامه نخواستم. تقریباً سال در ایام سلطنت شاهنشاه سابق روزنامه «ایران‌کنونی» را به دو زبان منتشر کرد، هم امروز هم روزنامه مرتبأ منتشر می‌شود و چون به من فرمودند که دولت قدغن کرده است به این جهت از آن مقام عالی استدعا دارم دستور لازم را فرمایند تا اجازه انتشار روزنامه ایران‌کنونی را به دو زبان فارسی و روسی مرحمت گردد.

با تقدیم احترامات فائقه: [امضا]

[حاشیه]: به وزارت فرهنگ بنویسید و نظر بخواهید. [۱۳۲۱/۲/۲۷]

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۶۱۳

تلگراف - از تهران - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۷۱ - تاریخ اصل ۱۸ [۱۳۲۱/۴/] جناب آقای نخست وزیر - ۴۸ روز قبل عرضه‌ای حضور مبارک تقدیم چندین بار به دفتر نخست وزیری و ده بار به وزارت فرهنگ مراجعه کردم. تا حال جواب مرحمت نشد. چرا؟
یقیکیان - مدیر ایران‌کنونی

[۱۰۱۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۶۱۴

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۷۷۴۵ - تاریخ ثبت ۲۱/۴/۲۸ [۱۳] وزارت فرهنگ - پرونامه شماره ۳۷۷۹ - [مورخ ۲۱/۲۰/۳۱] و [شماره ۴۷۴۱] - [مورخ ۲۱/۳/۹] راجع به تقاضای آقای یقیکیان مدیر روزنامه ایران‌کنونی اشعار می‌دارد: چون تا به حال به تقاضای نامبرده پاسخی داده نشده مجدداً تلگرافی نموده که رونوشت آن به ضمیمه فرستاده می‌شد. بنابراین قدغن فرمایند در صورتی که تقاضای او مانع قانونی نداشته باشند، موافقت نموده و پاسخ او را زودتر بدهنند.

نخست وزیر: [امضا هادی اشتری] [۱۳۲۱/۴/۲۵]

[۱۰۸۰۰۲]

۶۱۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۹۵/۷۸ - تاریخ ۸ مردادماه ۱۳۲۱ - محرمانه
جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۷۷۴۵ - [مورخ ۲۱/۴/۲۸] [۱۳] به طوری که خاطر عالی
مستحضر می‌باشد، روزنامه ایران کنونی فعلاً در تهران منتشر می‌شود. ولی آقای یقیکیان مدیر مسئول و
صاحب امتیاز آن درخواست دارد که روزنامه خود را به زبانهای فارسی و روسی منتشر کنند. بنابراین در
صورتی که انجام این امر موافق مصالح کشور باشد و انتشار آن را مصلحت بدانند، مراتب را مرقوم
فرمایند تا اقدام شود.

وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل]

[۱۰۸۰۰۲]

۶

۶۱۶

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۹۳۳۰ - تاریخ ثبت ۲۱/۵/۱۳ [۱۳]
آقای یقیکیان مدیر روزنامه ایران کنونی - در پاسخ تلگراف مورخه ۲۱/۴/۱۸ [۱۳] اشعار می‌شود: به
وزارت فرهنگ دستور داده شد با تقاضای شما دایر بر انتشار روزنامه به زبانهای فارسی و روسی در
صورتی که مانع قانونی نداشته باشد، موافقت نمایند.

[امضای هادی اشتری] [۱۳۲۱/۵/۱۱]

[۱۰۸۰۰۲]

۷

۶۱۷

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۹۴۳۰ - تاریخ ثبت ۲۱/۵/۱۳ [۱۳]
وزارت فرهنگ - در پاسخ نامه شماره ۹۵/۷۸ / م - مورخه ۸ مرداد ۲۱ [۱۳] راجع به تقاضای آقای
یقیکیان صاحب امتیاز روزنامه ایران کنونی دایر بر اینکه روزنامه خود را به دو زبان فارسی و روسی منتشر
کند، اشعار می‌گردد: در نامه پیش نگاشته شده بود که چنانچه مانع قانونی در بین نباشد با تقاضای او
موافقت نمایند. در نامه آن وزارت در این خصوص اشاره نشده است. نظر به اینکه اکنون هم
روزنامه‌هایی منتشر می‌شوند که به زبان ارمنی و فرانسه است، در صورتی که از جهات قانونی اشکالی

نباشد انتشار روزنامه به زبان روسی نیز غیر مناسب به نظر نمی‌رسد.

[امضای هادی اشتری] [۱۳۲۱/۵/۱۱]

[۱۰۸۰۰۲]

۶۱۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۵۹۴۳/۷۲۵۲ - تاریخ ۱۲ آسفند ۱۳۲۱ [۱] اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ [۱] شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۱ [۱۳] امتیاز روزنامه ایران کنونی را به نام آقای گریگور یقیکیان تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه ایران کنونی در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

ایرانل

۶۱۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۳۸۴۳/۸۰۹۵ - تاریخ ۱۶ آسفندماه ۱۳۲۱ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه ایرانل را به نام آقای دکتر رحیم کلیمی کهن تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - فرهنگی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - از طرف وزیر فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۱۷۵ - ۱۰۸۰۰۲]

ایران ما

۱

۶۲۰

وزارت کشور - اداره فرمانداری نظامی - تاریخ ۱۳۲۲/۷/۷ - شماره ۲۹۴۰/ن

جناب آقای نخست وزیر - بفرموده به شهربانی دستور داده شد از انتشار روزنامه ایران ماکه از مقامات خارجی تنقید و به آنها اهانت نموده بود جلوگیری نمایند. مستدعی است مقرر فرماید تصویب نامه هیأت دولت رادر این مورد امر به ابلاغ فرمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ عمیدی [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

۲

۶۲۱

تلگراف - از کردستان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۴۰ - تاریخ اصل ۶ [۱۳۲۳/۸/] - تاریخ وصول ۷ [۱۳۲۳/۸/]

جناب آقای نخست وزیر - کپیه ریاست دفتر مخصوص شاهنشاهی - کپیه وزارت کشور - کپیه وزارت جنگ - کپیه ستاد ارتش - محترماً به عرض عالی می‌رساند: در شماره ۸۹ - مورخه ۱۱ مهرماه روزنامه ایران ما جمله زیر را در ذیل غایله کردستان و اظهارات محمدرشید نگاشته بود: (که برای مقدمه دسته‌بندی درین علی آقا و سیف الله اردلان و محمدعباس در قریه مرغوز ملک خود سیف الله اردلان ملاقاتی به عمل آمد) خواندم. بندۀ را وادار به عرض پاره [ای] حقایق می‌نماید. نسبت دسته‌بندی به آقای محمدعباس و بندۀ با علی آقا مانند نسبت تاریکی به خورشید است زیرا با عقیده خلل ناپذیر به اینکه هیچ پیشامدی حتی جنگ عالمگیر به استقلال ایران لطمه وارد نمی‌کند و برای حفظ حیثیات و شؤون دولت به بهای جان کوشید در این سه سال اخیر برخلاف عقیده و اعمال اغلب از اشخاص و ساکنین محلی به شهادت فرماندهان و سرداران نامی ایران با صرف نظر از جان و سختی خود در راه خدمت دولت طوری فداکاری نموده‌ایم که نظیر آن کمتر از خودگذشتگی مادونفر زیانزد خاص و عام است. واضح است شاهپرستی و جانبازی برای حفظ میهن از وظایف اولیه هر فرد ایرانی می‌باشد ولی در عین حال تصدیق می‌فرمایند هر کس در مقابل خدمات خود امیدوار است مورد توجه مخصوص اویلای امور واقع شده و با سایرین فرق و امتیاز داشته باشد، بلکه درنتیجه فداکاری به ترقی و مقامات عالی نایل و

وجودش بیش از این برای کشور و جامعه مفید باشد. چنانچه موجب احکامات و تلگرافات متعدد از طرف وزارت جنگ و ستاد ارتش تیمسار سپهبد شاه بختی فرمانده سپاه غرب و مرحوم سرلشکر امین و مرحوم سرتیپ ارفع و تیمسار سرتیپ رسا و سایرین فرماندهان لشکر کردستان و تیپ سفرز که در دست بندۀ و در پرونده‌های مشکله در نیروی اعزامی به سفرز و تیپ سفرز و لشکر کردستان و ستاد ارتش و وزارت جنگ [و] وزارت کشور موجود می‌باشد به پاس فداکاریهای بندۀ حقاً می‌باشی از طرف دولت مقامات مهمی رجوع و حقوق مشروع بندۀ پرداخت و جبران خسارات واردۀ بر بندۀ در راه خدمت به دولت شده و از هر حیث برای خدمت دولت تقویت شده باشم ولی تاکنون جز احکام و تلگرافات مبنی بر تقدیر [و] وعده‌های قطعی به مراحم دولت و امیدواری در اینکه در نظر بندۀ فوق العاده گرانبها و موجب مبارفات خود [و] خانواده‌ام می‌باشد، عملماً مورد بذل توجهی واقع نشده‌ایم^۱ واگر مطابق اسناد و پرونده‌های موجود نسبت به محمد عباس و بندۀ بذل الطاف و مرحمت می‌شد، قطعاً گزارش دهنده به روزنامه ایران مانکه هویتش معلوم نیست جرأت نمی‌کرد کلمه دسته‌بندی را به نام محمد عباس و بندۀ بنویسد. در این موقع که بحمد الله دولت مقتدر و خوشبختانه اولیای امور به منظور تهیه وسایل آسایش اهالی ایران و اصلاح امور کشور و تشخیص خادم و خائن اوقات گرانبها خود را مصروف و یک عنصر به تمام معنی ایرانی پاک و میهن پرست در رأس ستاد ارتش قرار دارد که خود مسؤول کتابها است که برای آشنا شدن به کلیه مناطق و نقوص و طوایف و ایلات و عشاير کشور یک مرتبه مطالعه آنها کافی می‌باشد، از رئیس معظم دولت استدعا می‌کنم مقرر نمایند در طرز عمل و رویه محمد عباس و سيف الله اردلان بررسی شود. چنانچه در موقع باریک و بحران عیناً بدون اینکه اهمیتی به دشمنی و سوء قصد و تهدیدات طوایف و ایلات محلی بدنه خدمات گرانبها بی به کشور خود نموده‌اند، پاداشی که سزاوارند به آنها داده شود که سایرین مخصوصاً توده به آنها تأسی نموده و وارد شاهراه میهن پرستی و دولت خواهی گردند و اگر مرتكب جزئی خلاف و خیانتی شده باشیم لازم است با اطلاع عموم به اشد مجازات برسمیم که عبرت دیگران بوده و جراید حقاً قلمفرسایی نمایند چون تا موقعی [که] پاداش و کیفر در بین نباشد هیچ فرد ایرانی روی خوشبختی را نخواهد دید. بسته به امر مبارک است.

سيف الله اردلان

۳

۶۲۲

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۴۴۹۹ - تاریخ نوشن ۱۵/۸/۱۳۲۳ - تاریخ ثبت [۱۳/۸/۲۳]

وزارت کشور - عطف به تلگراف شماره ۱۴۰ - [مورخ ۷/۸/۲۲] و اصله از کردستان به امضای سیف الله اردلان که رونوشت مستقیماً به وزارت کشور فرستاده شده خواهشمند است در این باب رسیدگی و با نظر وزارت جنگ اقدام مقتضی به عمل آورده و پاسخ به تلگراف را صادر فرماید.
[امضا مرتضی فخرایی ۱۵/۸/۱۳۲۳]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۶۷۱]

۴

۶۲۳

دفتر نخست وزیر

در بعضی از جراید دیروز، منجمله روزنامه‌های ایران ما، رهبر [و] داد خبری حاکی از واگذاری استخراج معادن ایران به استثنای نفت به شرکتهای امریکایی و انگلیسی منتشر گردیده است. از لحاظ استحضار عامه، لزوماً اعلام می‌دارد که نسبت به اعطای امتیازی به شرکتهای امریکایی و انگلیسی دولت هیچ گونه اقدامی نکرده و هیچ مذاکره و موافقتی به عمل نیامده است.

۱۵ آبان ۱۳۲۳ - نخست وزیر

[۱۳۰۰۶ - ۲۱۴۳۰۰۶]

۵

۶۲۴

فرمانداری نظامی - شماره ۸۲۶۷ / د - تاریخ ۱۳۲ [۳] / ۱۲ / ۱۳ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون روزنامه «ایران ما» در شماره ۲۱۱ / ۲۵۶ - مورخه ۱۳ / ۱۲ / ۲۳ [۱۳] نسبت به هیأت دولت اهانت نموده، علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مجبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ گلشاپیان [امضا]

[۱۰۰۰۲ - ۷۳۴]

۶

۶۲۵

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۳۲۳ / د - تاریخ ۱۳۲۳/۱۲/۱۴ - محترم - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۸۲۶۷ / د - مورخه ۲۳/۱۲/۱۳ [۱۳]
معروض می دارد: چون مدیر روزنامه «ایران ما» متعهد گردیده که من بعد مقررات و قوانین کشوری را
رعایت نماید علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه ایران ما رفع توقيف به عمل
آورند.

البته پرونده امر از لحاظ دعوی مدعی خصوصی مدارج خود را در دادسرای نظامی طی خواهد
نمود.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ گلشاپیان [امضا]

[۷۳۴-۱۰۶۰۰۲]

۷

۶۲۶

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۰۹ / د - تاریخ ۱۳۲۴/۱/۹ - محترم - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۳۷۱ - مورخه ۲۴/۱/۷
[۱۳] روزنامه ایران ما تحت عنوان «کایینه می لرزد» نسبت به آن جناب اهانت شده علیهذا به اداره کل
شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

از طرف فرماندار نظامی تهران: سرهنگ شهرتیس [امضا]

[۷۳۴-۱۰۶۰۰۲]

۸

۶۲۷

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۰۰ / د - تاریخ ۱۳۲۴/۲/۱ - محترم - مستقیم
معاونت نخست وزیر - محترماً پیرو گزارش شماره ۱۰۹ - مورخه ۲۴/۱/۹ [۱۳] معروض می دارد:
به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه ایران ما رفع توقيف به عمل آورند.
از طرف فرماندار نظامی تهران: سرهنگ شهرتیس [امضا]

[حاشیه]: آقای دکتر فاطمی گزارش شماره ۱۰۹ چیست؟ نخست وزیری در توقيف این روزنامه یا رفع توقيف دخالتی نداشته است. خواهشمندم به سوابق مراجعه فرمایید. [۱۳۲۴/۲/۲]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۹

۶۲۸

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۹۵۷ / د - تاریخ ۱۳۲۴/۴/۹ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۴۲۹ - [مورخ ۲۴/۴/۷] روزنامه ایران مانسبت به مقام سلطنت و هیأت دولت اهانت شده بود به شهربانی کل کشور دستور داده شد که مدت یک ماه از انتشار آن جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهار مست [امضا]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۰

۶۲۹

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۹۹۶ - تاریخ ۱۳۲۴/۵/۲۴ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره (۴۳۹) روزنامه «ایران ما» خبر جعلی راجع به وقایع تبریز متضمن تحریک به انقلاب و مشوب ساختن اذهان عمومی درج گردیده، علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مذبور به مدت سه ماه جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهار مست [امضا]

[۷۳۴-۱۰۶۰۰۴]

۱۱

۶۳۰

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۷۸۷ - تاریخ ۱۳۲۴/۸/۲۴ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۲۹۹۳ - مورخه ۲۴/۵/۲۴ [۱۳] محترماً معروض می دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه ایران ما که مدت سه ماه توقيف آن منقضی گردیده رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۷۳۴-۱۰۶۰۰۲]

۱۲

۶۳۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۸۲۸ - تاریخ ۱۳۲۴/۱۰/۱ - محترم - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره اخیر روزنامه
ایران ما مخالف مشی سیاسی دولت تشخیص داده شده، علیهذا با اجازه آن جناب به اداره کل شهربانی
دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۳

۶۳۲

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۸۷۴۸ - تاریخ ۱۳۲۴/۱۱/۲۹ - محترم - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً پیرو گزارش شماره ۶۸۲۸ - مورخه ۱۳۲۴/۱۰/۱ [۱۳] به شهربانی
کل کشور دستور داده شد که از روزنامه ایران مارفع توقيف نمایند. مراتب استحضاراً به عرض رسید.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۴

۶۳۳

[۱۳] ۲۵/۲/۱۸

آقای مدیر محترم روزنامه ایران ما - راجع به شرحی که در شماره ۵۲۴ روزنامه ایران ما به امضای
علیزاده بر علیه امضا کننده درج شده بود استحضاراً اشعار می دارد که مشارالیه در اثر افترایی که به
کارمندان شرکت فرش نسبت داده بود در محکمه جنحه تهران تحت تعقیب بوده و به موجب شرحی که
به شماره ۲۷ - تاریخ ۲۵/۲/۱۴ [۱۳] آقای محمود سرشار وکیل دادگستری به این جانب نگاشته اند، اشعار
داشته اند که مشارالیه به پنجاه روز حبس تأدیبی محکوم گردیده. بنابراین نشر مقاله ایشان کاملاً تعلیق به
غرض می باشد که نسبت به آن هم تعقیب خواهد شد. خواهشمند است مقرر فرمایند مراتب راطبق قانون
مطبوعاتی درج فرمایند.

با تقدیم احترامات: مرتضی قزوینی [امضا]

رونوشت برای استحضار به معاونت محترم نخست وزیری و مدیر کل بازرسی تقدیم می شود.

[امضای مرتضی قزوینی]

[حاشیه]: تکلیفی نداریم، بایگانی شود. [امضای پیرنیا] ۲۵/۲/۲۸ [۱۳]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۵

۶۳۴

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۲۰ - شماره ۷۵۸۹

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره ۶۹۵ - مورخه سه شنبه ۲۵/۹/۱۹ [۱۳] روزنامه ایران ما برخلاف مشی سیاسی دولت و مصالح کشور تشخیص داده شده دستور توقيف آن به اداره شهریانی کل کشور صادر گردیده است. استحضاراً به عرض عالی می رساند. از طرف فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۶

۶۳۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۲ - شماره ۷۹۹۸ - محترمانه

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۱) روزنامه مزدآکه به جای روزنامه ایران ما منتشر شده برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۷۳۱-۱۰۶۰۰۲]

ایران نو

۱

۶۳۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۷۲۳/۲۷۴۹ - تاریخ ۱۳ مردادماه ۱۳۲۱ [۱]

آقای ملک الشعرای بهار - انتشار روزنامه ایران نوباروش دمکراسی و طرفدار قدرت مرکز و پارلمان

در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.

از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]

رونوشت به مقام نخستوزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۶۳۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۲ - شماره ۷۹۹۶

جناب اشرف آقای نخستوزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۹۳۵۳ - مورخه ۲۵/۱۲/۲۵
محترماً معروض می‌دارد: از روزنامه ایران نو رفع توقیف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۵۱ - ۱۰۶۰۰۲]

ایران و آمریکا

۶۳۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۰۹۹۹/۷۳۵۰ - تاریخ ۲ بهمن ماه ۱۳۲۴ [۲۴]
اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز
مجله ایران و آمریکا را به نام آقای دکتر علی فرهمندی تصویب نموده است که با روش: تشیید و تحکیم و
توسعه روابط اجتماعی و فرهنگی و اقتصادی بین ایران و آمریکا به مدیری و سردبیری خودشان در
تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]

رونوشت به دفتر نخستوزیری فرستاده می‌شود. -

[۱۱۷۶ - ۱۰۸۰۰۲]

ایرانیان

۶۳۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله ایرانیان را به نام آقای دکتر محمد بهشتی تصویب نموده است که با روش: علمی - اجتماعی - سیاسی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خود در تهران چاپ و منتشر نمایند. مرتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۱۳۸۲۹/۳۱۸۶ - [مورخ ۱۳]۲۶/۸/۱۶] رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
از طرف مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۹۱ - ۱۰۸۰۰۲]

ایمان

۶۴۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۲۵۸۳/۶۶۲۳ - تاریخ [۱۳]۲۱/۱۱/۱۳
اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۱/۱۳ [۱۳] به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ امتیاز مجله ایمان را به نام آقای محمود شهابی خراسانی تصویب نموده است بنابراین چاپ و انتشار مجله ایمان به مدیری و سردبیری خود ایشان در تهران مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود.
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

بابا شامل

۶۴۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۴۵۳ / ۷۴۷۵۳ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱] اداره کل نگارش - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه بابا شامل را به نام آقای رضا گنجه تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه بابا شامل در تهران به مدیری و سردیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. - وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] [۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

باختر

۶۴۲

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره ۱۷۲۴ - تاریخ وصول ۱۰/۱۵ [۱۳۲۰/۱] جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - کپیه آقای وزیر فرهنگ - کپیه آقای وزیر دادگستری - کپیه آقای وزیر امور خارجه - کپیه آقای دکتر جوان - کپیه آقای انوار - کپیه آقای نوبخت - شب جمعه هفتم، شهریانی اصفهان به امر و دستور مرکز مدیر روزنامه باختر و عده‌ای از میهن پرستان اصفهان را به زندان جاداده و نامه ملی و محظوظ باختر نیز بر اثر این اقدام از انتشار بازمانده است. علت بازداشت [را] مخابره تلگرافی راجع به قرارداد ذکر می‌کنند. بنده چون کشاورزی بیش نیستم حق اظهار نظر در برابر قرارداد برای خود قابل نمی‌باشم ولی این توقيف و بازداشت را با این همه و عده‌های مکرر و متوالی به اینکه ملت ایران برای اظهار عقیده آزاد است غیرقانونی و برخلاف اصول

مشروطیت و قانون اساسی دانسته و یقین دارم کلیه عقلاً و متکرین هم تاثیر سوء این بازداشت را مخصوصاً در این موقع تصدیق و اولیا [ای] امور امر فوری به جبران و پایان آن صادر خواهد نمود.
حسین نظامزاده

[۱۰۳۰۵ - ۱۶۱۶]

۲

۶۴۳

وزارت فرهنگ - شماره ۱۴۹۶ / ۹۶۹۱ - تاریخ ۲۴ خرداد ۱۳۲۱
آقای نصرالله سیف پور فاطمی - موافقت می شود روزنامه هفتگی باخترا که تاکنون با روش: علمی -
ادبی - اجتماعی - اقتصادی در اصفهان منتشر می شده با همان روش به مدیریت و مسؤولیت خود در
تهران منتشر نماید.

وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]
رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۶۴۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۱۹۶ / ۴۰۲۱۹ - تاریخ ۲۹/۱۰/۲۱ [۱۳]
اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۹/۱۰/۲۱ [۱۳] امتیاز روزنامه باخترا به نام آقای نصرالله سیف پور فاطمی تصویب
نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه باخترا به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاستی]
رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۶۴۵

وزارت کشور - استانداری استان دهم - تاریخ ۲۳/۱۲/۲۸ [۱۳] - شماره ۱۰۲۷۶ - پیوست ۲ برگ

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت مصاحبه‌ای که در اصفهان با آقای فاطمی مدیر روزنامه باخته در موضوع اوضاع اخیر اصفهان به عمل آمده برای استحضار تقدیم می‌شود.

استاندار استان دهم؛ وارسته [امضا]

[۴۳۵-۱۰۳۰۰۳]

۵

۶۴۶

وزارت کشور - استانداری استان دهم

س - در مطبوعات تهران اخبار وحشتناکی در مورد هرج و مرج و حتی قتل و غارت کارگران و فشار مأمورین دولت برای جلوگیری از بعضی نهضت‌ها منتشر شده که این جانب اکنون به جز آرامش و امنیت چیزی در این شهر نمی‌بینم. اگر ممکن است جناب عالی در این مورد اطلاعات خود را بیان فرماید.

ج - سابقه اطلاعات و معرفت جناب عالی به اوضاع اصفهان و مشاهداتی که در این مسافرت از نزدیک فرموده‌اید ایراد جواب را نسبت به این موضوع آسان و مرا از شرح و بسط زیاد در اطراف مطلب مستغنى می‌سازد. از روز ورود به اصفهان تا کنون هدف اصلی این بوده است که در درجه اول و مقدم بر هر کاری انتظامات و امنیت این شهرستان را به طور کامل مستقر و با ایجاد یک محیط امن و آرامش زمینه را برای هرگونه نهضت‌های اصلاحی فراهم سازم. اینک خوشوقتم که با گذرانیدن تلخین ایام زندگانی خود در اصفهان موفق شده‌ام نظم و آرامش را که از چند سال قبل به این طرف در اینجا سابقه و نظری نداشته است برقرار و از این رهگذر موجبات رفاه و آسایش عمومی را با کمک قوای دولتی تأمین نمایم. البته در این چند روز اقامت و توقف خودتان در اصفهان تحقیق و اطلاع حاصل فرموده‌اید که در جریان وقایع اخیر نه قتلی واقع شده و نه یک دینار از مال کسی به غارت رفته و آنچه در جراید مرکز به این عنوان نگارش یافته بی‌اساس و عاری از حقیقت می‌باشد. اجمال قصیه این است که از زمان سابق در اصفهان انجمنی به نام اتحادیه کارگران تشکیل شده بود که عملاً اختلافات بین کارگران و کارفرمایان به وساطت و مداخله آن حل و تسویه می‌گردد. این اتحادیه اکنون نیز به همان عنوان و وضع سابقش وجود دارد و هیچ تفاوتی در وضع کار آن حاصل نشده است فقط این گفتگوها از این جا

برخواسته است که اخیراً از طرف حزب توده مرکزی تهران اشخاصی مأموریت یافتند که اتحادیه مذکور را با تمام کارگران کارخانجات و دستگاه مالی آن ضمیمه و تابع سازمان حزبی خود نمایند. چون مصالح فردی و جمعی کارگران و نمایندگان آنها به طوری که بعداً خودشان اظهار داشتند مانع از قبول این تکلیف بود، یعنی مایل نبودند که یک اتحادیه ساده و مستقلی را که قبلاً روی احتیاجات طبیعی محل برای شور و مشورت در امور داخلی خود و تأمین حوایج مشترک کارگری تأسیس کرده‌اند ازدست بدنه‌ند و مقدرات صنفی خویش را تسلیم حوادث و جریانات سیاسی نمایند به این جهت از قبول عضویت حزب توده امتناع و مخالفت خود را در این باب علنی و آشکار نمودند.

این مسأله یعنی دور شدن اتحادیه از دایره نفوذ سران حزب توده بر بعضی از آنها ناگوار آمده و مانند بسیاری اشخاص که در این برخورد با شکست و عدم موفقیت سعی می‌کنند که تقصیر را متوجه دیگران نمایند، در این مورد چاره‌ای نیافتدن جز این که این پیشامد را معلوم مداخله و فشار مأمورین دولت قرار دهند و برای تعیین موارد مداخله هم متمسک به تصمیماتی شدند که از کمیسیون قانونی استانداری راجع به مجازات چند نفر از اشخاص مفسد و شرور اتخاذ شده است. در اثبات بطلان این مدعای کافی است عرض کنم که اولاً تصمیمات کمیسیون مدتی بعد از پیشامد مزبور و جدا شدن کارگران از سران حزب توده اتخاذ شده و به هیچ وجه ارتباطی با این قضیه نداشته ثانیاً کسانی که در کمیسیون استانداری محکوم به حبس شده‌اند از ده نفر تجاوز نکرده‌اند و از همین عده هم چند نفر شان منتب به اتحادیه کارگران یعنی مخالفین حزب توده می‌باشند و بین این دو دسته تبعیضی به کار نرفته است. در این صورت معلوم نیست چگونه زندانی شدن چند نفر افراد عادی ممکن بوده است چندین هزار کارگر اصفهان را که حزب توده قبلاً به حساب خود می‌آورده است، از سازمان ادعایی آنها جدا نماید. ثالثاً در حسن تشخیص کمیسیون استانداری همین قدر بس که پس از زندانی شدن اشخاص موصوف بلافاصله شماره‌تھایی که به اشکال مختلف صورت می‌گرفت خاتمه پذیرفت. اینک جای کمال تأسف و تعجب است در چنین موقعی که عموم کارگران و سایر اهالی اصفهان از نظم و آرامش کنونی ابراز مسرت و خشنودی می‌نمایند بعضی از جراید مرکز به نام دلسوزی به حال این شهرستان جار و جنجال برپا نموده و انتشاراتی می‌دهند که به هیچ وجه با حقیقت و انصاف وفق نمی‌دهد.

رونوشت برایر اصل است. نیک روشن [امضا]

بازپرس

۶۴۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۶۱۷ / ۱۳۷۷۱ - تاریخ ۲۵/۴/۱۱ [۱۳]

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بازپرس را به نام آقای عزت‌الله والا دارای شناسنامه شماره ۹۲۵۷ صادره از بخش پنج تهران تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اجتماعی - ادبی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا [۱۲۲۲-۱۰۸۰۰۲]

بازی کودکان

۶۴۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۵۲۰۵/۸۲۵۰ - تاریخ ۱۳ اسفندماه ۳۲۲ [۱]

اداره کل شهربانی - به موجب قانونی مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله بازی کودکان را به نام آقای ابراهیم بنی‌احمد تصویب نموده که در تهران به مدیری و سردبیری خود چاپ و منتشر نماید. مراتب برای استحضار آن اداره اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

[۱۲۲۲-۱۰۸۰۰۲]

باستان

۶۴۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۱۵۱۲ / ۸۴۲۹ - تاریخ ۱۸ اسفند ۱۳۲۲
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه باستان را به نام آقای دکتر نصرت‌الله باستان تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - علمی - فکاهی - کاریکاتوری در تهران به مدیری و سردبیری خودشان منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

ازطرف وزیر فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۱۱۲۳ - ۱۰۸۰۰۲]

بامداد تهران

۶۵۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۴۸۱۶ / ۲۲۷۳۱ - تاریخ [۱۲] ۲۶/۱۲/۲۹

اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بامداد تهران را به نام آقای جلال الدین اعتمادی تصویب نموده است که با روش: انتقادی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خود در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.

مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۳۱۱ - ۱۰۸۰۰۲]

بانو

۶۵۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۹۰ - تاریخ ۲۰ فروردین ماه ۱۳۲۴ [۱] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله بانورا به نام آقای دکتر علی فخرایی تصویب نموده است که با روش: تاریخی - علمی - خانه‌داری - امور خانوادگی به مدیری و سردیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۳۹۰ / ۱۵۷۵ - [مورخ] ۲۰ فروردین ۱۳۲۴] - رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
از طرف وزیر فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]
[۱۱۷۲ - ۱۰۸۰۰۲]

بت‌شکن

۶۵۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بت‌شکن را به نام آقای سید محمدعلی سیدحسنی تصویب نموده است که با روش: اجتماعی - سیاسی - دینی - علمی به مدیری و سردیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۳۴۲۷ / ۱۵۸۴۶ - [تاریخ] ۲۸/۹/۲۶] : رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۰۴ - ۱۰۸۰۰۲]

بدر

۱

۶۵۳

حسنعلی بدر - نمره ۱۱۰ - به تاریخ ۲۵ آبان ماه ۱۳۲۱

به عرض جناب آقای نخست وزیر می رساند: به طوری که خاطر مبارک مستحضر است اوایل سال ۱۳۰۴ شمسی فدوی برای خدمت به جامعه و عالم مطبوعات روزنامه بدر را منتشر می نمود ولی با نهایت تأسف در همان سال بر اثر پیشامد، این جانب را به خراسان تبعید نمودند و از آن تاریخ از این خدمت محروم شده‌ام. اینک که آن جانب خود را حامی آزادی معرفی فرمودند، استدعا دارم در صورت تصویب اجازه فرمايند اداره کل شهربانی و فرماندار نظامی مانع انتشار روزنامه نشوند تا بتوانم روزنامه بدر را کما فی السابق انتشار داده و از این راه وظیفه بشری [و] وجودانی خود را ادامه دهم.

با احترامات فائقه: حسنعلی بدر [امضا]

[حاشیه]: دفتر - شرحی به شهربانی تهیه نماید. ۲۱/۸/۲۵ [۱۳]

[۲۶۷۱-۱۱۵۰۱۰]

۲

۶۵۴

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۲۹۰۳ - تاریخ ثبت ۲۱/۹/۷ [۱۳]

اداره کل شهربانی - آقای حسنعلی بدر نامه‌ای نوشته که روزنامه بدر را در اوایل سال ۱۳۰۴ منتشر می نمود ولی در همان سال بر اثر پیشامد نامبرده را به خراسان تبعید کردند. اینک تقاضا دارد اداره کل شهربانی مانع انتشار روزنامه نامبرده نشوند. قدغن فرماید نسبت به تقاضای او رسیدگی و اقدام نموده، نتیجه را اطلاع دهند.

* * *

آقای حسنعلی بدر - عطف به نامه شماره ۱۱۰ - [مورخ] ۲۱/۸/۲۵ [۱۳] راجع به تقاضای تجدید انتشار روزنامه بدر اشعار می دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد نسبت به تقاضای شمار رسیدگی و اقدام کنند، به آن جا مراجعه نمایند.

[امضا]

[۲۶۷۱-۱۱۵۰۱۰]

۳

۶۵۵

وزارت کشور - اداره کل شهریانی - به تاریخ [۱۳] ۲۱/۹/۲۳ - شماره ۱۹۹۸۲ -
پیوست ۳۲۸۴

جناب آقای نخست وزیر - عطف به مرقومه شماره ۱۳۲۱/۹/۷ راجع به رسیدگی و
اقدام نسبت به چاپ روزنامه (بدر) معروض می دارد: چون وزارت فرهنگ ضمن نامه شماره ۱۸ / ۵۴۷
م - مورخه ۲۴ آبان ماه ۱۳۲۰ نوشته است که از انتشار کلیه روزنامه هایی که پیش از شهریور منتشر
نمی شده جلوگیری شود و طبع و نشر آنها ممکن به صدور اجازه وزارت فرهنگ می باشد، روزنامه
(بدر) نیز مشمول دستور مذبور قرار گرفته است. به علاوه در سال ۱۳۰۴ روزنامه مذبور به امر مقامات
مربوطه توقيف و امتیاز آن هم از حسنعلی^۱ بدر مسترد شده است. بنابراین انتشار آن ممکن به اجازه
ثانوی و تحصیل امتیاز خواهد بود.

رئیس اداره کل شهریانی: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۲۶۷۱-۱۱۵۰۱۰]

۴

۶۵۶

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۶۸۶۰ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۱/۹/۳۰
آقای حسنعلی بدر - پیرو نامه شماره ۳: ۲۲۹ [۱۳] راجع به تقاضای تجدید انتشار
روزنامه بدر اشعار می دارد: طبق گزارش اداره کل شهریانی، روزنامه شما در سال ۱۳۰۴ به امر مقامات
مربوطه توقيف و امتیاز آن هم از شما مسترد شده است. بنابراین انتشار آن ممکن به اجازه ثانوی و
تحصیل امتیاز خواهد بود.

رئیس دفتر نخست وزیر [امضا] [۱۳۲۱/۹/۲۹]

[۲۶۷۱-۱۱۵۰۱۰]

۱. اصل: حسنعلی

بدر منیر

۱

۶۵۷

نامه بدرمنیر - [تاریخ] ۱۳۲۱/۱۱/۱۸

حضرت اشرف آقای نخست وزیر - نامه بدرمنیر از قدیمی ترین جراید ایران و کهن ترین روزنامه های گیلان بوده و توانسته است با حفظ متن انتشار خود را به ۲۵ سال برساند. این نامه هفته [ای] دو شماره که در ۲۵ سال عبارت از ۲۶۰۰ شماره خواهد بود، منتشر و چون به مناسب اهمیت موقع و حوادث ایام گاهی نیز برگه [ای] به طور فوق العاده انتشار می یافتد بدان سبب هنگام توقيف جراید شماره های مرتب آن به ۲۹۶۰ رسیده و خود بهترین دلیل در چاپ و نشر مرتب روزنامه معروضه است. برای اثبات حقیقت هشت برگه از شماره های قبل از توقيف جراید و تصویب قانون مطبوعات را تقدیم داشته و چون نامه بدرمنیر مشمول ماده واحده اخیر تصویب و مورد علاقه و توجه مردم گیلان است، لذا از حضور مبارک تمنا می نماید که مقرر فرمایند به افتخار کارمندان این نامه و جلوگیری از ازدیاد خسارات این جانب که عمری را به متن انتشار درستی گذارانیده ام با دستور تلگرافی اجازت طبع و نشر نامه بدرمنیر را صادر و فرهنگ دوستان گیلان را قرین مباهات فرمایند.

[امضای سید جلال الدین بدری]

[حاشیه]: دفتر آقای ناظرزاده - به وزارت فرهنگ بنویسید، چنانچه این نامه مشمول مقررات قانون است، زودتر اجازه انتشار بدهند. ۱۳] ۲۱/۱۲/۱

[۹۶۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۶۵۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۴۱۴۳ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۲/۴ [۱۳] - فوری وزارت فرهنگ - با ارسال رونوشت نامه مدیر نامه «بدرمنیر» راجع به تقاضای اجازه تجدید انتشار آن قدغن فرمایند، در صورتی که روزنامه مذبور مشمول مقررات قانون جدید مطبوعات است زودتر اجازه انتشار آن را صادر و نتیجه را اطلاع دهند.

نخست وزیر

[۹۶۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۶۵۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۱۶۹ / ۴۶۴۲۳ - تاریخ ۱۷ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱] جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۳۴۱۴۳ - [مورخ ۲۱/۱۲/۴] به اداره فرهنگ رشت دستور داده شد برطبق قانون مطبوعات [مصوب] سوم دی ماه و آیین نامه های مربوط به آن به درخواست مدیر نامه بدرمنیر رسیدگی نمایند و در صورتی که مشمول قانون بیست و چهارم دی ماه باشد، مراتب را تصدیق نمایند که اقدام شایسته به عمل آید.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۹۶۵-۱۰۸۰۰۲]

۶۶۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۴۹ / ۱۱۳۶ - تاریخ ۲۴ فروردین ماه ۱۳۲۲ [۱] اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۲۳ [۱۳] امتیاز روزنامه بدرمنیر را به نام آقای سید جلال الدین بدری تصویب نموده که در رشت به مدیری و سردیری خود چاپ و منتشر نماید، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهریانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۱۲۴-۱۰۸۰۰۲]

۶۶۱

تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۷۲ - تاریخ وصول ۷/۱۲/۱۳۲۴ [۱] جناب اشرف آقای صدر نخست وزیر - با کسب افتخار نمایندگی روزنامه بدرمنیر که یک روزنامه ملی و نماینده احساسات اکثریت کامل مردم گیلان است برای عرض تبریک به تهران وارد و بدین وسیله از طرف کارمندان روزنامه عموماً و مدیر آن نامه ملی خصوصاً تبریکات صمیمانه را حضور مبارک

تقدیم نموده و تمنای قبول آن را دارد.

مدیر داخلی روزنامه بدرمنیر: سیدررضی بدری [امضا] [۱۳] ۲۴/۷/۱۲

[نشانی]: خیابان فردوسی - چاپخانه توانا.

[حاشیه]: مکتوب شهری است. - آقای سیدررضی بدری مدیر داخلی روزنامه بدرمنیر - تلگراف شهری شما مبنی بر شاد باش به عرض جناب آقای نخست وزیر رسید. مراتب امتنان معظم له را بدين وسیله ابلاغ می نماید. [۱۳] ۲۴/۷/۱۵
از طرف نخست وزیر

[۴۴۹-۱۱۶۰۰۲-۱۵]

بدیع

۱

۶۶۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۹۹ / ۲۳۰۹۰ - تاریخ [۱۳] ۲۱/۸/۱۷
آقای دکتر هاشم بدیع زاده - پاسخ نامه مورخ ۲۱/۷/۲۵ [۱۳] که به مقام نخست وزیری تقدیم داشته اید، اشعار می دارد: درخواست آقای جواد بدیع زاده راجع به امتیاز روزنامه و مجله بدیع که شما را به سمت سردبیری معرفی نموده اند، مانند بیش از ۱۰۰ درخواست دیگر که در این اوآخر رسیده است به شورای عالی فرهنگ ارجاع گردیده و به ترتیب وصول مورد بررسی قرار خواهد گرفت. بدیهی است نتیجه تصمیم شورا به اطلاع شما می رسد.

از طرف وزیر فرهنگ

رونوشتبرای اطلاع به اداره دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضا رضا تجدد] [۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۲

۶۶۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۹۸۹ / ۷۴۷۴ - تاریخ ۱۹ اسفندماه [۱] ۳۲۱
چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ

۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز مجله بدیع را به نام آقای جمال بدیع زاده تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار مجله بدیع در تهران به مدیری و سردبیری آقای دکتر علی مستشفی مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

برق

۶۶۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۴۵۰ / ۴۶۷۰۵ - تاریخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه برق را به نام آقای غلامحسین مصاحب تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه برق در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۶۶۵

۲۵ اسفند ماه [۱۳۲۱]

جناب آقای نخست وزیر - نظر به اینکه قریب دو تن و نیم کاغذ در اداره پخش کالاهای متفرقه موجود است لذا مستدعی است مقرر بفرمایید آن را به روزنامه برق که یک نامه اخلاقی است بفروشند. با نظر خاصی که آن جناب به مطبوعات اخلاقی دارند امید است این استدعا مقبول واقع شود. بسته به رأی مبارک است.

[امضای غلامحسین مصاحب]

غلامحسین مصاحب، مدیر روزنامه برق - خیابان فرهنگ - کوچه عباسی - نمره ۱۶

[حاشیه]: قبل تحقیق شود چنین کاغذی موجود هست یا نه تا در تقسیم آن دستور اقدام بدهم.

[۱۰۸-۱۱۹۰۰۳]

۳

۶۶۶

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتن ۲۲/۲/۵ [۱۳]

وزارت خواربار - رونوشت نامه مورخ ۲۵ اسفند ۳۲۱ [۱] آقای غلامحسین مصاحب مدیر روزنامه برق به پیوست فرستاده و استعلام می شود که آیا این مقدار کاغذ که مورد تقاضای نامبرده است در اداره پخش کالاهای متفرقه موجود است یا خیر؟

نخست وزیر

[حاشیه ۱]: ارسال رونوشت نامه لزومی ندارد. فقط از اداره پخش سؤال شود که آیا این میزان کاغذ موجود است یا خیر؟

[حاشیه ۲]: رونوشت تهیه شود. [۱۳] ۲۲/۲/۶

[۱۰۸-۱۱۹۰۰۳]

۴

۶۶۷

فرماندار نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۴/۵ - شماره ۱۹۹۳ - محترمانه - فوری

جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: بر حسب نامه شماره ۳۵ - مورخه

۲۵/۴/۴ [۱۳] معاون سیاسی آن جناب از انتشار روزنامه برق جلوگیری به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۲۹-۱۰۶۰۰۲]

بسیج

۶۶۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

روزنامه بسیج را به نام آقای صدرالدین دستغیب تصویب نموده است که با روش: جدی- ادبی- سیاسی- اجتماعی به مدیری و سردیری خود ایشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره] ۲۷۵۸ / ۱۰۶۴۹ - [مورخ] ۲۶/۷/۱۳ [۱۳] - رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۰۴- ۱۰۸۰۰۲]

بشر

۱

وزارت فرهنگ- اداره کل نگارش- شماره ۱۶۲۸/۸۸۹۷- تاریخ ۱۳۰ اردیبهشت ماه [۱] [۳۲۳]
اداره کل شهربانی- به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بشر را به نام آقای دکتر نورالدین کیانوری تصویب نموده است که به مدیری و سردیری خودشان با روش: سیاسی- اجتماعی در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -
مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضا دکتر علی فرهمندی]
[۱۰۶۰۰۲- ۶۷۷]

۲

فرمانداری نظامی تهران- تاریخ ۱۳۲۴/۳/۳۰- شماره ۱۷۵۵- محرومانه
جناب آقای نخست وزیر، گزارش- محترماً معروض می دارد: چون روزنامه بشر به جای روزنامه توقيف شده ظفر منتشر گردیده و برابر نامه شماره ۱۷/۴۲۶- م- مورخه ۲۳/۱۰/۲۱ [۱۳] وزارت فرهنگ (انتشار روزنامه دیگری به جای روزنامه توقيف شده برخلاف مقررات می باشد) علیهذا به اداره کل

شهربانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه بشر جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهارمست [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۶۷۷]

۳

۶۷۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۳۲۱۷ - تاریخ ۱۳۲۴/۶/۳ - محترمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون سرمقاله شماره (۱۹۲) مورخه

۲۴/۶/۲ [۱۳] روزنامه بشر بر ضد اقدامات دولت منتشر گردیده، علیهذا به اداره کل شهربانی دستور داده

شد که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۶۷۷]

۴

۶۷۲

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۶۱۴۴ - تاریخ ۱۳۲۴/۹/۵ - محترمانه - مستقیم

جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۳۲۱۷ - مورخه ۲۴/۶/۳ [۱۳] محترماً

معروض می دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد از روزنامه یومیه بشر که سه ماه در توقيف

می باشد، رفع توقيف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۶۷۷]

۵

۶۷۳

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۱۸ - شماره ۷۴۶۵

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره

مخصوص (۱) روزنامه «بشر» مورخه ۲۵/۹/۱۷ [۱۳] برخلاف مشی سیاسی دولت و مصالح

کشور تشخیص داده شده است، دستور توقيف آن به اداره شهربانی کل کشور صادر گردیده است. مراتب

[را] استحضاراً به عرض عالی می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۸۵۱ - ۱۰۶۰۰۲]

باقی ایران

۶۷۴

وزارت فرهنگ - اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه

اداره شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بقای ایران را به نام آقای جواد تارا تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اجتماعی - اخلاقی - فرهنگی - فکاهی - اصلاحی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

[شماره] ۱۴۵۱/۵۵۵۱/ص - [تاریخ] ۲۶/۴/۸ [۱۳] رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
اداره کل انطباعات و صنایع مستظرفه: [امضا] ۲۶/۴/۷ [۱۳]
[۱۲۴۲ - ۱۰۸۰۰۲]

بنادر

۱

۶۷۵

۱۳۲۱ اردیبهشت

جناب آقای نخست وزیر دامت شوکته - احتراماً خواطر مبارک را معطوف می‌داریم: در این موقع که نظر کلیه اولیای معظم دولت متوجه اصلاح و توسعه امورات فرهنگی کشور می‌باشد، به عرض می‌رسانیم تنها شهرستانی که عقب افتاده و به طور شاید و باید از این حیث پیشرفته حاصل ننموده، بندر عباس که از نقاط دور دست مرکز است می‌باشد و برای پیشرفت این موضوع و بهره‌مندی اهالی از

فرهنگ همت و عطف توجه اولیای امور لازم دارد که بتوانند به طور اکمل مثل سایر اهالی شهرستانهای کشور مستفیض شوند و برای موقیت مقصود احتیاج مبرم به داشتن مجله و روزنامه دارند که از ادبیات تاریخی و اطلاعات اجتماعی کامیاب گردند و جهت انجام این امر آقای حاج عبدالکریم شب‌الحکما که از افضل و دانشمند محترم این حدود هستند انتخاب و چون بنابر خواهش فدویان محض خدمت به معارف و مطبوعات ملیه حاضر به قبول و تحمل و عهده گرفتن انجام عمل می‌باشند، عالم معارف را رهین امتنان و اهالی بندرعباس را شاکر احسان خود فرموده‌اند. بنابراین بدین وسیله پیشنهاد و معرفی می‌نماییم و استدعا داریم اجازه و امتیاز مجله [ای] به نام بنادر به مشارالیه اعطای فرمایند که از یمن توجهات و بذل تقدرات نامتناهی آن مقام محترم بهره‌مند شویم.

با تجدید احترامات فائقه: عموم اهالی بندرعباس [در ادامه نام و امضای ۴۰ نفر آمده است].

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۶۷۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۶۶-۶۹۰۱/۱۱۶۶ - تاریخ ۱۱ خرداد ۱۳۲۱ -
ضمیمه یک برگ

جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۴۰۸۳-۲۱/۲/۳۱ [۱۳] به آقای حاج عبدالکریم شب‌الحکما نوشته شد: مدارک لازم را بفرستد تا نسبت به صدور امتیاز مجله بنادر اقدام شود. عین نامه ارسالی به امضای جمعی از اهالی بندرعباس به ضمیمه تقدیم می‌شود.

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۶۷۷

تلگراف - از عباسی - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۹۳ - تاریخ اصل ۴ [۱۳۲۱/۶]-
تاریخ وصول ۶/۵ [۱۳۲۱]

وزارت فرهنگ - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - رونوشت آقای حاج مختار مشیردوانی^۱

۱. اصل: حاج مشیر نجار - توضیح اینکه حاج مختار مشیردوانی، نماینده عباسی (بندرعباس) در دوره‌های: دهم، یازدهم، دوازدهم و سیزدهم مجلس شورای ملی بوده است.

نماینده عباسی - مستندی است در پاسخ معرضه [۱۳] ۲۰/۲/۲۱ مشعر به تقاضای صدور اجازه و امتیاز مجله بنادر به عنوان آقای شبل الحکما امر به تسریع و انتظار بذل توجه داریم.

[در ادامه اسامی ۹ نفر آمده است.]

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

بنفسه

۶۷۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۰۷۶ - تاریخ ۲۲ دی ماه ۲۴ [۱۳]
اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله بنفسه را به نام آقای احمد مدنپور تصویب نموده است که در شهر تهران با روشن: تربیتی - اخلاقی - اجتماعی - فکاهی - کاریکاتوری - ادبی به مدیری و سردیری خود منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

[شماره] ۳۹۶۳۵/۷۰۷۶ - [مورخ] ۱۰/۲۲/۲۴ - رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]
[۱۰۳۹-۱۰۸۰۰۲]

بنیاد

۱

۶۷۹

وزارت کشور - اداره سیاسی - تاریخ ۱۳۲۲/۷/۲۹ - شماره ۸۲۸۱/۱۶۷۳ - محرمانه
جناب آقای نخست وزیر - طبق گزارشات شهریانی کل کشور بر حسب تقاضای فرمانداری نظامی چون مندرجات روزنامه های: بنیاد - داریا - توفیق برخلاف مشی سیاسی دولت بود از انتشار آنها

جلوگیری و توقيف شدند.

از طرف وزیر کشور: [امضاي احمد فريدوني]

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۳۹۶]

۲

۶۸۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۱۸۸/۲۹۱۱ - تاریخ ۱۱ تیرماه ۱۳۲۳ [۱]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بنیاد را به نام آقای دکتر غلامحسین علیم مروستی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - علمی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۶۰۰۲ - ۷۶۵]

۳

۶۸۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۳۲۴/۷/۱۲ - تاریخ ۴۴۲۸ - محترمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون در شماره ۶ مورخه ۲۴/۷/۹
[۱۳] روزنامه بنیاد مقاله [ای] مخالف مشی سیاسی دولت منتشر گردیده بود علیهذا به اداره کل شهریانی دستور داده شد که از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ اعتماد مقدم [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۷۶۵]

بهار

۱

۶۸۲

[۱۳] ۲۰/۶/۲۹

خاکپای اعلیحضرت اقدس محمد رضا شاه پهلوی خلدالله ملکه - خاکساز احمد نگارنده نامه بهار در مشهد که نامه‌ام معروف جهان و آثارم محبوب همه ایرانیان بوده در سال ۱۳۱۴ به سعایت محمد رفیع نوایی رئیس شهربانی مشهد بیست ماه زندانی و بعد به واسطه اثبات بی‌گناهی با مساعدت شخص شیخی خود اعلیحضرت همایونی رها شدم ولی این گرفتاری سبب شد که نامه‌ام بی‌صاحب مانده و تعطیل گردیده و چاپخانه‌ام برای مخارج استخلاص و خانواده‌ام در زندان به فروش رفت. سر ما یه‌ام که بیش از دو میلیون ریال بود نابود گردید و خودم از فلاکت رو به تهران آوردم و الان در منتهی رنج و مشقت روز می‌برم و به واسطه مقروض ماندن در حدود چهارصد هزار ریال پیوسته گرفتار مامورین ثبت و دادگستری و گاهی زندانی می‌شوم و تمام اینها در اثر آن شده که بیست ماه بی‌گناه به زندان افتاده و از وطن آواره گردیده‌ام. اینک که عدالت اعلیحضرت می‌خواهد شامل حال ایرانیان شود تمنایم این است که به وسیله وزارت فرهنگ و شهربانی اجازه انتشار نامه بهار را که بیست و پنج سال سابقه انتشار داشته و ثبات قدم وقدرت قلم به آن معروف است در تهران مرحمت فرموده و به ادارات تبلیغات و انتشارات دستور صادر شود که از دادن اعلانات و اطلاعات دریغ ندارند و این اطمینان را می‌توانم بدهم که نامه بهار در سازمان جدید کشور بتواند به سهم خود رضایت خاطر آن اعلیحضرت و قاطبه ملت را تحصیل و وظیفه [ای] را که در پرتو عدالت آن اعلیحضرت به عهده می‌گیرد باشرفانه انجام دهد. اعلیحضرت! بنده آزاد کرده خود اعلیحضرت می‌باشم که در اسفند ۱۳۱۵ همسرم تلگرافی از مشهد به وسیله خودتان به شاهنشاه سابق مخابر و خود شما شخصاً مرا از زندان نجات دادید و این بنده به عهده گرفته‌ام که در برابر این مرحمت تا بتوانم به اعلیحضرت خدمت نمایم و البته با سوابق بنده می‌توانید مطمئن باشید که می‌گوییم و می‌آیم از عهده برون.

شروع مسار: [امضای احمد بهار]

نشانی: مقابل خیابان شنبی - کوچه قراولخانه - پلاک شماره ۴۵۹۱ - احمد بهار

[حاشیه]: دایره مطبوعات - عیناً از نظر مقام ریاست بگذرانید تا با نامه [ای] که از اداره تبلیغات رسیده، ملاحظه فرمایند. ۲۰/۷/۱۳ [امضا]

۲

۶۸۳

[۱۳] ۲۰/۶/۳۰

مقام فرمانداری با احتشام نظامی تهران - این بندۀ احمد بهار مدیر روزنامه بهار که بی‌اندازه ستمدیده و در عین آوارگی از وطنم (مشهد مقدس) در تهران درمانده و بیچاره شده‌ام با طلوع ستاره سلطنت اعلیحضرت در مقام خدمت برآمده و می‌خواهم با موافقت کامل حضرت تیمسار اجازه انتشار نامه‌ام را در تهران از خاکپای همایونی خواستار شوم و عقیده‌ام بر این است که با سی سال سابقه روزنامه‌ام می‌توانم موفق به خدمت به میهن شده و استدعا کنم عریضه‌ام را به عرض اعلیحضرت همایونی برسانید.

[امضا/احمد بهار]

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۳

۶۸۴

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۵۰۱۸ - تاریخ ۱۳۲۰/۶/۳۱ - پیوست ۲ برگ
جناب آقای وزیر فرهنگ - آقای احمد بهار نامه [ای] به این فرمانداری نوشته و درخواست کرده است که برای تجدید انتشار روزنامه بهار در تهران که پیش از این در مشهد منتشر می‌شده است با او مساعدت شود و عریضه [ای] هم به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی عرض کرده است که به وسیله این فرمانداری تقدیم می‌گردد. عین هر دو فقره را تلوأ ملاحظه خواهند فرمود. متنمی است قدغن فرمايند با اعاده ضمایم نظر وزارت فرهنگ را به این فرمانداری زودتر اعلام دارند که به شرف عرض پیشگاه مبارک برسد.

فرماندار نظامی تهران: سپهبد [احمد امیر]/احمدی [امضا]

[حاشیه ۱]: عیناً به اداره کل انتشارات و تبلیغات فرستاده می‌شود تا اظهار نظر فرمايند. - رئیس اداره کل نگارش

[۱۳] ۲۰/۷/۱

[حاشیه ۲]: عیناً به عرض مقام ریاست می‌رساند. ۱۳۲۰/۷/۳

[حاشیه ۳]: بندۀ شخصاً مدیر روزنامه بهار را می‌شناسم. کاملاً شایستگی روزنامه‌نویسی را دارد و به نظر بندۀ هیچ مانعی ندارد که او روزنامه خود را منتشر ساخته یا روزنامه دیگری را بنویسد. [امضا] ۱۲ مهر ماه ۱۳۲۰

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۶۸۵

۴

[تاریخ] ۲۰/۶/۳۱ [شماره] ۴۰۰۱

وزارت فرهنگ - اداره نگارش - روزنامه بهار که از روزنامه های معرف کشور به شمار می رود و سالیان دراز به مدیریت این بنده احمد در مشهد انتشار می یافت و از سال ۱۲۹۷ تا سال ۱۳۱۴ بدون داشتن کوچکترین پرونده خلافی در وزارت فرهنگ منتشر بود در سال مذبور بر خلاف قوانین مورد سخط کارکنان شهربانی مشهد شده و بدون آنکه کمترین ابرادی بر آن وارد باشد تعطیل و توفیق گردید. اینکه نسیم آزادی وزیده و مرد دانشمند و ورزیده به مقام وزارت و اداره انتبااعات را مطلع ساخته و امیدوارم در پیشرفت و ترویج آن مساعدت فرموده و یقین داشته باشند با سابقه ۲۳ ساله و اطلاع تمام اهالی کشور به رشد و صلاحیت روزنامه مذبور بتوانند در سازمان جدید کشور خدمات مهمتر انجام دهد.

[۱۳] ۲۰/۶/۳۰ - مدیر نامه بهار: [امضای احمد بهار]

نشانی: خیابان آتشکده - مقابل خیابان علایی - کوچه قراولخانه - درب آخر - دست چپ. [امضای

احمد بهار]

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۶۸۶

۵

وزارت فرهنگ - شماره خصوصی ۴۳۸۵ - تاریخ خروج ۲۰ مهر ۱۳۲۰ [۱]

مقام وزارت - یکی از روزنامه نگارانی که برای انتشار روزنامه خود به مقامات مختلفی مراجعه نموده و در مقام کسب اجازه برآمده است؛ آقای احمد بهار می باشد که روزنامه ایشان به نام «بهار» سالیان دراز در مشهد منتشر شده و چندی دچار تعطیل گشته است. اکنون در نظر دارد روزنامه خود را در تهران منتشر نماید. فرمانداری تهران نظر وزارت فرهنگ را خواسته و اداره تبلیغات نیز در ضمن نامه ای با نشر این روزنامه موافقت کرده است. بنابراین چون اداره نگارش هم در این باب نظر مخالفی نداده مراتب را به عرض می رساند تا اگر مقتضی بدانند به شورای عالی فرهنگ ارجاع و در صورت تصویب روزنامه وی منتشر گشته و جریان امر هم به همین ترتیب به فرمانداری نظامی نوشته شود.

[امضا]

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

خصوصی و محترمانه و مستقیم - [تاریخ] ۲۴ آذر ۳۲۰ [۱] - [شماره] ۳۷۰۴۵

دانشمند معظم جناب آقای تدين وزیر بصیر فرهنگ دامت برکاته - بندе با آنکه راه وطن آنقدرها با وطن حضرت دور نیست و اهل یک استان هستیم و از طرفی در اول افراشته شدن لوای آزادی به مناسبت هم حزبی رابطه نزدیکتری داشتیم نمی دانم چه شده است که نتوانسته ام خود را به حضرت معرفی نموده از برکات محبت و عاطفت حضرت بربخوردار شوم. اینک باکوشش بسیار برای اختصار معروض می دارد که بعد از سی چهل سال آزادیخواهی دوره گذشته مثل همه برای بندе هم ناگواریهای بسیاری روی داد که از آن جمله بیست ماه زندانی شدن و از بین رفتن هستی و نابود شدن قسمتی از خانواده ام بود ولی برای همه اینها بهانه هایی تراشیده بودند اما روزنامه ام هیچ گونه گناهی نداشت زیرا تا مدت ها که خود بنده زندانی بودم با موافقت با اوضاع وقت منتشر می شد. سرهنگ نوابی رئیس شهربانی گفته بود حال که خود فلانی زندانی است چرا روزنامه منتشر شود؟ کارکنان بنده را خواسته و گفته بود تعطیل کنید. بعد از تحمل خساراتها و نجات یافتن از زندان و ماندن پنج سال در تهران و تبرئه کامل از همه جهت مکرر تقاضای انتشار نامه خود را نموده ام. در عین آنکه همه می گفته اند مانعی قانونی ندارد، باز مانع انتشار بوده اند. اخیراً به وسیله فرمانداری نظامی عریضه به حضور اعلیحضرت همایونی و نامه به وزارت فرهنگ نگاشتم. نامه دربار را هم به وزارت فرهنگ فرستادند ولی از طرف آقای دکتر صدیق جوابی نرسیده و بنده سرگردان ماندم. اینک که بندگان اجل عالی با سوابق ممتد آزادیخواهی و نامه نگاری وزارت فرهنگ را تحت اختیار دارید محترماً دنباله عرایض خود را گرفته استدعا دارم اجازه فرمایید نامه بنده را مانع انتشارش نباشد و برای همیشه مخلص را رهین امتنان فرمایید و ضمناً اطمینان داشته باشید که نامه بهار پیرو افکار عالیه و نیات میهن پرستانه و شاهانه خواهد بود.

صاحب روزنامه بهار: [امضا: احمد بهار]

نشانی: وزارت کشور - دفتر اطلاعات - احمد بهار.

[حاشیه]: دایره مطبوعات - به نظر مقام ریاست بررسانید. [۱۳] ۲۰/۹/۲۶

۷

۶۸۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۶۸۷۲ - تاریخ
تحریر سیزدهم بهمن ماه ۱۳۲۰ - تاریخ خروج [۲۰/۱۱/۲۳] [۱۳]

مقام وزارت - آقای احمد بهار در سال ۱۳۳۵ [ق] موفق به اخذ امتیاز روزنامه بهار می‌شود که مسلک آن: ادبی - سیاسی بوده و پس از آنکه چندین سال روزنامه را در مشهد منتشر می‌نماید، چندی تعطیل کرده اینک درخواست می‌نماید به ایشان اجازه داده شود روزنامه خود را در تهران چاپ و منتشر کند. مراتب برای استحضار خاطر مبارک معروض و پرونده مربوط به ضمیمه تقدیم می‌گردد تا چنانچه اجازه فرمایند به شورای عالی فرهنگ ارجاع شود.

[امضا]

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۸

۶۸۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - تاریخ [۱۳] ۲۰/۱۲/۴

چون آقای احمد بهار فرزند آقای محمد کاظم دارای شناسنامه شماره ۱۳۳۵۸ صادره از مشهد درخواست امتیاز روزنامه به نام «بهار» نموده است که در تهران چاپ و منتشر نماید وزارت فرهنگ برطبق فصل سوم قانون مطبوعات مشارالیه را مجاز در چاپ و نشر روزنامه می‌داند.

- ۱- در موقع چاپ و نشر روزنامه نامبرده دارنده امتیاز مکلف است کاملاً مواد قانون مطبوعات را رعایت نماید.

۲- بدون تصویب وزارت فرهنگ حق واگذار کردن امتیاز خود را به دیگری ندارد.

۳- در صورتی که از تاریخ صدور این امتیاز تا مدت شش ماه صاحب امتیاز به واسطه مانع موفق به انتشار [روزنامه^۱] نامبرده نشود باید به وزارت فرهنگ رجوع نموده تجدید امتیاز نماید.

۴- روش روزنامه نامبرده سیاسی - ادبی خواهد بود.

۵- چون صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آقای احمد بهار می‌باشد به موجب ماده (۷) قانون مطبوعات باید در بالای صفحه اول هر شماره در مقابل عنوان صاحب امتیاز و مدیر مسؤول نام خود را چاپ و همچ

۱. اصل: انتشار...

- وقت این دو عنوان را از یکدیگر تفکیک ننموده و مدیریت مسؤول را به شخص دیگری واگذار نکند.
- ۶- از هر شماره در موقع انتشار سه نسخه به وزارت فرهنگ و دو نسخه به کتابخانه ملی بفرستد.
- ۷- در صورت تخلف از هر یک از شرایط مذکور وزارت فرهنگ حق دارد امتیاز نامبرده را لغو نماید.

اداره کل نگارش - وزارت فرهنگ

این جانب صاحب امتیاز و مدیر مسؤول تعهد می‌نمایم طبق شرایط بالا رفتار نمایم:

[امضای احمد بهار]

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۹

۶۹۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۹۸۴۹/۷۸۳۰ - تاریخ ۴ اسفند ۳۲۰ [۱]
آفای احمد بهار - با انتشار روزنامه بهار که مسلک آن: سیاسی - ادبی می‌باشد توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید در تهران موافقت می‌شود.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین]

رونوشت مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۱۰

۶۹۱

دفتر نخست وزیر - شماره ۲۰۵۰ - تاریخ ثبت ۲۱/۲/۵ [۱۳]
وزارت فرهنگ - طبق تصمیم هیأت وزیران قدغن فرمایید؛ فعلاً از قبول هرگونه درخواست اعطای امتیاز جدید روزنامه، تبدیل اسم، انتقال امتیاز به دیگری و تبدیل محل انتشار آن خودداری نمایند تا تکلیف قانون مطبوعات معلوم شود.

نخست وزیر [۱۳] ۲۱/۲/۲

[۲۷۳۱ - ۵۸۰۰۱]

۱۱

۶۹۲

روزنامه بهار - صاحب و مؤسس: احمد بهار^۱

محترماً اشعار می‌دارد: روزنامه بهار بعد از این مستقل است و ارگان حزب پیکار نخواهد بود. نامه‌ها و آگهی‌های مربوط به این روزنامه [را] تا تعیین محل جدید اداره به خود این بنده در وزارت کشور برسانند.

مؤسس و صاحب امتیاز بهار: احمد بهار

[۲۷۳۱-۵۸۰۰۱]

۱۲

۶۹۳

روزنامه بهار - صاحب و موسس: احمد بهار - تاریخ ۲۱/۵/۲۹ [۱۳]

تصدقت گردم! نخواسته‌ام در این هنگام که محور سعادت کشور هستید یهوده دقیقه و ساعتی را تلف نمایم. اینک عرایض خود را در این مختصر گنجانیده انتظار بذل توجه دارم و نیز برای یک عرض خصوصی تری در فارغ‌ترین اوقات استدعای شرفیابی دارم. وقت و محل آن را مقرر فرماید اعلام دارند.

صاحب روزنامه بهار [امضای احمد بهار]

نشانی: ناصریه - کوچه دکتر مسعود خان.

[۶۶۲۸-۱۰۳۰۰۵]

۱۳

۶۹۴

دفتر نخست وزیر - تاریخ ثبت ۲۱/۶/۷ [۱۳]

آقای احمد بهار مدیر روزنامه بهار - نامه بیست و نهم مرداد ماه به ضمیمه نمرات روزنامه بهار واصل و مندرجات آن با کمال دقت مطالعه شد. از حُسن نظری که نسبت به این جانب ابراز داشته‌اید ممنونم. مسائلی را که در ضمن مقالات اشاره نمودید مورد توجه کامل دولت این جانب می‌باشد و امیدوارم

۱. این سند فاقد تاریخ و شماره می‌باشد اما در حاشیه سند مهر ورود دفتر اداره نگارش تاریخ ۱۳ مرداد ۳۲۱ [۱] به شماره ۲۸۲۸ رانشان می‌دهد.

بتوانم با همکاری افراد کشور بخصوص جراید که در این موقع باریک کمک موثری می‌توانند در موفقیت کارها نمایند از انجام آنها توفيق حاصل نمایم. نسبت به تامین کاغذ روزنامه‌ها و توزیع عادلانه آگهی موضوع مورد بررسی می‌باشد و قریباً از نتیجه آن اطلاع حاصل خواهد نمود. برای ملاقات این جانب دستور داده شد دفتر وقتی تعیین و به شما اطلاع داده شود.

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۶۲۸]

بهار ایران

۱

۶۹۵

روزنامه بهار ایران - شیراز - خصوصی است - به تاریخ ۱۳۲۱/۵/۲۲
 تصدقت گردم! از آن روزی که ذات شریف جناب عالی از کارکناره گرفت دیده مطبوعات کشور کور گشت. در خلال کناره گیری بیست ساله شما کشور ایران چه ستمهای دید و چه بدبهختی ها کشید. اکنون پس از سالها چشم انتظاری دوباره آن جوانمرد آزادیخواه که نام نیک وی سرلوحة تاریخ پر شرافت ایران است زمام امور کشور را در دست گرفته‌اند. روزنامه فدوی به مناسب ورود آن ذات شریف و پر عظمت به میدان سیاست مقاله‌ای متبشر نموده که پیوست این نامه تقدیم گردید. امیدوارم بتوانم در سایه توجهات آن حضرت اشرف زندگی مطبوعاتی خویش را ادامه دهم.

ارادتمند: محمدحسین مجاهد [امضا]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۶۲۸]

۲

۶۹۶

نخست وزیر

آقای مدیر روزنامه بهار ایران - از نامه خصوصی شما به تاریخ ۲۱/۵/۲۲ [۱۳] و شماره ۱۰۸ روزنامه بهار ایران که حاکی از ابراز حسن ظن نسبت به این جانب بود متشکرم و امیدوارم در موضوع تأمین امنیت و خواربار که سرلوحة برنامه دولت و انتظار ملت ایران است با کمک کلیه افراد مخصوصاً اربابان جراید که بیش از همه کس در این موقع باریک مسؤولیت ارشاد افکار عمومی را دارند بتوانم در انجام منظور بالا موفقیت حاصل کنم.

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۶۲۸]

شیراز - مورخه ۱۳۴۱/۸/۳

جناب آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر محبوب ایران - محترماً به عرض می‌رساند: چنانچه خاطر مبارک مستحضر است روزنامه این جانب (بهار ایران) از بد و پیدایش دولت جناب عالی طرفدار جدی بوده و شماره‌هایی که نشانه همکاری صمیمانه فدوی با دولت بود با پست مستقیماً خصوصی تقدیم می‌داشت. بدیهی است پشتیبانی و ارادتی که مرتباً از جان ثار به منصه بروز و ظهور رسید برای ترقی و تعالیٰ کشور بود، زیرا می‌دانم که در این موقع بحران تنها شما هستید که می‌توانید کشتی شکسته میهن را به ساحل نجات رسانید.

- چندی پیش با داشتن این سوابق برخلاف انتظار فدوی و مردم شیراز، روزنامه [را] به دستور فرمانداری و به دست ماموران شهریانی بدون علت جرم و ابلاغ واعلام علت توقيف، توقيف نمودند. در آن زمان تیمسار سرتیپ فیروز هم در شیراز نبود و این عمل خودسرانه از روی اغراض اجرا گردید. این جانب از آن جاکه مایل به سرو صدابود و میل نداشتم بیجا هنگامه برپا کنم و به این سرو آن سر شکایت نمایم، منتظر مانده تا تیمسار مراجعت نموده به ایشان موضوع را مطرح نموده معظم له نیز توقيف را بچگانه تمیز دادند ولی از آن جاکه باستی رفع توقيف تنها به دست شخص جناب عالی صورت گیرد، کاری نکردند. تصور نمی‌رود لازم به عرض باشد که از توقيف این روزنامه چه اندازه زیان بیجا به جان ثار وارد آمد و چند نفر کارگر از کار باز شدند. این است که تقاضا دارد امریه تلگرافی برای رفع توقيف بهار ایران صادر فرمایند و متى بر این جانب گذارده به قضیه رسیدگی فرمایند تا بجهت در زمان دولت حضرت اشرف مردم را این طور اذیت و آزار نرسانند.

با تقدیم احترامات - مدیر روزنامه بهار ایران: محمدحسین مجاهد [امضا]

[حاشیه ۱]: از آقای سرتیپ فیروز سؤال شود. [امضا]

[حاشیه ۲]: در این باب اقدام شده است.

[۶۶۲۳ - ۱۰۳۰۵]

دفتر نخست وزیر

تیمسار سرتیپ فیروز استاندار استان هفتم - آقای محمدحسین مجاهد مدیر روزنامه بهار ایران

نامه‌ای نوشته که روزنامه او به گواهی مندرجات از طرفداران^۱ جدی دولت بوده و با این حال در غیاب
جناب عالی از طرف فرماندار به وسیله مأمورین شهریانی بدون جهت توقيف شده و جناب عالی نیز پس
از مراجعت به شیراز و اطلاع از قضیه توقيف روزنامه او را ناروا تشخیص داده‌اید.
قدغن فرماید نظریه استانداری را در این خصوص اطلاع دهند.

[حاشیه]: در غیاب اقدام شده و در جریان است. [۱۳۲۱/۸/۲۸]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۶۲۳]

۶۹۹

تلگراف - از شیراز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۳۴۶ - تاریخ اصل ۲۲ [۱۳۲۲/۱/۲۲] -
تاریخ وصول [۱۳۲۲/۱/۲۶]

مجلس شورای ملی - ده رونوشت: جناب آقای نخست وزیر - وزارت فرهنگ - آقای مؤید قوامی -
آقای طوسی - آقای انوار - اقدام - ایران - کیهان - ستاره - اطلاعات - تهران - دوازده سال متولی تا هشتم
دی ۲۱ [۱۳] روزنامه بهار ایران با داشتن مقالات سودمند منتشر با جایز بودن کلیه شرایط در آیین نامه
وزارت، مدارک لازمه سه ماه است تقدیم، وزارت فرهنگ مراجعه به فرهنگ فارس نموده شورای
فرهنگ فارس سه دفعه به عذر عدم اکثریت تأخیر، دفعه چهارم در تفسیر آیین نامه ایراد مضحكی
گرفتند: چرا تمام مقالات اساسی امضای مدیر ندارد؟ بایستی از وزارت کسب تکلیف شود. در اثر تأخیر
خسارات زیاد متوجه کارکنان روزنامه و چاپخانه بلا تکلیف و پریشان، آگهی‌های مرجوعه معوق، حقوق
مردم ضایع، استدعای عطف توجه فوری دارم.

مدیر بهار ایران: مجاهد

[۱۰۰۱۱ - ۱۰۸۰۰۲]

۶

۷۰۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۶۳۷ - تاریخ ثبت ۲۲/۱/۲۹ [۱۳] ۲۲/۱/۲۶ - [مورخ] ۲۳۴۶ آقای مجاهد مدیر وزارت فرهنگ - رونوشت تلگراف شماره ۲۲/۱/۲۶ آقای مجاهد مدیر روزنامه بهار ایران از شیراز مستقیماً به وزارت فرهنگ فرستاده شده است. قدغن فرمایید، نسبت به اظهارات و تقاضای نامبرده برابر مقررات قانون و آین نامه مربوطه رسیدگی و اقدام به عمل آورده و پاسخ تلگراف رانیز مستقیماً صادر نمایند.

[امضای عبدالحمید ملک الکلامی و مرتضی فخرایی]

[۱۰۰۱۱-۱۰۸۰۰۲]

۷

۷۰۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۶۲۷ - تاریخ ۱۲ خرداد ماه ۱۳۲۲ [۱] ۸۲۹۹/۱۶۲۷ اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۳/۱۰ [۱۳] امتیاز روزنامه بهار ایران را به نام آقای محمدحسین مجاهد تصویب نموده است که در شیراز به مدیری و سردبیری خود ایشان چاپ و منتشر شود، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهریانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۰۰۱۱-۱۰۸۰۰۲]

۸

۷۰۲

روزنامه بهار ایران - شیراز - تاریخ ۹۹۵ - شماره ۱۳۲۵/۵/۲۳ - پیوست دارد جناب اشرف آقای قوام‌السلطنه نخست وزیر محظوظ و رهبر معظم حزب دمکرات ایران - با تقدیم قبض آبونمان روزنامه بهار ایران تمنا دارد امر و مقرر فرمایید کمک و مساعدتی به بنگاه ملی معمول فرمایند. با تقدیم احترامات فائقه، صاحب امتیاز و مدیر مسؤول بهار ایران: مجاهد [امضا]

[حاشیه ۱]: آقای بهار آیا چنین روزنامه [ای] به عنوان حضرت اشرف رسیده؟ ۲۵/۶/۱۸

[حاشیه ۲]: باید از منزل شخص جناب اشرف سؤال شود زیرا در اینجا بنده روزنامه ندیده‌ام و اگر اطلاعی داشته باشند، آقای صدیقی دارند. احمد بهار ۲۰/۶/۲۵

[حاشیه ۳]: به عرض مقام ریاست دفتر برسد. - صدیقی

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۴۷]

۹

۷۰۳

تلگراف - از شیراز - به ط [تهران] - شماره ۳۱۳۵ - تاریخ اصل ۲۰ [۱۳۲۶/۱۲/] - تاریخ وصول ۱۲/۲۱ [۱۳۲۶/۱۲/۲۱]

مجلس شورای ملی - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - رونوشت وزارت دادگستری - رونوشت جناب آقای معدل - رونوشت انجمن روزنامه‌نگاران شیراز - آقای دادستان استان ۷ - رونوشت آقای دادستان شهرستان - رونوشت انجمن نامه‌نگاران - گرفتاری بی‌مورد آقای مجاهد مدیر محترم روزنامه بهار ایران که موجب نگرانی اهالی این شهر و علاقه‌مندان ایشان گردیده بوده اقدام عادلانه و شرافتمدانه قضات محترم دادگستری شیراز در رفع بازداشت معظم له رفع نگرانی گردید. لذا بدین وسیله تشکر و سپاسگزاری از عدالت پروری آنها می‌نماییم.

[در ادامه نام حدود ۳۵ نفر آمده است]

[۱۰۰۱۱ - ۱۰۸۰۰۲]

۱۰

۷۰۴

تلگراف - از شیراز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۳۴۶ - تاریخ ۱۳۲۶/۱۲/۲۲

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت جناب آقای سروری وزیر محترم دادگستری - رونوشت توسط جناب آقای صدرزاده نمایندگان محترم فارس - رونوشت جناب آقای معدل - رونوشت جامعه محترم فارسیان مقیم مرکز - رونوشت انجمن نامه‌نگاران ایران - رونوشت شیراز جناب آقای دستغیب دادستان محترم استان - رونوشت اداره دادگستری - رونوشت دادسرای شیراز - رونوشت انجمن نامه‌نگاران - چندی پیش در اثر پیشامد غیرمنتظره آقای مجاهد مدیر محترم روزنامه بهار ایران بازداشت و با اینکه چگونگی امر در ابتدا آشکار بود و همه می‌دانستند که دامن آقای مجاهد از این گونه اتهامات کاملاً منزه است با این حال

آزادی ایشان را سلب و موجب نگرانی عمومی فراهم گردید. اکنون که آقایان قضات شرافتمند و محترم دادگستری استان ۷ از روی وجدان و عدالت قضیه را مورد بررسی قرار داده و از ایشان رفع بازداشت فرموده‌اند، بدین وسیله از طرف عموم اهالی این شهر مراتب سپاسگزاری خود را تقدیم می‌داریم.
[در ادامه اسامی حدود ۳۰ نفر آمده است]

[۱۰۰۱۱-۱۰۸۰۰۲]

بهار نو

۷۰۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۹۳ - تاریخ ۲۵/۱/۲۷ [۱۳]

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بهار نو را به نام آقای غلامرضا هروی سانی تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - حقوقی - اجتماعی - سیاسی - فکاهی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] افراهمی [امضا]
[۱۱۸۹-۱۰۸۰۰۲]

بهرام

۱

۷۰۶

وزارت فرهنگ - خواهشمند است امتیاز روزنامه یومیه سیاسی - ادبی - علمی - فکاهی - کاریکاتوری - اجتماعی (بهرام) که طرفدار حکومت دموکراتی و اصول آزادی خواهد بود به نام این جانب عبدالرحمن فرامرزی صادر فرمایند.

بیست و پنجم مرداد ماه هزار و سیصد و بیست و یک ۱۳۲۱ [امضای عبدالرحمن فرامرزی]

[۲۷۶۶-۵۸۰۰۱]

۲

۷۰۷

[شماره ۵۶۶ - تاریخ ۲۱/۵/۲۸] [۱۳]

اداره کل نگارش وزارت فرهنگ - راجع به تقاضای امتیازی که بندۀ راجع به روزنامه بهرام کرده بودم خواهشمند نام بهرام را به (زمان) تبدیل فرمایند یعنی بندۀ به جای (بهرام) تقاضای (زمان) می‌کنم.

عبدالرحمن فرامرزی [امضا]

[۲۷۶۶-۵۸۰۰۱]

۳

۷۰۸

[وزارت فرهنگ - شماره خصوصی ۳۱۲۵ - تاریخ تحریر ۲۱/۶/۱] [۱۳] - تاریخ خروج ۳
شهریور ۳۲۱ [۱]

آقای عبدالرحمن فرامرزی - پاسخ نامه مورخ ۲۱/۵/۲۸ [۱۳] چون پیش از این به نام زمان درخواست امتیازشده خواهشمند است نام دیگری انتخاب و اطلاع دهید تا اقدام شایسته به عمل آید.

رئيس اداره کل نگارش [امضا]

[۲۷۶۶-۵۸۰۰۱]

۴

۷۰۹

[اداره کل نگارش وزارت فرهنگ - پاسخ نامه شماره ۳۱۲۵ - [مورخ ۲۱/۶/۳] [۱۳]]
راجع به تبدیل نام (زمان) برای روزنامه یومیه که مرقوم داشته بودند دیگری گرفته خواهشمند است یکی از اسمای ذیل را به ترتیبی که عرض می‌کنم لطف فرمایند:

- ۱- سروش
- ۲- بوستان
- ۳- کشور
- ۴- پرچم ایران
- ۵- بهرام که قبلًاً تقاضا کرده بودم.

با تقدیم ارادت: [امضا عبدالرحمن فرامرزی] [۱۳۲۱/۶/۸]

[حاشیه ۱]: آقای بهمنیار - تعیین فرمایید کدامیک از اسمای بالا بلامانع است.

[حاشیه ۲]: در دفتر امتیاز به نام سروش به کسی اجازه داده نشده است. بهمنیار [۱] ۳۲۱/۶/۱۰

[۲۷۶۶-۵۸۰۰۱]

۷۱۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۳۵۶۶ - تاریخ
تحریر ۲۱/۶/۱۰ [۱۳] - تاریخ خروج ۲۲ شهریور ۱۳۲۱ [۱]

مقام وزارت - آقای عبدالرحمن فرامرزی مدیر روزنامه کیهان که اخیراً امتیاز آن را به آقای دکتر
مصطفی مصباح زاده واگذار نموده و مراتب برای تصویب به شورای عالی فرهنگ ارجاع گردیده است،
درخواست دارد امتیاز روزنامه روزانه‌ای به نام سروش به ایشان داده شود که با روش: سیاسی - ادبی -
علمی - فکاهی - کاریکاتوری - اجتماعی در تهران منتشر نماید. چون مدارک لازم را پیش از این فرستاده
که در پرونده روزنامه کیهان بایگانی است مراتب را به عرض مبارک می‌رساند تا در صورت تصویب
اجازه فرمایند به شورای عالی فرهنگ ارجاع شود.

[امضا]

[۲۷۶۶-۵۸۰۰۱]

۶

۷۱۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۰۲۶۷/۶۲۴۳ - تاریخ ۳۰ دی ماه ۱۳۲۱ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ
در جلسه مورخ ۲۹/۱۰/۲۱ [۱۳] امتیاز روزنامه بهرام را به نام آقای عبدالرحمن فرامرزی تصویب نموده
بنابراین چاپ و انتشار روزنامه بهرام به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۷۱۲

وزارت فرهنگ - رونوشت نامه شماره ۳۴۷۳۱/۲۹۲۱۸ مورخه ۲۱/۱۲/۹ [۱۳] - وزارت فرهنگ

آقای مدیر محترم رونامه بهرام - عطف به شرحی که تحت عنوان «مقام محترم وزارت فرهنگ» در شماره ۴۵۰ - مورخ پنجمین بهمن ماه ۱۳۲۲ نگاشته شده زحمت می‌دهد: عده نفوس قمصر ۱۸۱۱ نفر مرد و ۱۷۳۹ نفر زن است که جمماً ۳۵۵۰ نفر می‌باشد و دبستان آن جا ۴ کلاس و دارای دو نفر آموزگار و یک نفر خدمتگزار است و فعلاً در آن دبستان ۵۲ نفر دانش آموز است که ۱۹ نفر در کلاس اول ۱۰ نفر در کلاس دوم ۱۳ نفر در کلاس سوم و ۱۰ نفر در کلاس چهارم مشغول تحصیل هستند. با این ترتیب ملاحظه می‌شود که عده دانش آموزان به هیچ وجه متناسب با عده نفوس نیست در صورتی که از ۳۵۵۰ نفر ساکنین آنجا لاقل باید ۳۵۰ نفر در دبستان مشغول تحصیل باشند. نسبت فعلی که بین عده نفوس و عده دانش آموز موجود می‌باشد به خوبی عدم علاقه ساکنین قمصر را به آموزش و پرورش اطفال خود می‌رساند. اگر آنان اظهار علاقه کرده و اطفال خود را به دبستان بسپارند به طوری که عده آنان در هر کلاس لاقل به سی نفر برسد وزارت فرهنگ نیز در تهیه وسائل تحصیل و تأسیس کلاسهای ۵ [و] ۶ ابتدایی اقدام خواهد کرد. در مورد کمک به دانش آموزان بی‌بضاعت نیز متأسفانه اعتبارات وزارت فرهنگ فوق العاده کم و به هیچ وجه متناسب با عده دانش آموزان نیست. در نظر است در صورت امکان و توسعه بودجه بر اعتبارات این قسمت افزوده شود و با این همه به اداره فرهنگ کاشان دستور مؤکد داده شد که در حدود امکان نسبت به اطفال بی‌بضاعت قمصر کمک نمایند ولی اساساً انجام این منظور بدون مساعدت و کمک مالی اشخاص ممکن و خیّر غیرممکن است و باید ممکنین محلی نیز در این قسمت کمکهای بیشتری به اطفال بی‌بضاعت بنمایند.

[امضا] [۱۳] ۲۳/۲/۲۱

رونوشت مطابق اصل است. -

[۲۳۳۶ - ۵۸۰۰۱]

بهشت

۷۱۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۲۸۲۵/۷۸۱۲ - تاریخ ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله بهشت را به نام آقای روح الله موزون تصویب نموده است که با روش: اقتصادی - اجتماعی - فکاهی به مدیری و سردبیری آقای علی اکبر شوقيان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۱۰۷۹ - ۱۰۸۰۰۲]

بهمن

۱

۷۱۴

وزارت فرهنگ - شماره ۳۲۳/۶۵۶۳ - تاریخ ۲۲ مهر ماه ۱۳۲۱ [۱] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بهمن را به نام آقای حسینعلی بهرامی تصویب نموده است که با روش: اجتماعی - سیاسی - اخلاقی - علمی - ادبی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا] رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - [۱۰۶۰۰۲ - ۱۰۶۴]

۲

۷۱۵

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۵/۴/۳ - شماره ۱۰۰۰۸/۵۵

آقای حسینعلی بهرامی مدیر روزنامه بهمن - معطوفاً به مقاله مندرجہ در شماره ۱۰ تحت عنوان «جهنم لجنزار سفلیس شده است» خواهشمندم روز چهارشنبه پنجم ماه جاری ساعت ۹ صبح به دفتر این جانب در کاخ ایض مراجعه فرماید.

معاون نخست وزیر و مدیر کل بازرسی [امضا]

[۹۱۲-۱۰۶۰۰۲]

۳

۷۱۶

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۶/۴ - [شماره] ۱/۱۳۴۷ - محترم

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۲۱) مورخه ۱۳۲۶/۶/۳ روزنامه بهمن برخلاف مصالح کشور تشخیص داده شد، علیهذا به اداره کل شهربانی اعلام گردید که از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۹۱۲-۱۰۶۰۰۲]

۴

۷۱۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۷/۴ - [شماره] ۲۱۴۲

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۱/۱۳۴۷ - مورخه ۱۳۲۶/۶/۴ محترماً معروض می دارد: از روزنامه بهمن رفع توقیف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۶۶۴-۱۰۶۰۰۲]

۵

۷۱۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۶۲۲۴ - تاریخ ثبت ۲۷/۳/۲۶ [۱۳]

دادسرای شهرستان تهران - یک نسخه از فوق العاده ای که روزنامه بهمن طبع کرده و در طی آن به

جناب آقای نخست وزیر اهانت نموده و نسبت‌های خلاف واقع داده تلواً ارسال می‌شود که فوراً از
مجاری قانونی تعقیب نموده و از نتیجه دفتر نخست وزیر را مستحضر سازند.

رئيس کل دفتر نخست وزیر

[۱۰۶۰۰۲ - ۱۳۶۴]

بیداری

۱

۷۱۹

تلگراف - از کرمان - به ط [تهران] - شماره ۱۲۰۸ - تاریخ اصل ۲۹ [۱۳۲۱/۱۱] - تاریخ
وصول ۱۱/۳۰ [۱۳۲۱]

جناب آقای نخست وزیر - آگهی‌های ثبتی اسناد انحصار وراثت به واسطه نبودن روزنامه‌ها معطل و
موجب تضییع حقوق، اگر اجازه فرمایند روزنامه بیداری [و] صدای کرمان برای آگهی‌های [ای] اخبار ساده
شهری تحت مراقبت کامل این جانب منتشر شود. مستدعی امر فوری ۱۶۸۳۸،
راد

[حاشیه]: جواب گفته شود به وزارت فرهنگ مراجعه شد به درخواست کننده امتیاز را ابلاغ نمایید. [به] آن وزارت
مراجعه کند. [۱۳۲۱/۱۲/۱]

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۹۷۳]

۲

۷۲۰

تلگراف - از کرمان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۲۰۹ - تاریخ اصل ۲۹ - تاریخ
وصول ۱۱/۳۰ [۱۳۲۱/۱۳۲۱]

جناب آقای نخست وزیر - با تقدیم عرض تهنیت و تبریک عرضه می‌دارد: استاندار کرمان طی
معروضه تلگرافی استدعا نموده‌اند، تا رسیدن امتیاز [روزنامه] بیداری که درخواست شده آگهی‌های
ثبتی و دولتی با مراقبت کامل ایشان منتشر شود، کارکنان روزنامه هم منتظرند؛ این افتخار به نام بیداری در
ابتدا تشکیل آن دولت ملی از مقام عالی صادر گردد. -

مدیر [روزنامه] بیداری: [احمد] هاشمی

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۹۷۳]

۳

۷۲۱

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۵۰۵۹ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۲/۸ [۱۳] - کرمان آقای هاشمی مدیر روزنامه بیداری - در پاسخ تلگراف شماره ۱۲۰۹ شما راجع به تقاضای انتشار روزنامه بیداری اشعار می دارد: در این باب به وزارت فرهنگ نوشته شد، طبق مقررات اقدام نمایند. خودتان هم مستقیماً به آن جا مراجعه نماید.

[۱۳] ۲۱/۱۲/۲۷

[۹۷۳ - ۱۰۸۰۰۲]

بیداری ما

۱

۷۲۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵۰۷۱/۹۷۰ - تاریخ ۲۳/۲/۹ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله بیداری ما را به نام بانو زهرا اسکندری تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - اجتماعی - سیاسی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای محمد وحید]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

[۱۰۳۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۲۳

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۹/۲۰ - شماره ۷۵۸۶
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره مخصوص (۱) روزنامه «بیداری ما» مورخه چهارشنبه ۲۵/۹/۲۰ [۱۳] برخلاف مصالح کشور و سیاست

دولت تشخیص داده شد، دستور توقيف آن روزنامه به اداره کل شهربانی کشور صادر گردیده است.
استحضاراً به عرض عالی می‌رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۰۶۰۰۲ - ۸۵۱]

بیستون

۷۲۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۲۶۰/۲۰۲۴۳ - تاریخ ۱۴/۷/۲۲ [۱۳] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه بیستون را به نام آقای مهدی فرهپور تصویب نموده است که در کرمانشاهان به مدیری و سردبیری خود ایشان منتشر شود، خواهشمند است دستور فرمايند مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

کفیل وزارت فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. - کفیل وزارت فرهنگ: [امضای محمد وحید]

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۵۹]

۷۲۵

وزات کشور^۱

وزارت کشور - به استحضار می‌رساند: طبق گزارش شهربانی کرمانشاهان روز ۲۶/۹/۲۵ [۱۳] خلیل نام روزنامه فروش ۱۵ ساله هنگامی که روزنامه بیستون ارگان حزب توده را می‌فروخته صدا زده «وقایع روز جمعه». عده‌ای از مردم دور او جمع و بنای تعرض را گذارد و روزنامه او را پاره می‌کنند. چون

۱. این سند فاقد تاریخ و شماره می‌باشد ولی آنچه که از متن سند بر می‌آید این سند در اواخر آذر ماه سال ۱۳۲۵ صادر شده است.

احتمال خطر نسبت به طفل نامبرده می‌رفته او را به شهربانی آورده و پس از متفرق شدن مردم به منزلش روانه گردیده است. شهربانی مزبور در خاتمه نسبت به نشر روزنامه بیستون که مردم نظر خوبی به آن ندارند کسب تکلیف نموده است.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور: پاسیار ۱ حسام وزیری [امضا]

[۱۱۵۹-۱۰۸۰۰۲]

۳

۷۲۶

نخست وزیر - به تاریخ ۱۰/۲۸ [۱۳۲۵] - شماره ۴۲۶۳

وزارت کشور - عطف به نامه شماره ۱۳۳۶۲ س/۸۱۱۶ - [مورخ ۲۵/۱۰/۲۱] [۱۳] متنضم رونوشت گزارش شهربانی کل کشور راجع به روزنامه «بیستون» اشعار می‌دارد: چنانچه مندرجات روزنامه برخلاف انتظار و حاوی مقالاتی مخالف مصالح عمومی می‌باشد برطبق قولانین مربوطه روزنامه قابل توقيف و صاحب امتياز و مسؤول آن مورد تعقیب قرار خواهد گرفت و مادام که برخلاف انتظار مطلبی نشر نشود نمی‌توان روزنامه را توقيف نمود. تشخيص اینکه مندرجات روزنامه بیستون سبب تحریک بعضی اشخاص و موجب اختلال نظم می‌باشد با فرمانداری است که عندالاقضا تصمیم لازم اتخاذ نماید.

نخست وزیر

[حاشیه]: به جای پیش‌نویس. دبیران [امضا] [۱۰/۲۵] [۱۳۲۵]

[۱۱۵۹-۱۰۸۰۰۲]

پارس (سالنامه)

۱

۷۲۷

[۱۳] ۲۵/۱/۲۵

حضور مبارک حضرت اشرف آقای نخست وزیر دامت شوکته - بنده اسماعیل مصباح نجم‌الممالک که بیست و چهار سال است به تصویب و امر خود حضرت اشرف تقویم من در ادارات دولتی رسمی بوده و تا حال غلطی هم دیده نشده سال قبل مدیر سالنامه پارس به دسایسی رئیس نگارشات معارف را همراه کرده سالنامه خود را که استخراج ذوالفنون است در ادارات رسمی کرده و تاکنون ده غلط از آن گرفته شده به موجب مدارک موجوده که همه حاضر است نخست وزیر وقت مطابق استخراج بنده بخشنامه صادر کرده برای تعطیلات ادارات امسال هم در تقویم او در بعضی ماهها نوشته شد به قولی شنبه و به قولی یکشنبه است با این حال باز هم امسال تقویم خود را در ادارات رسمی نموده و فقط تقویم فدوی جهت مجلس شورای ملی و بانک ملی چاپ شده است. مستدعی است؟ امر و مقرر فرمایید: تقویم بنده کما فی السالب در ادارات دولتی معمول به و رسمی باشد.

اقل الحاج: مصباح نجم

[حاشیه]: آقای دبیران - جواب بدھید به وزارت فرهنگ که مرجع رسیدگی و تحقیق در این امور است مراجعه فرمایید. البته به مطالب جناب عالی توجه خواهند نمود.

[۱۲۶۲-۱۰۸۰۰۱]

۲

۷۲۸

[۱۳] ۲۵/۱/۳۱ - تاریخ ثبت ۴۰۶۱ - دفتر نخست وزیر - شماره عمومی

آقای حاج اسماعیل مصباح (نجم‌الممالک) - نامه مورخ ۲۵/۱/۲۵ [۱۳] راجع به سالنامه مستخرج جناب عالی واصل شد. به وزارت فرهنگ که مرجع رسیدگی و تحقیق در این امور است مراجعه بفرمایید. البته به مطالب جناب عالی توجه خواهند نمود.
نخست وزیر

[حاشیه]: رونوشت برای اشعار وزارت فرهنگ فرستاده شود.

[۱۲۶۲-۱۰۸۰۰۱]

پارس (شیراز)

۱

۷۲۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۷۵۹/۷۴۴۴ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه پارس را به نام آقای فضل الله شرقی تصویب نموده که در شیراز به مدیری و سردیری خود چاپ و منتشر نماید بنابراین خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهربانی شیراز ابلاغ نمایند.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۳۰

روزنامه پارس - شیراز - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۲۹ - شماره ۷۰۴

رونوشت به پیشگاه مبارک اعلیحضرت همایون شاهنشاهی ارواحنا فداء - شاید خاطر مهر ظاهر ملوکانه، قرین استحضار می باشد که روزنامه پارس پیوسته از طرفداران قدرت حقیقی ارتش شاهنشاهی واژه اخواهان صمیمی عظمت مقام سلطنت است و به شهادت انتشارات چند ساله خود که حتی مکرر مورد نقل مطبوعات پایتحث و رادیو تهران هم قرار گرفته، مراتب شاهپرستی واقعی خویش را به ثبوت رسانده به طوری که خوشبختانه مورد تصدیق دوست و دشمن است.

معهذا در روز جمعه ۲۵/۱۰/۲۷ [۱۳] که افتخار تشریف فرمایی موکب مبارک بندگان اعلیحضرت همایونی نصیب مردم شیراز شد، روزنامه پارس در فاصله بسیار کمی، با فقدان وسائل کافی طبع و نشر فوق العاده مشروح و مزین به تمثال مبارک شاهنشاه عظیم الشأن تهیه و در شهر منتشر ساخت. این نشریه به قدری هیجان انگیز بود که شهر را تکان داد و به درجه ای مورد حسن استقبال اهالی قرار گرفت که هنوز موکب مبارک از شیراز عزیمت نفرموده بودند بیش از پنج هزار نسخه آن در بین مردم، دست به دست می شد.

وقتی فوق العاده نامبرده برای گذراندن از شرف عرض خاکپای مبارک به فرودگاه رسید که ذات همایونی در هوایما قرار گرفته و در شرف پرواز بودند و از این جهت متساقنه این سعادت نصیب نشد که این ابراز احساسات شاهپرستانه از لحاظ آن شاهنشاه معظم بگذرد ولی بین استاندار و فرماندهان یزد و افسران لشکر و کلیه کسانی که افتخار بدرقه موکب مبارک را تحصیل کرده بودند، در فرودگاه پخش کردند. با کمال تأسف مشاهده شد سرتیپ هوشمند افشار به محض دیدن و گرفتن فوق العاده نامبرده بدون اعتباً اینکه مزین به تمثال مبارک شاهنشاه محبوب و عظیم الشأن ایران است آن را پاره پاره کرد و با تظاهرات خودخواهانه و دیکتاتور مآبانه‌ای پاره‌های آن را زیر پا انداخت! این عمل ناصواب و تنفرانگیز سرتیپ هوشمند افشار با حضور جناب آقای استاندار و فرمانده لشکر فارس و بعضی از رؤسای ادارات و محترمین محلی حاضر در فرودگاه می‌بود، به طوری که فرمانده لشکر و حاکم نظامی شیراز که مثل دیگران متوجه زشتی و رسوایی این حرکت شدند، بللافاصله قطعات پاره شده تمثال مبارک را از روی زمین جمع آوری و در جیب خود پنهان ساختند. اینک چاکر با عرض این گزارش نمی‌خواهد خدمات صادقانه خود را نسبت به تعظیم و تکریم مقام مقدس سلطنت عظمی که ناشی از احساسات شاهپرستانه می‌باشد؛ از شرف عرض خاکپای مبارک بگذارند. چون سابقه خدمتگزاریها و شاهپرستی‌ها یم در طول عمر روزنامه‌نویسی در پیشگاه مبارک شاهنشاه محبوب و پدر رفوف ملت ایران مسبوق است بلکه فقط از باب ادای وظیفه شاهپرستی لازم دانست جریان بی‌ادبی و اهانت نفرت‌انگیز سرتیپ هوشمند افشار به آستان مبارک عرضه گردد و چون مراتب را برای تعقیب رسمی به استاندار و مقامات مربوطه محلی و تهران هم گزارش شده است، رونوشت آنها به پیوست از شرف عرض مبارک می‌گذرد.

در پایان با اعتراف به اینکه ممکن است پاره کردن فوق العاده روزنامه پارس از طرف سرتیپ هوشمند افشار، مولود حس شدید دیکتاتوری وی و مخالفینی باشد که با مطبوعات و مظاهر حکومت ملی و دمکراتی دارد، معدلک عرضه می‌دارد که نمی‌توان اغماض کرد چون در این‌باره عمل نامبرده به ضرر شوون ملی و حیثیات تاریخی کشور تمام شده است و در نفس عمل با رویه پیشه‌وری که در آذربایجان تمثال مبارک را پاره می‌کرد، هیچ‌گونه تفاوتی ندارد، بلکه چون پیشه‌وری دشمن شاه و وطن بود و سرتیپ نامبرده مستخدم دولت و نمک‌خوار ملت ایران است اهانتش به مقام شامخ سلطنت که در حقیقت مظہر ملیت ایران می‌باشدند هزاران مرتبه نفرت انگیزتر و زنده‌تر است. چاکر یک نسخه از همان فوق العاده روزنامه دایر به انتشار مژده تشریف فرمایی و نیز یک نسخه از اولین شماره روزنامه پارس پس

از تشریف فرمایی موکب مبارک را به ضمیمه از شرف عرض خاکبای همایونی می‌گذارند تا چنانچه این گونه ابراز احساسات شاهپرستانه و بی‌غرضانه ملت ایران، مستلزم این عکس العمل از طرف سرتیپ هوشمند افسار باشد، امر و مقرر فرمایند چاکر دیگر ترک روزنامه‌نویسی گوید. زیرا در چنین شرایطی که نتوان احساسات شاهپرستی را نشان داد، همان بهتر که میهن پرستان خاموش باشند. چنانکه مدیران مطبوعات ملی شیراز هم که افتخار بدرقه موکب مبارک را در فرودگاه داشتند، پس از مشاهده عمل سرتیپ هوشمند، مصمم به تعطیل روزنامه‌های خود بودند ولی علاقه‌مندی همگی به حفظ حیثیات ارتش شاهنشاهی ایجاب کرد که از عدم انتشار روزنامه‌ها منصرف و فقط به تقدیم این گزارش و شکایت به مقامات مربوطه اکتفا شود تا سرتیپ هوشمند افسار از مجاری قانونی تعقیب و مجازات شود. البته در هر مورد امر مبارک شاهنشاه معظم متبع، مطاع و مثل فرمان یزدان مفروض الطاعه می‌باشد.

چاکر فضل الله شرقی؛ مدیر روزنامه پارس

[۱۴۲۱-۱۰۸۰۰۲]

۲۳۱

روزنامه پارس - شیراز - تاریخ ۱۳۲۵/۱۰/۳۰ - پیوست دارد

حضور جناب اشرف آقای نخست وزیر ایران دامت شوکه - محترماً معروض می‌دارد: روز جمعه ۱۳۲۵/۱۰/۲۷ [۱۳] که موکب مبارک بنده‌گان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به شیراز تشریف فرما شدند، روزنامه پارس فوق العاده‌ای که مزین به تمثال مبارک شاهنشاه عظیم الشأن ایران و مژده تشریف فرمایی به شیراز بود، در شهر منتشر کرد و موقع بازگشت موکب مبارک که در شرف پرواز در فرودگاه شیراز بودند، فوق العاده نامبرده در زمین فرودگاه به دست سرتیپ هوشمند افسار رسید که با حضور رؤسای ادارات و بسیاری از محترمین آن را پاره کرد و با نهایت خشونت و بی‌اعتنایی پاره‌های آن را لگدکوب ساخت. عمل سرتیپ هوشمند بیشتر از نظر اینکه نسبت به تمثال مبارک شاهنشاه ایران توهین وارد کرد، شدیداً مورد نفرت حضار شد و فرمانده لشکر فارس و فرماندار نظامی برای جلوگیری از التفات دیگران به این جریان فوراً قطعات پاره شده تمثال مبارک همایونی را از روی زمین جمع آوری و در جیب پنهان ساختند، ولی همه کس آن را فهمید از خودسری و دیکتاتوری مآبهی این افسر اظهار تأسف کرد. با اینکه مدیران جراید ملی تصمیم به تعطیل روزنامه‌های خود داشتند، ولی چون تعقیب علنی این

خودسری و عمل نفرت‌انگیز افسر نامبرده به وسیله درج در روزنامه باشون و حیثیات دولتی خاصه ارتش شاهنشاهی منافات داشت، رجال شاہپرست و دولتخواه فارس مصلحت دانستند که قضیه طی گزارش‌های محرمانه و مستقیم به مقامات مربوطه محلی و پایتحت اطلاع داده شود تا در مقام تعقیب رسمی سرتیپ نامبرده برآیند. اینک چاکر با تقدیم این گزارش و با تقدیم رونوشت گزارش تقدیمی به خاکپای مبارک ملوکانه و رونوشت گزارش ارسالی به حضور جناب آقای استاندار به پیوست این عرضه و نیز با تقدیم یک نسخه از فوق العاده روزنامه پارس و همچنین یک نسخه از اولین شماره روزنامه پس از تشریف فرمایی لازم می‌داند خاطر محترم جناب اشرف را قرین استحضار دارد که در افکار عمومی، عمل سرتیپ هوشمند افشار در پاره کردن تمثال مبارک شاهنشاه ایران با عمل پیشه‌وری و غلام یحی فرقی ندارد، بلکه چون آنها دشمن بودند، به وظیفه دشمنی خود قیام می‌کردند ولی این افسر که تابع مقررات و سوگند یاد کرده به حفظ میهن و وفاداری به شاه و احترام به شؤون ملی ایران می‌باشد عملش نفرت‌انگیزتر و هیجان‌آورنده‌تر است.

هرچند ظاهر است که سرتیپ هوشمند با روح غرور و دیکتاتوری که دارد نسبت به تمام مظاهر حکومت ملی و دمکراسی که روزنامه هم یکی از آنهاست مخالفت می‌کند ولی البته باید در نظر داشته باشد که فوق العاده یک روزنامه‌ای راکه به شاہپرستی و دولتخواهی معروف است و همین شماره‌اش نیز حاکی دقیق‌ترین احساسات شاہپرستی و دولتخواهی است و بالاتر از همه متضمن عکس اعلیحضرت همایونی نیز می‌باشد، نمی‌تواند و نباید این گونه در ملأ عام پاره کند و لگدکوب سازد. گذشته از تمام این مراتب، آیا دولت و مأمورین عالی رتبه دولتی به یک روزنامه‌نویس دولتخواه و شاہپرست که با سرمایه شخصی و فداکاری خود به نفع دولت و شاه و ارتش و قانون تبلیغ می‌کند، باید این گونه پاداش بدنهند و تشویق و تقدیر کنند؟ به هرحال چون در اعلامیه جناب اشرف و پیام ستاد ارتش همه جا از مردم دعوت می‌شود که تعدیات و تجاوزات سران ارتش را به مقامات عالیه گزارش دهند، این جانب نیز بنا به وظیفه شاہپرستی و دولتخواهی و به حکم ادای تکلیف قانونی و امثال از اوامر عالیه، مراتب را به عرض می‌رسانم تا امر به تعقیب و مجازات افسر نامبرده صادر فرمایند.

با تقدیم عالی ترین احترامات فائقه - فضل الله شرقی: مدیر روزنامه پارس [امضا]

[حاشیه]: بایگانی شود. ۱۲/۱۱/۲۵ [۱۳] احمدبهار

پازارگاد

۱

۷۳۲

وزارت فرهنگ - شماره ۳۵۶۱ - ۲۰۱۲۷/۳ - تاریخ ۱۹ شهریورماه ۱۳۲۱

آقای بهاءالدین پازارگاد - انتشار مجله پازارگاد با روش: ادبی - اخلاقی - اجتماعی - علمی - کاریکاتوری - اقتصادی در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۳۳

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۶۹۴۳ - تاریخ ثبت ۱۰/۱۰/۲۱ [۱۳]

وزارت فرهنگ - عین نامه‌ای که از شیراز یکی به امضای علی زربخش و دیگری به امضای مهین راجع به شکایت از آقای مهدی حمیدی دبیر مدارس شیراز که اخیراً نامه پازارگاد را در آن‌جا منتشر می‌نماید، رسیده به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن فرمایید نسبت به شکایت نامبرده‌گان رسیدگی و اقدام نموده نتیجه را اطلاع دهند.

[امضای هادی اشتری] / ۱۰/۳ / ۱۳۲۱
[۱۰۲۲ - ۱۰۸۰۰۲]

پاییخت ایران

۷۳۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۹۹۷ - ۳۱۱۲۷/۲ - تاریخ ۲۲/۱۱/۲ [۱۳]
اداره کل شهریانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی

فرهنگ، امتیاز روزنامه پایتحت ایران را به نام آقای دکتر خسرو پورمختاری تصویب نموده است
بنابراین چاپ و انتشار روزنامه نامبرده در تهران به مدیری و سردبیری خودشان مانع ندارد.
وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -
از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]
[۱۱۶۴-۱۰۸۰۰۲]

پایمردی

۷۳۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۸۵۳ / ۲۱۱۷ - تاریخ ۲۵ خردادماه ۱۳۲۱ [۱۳]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز
روزنامه پایمردی را به نام آقای محمد وکیل تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی به
مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۲۲-۱۰۸۰۰۲]

پرچم و پیمان

۷۳۶

کسری تبریزی - تاریخ ۱۸ تیرماه ۱۳۲۱ - تهران - آخر شاپور - کوچه علایی
جناب آقای نخست وزیر - شاید جناب عالی نیز آگاهی دارید که نماینده تجاری شوروی مبالغی کاغذ
برای فروش وارد کرده ولی جای شگفت است که آن کاغذ را با بهای ارزان به برعی روزنامه‌ها فروخته و

به برخی که از آن جمله روزنامه پرچم است نمی فروشد.

این رفتار آن نمایندگی باعث اختلال کار روزنامه پرچم می شود زیرا روزنامه های دیگر شماره ای ۵۰ دینار فروخته زیان نمی برد ولی پرچم زیان خواهد برد.

مقصود این است که این نمایندگی شوروی اگر یک بنگاه بازرگانی است چرا این رفتار را می کند. اگر یک بنگاه سیاسی و تبلیغاتی است چرا دولت جلو نمی گیرد. چون خوبی نداشت که ما در روزنامه بنویسیم آن جناب را آگاه گردانیدم و درخواست می شود موضوع را مورد توجه فرمایند.

[امضای احمد کسری]

[حاشیه ۱]: آقای معتمدی خصوصی اقدام نمایند.

[حاشیه ۲]: اقدام شد. بایگانی شود.

[۹۷۲-۱۱۶۰۰۴-۱]

۷۳۷

۲۱ [۱۳] ۲

جناب آقای رئیس وزرا - بسیار متأسفم که به بهانه یک نشست که هیچ مربوط به کشور یا به سیاست نبوده من باید با جماعتی توقيف باشم.

انتظار می رفت که تلگرافخانه دادخواهی مرا به آن جناب عالی رسانیده رفع اشکال خواهد فرمود ولی هنوز نتیجه به دست نیامده.

گفته می شود کار با تیمسار سپهبد احمدی است. به هر حال دادگری با آن جناب عالی می باشد و درخواست توجه می نمایم.

از توقيفگاه فرمانداری نظامی: احمد کسری

[حاشیه]: به فرمانداری نظامی شرحی نوشته شود به احمدی هم گفته شده است. ۱۰/۲ [۱۳] ۲۱ [امضا]

[۹۲۷-۱۱۶۰۰۴-۱]

۳

۷۳۸

دفتر نخست وزیر - تاریخ پاکنویس ۲۱/۱۰/۵ [۱۳]

فرمانداری نظامی تهران - آقای احمد کسری مدیر روزنامه پرچم نامه‌ای نوشته که در نتیجه جلسه‌ای که مربوط به کشور و سیاست نبوده با جماعتی توفیق شده. قدغن فرمایید هرچه زودتر در این باب طبق مقررات رسیدگی و اقدام نموده نتیجه را اطلاع دهند.

نخست وزیر ۱۰/۳/۱۳۲۱

[۱۱۶۰۰۴-۱-۹۲۷]

۴

۷۳۹

مجلس شورای ملی - اداره دفتر - مورخه ۲۱/۴/۲۲ [۱۳] - شماره ۱۳۹۹

جناب آقای نخست وزیر - ابدأً تصور نمی‌رفت در این کشور اگر هر چیزی را مردم در صدد توهین هستند نسبت به دیانت بتوانند تحقیر و تخفیف نموده خود را در این جسارت مجاز بدانند. یکی از آقایان نسخه‌های پیمان و پرچم را فرستاده بود که حقیقتاً آنها اسباب تأثیر و تأسف فوق العاده بود به علاوه برای بنده کمال تعجب حاصل شد چطور می‌شود دولت که اساساً و قانوناً دولت مسلمان و دولت شیعه است تحمل نماید که بر ضد دیانت رسمی این کشور مجله چاپ شده این طور قلم فرسایی نمایند و هیچ کس نباشد که جلوگیری کند. کتب و مطبوعات ضاله قانوناً منوع و قانون اساسی دین این کشور را معلوم و مذهبیش را شیعه اثنی عشری مقرر داشته و بر دولت متبع کشور فرض است که رعایت دین و قانون را بر هر چیز مقدم بدارد و از این قبیل مطبوعات کاملاً جلوگیری فرمایند. امیدوارم که حضرت عالی و دولت معظمتان رعایت این فرضیه را فرموده فوراً قصوری که شده است جبران نموده رفع این خسaran را عاجلاً مقرر فرمایید که اجازه این قبیل مطبوعات و نشر آن بکلی قدغن شده و زیان مردم نسبت به بی‌اعتنایی دولت باز نشود.

[امضای حسن اسفندیاری]

[حاشیه]: آقای قلمزن - مراتب را به فرمانداری نظامی مرقوم دارید و جواب جناب آقای رئیس مجلس را هم تهیی نمایید. [۱۳] ۲۲/۴/۲

[۱۱۶۰۰۴-۳۲-۱۰۷۰]

۷۴۰

دفتر نخست وزیری - تاریخ نوشتمن ۲۶/۴/۲۲ [۱۳] - مستقیم

فرمانداری نظامی تهران - در مجله‌های پیمان [و] پرچم مطالی درج شده که بر ضد دیانت و مذهب رسمی کشور است. در این خصوص نامه هم از رئیس مجلس شورای ملی رسیده که حاوی از تذکر اجرای قانون و جلوگیری از انتشار این‌گونه عنواناتی است که در مطبوعات برخلاف اصل قانون اساسی نوشته می‌شود. اینک با ارسال رونوشت نامه مجلس شورای ملی لازم است دستور فرماید شخصی که قانوناً در این باب مسؤول است طبق مقررات تعقیب نمایند.

نخست وزیر: [امضا قلمزن]

[۱۱۶۰۰۴-۳۲-۱۰۷۰]

۶

۷۴۱

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۲۲۰۳ ن - تاریخ ۱۳۲۲/۵/۱۱
 جناب آقای نخست وزیر - معطوفاً به امریه شماره ۹۰۵۶ - [مورخ] ۲۲/۵/۹ [۱۳] (موضوع رونوشت نامه جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی راجع به مجله پرچم) محترماً معروض می‌دارد: چون مجله مذبور مقالاتی برخلاف دیانت و مذهب اسلام درج نموده بود لذا به شهربانی دستور داده شد از انتشار آن جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ عمیدی [امضا]

[۱۱۶۰۰۴-۱-۹۱۸]

۷

۷۴۲

نخست وزیر

هیأت وزیران در جلسه ...^۱ شهریور ماه ۱۳۲۲ تصویب نمودند که از روزنامه پرچم که اخیراً از طرف فرمانداری نظامی تهران توقيف گردیده است، رفع توقيف شود.

۱. در متن سند نیز پس از کلمه جلسه چیزی نوشته نشده است.

وزیر مشاور	وزیر مشاور	وزیر دادگستری
وزیر بهداری	وزیر دارایی	وزیر بازرگانی و پیشه و هنر
وزیر راه	وزیر امور خارجه	وزیر پست و تلگراف و تلفن
		وزیر فرهنگ
		وزیر کشاورزی

[حاشیه ۱]: قرار شد از حکومت نظامی در این باب تحقیق شود که علت توقيف چه بوده است. [۱۳] ۲۲/۷/۶

[حاشیه ۲]: آقای هراتی - این تصویب‌نامه را تجدید نمایید. [امضا]

[۶۱۹-۱۰۶۰۰۲]

۸

۷۴۳

با هماد آزادگان - به تاریخ ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳

جناب آقای ساعد نخست وزیر - جای بسیار گله است که در چنین هنگامی به جای مساعدت روزنامه ما را توقيف می‌کنید و یگانه افزار را از دست ما می‌گیرید و آنگاه من که ناچار شده با حال ناخوشی به دیدن جناب عالی می‌آیم سه بار وقت می‌دهید و نمی‌پذیرید. روز شنبه با حال بیماری مرا سه ساعت نگاه داشتید و باز نپذیرفتید و با توهین بازگردانید. نمی‌دانم جناب عالی را از ما چه رنجشی بوده و یا چه علت دیگری برای این رفتار هست؟! خواستارم وقتی را که خواهید پذیرفت تعیین فرمایید که آگاهی دهنده.

[امضا/احمد کسری]

[حاشیه]: چون اظهاراتشان مربوط به وزارت دادگستری است فرمودند به وزارت دادگستری مراجعه نمایند لذا بایگانی شود. [امضا/احمد بهار]

[۱۰۷۰-۱۱۶۰۰۴-۳۲]

۹

۷۴۴

تلگراف - از بهبهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۶۱ - تاریخ اصل ۲۷ [۱۳۲۳/۲/] -
تاریخ وصول ۲/۳۰ [۱۳۲۳/۲/]

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت مجلس - رونوشت اطلاعات - رونوشت پرچم - این شگفت است

که دولت برای یگانه روزنامه‌ای که پرچم خداشناسی برافراشته با گمراهی‌ها نبرد و راه زندگی را نشان دهد جلوگیر تراشد و از همراهی با پاک دینان که به پیشرفت کشور خود کوشند دریغ دارد. بازداشت هفته‌نامه پرچم و پی نکردن غارتگران تبریز و مراغه‌گواه آن است. کوتاه سخن خواهانیم که دولت با ما یکسو شود و بی‌واسطه^۱ رویه خود را با ما آشکار کند

از سوی پاک دینان بهبهان: علی اصغر فیاض

[۱۱۶۰۰۴-۳۲]

۱۰

۷۴۵

مجلس شورای ملی - اداره دبیرخانه - مورخه ۳۲۳/۸/۲ [۱] - شماره ۸۷۷۵
جناب آقای نخست وزیر - عطف به پاسخنامه نمره ۳۳۹ - [مورخ ۲۳/۳/۷] [۱۳] راجع به درخواست رفع توقيف روزنامه پرچم اخیراً یک برگ چاپی به امضای آقای احمد کسری از طرف جمعیت آزادگان خطاب به آن مقام به مجلس نیز رسیده، مقتضی است مقرر فرمایید جوابی را که داده شده به مجلس هم آگهی دهنند.

رئيس مجلس شورای ملی: [امضاي سيد محمد صادق طباطبائي]

[حاشيه]: آقای دکتر فاطمی - این سابقه که اشاره شده است در کجاست؟ از اقدامی که شده است به مجلس شورای ملی بنویسید. [۱۳۲۳/۸/۳]

[۱۱۶۰۰۴-۱]

۱۱

۷۴۶

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۳۵۹۶ - تاریخ ثبت ۲۳/۸/۱۸ [۱۳]
ریاست مجلس شورای ملی - پاسخ نامه شماره ۸۷۷۵ - مورخ ۲۳/۸/۲ [۱۳] در موضوع توقيف روزنامه پرچم اشعار می‌دارد: چون روزنامه مزبور مقالاتی بر ضد مذهب و دین اسلام منتشر نموده بود از طرف فرمانداری از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری به عمل آمده و رفع توقيف نیز به عهده خود فرمانداری نظامی می‌باشد و نخست وزیری در امر توقيف جراید دخالت مستقیمی ندارد.

[نخست وزیر]

[۱۱۶۰۰۴-۱]

۱. اصل: بیوستیج رویه‌ای

به تاریخ چهارم شهریور ۱۳۲۴

جناب آقای نخست وزیر - به آگاهی جناب عالی می رساند که از یک هفته پیش کارتها بی به چاپ رسیده از مدیران روزنامه ها دعوت شده بود که درباره رفتار دولت با جمعیت ماگفتگر رود. ولی چون در آن میان در تبریز و مشهد و دیگر جاما جنبشها بی پدید آمد و در تهران نگرانیها بی رخ داد از آن جا که جمعیت ما در این قبیل مسائل به کلی بی طرف است برای جلوگیری از سوء تفاهم این جناب جلسه را متوجه گردانیده از مدعوین عذر خواستم. ولی چون گفتاری برای رانده شدن در جلسه آماده گردیده و به چاپ هم رسیده بود با فرستادن یک نسخه از آن موضوع را به آگاهی رئیس دولت می رساند.

خواهشمندم مفاد لایحه مورد توجه شود. یکی از قضایایی که دولت باید حل کند و تصمیم بگیرد همین موضوع است. رفتار دولت تاکنون بسیار ناشایسته بوده است و قابل ادامه نیست.

یکی از قضایا توقيف روزنامه پرچم است که جز تحکم عنوانی ندارد. باید دولت روزنامه را آزاد گرداند و با رفتار شایسته خود جلوگیری از تکرار غایله های رخداده نماید.

در پیشامد هشتم اردیبهشت تلفنی به نام معاون نخست وزیری کار می کرد و به همه جا توصیه ها برای پرده پوشی به جنایت و هواداری به جانیان می نمود. ما دلیلی نداریم که بگوییم آن تلفن راست بوده و توصیه کننده مسلماً آقای اشرفی بوده. ولی این هم باور نکردنیست که کسی جسارت کند و به دروغ به نام معاون ریاست وزرا به ادارات تلفن کند. به هر حال این قبیل رفتارها اثر بد خود را کرده است و وضعی را که در گفتار نامبرده مورد سخن بوده برای جمعیت ما پدید آورده است.

دارنده روزنامه پرچم: [امضای احمد کسری]

[حاشیه ۱]: آقای دکتر فاطمی - این نامه را از نظر استحضار جناب آقای نخست وزیر از ضمیمه که دارد تقدیم حضورشان فرمایید. در موضوع پیشامد هشتم اردیبهشت و تلفنی که بیان شده کرده اند اصلًا بی اطلاع و از شخص جناب عالی خواهانم موضوع را روشن فرمایند که لااقل بدانم مطلب چیست.

[۱۳۲۴/۶/۷] [۱۳۲۴/۶/۷]

[حاشیه ۲]: به عرض جناب آقای معاون می رسد.

[۱۳۲۴/۷/۲۶] [۱۳۲۴/۷/۲۶]

۷۴۸

قابل توجه جناب آقای نخست وزیر

جناب آقای نخست وزیر - چون بر مسلمانان ثابت است که شما شخص متدين و متعصب به دین حنفی اسلام می باشید و از آنجایی که بارها آقای سید کاظم شریعتمداری سلمه الله (تبریز) در غیاب اظهار دیانت و خداپرستی سرکار عالی را کرده اند و از طرف دیگر مطالعه کتاب دادگاه کسری برای معرفی شما که دشمن تعریفتان کرده بس است و معلوم و ثابت می شود که شما علاقه بخصوص و معنایی به دیانت دارید لذا به نوشتن این نامه جرأت گردید والا در مملکت ما اثری از دیانت و اسلامیت که پیدا نیست. به جای عکس آرتیست های خارجه و دختران شیک هرجایی و تصویرهای شهوت انگیز روزنامه های کشور جعفری مذهب ما امروز عکس و تمثال حضرت مولی الموالی علی بن ابیطالب (علیه السلام) را زیب دفتر و نامه شان کرده اند.

باری بیشتر مصدع نباشم. امید است که لطف و یاوری بزدان پاک پشتیبانان باشد و سنگهای مواعظ را از پیش راهتان بردارد تا نعمت و موهبتی در حق اسلامیان باشد. به هر حال به این قبیل انتشارات توهین آمیز که از لحاظ جهل و خودسری ناشی می شود باید هرچه امکان پذیرتر یادآوری و چاره شود والا ضرر معنوی و نفاق اینها کمتر از میرزا علی محمد و کسری نخواهد بود و با این روش فردا عکس حضرت رسول و غیر و غیرهای نیز چنین سرنوشت را مشمول خواهد بود.

با تقدیم احترامات فائقه: [امضا] ۲۴/۶/۵ [۱۶]

تقدیمی: ع. گمش کمری (هاتف) کارمند اداره حسابداری وزارت دادگستری

[۱۱۶۰۰۴-۳۲]-[۱۰۷۰]

۷۴۹

جناب آقای نخست وزیر کشور ایران - در این روزهای آشفته که پیشامدهای شومی باعث نگرانی توده گردیده و از هر سو آوازهای جدا سری برخاسته و آشوب طلبان برای منافع شخصی به دسته بندیهای ناروایی برخاسته اند که پایه استقلال کشور را متزلزل می سازد، تنها روزنامه پرچم می تواند راهنماییهای بی طرفانه و دلسوزانه ای به توده نماید. چنانکه در سال ۱۳۲۰ که برای نخستین بار نغمه ترک و فارس به میان آمد روزنامه پرچم بود که خاننین را رسوا و خامی آرزوی آنها را نشان داد که به یکبار دلسرب شدند.

۱۳

کنون هم پرچم می‌تواند خدمت بزرگی از راه‌گفتارهای بی‌طرفانه به جامعه ایرانی انجام و جلوی افکار کجی را که به میان آمده و آینده کشور را یمنا ک‌گردانیده برکنار گرداند. ماجداً خواستاریم دولت انتشار روزنامه پرچم را آزاد گرداند که باری تسکین خاطر آزادیخواهان باشد.

از سوی آزادگان خرم‌آباد: برهانی [امضا] ۲۴/۹/۹ [۱۳]

نشانی: دارایی خرم‌آباد - حسین برهانی

[۱۰۷۰ - ۱۱۶۰۰۴ - ۳۲]

۱۵

۷۵۰

۱۳۲۴/۹/۱۰

تهران، جناب نخست وزیر - رونوشت مجلس شورای ملی - در این موقع باریک که کشور ما به آن دچار است ما آزادگان از دولت تقاضا می‌نماییم که روزنامه پرچم را آزاد گزارد زیرا ایمان داریم چنانچه در گرفتاری سال ۱۳۲۰ کمکهای بی‌نظیری به دولت کرد در گرفتاری کنونی نیز نوشته‌های پرچم یگانه راه چاره را نشان می‌دهد و خردمندانه ترین طریق حل این اختلافات را مطرح خواهد کرد.

از سوی آزادگان بروجرد: عدل

[۹۱۸ - ۱۱۶۰۰۴ - ۱]

۱۶

۷۵۱

۱۳۲۴/۹/۱۲

مقام محترم جناب آقای نخست وزیر - با کمال احترام به عرض می‌رسانیم: روزنامه پرچم که علمدار آزادی و پشتیبان مشروطه است بدون مجوز قانونی توقيف شده استدعا عاجزانه آنکه امر و مقرر فرمایید روزنامه پرچم را آزاد و موجبات سپاسگزاری جمعیت آزادگان را فراهم سازید. مراتب به پیشگاه اعلیحضرت پهلوی به عرض رسیده چون تلگرافخانه از قبول تلگراف خودداری نموده ناچاراً کتاباً به عرض رسید.

با تقدیم احترامات فائقه: [در ادامه نام و امضای ۱۵ نفر آمده است]^۱

۱. عن همین نامه در تاریخ ۱۳۲۴/۹/۱۲ به محمدرضا پهلوی نیز فرستاده شده است. ر.ک: آرشیو سازمان اسناد ملی ایران - سند شماره ۴۰۳۲ - ۱۱۶۰۰ - ۴۰۷۰.

[حاشیه ۱]: به عرض می‌رسد - در این باب شرحی هم از مجلس رسیده است. [امضا] [۱۰/۳] [۱۳۲۴]

[حاشیه ۲]: دوسيه برای ملاحظه جناب آقای صالح تقديم شده و اصولاً مربوط به فرمانداری نظامی است. بايگانی شود. [امضا]

[۱۰۷۰ - ۱۱۶۰۰۴ - ۳۲]

۱۷

۷۵۲

جناب آقای صالح وزیر مشاور - درباره روزنامه پرچم جای افسوس است که دولت آقای حکیمی نه تنها نخواست در چنین موقع کشور از انتشار آن استفاده شود این هم نخواست که با ما از روی قانون رفتار کند. آن همه آمدن و رفتن من کمترین نتیجه را نداد. آن روزنامه‌ها که مورد ملاحظه بود و جناب آقای حکیمی ترسی از ناحیه حامیان آنها داشت همه رها شدند ولی روزنامه پرچم چون استناد به هیچ قوه خارجی ندارد باید همچنان در توقيف بماند.

خواهشی که از جناب عالی داریم آن است که به ما پاسخی بدهید و البته مقصود پاسخی است که وجودان و عدالت خودتان مقتضی آن باشد.

[۱۳] ۲۴/۹/۱۷ - دارنده روزنامه پرچم؛ امضای [احمد کسری]

[۹۱۸ - ۱۱۶۰۰۴ - ۱]

۱۸

۷۵۳

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتمن ۱۸ آذر ۲۴ [۱۳]

فرمانداری نظامی تهران - مدیر روزنامه پرچم شرحی نوشته و از توقيف روزنامه خود شکایت کرده مرقوم فرمایید علت توقيف روزنامه مزبور چه بوده و آیا می‌شود آن را مثل سایر جرايد آزاد نمود؟

نخست وزیر

[۹۱۸ - ۱۱۶۰۰۴ - ۱]

۱۹

۷۵۴

تلگراف - از عباسی - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۴۵۴ - تاریخ اصل ۲۶ [۱۳۲۴/۹] -
تاریخ وصول ۲۸ [۱۳۲۴/۹]

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت مجلس شورای ملی - رونوشت وزارت فرهنگ - رونوشت کیهان - رونوشت اطلاعات - رونوشت سلحسور - رونوشت پرچم - یکی از بهترین روزنامه‌های کشور که برای تهذیب اخلاق و افکار ملت ایران سنگ مصالح جامعه را به سینه می‌زند روزنامه پرچم بوده که از هر حیث نشر آن برای اصلاح وضع پریشان میهن عزیز مفید و مؤثر است. متأسفانه مدت مديدة است از نشر آن جلوگیری و از جریان افتاده است. ما آزادگان بندرعباس که مایل بر ترقی و عمران میهن عزیز خود بوده و یکی از اصلاحات کشور ایران [را] نشر این‌گونه روزنامه‌ها می‌دانیم و در پرورش افکار عمومی تأثیر فوق العاده دارد تمنا داریم اجازه داده شود بار دیگر روزنامه مقدس پرچم چاپ و نشر گردد.

از طرف آزادگان عباسی: [در ادامه نام هشت نفر آمده است].

[۱۱۶۰۰۴-۱]

۲۰

۷۵۵

وزارت کشور - تاریخ ۱۳ [۱۳] ۲۴/۱۰/۱۳ - شماره ۱۲۸۴۹ - ۱۰۸۷۲ - محترمانه - مستقیم -
فوری

وزارت کشور - محترماً به استحضار می‌رسانند: چندی است بین سید احمد کسری تبریزی مدیر روزنامه پرچم و پیروان او و جمعی از اهالی پایتخت به علت بعضی انتشارات و نوشتجات کسری در اطراف مذاهب و ادیان اختلافاتی حاصل شده و در نتیجه طرفین به طبع و نشر قطعنامه و آگهی‌هایی بر عليه یکدیگر اقدام، اخیراً هم در تاریخ ۲۷ آذر ۱۳ [۱۳] سید احمد کسری شرحی به این اداره نوشته و متذکر گردیده عده [ای] از مفسدین چند سال است عادت کرده و در موقع فرار سیدن یکم دی ماه با نشر دروغ قرآن سوزی تحریک فته [می] کنند امسال هم به فعالیت خود مشغول و شرح مفصلی نوشته و به گروه‌سازی برده‌اند که طبع و منتشر و در چنین موقعی ایجاد فته کنند و ضمناً تقاضای جلوگیری از انتشار آن را نموده است که از طرف این اداره اقدامات شایسته به عمل آمده تا اینکه در تاریخ ششم ماه جاری کلانتری بخش ۲ حسین فرزند رضا شهرت اکبری را که مشغول الصاق اعلامیه به امضای عده کثیری از

اهمی پایتخت بوده جلب و به علت اینکه اعلان مزبور روی برگ سفید و بدون اجازه وزارت فرهنگ طبع شده بود با یادداشت برای تعقیب به کلاتری بخش هشت اعزام داشته و در حین تعقیب و رسیدگی قضیه در ساعت ۹ صبح روز هشت ماه جاری قریب پانصد نفر از کسبه بازار به حال اجتماع به کلاتری مزبور رفته و خواستار شده اند از طرف دولت راجع به کسری کلام الله مجید را می سوزاند و راجع به این موضوع به وزارت دادگستری و مقامات صالحه هم شکایت شده [اما] رسیدگی نمی شود و امروز اجتماع نموده ایم که تکلیف خود را با دولت تعیین نماییم. کلاتر مربوطه اشخاص مزبور را که [قصد] تعطیل بازار را داشتند به نحو مقتضی متلاعنه نموده که در نتیجه از کلاتری خارج و مشغول کار خود شده اند. ضمناً کلاتری مزبور گزارش نموده است به واسطه تعلی که در دادرسی کسری شده اشخاص همه روزه قصید اجتماع و تظاهرات مذهبی و تقاضای تعقیب کسری را دارند که به عنایون مختلف از آنها جلوگیری و اشخاص مذکور را امیدوار به رسیدگی عاجل از طرف دولت نموده است. در خاتمه برای مزید استحضار معروف می گردد که پرونده دیگری هم در تاریخ ۲۰ مهرماه ۱۳۲۱ راجع به ۳ عملیات و جلساتی که در منزل کسری مذکور تشکیل می شد تنظیم گردید که رونوشت گزارش نهایی آن طی معروضه شماره ۱۶۲۲۶ - ۱۵/۳۳۲۰ - [مورخ] ۳۲۱/۱۱ [۱] به آن وزارت تقدیم و عین پرونده هم در تاریخ ۳۲۱/۱۱/۳۱ [۱] ضمن شماره ۲۳۲۲۴/۱۶۱۰۱ به فرمانداری نظامی تهران احاله شده است. علیهذا مراتب معروف گردید که هر نوع مقتضی است امر به اقدام فرمایند. سه برگ رونوشت و عین نشريات طرفین که اخیراً منتشر شده به ضمیمه تقدیم می گردد.

رئيس شهربانی کل کشور: سرتیپ ضرابی

[۹۱۸ - ۱۱۶۰۰۴ - ۱]

۲۱

۷۵۶

تاریخ ۱۲/۱۱/۲۴ [۱۳] - شماره ۱۵۴

جناب آقای نخست وزیر - محترماً معروف می دارد: روزنامه آبرومند پرچم مدتی است توقيف و از انتشار آن جلوگیری به عمل می آید و تاکنون کراراً جمعیت آزادگان از غالب شهرستانها درخواست رفع توقيف آن را نموده که متأسفانه کمترین اعتنایی به تقاضای آنها اظهار نگردیده و حتی در این اوآخر که تمام روزنامه های توقيف شده آزاد شدند به این روزنامه مفید ملی اجازه انتشار داده نشد. این است که

مجدداً زحمت افرا شده متذکر می‌گردد که این روزنامه از آن یکی دو نفر نیست بلکه متعلق به جمعیت بزرگی است که تشکیلات منظم آن در حدود چهل شهر برقرار است و همه منتظرند دولت در مقابل درخواستهای متعدد آنها چه تصمیمی اتخاذ می‌کند. می‌خواهند بدانند چنانکه دولت ایرادی به روش نویسنده‌گان آن دارد چرا از راه قانون به تعقیب شان نمی‌پردازد. پس این قانون مطبوعات که در این‌گونه موارد از آن استفاده نمی‌شود چه سودی برای ملت دارد و به چه منظوری تدوین یافته؟ به هر حال جمعیت آزادگان این رویه‌ای که دولت در مقابل یک روزنامه مصلح و آزادیخواه در پیش گرفته ناقض آزادی افکار و عقاید که یکی از اصول مسلم مشروطه است دانسته جداً تقاضا دارد دستور لازم جهت رفع توقیف از روزنامه نامبرده صادر فرمایند تا جبران گذشته شده، موجبات تشویق و امیدواری اصلاح طلبان فراهم گردد.

از طرف جمعیت آزادگان آبادان: غ. ر. حسن پور [امضا]

[۱۱۶۰۰۴-۳۲] [۱۰۷۰-

پرچم اسلام

۱

۷۵۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۹۶۲۳ / ۷۰۷۲ - تاریخ ۲۲ دی ماه ۱۳۲۱ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پرچم اسلام را به نام آقای دکتر سید عبدالکریم فقیهی شیرازی تصویب نموده است که در شهر تهران با روش: علمی - اخلاقی - ادبی به مدیری و سردبیری خود منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

[شماره] ۷۰۷۲ / ۳۹۶۲۳ - [تاریخ] ۲۴/۱۰/۲۲ [۱۳]

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

[۱۰۸۵- ۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۵۸

اداره روزنامه پرچم اسلام - شماره ۳ - تاریخ ۱۵/۱۱/۲۴ [۱۳] - نشانی: خیابان ایران (عین‌الدوله سابق) - تلفن: ۹۴۳۴

جناب آقای نخست وزیر - کارکنان روزنامه پرچم اسلام خوشوقت و خرسند می‌باشد^۱ که تصادفاً طلیعه روزنامه در موقعی انتشار یافت که ملت ایران در عین بدبهختی و نگرانی با بی‌صبری تمام متظر تشریف فرمایی و صدارت حضرت عالی بوده، با توجه به حسن نیت و وطن پرستی آن جناب امیدواریم که پرچمدار حقیقی اسلام و اسلامیان در کلیه امور راهنمای مؤید آن جناب باشد. با تقدیم طلیعه مذبور انتظار همه گونه کمک و مساعدت را داریم.

صاحب امتیاز: دکتر عبدالکریم فقیه‌ی شیرازی [مهر و امضای]

[حاشیه ۱]: آقای مستوفیان - اظهار امتنان شود. ۲۴/۱۱/۲۴ [۱۳]

[حاشیه ۲]: آقای دکتر سید عبدالکریم فقیه‌ی شیرازی - از وصول نامه تبریک دایر به ابراز احساسات صمیمانه کمال مسرت و امتنان حاصل است.

[حاشیه ۳]: به عرض بررسد: آقای دکتر فقیه‌ی شیرازی ضمن عرض تبریک تقاضای اشتراک روزنامه را هم نموده است. محض استحضار عرض شد. ۲۹/۱۱/۱۳۳۴

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۰۸۵]

۳

۷۵۹

تلگراف - از همدان به تهران - شماره تلگراف ۷۴۱ - تاریخ اصل ۱۹ [۱۳۲۵/۱] - تاریخ وصول ۲۱ [۱۳۲۵/۱]

مقام محترم جناب اشرف آقای قوام رئیس معظم دولت - رونوشت اطلاعات - رونوشت پرچم اسلام - روزنامه اخگر - رونوشت آین اسلام - مدتی بود که شخصی به نام کسری بنای کجروی گذارد، رفته‌رفته طریقه مرضیه سلف ائمه اثنا عشر را بالکلیه مهجور نموده و اقوالی که موجب کفر و نفاق بین مسلمین بود از او صادر می‌شد و علمای عظام نظر به مقتضیاتی از طرد و منع ساکت بوده‌اند. از طرفی هم در تعقیب و تنبیه مشارالیه تعلل و مسامحه می‌شد تا بالاخره شدت تجری و کثرت^۲ جسارت قاطبه

۱. اصل: کسرت

۲. اصل: می‌باشد.

مسلمین [را] مکدّر و عصبانی نمود تا آنکه دست تقدیر دامن تزویر او را برچید و [نتیجه] کار خود را دید و بالنتیجه چند نفری متهم و گرفتار شده. امروز که مستند صدارت به وجود متنه از اعراض آن جناب مزین شده و بدیهی است که تباہی بر این امر موجب تکدّر و انزعاج خاطر عامه مسلمین است، انتظار استدعای اکید از آن جناب دارد که امر فوری به استخلاص متهمین صادر شود که هم موجب فراغت و اعیان از مزاحمت اهالی و هم به دعای دولت فارغ البال باشند.

[در ادامه نام ۲۰ نفر آمده است].

رونوشت برابر اصل است. [امضا]

[۱۰۸۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۷۶۰

[تلگراف] - از شیراز - به تهران - شماره تلگراف ۳۰۸۸ - تاریخ اصل [۱۳۲۵/۱/۲۴] -
تاریخ وصول [۱/۲۵] [۱۳۲۵/۱/۲۵]

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت انجمن تبلیغات اسلامی - رونوشت پرچم اسلام - رونوشت آیین اسلام - رونوشت شیراز: روزنامه مهر ایزد - جهان نما - بهار ایران - جامعه روحانیین فارس از ارباب جراید و نویسنده‌گان که طرفداری از رجس^۱ کسری و کجر ویهای او نموده‌اند و نامه خود [را] در نظر مسلمین عموماً و عناصر روحانیون خصوصاً ننگین ساخته‌اند، متفرق شده و تنفر خود را بدین وسیله ابراز داشته استخلاص متهمینی که مجاهدین فی سبیل الله می‌باشند و در معنی تمام مسلمین به عمل راضی و در ثواب آن شریکند از اولیای امور و زمامداران مسلمان متعصب هرچه زودتر خواهانیم. - الاحقر صدرالدین حسینی - الاحقر حاجی شریعتمدار - رئیس‌العلماء - محمود علوی - الاحقر ابوالحسن حدائق - الاحقر محمد رضا ابطحی - میرزا آقا شیرازی

رونوشت برابر اصل است. [امضا]

[۱۰۸۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۱. رجس: پلید شدن

۵

۷۶۱

اداره روزنامه پرچم اسلام - جای اداره: محکمه دکتر فقیهی شیرازی - خیابان عینالدوله
- تلفن ۹۴۳۴ - تاریخ ۱۳۲۵/۱/۲۹ - شماره ۱۳۹

جناب آقای نخست وزیر - در هفته گذشته از شیراز و همدان تلگرافاتی به این اداره رسیده که اصل آن
شاید از لحاظ نظر مبارک گذشته باشد. چون روش این روزنامه هیاهو و جنجال نیست بدون ذکر شرح
تلگرافات در روزنامه شماره ۴ فقط ذکر داده شد و برای حصول نتیجه منتظر دستور جناب نخست وزیر
می باشم. ضمناً موقع را مغتنم شمرده موقیت های جناب عالی را در کلیه امور تبریک می گویم.
مدیر روزنامه پرچم اسلام: دکتر فقیهی شیرازی [امضا]

[حاشیه]: آقای صدیقی - از آقای دکتر فقیهی تحقیق کنید، موضوع چیست؟ [۱۳] ۲۵/۲/۳

[۱۰۸۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۶

۷۶۲

اداره روزنامه پرچم اسلام - جای اداره: محکمه دکتر فقیهی شیرازی - خیابان عینالدوله
- تلفن ۹۴۳۴ - تاریخ ۱۳۲۵/۲/۲۵ - شماره ۴۰۹

جناب آقای نخست وزیر - به طوری که شنیده می شود دستور ایجاد و ساختمان مسجدی در زندان از
طرف آن جناب صادر شده است. کارکنان روزنامه پرچم اسلام و خوانندگان این نشریه دینی از صدور
این دستور خوشقت و ضمن اظهار تشکر استدعا دارند: همان طوری که در شماره پنجم این نامه دینی
پیشنهاد شده اکنون که توجهی به معتقدات مردم فرمودید و صلاح جامعه ایرانی نیز توجه به دیانت است،
استدعا داریم امر و مقرر فرمایید مسجدی در دانشگاه تهیه نمایید که اهمیت دادن به دیانت و مذهب
ضمانت از استقلال مملکت خواهد کرد.

مدیر روزنامه پرچم اسلام: دکتر فقیهی شیرازی [امضا]

[۱۰۸۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۷

۷۶۳

دفتر نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۵/۴/۱۰ - شماره ۱۱۱۶۲ / ۵۵

آقای دکتر فقیهی شیرازی مدیر روزنامه پرچم اسلام - موضوع: قدردانی - نامه شماره ۴۰۹ - [مورخ] ۱۳۲۵/۲/۲۵ شما از نظر جناب آقای نخست وزیر گذشت. مقرر فرمودند از افکار و نیات حسن شما قدردانی شود. البته در موقع تنظیم بودجه کل کشور موضوع ساختمان مسجد در کوی دانشگاه مورد نظر خواهد بود.

معاون نخست وزیر و مدیر کل بازرگانی

معاون نخست وزیر و مدیر کل بازرگانی

رونوشت برای اطلاع به وزارت دارایی فرستاده می شود. -

معاون نخست وزیر و مدیر کل بازرگانی: [امضا]

رونوشت برای اطلاع وزارت فرهنگ فرستاده می شود. -

[۱۰۸۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۸

۷۶۴

اداره روزنامه پرچم اسلام - جای اداره: محکمه دکتر فقیهی شیرازی - خیابان عین الدوله
- تلفن ۹۴۳۴ - تاریخ ۱۳۲۶/۱/۱۰ - شماره ۶۳

اصفهان، جناب آقای استاندار محترم اصفهان - توجهات خاصه آن جناب نسبت به نشریات دینی، ارادتمند را بر آن داشت که بار دوم از طرف کلیه برادران دینی از احساسات آن جناب نسبت به تعظیم شعایر مذهبی تشکر کنم. امیدوارم تحت توجهات خاصه پرچمدار حقیقی اسلام آن خاندان معظم در کلیه امور عام المتفعه موفق و منصور باشد.

مدیر روزنامه پرچم اسلام: دکتر فقیهی شیرازی [امضا]

[حاشیه]: آقای مرندی - جوانی تهیه فرماید. [امضای ابوالقاسم امینی]

[۱۱۱۱۶۲۳۵ - ۲۹۱۰۰۱۴۴]

۹

۷۶۵

استانداری استان دهم - شماره عمومی ۱۶۳۷ - سالمه خروج ۲۶/۲/۸ [۱۳]

تهران - خیابان عین الدوله، آقای دکتر فقیهی شیرازی مدیر روزنامه پرچم اسلام - مرقومه شریفه مورخه

۱۳۲۶/۱/۱۰ واصل و از اظهار مودت [و] محبت جناب عالی نهایت امتنان و تشکر حاصل گردید. در خصوص ترویج و تعظیم شعایر دین و آیین مقدس اسلام البته وظیفه هر مسلمان باوجودانی است که در این مورد از بذل هرگونه سعی و جدیت مضایقت نورزد و اگر خدمات ناجیز من موردنظر ملاحظت اثر آقایان واقع گردیده مسلم است که جز به پاکی طینت و حسن عقیدت آقایان به چیز دیگری نمی‌توان تعبیر و تفسیر نمود.

استاندار استان دهم؛ ابوالقاسم امینی [امضا]

[۱۴۴۰۰-۲۹۱۰۰-۶۳۳۵-۱۲۲۱]

۷۶۶

اداره روزنامه پرچم اسلام - جای اداره: محکمه دکتر فقیهی شیرازی - خیابان ایران
({عین الدوّله}) - تلفن ۹۴۳۴ - تاریخ ۱۳۲۶/۱۲/۱۷ - شماره ۳۶۶۷

جناب آقای فرهودی معاونت محترم نخست وزیری - آقای صدرایی اشکوری واعظ، ضمن ارسال نامه از رشت به ما چنین می‌نویسد که رئیس شهربانی محل به موجب دستور شفاهی استاندار به ایشان تذکر داده که از رفتن به منبر خودداری نماید. ما با کمال تعجب و حیرت به این خبر نگریسته و من باب ارادتی که به شخص جناب عالی و جناب آقای نخست وزیر داریم خاطر عالی را مستحضر می‌دارد که آقای صدرایی اشکوری از مبلغین مورد توجه خطه گیلان بوده و با این اهانتی که به معظم له شده بیم آن می‌رود که بر تعداد مخالفین دولت و عده ناراضی‌ها افروزه شود. مستدعی است هرچه زودتر مراتب را به رئیس شهربانی رشت ابلاغ فرماید که رفع تکذیر از ایشان بشود و این جانب نیز بین المحضورین واقع نشوم و چون فعلای از درج این خبر به منظور حفظ انتظامات کشور خودداری خواهیم نمود، انتظار دارم به عوض جناب عالی به این موضوع ترتیب اثر خاصی بدھیم. موقع را مغتنم شمرده، احترامات فائقه را تقدیم می‌دارم.

مدیر روزنامه پرچم اسلام: دکتر فقیهی شیرازی [امضا]

[حاشیه]: دفتر - اقدام نمایند. ۱۷ اسفند [۱۳۲۶]

[۱۸۹۲ - ۱۰۹۰۳۲]

پرچم ایران

۲۶۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۶۱۳/۶۱ - تاریخ [۱۳] ۲۷/۱/۱۴

آقای مسیح آزاد جهرمی - درخواست شما مبنی بر تبدیل نام روزنامه کوپال به روزنامه «پرچم ایران» مورد موافقت شورای عالی فرهنگ واقع گردید. از این تاریخ چاپ و انتشار روزنامه به نام «پرچم ایران» مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.

مدیرکل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۲۷۹ - ۱۰۸۰۰۲]

پرخاش و خرد

۱

۲۶۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۸۶۹/۲۱۲۰ - تاریخ ۲۵ خردادماه [۲۵] [۱۳] استانداری اصفهان، اداره فرهنگ اصفهان - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پرخاش را به نام آقای دکتر حسن انواری تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی به مدیری و سردبیری خودشان در شهر اصفهان چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۱۲۶۴ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۶۹

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۴۰۷ - تاریخ وصول
[۱۳۲۵/۱۱/۱۲]

جناب اشرف آقای نخست وزیر - رونوشت جناب آقای نیک پی - رونوشت جناب آقای موسوی زاده - رونوشت اخبار ایران - رونوشت کیهان - دیروز بعد از ظهر عده [ای] از افراد منتبه به حزب دموکرات به چاپخانه روزنامه پرخاش حمله و با این بردن و بخش حروف و تأخیر در انتشار، مبالغ هنگفتی روزنامه را متضرر و کارگران را مضروب ساخته‌اند. با توجه به اینکه این نوع شمارتها لطمه شدیدی به وجهه حزب دموکرات و نخست وزیر محظوظ وارد می‌سازد تقاضای تعقیب موضوع و جبران خسارات وارده را دارد.

مدیر پرخاش: دکتر انواری

[۳۵ - ۱۰۹۰۰۱]

۳

۷۷۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۴۱۹۸۱ - تاریخ نوشن ۲۵/۱۱/۱۵ [۱۳] - تاریخ ثبت
[۱۳] ۲۵/۱۱/۱۷

اصفهان، استانداری استان دهم - تلگراف شماره ۲۴۰۷ - [مورخ] ۲۵/۱۱/۱۲ [۱۳] آقای دکتر انواری مدیر روزنامه پرخاش اصفهان راجع به عملیات عده‌ای نسبت به چاپخانه و اداره نامبرده به ضمیمه ارسال می‌گردد. دستور فرمایید معلوم نمایند موضوع از چه قرار بوده و در رفع شکایت اقدام به عمل آورند.

نخست وزیر

[۳۵ - ۱۰۹۰۰۱]

۴

۷۷۱

وزارت کشور - استانداری استان دهم - تاریخ ۲۶/۲/۳۰ [۱۳] - شماره ۲۹۵۸ - رونوشت است - محترمانه و فوری است.

تیمسار سرتیپ صفاری رئیس کل شهربانی کشور - روزنامه‌های پرخاش و خرد اصفهان که اولی مدیر

مسئول آن دکتر حسن انواری و دومی مدیر مسئول آن عمامزاده کربکندی ساکن تهران است اخیراً در شماره‌های ۳۳ روزنامه‌های مزبور به قلم احمد انواری مقالاتی انتشار داده بود که کاملاً موهن و برعلیه دولت به نظر می‌رسید. به این مناسبت دستور دادم هر دو روزنامه را به وسیله فرمانداری نظامی توقيف نمایند و لابد جریان امر را اداره شهربانی اصفهان گزارش داده است. حالا شنیده می‌شود که احمد انواری خیال دارد به تهران آمده و روزنامه خرد را با همان جملات زننده و موهن منتشر نماید. برای اینکه خاطر شریف از وضعیت روزنامه مزبور مستحضر گردد، مخصوصاً تذکر می‌دهد که این شخص بدون داشتن هیچ سمت قانونی اغلب به نام مدیر روزنامه، مقالاتی انتشار می‌دهد که برخلاف مصلحت و احترامات دولت است. به علاوه اصولاً صاحب امتیاز روزنامه خرد (عمادزاده کربکندی) در دادگستری اصفهان تحت تعقیب جزایی و فراراً به تهران رفته است و انتشار روزنامه خرد در تهران برخلاف قانون است زیرا روزنامه نامبرده باید در اصفهان انتشار یابد. علیهذا خواهش می‌کنم دستور فرماید مأمورین شهربانی مرکز مراقبت کامل به عمل آورند که این شخص با به دست آوردن ورق پاره‌های غیر قانونی مجدداً مبادرت به این قبیل مزخرفات نکند و در صورتی که لازم باشد خود مشارalle را هم توقيف نمایند که ایجاد زحمت ننماید.

استاندار استان دهم: ابوالقاسم امینی

رونوشت مطابق با اصل است. -

[۱۱۵۰۱۰ - ۲۶۵۶]

۵

۷۷۲

وزارت کشور - استانداری استان دهم - تاریخ ۱۳۲۶/۲/۳۰ - شماره ۲۹۵۹ - پیوست ۱
برگ - محرمانه و فوری است.

جناب اشرف آقای نخست وزیر - تعقیب معروضه شماره ۲۸۴۴ - [مورخ] ۲۶/۲/۲۸ [۱۲] راجع به مندرجات روزنامه‌های پرخاش و خرد، رونوشت شرحی که طی شماره ۲۹۵۸ - [مورخ] ۱۳۲۶/۲/۳۰ به اداره کل شهربانی نوشته شده است، برای مزید استحضار خاطر مبارک تقدیم می‌گردد. مستدعي است امر و مقرر فرمایند اداره نامبرده مراقبت نمایند که این شخص در مرکز موفق به انتشار مقالات موهن و

زنده خود نشود.

استاندار استان دهم: ابوالقاسم امینی [امضا]

[حاشیه]: آقای دبیران - فوری است. شرح لازم با توجه به مدلول نامه‌های آقای امینی به شهربانی و فرمانداری نظامی نوشته شود.

[۲۶۵۶-۱۱۵۰۱۰]

۶

۷۷۳

دفتر نخست وزیر - شماره خصوصی ۶۵۲/۴ - تاریخ پاکنویس ۳/۷ [۱۳۲۶] - تاریخ ثبت ۳/۹ [۱۳۲۶] - محرمانه

فرمانداری نظامی تهران، شهربانی کل کشور - برابرگزارش استانداری استان دهم روزنامه‌های پرخاش و خرد به علت درج مطالب موهن از طرف استانداری توقيف شده‌اند و مدیر روزنامه خرد به تهران آمده و می‌خواهد روزنامه خود را در تهران انتشار دهد. دستور دهید مراقبت نمایند این شخص در مرکز مقامات موهن و زنده منتشر ننماید.

نخست وزیر

[۲۶۵۶-۱۱۵۰۱۰]

۷

۷۷۴

وزارت کشور - شهربانی کل کشور - تاریخ ۲۶/۴/۱ [۱۳] - شماره ۱/۳۱۶۵/۶۰۱۹ استانداری استان دهم - عطف به نامه شماره ۲۹۸۵ [مورخ ۲۶/۲/۳۰] راجع به جلوگیری از طبع و نشر روزنامه‌های پرخاش و خرد اصفهان در مرکز و سیله اداره مربوطه اقدام و به کلیه مطابع نیز اخطار شده است که از چاپ آن خودداری نمایند.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور: سرهنگ حسام وزیری [امضا]

[۲۶۵۶-۱۱۵۰۱۰]

۸

۷۷۵

نامه پرخاش - محترمانه - مستقیم - [مورخ] ۱۳ [۲۶/۶/۱۲] - شماره ۱۱۲

جناب آقای افجه‌ای بازرس دیوان عالی کشور - با کمال احترام به قرارگزارش‌های واصله از طرف خبرنگاران این نامه، شهربانی اصفهان به منظور ختنی کردن مقاله‌های اجتماعی این روزنامه برخلاف موازین قانونی صرف نظر از گزارش‌هایی که به عنایین مختلفه درباره این جانب به تهران ارسال داشته است در شهر اصفهان نیز شروع به اقدامات و دسته‌بندی‌های دیگری نموده که با تهدید به ضرب و یا ایجاد وسایل مراقبت نگارنده به عنایین مختلفی مانع انتشار حقایقی که این نامه بدان دست زده است گردد. بنابراین مراتب را بدین وسیله اطلاع داده و اضافه می‌کند که نقشه‌های وسیع و دامنه‌داری به دستیاری‌های کاشف و سایر مأمورین شهربانی برعلیه این جانب شروع گردیده ممکن است آثار آن به صورت توقیف غیرقانونی و یا مضروب شدن به دست افرادی ظاهر گردد و البته تصدیع جناب عالی از نظرگزارش امر به منظور اطلاع و همچنین ارائه دادن مدرکی دایر به وجود این توطئه ضروری به نظر می‌رسد.

با احترام: احمد انواری

احمد انواری [امضا]

رونوشت برای اطلاع جناب آقای فرماندار ارسال می‌گردد.

[حاشیه]: بایگانی شود. [۱۳] ۲۶/۶/۱۴

[۱۴۵-۲۹۱۰۰۰۱۴۵]

پروردش

۱

۷۷۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۵-۸۱۹۹۵-۱۳۵ - تاریخ ۱۳ اسفند [۱] ۳۲۰

آقای میراحمد مدنی - انتشار روزنامه روزانه به نام پروردش که مسلک آن: سیاسی - ادبی و اجتماعی می‌باشد توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسئول آن هستید در تهران مانع ندارد.

از طرف وزیر فرهنگ

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای رضا تجدد]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود.

[۱۴۵-۲۹۱۰۰۰۱۴۵]

۲

۷۷۷

تلگراف - از تهران - به قصر همایونی - شماره تلگراف ۷۷ - تاریخ وصول ۲۱/۸/۷ [۱۳] پیشگاه اعلیحضرت همایون شاهنشاهی - در روز ولادت باسعادت آن شاهنشاه محبوب به عنوان عیدی و مژدگانی روزنامه پرورش که تنها مروج دین و حامی استقلال این کشور است بدون هیچ علت و سبب توفیق گردید. از آنجاکه یکتا پناه روزنامه نگاران کشوز وجود مبارک آن اعلیحضرت است، مراتب به عرض همایونی رسید تا توجه خاص مبذول فرمایند.

میراحمد مدنی

[۱۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۷۷۸

روزنامه پرورش - طهران - تاریخ ۱۳۲۱/۱۱/۵ - شماره ۷۲۲
اداره کل نگارش وزارت فرهنگ - روزنامه پرورش از جدی^۱ ۱۳۰۲ تا سال ۱۳۱۹ در رشت و بعداً طبق موافقتنامه شماره ۵۱۹۹۹/۸۱۳۵ - [مورخ ۲۰/۱۲/۱۳] آن محترم اداره در تهران مرتبأ چاپ و منتشر می‌گردید. چون تمام شرایط نامه نگاری را حاiz می‌باشم، خواهشمند است به استناد ماده واحده مصوب مجلس شورای ملی امتیاز روزنامه پرورش را به نام این جانب میراحمد مدنی که صاحب امتیاز و مدیر مسئول آن هستم تأیید فرماید.

با احترامات شایسته، مدیر روزنامه پرورش: میراحمد مدنی

[حاشیه]: به وزارت فرهنگ بنویسید، زودتر رسیدگی به این کار بشود. [۱۳۲۱/۱۱/۱۴]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۴

۷۷۹

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۳۲۷۴۷ - تاریخ ثبت ۲۱/۱۱/۲۲ [۱۳]
وزارت فرهنگ - عطف به نامه روز ۲۱/۱۱/۵ [۱۳] آقای میراحمد مدنی مدیر روزنامه پرورش که از

۱. جدی برابر با ماه دی

سال ۱۳۰۲ تا سال ۱۳۱۹ در رشت و بعداً طبق موافقت اداره کل نگارش در تهران منتشر می شده اشعار می دارد: نامبرده تقاضا دارد به استناد ماده واحده مصوبه مجلس شورای ملی راجع به سابقه جراید، امتیاز روزنامه پرورش به نام او صادر گردد. قدغن فرمایند نسبت به درخواست او طبق مقررات زودتر رسیدگی و اقدام نموده نتیجه را اطلاع دهند.

نخست وزیر

آقای میراحمد مدنی - در پاسخ نامه مورخ ۲۱/۱۱/۵ [۱۳] راجع به تقاضای صدور امتیاز روزنامه پرورش اشعار می دارد: به وزارت فرهنگ نوشته شد نسبت به درخواست شما رسیدگی و اقدام نمایند.

رئیس دفتر نخست وزیر

[۹۶۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۳۷۳۵/۷۰۸۸ - تاریخ ۱۳۲۱ [۱] -
جناب آقای نخست وزیر - پاسخ نامه شماره ۳۲۷۴۷ - [مورخ ۲۱/۱۱/۲۲] محترماً به عرض
می رسانند: روزنامه پرورش از سال ۱۳۱۹ تا اواخر سال ۱۳۲۰ که اجازه انتشار آن در تهران صادر شده
دچار تعطیل بوده است از این رو مشمول ماده واحده مصوب بیست و چهارم دی ماه واقع نمی شود.

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

[۹۶۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۷۸۰

۶

بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران - مرکز: تهران - نشانی تلگرافی: فلابانک - به تاریخ ۲۴/۲/۶ [۱۳] - شماره ۴۹۹/۱۴۹۸

وزارت دارایی - شاید بر خاطر اولیای معظم امور مملکت پوشیده نباشد که حفظ مالیه مملکت در بنگاههای دولتی که علاوه بر سرمایه دولت سرمایه اشخاص هم براساس اعتماد به آنها سپرده شده و می شود و بانک کشاورزی و پیشه و هنر نیز یکی از آنها می باشد ایجاب می کند که شخصیت و تصمیمات قانونی مأمورین مسؤول از توهینات و دسایسی که متأسفانه معمول شده است مصون بماند.

۷۸۱

بین کارمندان بانک کشاورزی که با علاقه‌مندی و صمیمیت انجام وظیفه می‌نمایند چند نفری هم از نوع افراد جاه طلب و طماع که مبانی شئون و آمال مقدس ملی را آلت سوءاستفاده خود قرار می‌دهند بوده و هستند که خود را در صنف رجال دانشمند و جوانان فاضل متظاهر نموده و اول به وسیله مذاکرات و مشوب نمودن اذهان مردم و درج مقالاتی مبنی بر توهین و افتراء کوشش می‌کردند هیأت مدیره را مطیع اراده خود نموده و باگرفتن جای رؤسا و قسمتها مراکز حساس بانک را اشغال و آن طوری که میل دارند مقدرات مأمورین مرکز و شعب بانک را در دست بگیرند. ولی اعضای هیأت مدیره که به مسؤولیت سنگین خود خوب واقف هستند مرعوب این دسایس نشده و نسبت به آنها به تکلیف خود کاملاً رفتار نموده و خواهد نمود.

در قبال مقالات موهن و افترآمیزی هم که اخیراً در روزنامه پرورش درج نموده‌اند اعضای هیأت مدیره به عنوان مدعی خصوصی مستقیماً به دادسرای شهرستان تهران عرض حال داده و مجازات نویسنده یا نویسنده‌گان این مقالات را تقاضا نموده و فعلًاً منظور از تقدیم گزارش حاضر این است که اعضای هیأت مدیره نه از لحاظ شخص خود بلکه از لحاظ جنبه عمومی قضیه و امکان حفظ انضباط در روحیه کارمندانی که باید با امید به مكافات و بیم از مجازات در وضع حاضر صدھا میلیون ریال و جوہ دولت و مردم به دست آنها در شعب شهرستانها داد و ستد شود لازم می‌داند توجه اولیای معظم امور را به عاقب وخیم این دسایس معطوف داشته و استدعا نماید اهمیت موضوع را مورد توجه مخصوص قرار داده و به طور کلی تصمیمی اتخاذ فرمایند که حیثیت مأمورین مسؤول دستخوش اغراض و مطامع این قبیل اشخاص نشود. چه اگر مأمورین و بهخصوص مأمورینی که با مالیه عمومی سروکار دارند در مقابل این تهمتها و توهینات ناروا از حمایت قانون مأیوس شوند نتایج سو آن مستقیماً متوجه اداره امور مملکت و بهخصوص مالیه عمومی خواهد شد.

هیأت مدیره بانک کشاورزی و پیشه و هنر ایران

رونوشت برابر اصل است. [امضا]

نخست وزیر - به تاریخ ۱۳۲۴/۲/۱۵

به عرض برسد - روزنامه پژوهش مدتی است نسبت به بانک کشاورزی مطالبی می‌نویسد که رؤوس آن مطالب به قرار ذیل است:

- ۱- موضوع اخراج مدیر روزنامه داریا به امر دکتر میلسپو
- ۲- وام ندادن به مدیر سینمای ستاره
- ۳- استخدام بزرگ‌نیا برای کارشناسی و ارزیابی
- ۴- رئیس نمایندگی کرج پنجاه هزار تومان برداشت کرده، از پدرش ضمانت گرفته‌اند و او را مرخص کرده‌اند

ویشنتر مطالب بالا را نسبت به آقای صهبا رئیس فعلی بانک داده است البته در هر قسمی دلایلی اقامه کرده که محتاج به رسیدگی وارائه صحت اسناد آنها است.

[امضای احمدیهار]

[حاشیه]: فرمودند به وزارت دارایی شرحی نوشته شود. ۱۵/۲/۲۴ [۱۳] بهار

[۱۱۸۱-۱۰۸۰۰۲]

دفتر نخست وزیر - تاریخ نوشتمن ۱۶/۲/۲۴ [۱۳]

وزارت دارایی - از نامه شماره ۱۴۹۸/۴۹۹ بانک کشاورزی که به آن وزارت نگاشته شده و رونوشت آن را به این دفتر فرستاده‌اند، چنین مستفاد است که نشریات زننده [ای] که موجب دلسوزی کارکنان بانک نامبرده است در بعضی جراید ادامه دارد. برای حفظ حیثیت آن مؤسسه و کارمندان با صلاحیت دولت مقرر فرمایند، نامه بانک مورد توجه قرار گیرد و هرگونه کمک و تقویتی که مورد تقاضای نامبرده است معمول دارند.

نخست وزیر

[۱۱۸۱-۱۰۸۰۰۲]

پشونت

۷۸۴

وزارت فرهنگ - اداره گل نگارش و هنرهای زیبا

اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله پشونت را به نام آقای کیخسرو کشاورز تصویب نموده است که با روش: سیاسی - ادبی - فکاهی - اخلاقی - اجتماعی به مدیری و سردبیری خود ایشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره] ۱۴۷۰۶/۳۵۶۸ - [مورخ] ۲۶/۹/۱۲ [۱۳] رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۹۱ - ۱۰۸۰۰۲]

پندا

۷۸۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۶۹/۷۴۳۹ - تاریخ ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ [۱]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پند را به نام جناب آقای دکتر حسن نفیسی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اقتصادی - اجتماعی - ادبی - فلسفی - فکاهی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ،

مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]
[۱۰۳۵ - ۱۰۸۰۰۲] رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

پولاد

۷۸۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۷۰۷/۷۴۴۹ - تاریخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۸ [۱۳] امتیاز روزنامه پولاد را به نام آقای جواد تربتی^۱ تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه پولاد در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

پیام

۷۸۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۶۸۷۹/۷۳۵۲ - تاریخ ۱۴ بهمن ۱۳۲۰ [۱] آقای سید محمد پیامی - انتشار^۲ مجله هفتگی به نام پیام که مسلک آن: ادبی - اخلاقی و فکاهی است به مدیریت و مسؤولیت شما مانع ندارد و این مجله به جای روزنامه هفتگی «پیام» است.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۱. اصل: ترتیبی

۲. اصل: با انتشار

پیام ایران

۱

۷۸۸

وزارت فرهنگ - اداره نگارش - شماره ۴۶۹۶۹/۷۴۶۷ - تاریخ ۱۹ اسفندماه ۱۳۲۱ [۱]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۱/۱۲/۱۳ [۲] امتیاز روزنامه پیام ایران را به نام آقای محمود سرشار تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه «پیام ایران» در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[۱۰۱۰-۱۰۸۰۰۲]

۲

۷۸۹

کانون هدایت افکار - تاریخ دوازدهم خردادماه ۱۳۲۳ - شماره ۶۲۴

جناح آفای نخست وزیر - کانون هدایت افکار که از دانشمندان مجروب و جوانان تحصیلکرده تشکیل شده و در رشته‌های مختلفه علوم و فنون هر کدام سهم تخصصی به سزاوی دارند و هدف آنان بسط و تعمیم فرهنگ و اصول بهداشت و اخلاق در تمام نقاط کشور می‌باشد و آن جناب هم در یک جلسه‌ای از جلسات عمومی حضور بهم رسانیده و محیط کانون و روحیات افراد آن را ملاحظه فرمودید و وعده مساعدت در پیشرفت منظور و مرام آنان از طرف آن جناب نیز داده شده است.

نظر به اینکه جریده‌ای به نام پیام ایران به مدیریت و سردبیری محمود سرشار گرفته شده و ناشر تصمیمات آن کانون می‌باشد و از لحاظ نداشتن کاغذ هنوز به طبع و انتشار آن موقن نشده است و چون کانون هدایت افکار تشریک مساعی با هیأت دولت و سازمانهای آن در عملی شدن و بسط این سه رکن مهم که پایه و اساس و شالوده تمدن هر کشور است می‌نماید، مستدعی است مقرر فرمایید دو تن کاغذ برای تأمین این منظور با شرایط سهل و آسان به قیمت مناسب به این کانون داده شود که موجب مزید امتنان و تشکر است.

با تقدیم احترامات فائقه - مدیر عامل کانون هدایت افکار: محمود سرشار [امضا]

[حاشیه]: آقای دبیران - شرح لازم به وزارت دارایی - اداره کل پخش مرقوم دارید مساعدت لازم را بنمایند.
[۱۳] [۲۳/۳/۱۴] [امضا]

[۲۶۳۸-۱۰۹۰۹۶]

۳

۷۹۰

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۵۳۶۷ - تاریخ ثبت ۲۳/۳/۱۷
وزارت دارایی، اداره کل پخش - کانون هدایت افکار شرحی راجع به مساعدت کانون در بسط و تعمیم فرهنگ و اصول بهداشت و اخلاق نوشته و تقاضانموده است که برای طبع و نشر جریده پیام ایران که به مدیریت و سردبیری آقای محمود سرشار گرفته شده و ناشر تصمیمات کانون هدایت افکار می باشد، دو تن کاغذ به قیمت مناسب داده شود. دستور فرمایید نسبت به انجام تقاضای کانون مزبور مساعدت لازم به عمل آورده نتیجه را اطلاع دهنده.

نخست وزیر

[۲۶۳۸-۱۰۹۰۹۶]

پیام نو

۱

۷۹۱

انجمن روابط فرهنگی ایران و سوری - تاریخ ۱۹ مهرماه ۱۳۲۳ - شماره ۱۱۰
جتاب آقای نخست وزیر - چون اخیراً یک مقدار کاغذ مخصوص مجله و کتاب برای دولت و وزارت دارایی از امریکا رسیده است و مجله «پیام نو» ناشر افکار انجمن کاغذی را که لازم دارد به زحمت و بهای گران از بازار تهیه می کند تمنی می رود، مقرر دارند شرحی مؤکد به وزارت دارایی نوشته شود که برای احتیاجات مجله هم چنانکه درباره مطبوعات دیگر رفتار می کنند به هر مقداری که لازم باشد کاغذ بدهند. باعث نهایت امتنان هیأت مدیره انجمن و هیأت تحریریه مجله خواهد بود.

منشی انجمن: سعید نقیسی [امضا]

[حاشیه]: به وزارت دارایی نوشته شود. [۱۳] [۲۳/۷/۲۶]

[۱۰۲۰-۱۱۶۰۰۴۳۰]

۲

۷۹۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۳ / ۵۱۹ - تاریخ ۱۴ فروردین ماه ۲۵ [۱۳] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله پیام نور را به نام آقای عیسی بهنام تصویب نموده است که با روش: ادبی - علمی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۱۱۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

پیروز

۷۹۳

وزارت فرهنگ - شماره ۱۲۰۰۱/۲۶۷۲ - تاریخ ۴ تیر ماه ۳۲۳ [۱] اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پیروز را به نام آقای دکتر محسن رهمنا تصویب نموده است که با روش: اقتصادی - اجتماعی - سیاسی در تهران به مدیری و سردبیری خودشان چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا] [۷۳۷ - ۱۰۶۰۰۲]

پیروزی

۱

۷۹۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۵ / ۷۸۰۵ - ۴۲۷۷۹ - تاریخ ۲۴ بهمن ماه ۱۳۲۱ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوی دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پیروزی را به نام آقای سید محمد مرتضوی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - کاریکاتوری به مدیری و سردیری آقای دکتر سید حسن مرتضوی در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا] [۱۰۷۹ - ۱۰۸۰۲]

۲

۷۹۵

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۴/۲۳ - [شماره] ۲۷۲
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۳۸) مورخه ۱۳۲۶/۴/۲۳ روزنامه پیروزی برخلاف مصالح کشور تشخیص داده شد، علیهذا از انتشار روزنامه مذبور جلوگیری به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[حاشیه]: اقدامی ندارد. بایگانی شود.

[۸۷۶ - ۱۰۶۰۰۲]

۳

۷۹۶

فرمانداری نظامی تهران ۱۳۲۶/۷/۲۹ - [شماره] ۲۶۸۲
پیرو گزارش شماره ۲۷۲ - مورخه ۱۳۲۶/۴/۲۳ محترماً معروض می دارد: از روزنامه پیروزی رفع

توقیف به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۷۳۷-۱۰۶۰۰۲]

۴

۷۹۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۸/۱۷ - شماره ۱/۲۹۶۶

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون مندرجات شماره (۲۸۲) مورخه ۱۳۲۶/۸/۱۵ روزنامه (پیروزی) برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد، علیهذا از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری به عمل آمد.

فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضا]

[۷۳۷-۱۰۶۰۰۲]

پیغام

۱

۷۹۸

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۳۰۶۳/۷۵۹۰ - تاریخ ۲۳ بهمن ماه ۳۲۲ [۱]
اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱
امتیاز روزنامه پیغام را به نام آقای محمد علی عظیمی تصویب نموده است که در شیراز به مدیری و
سردبیری خودشان چاپ و منتشر نمایند، خواهشمند است دستور فرمایند مراتب را به اداره شهریانی
 محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیقی

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۱۱۶۱-۱۰۸۰۰۲]

۷۹۹

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهاي زيبا - شماره ۴۳۵۳ / ۲۰۲۸۸ - تاريخ [۱۳] ۲۶/۱۱/۲۵

آقای محمد عظیمی صاحب امتیاز و مدیر و سردبیر روزنامه پیغام - بنایه درخواست شما و طبق تصویب شورای عالی فرهنگ از این تاریخ محل چاپ و انتشار روزنامه پیغام از شیراز به تهران تبدیل می شود و می توانید روزنامه مذبور را طبق قانون مطبوعات و مقررات و آیین نامه اجرای آن فقط در تهران چاپ و منتشر کنید.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل نگارش و هنرهاي زيبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۳] ۱۰۸۰۰۲ - ۱۲۴۴

پیغام آشنا

۸۰۰

وزارت کشور - فرمانداری اردبیل - شماره ۲/۵۸۷ - تاريخ تحریر ۲۰/۸/۱۳۳۲ - ریاست شهربانی اردبیل - رونوشت مرقومه شماره ۲۶۸۸ / ۴۸۶۹۳ - [مورخ] [۱۳] ۳۲/۵/۳۱

وزارت کشور در خصوص روزنامه «پیغام آشنا» به همراه ارسال، گرچه روزنامه مذبور از غایله ۲۸ مرداد به این طرف منتشر نمی شود معدلک چون با وجود دستور وزارتی انتشار روزنامه مذکور مجوز قانونی ندارد لذا دستور فرمایید مفاد مرقومه وزارتی را مأمورین مربوطه نصب العین قرار داده و چنانچه بعدها در انتشار روزنامه مورد بحث اقداماتی بشود از انتشار آن جلوگیری نمایند.

فرماندار

رونوشت معطوفاً به شماره ۱۰/۸۲ - [مورخ] [۱۳] ۳۲/۸/۵ برای اطلاع تیمسار فرماندهی محترم تیپ مستقل اردبیل فرستاده می شود. -

[۱۳] ۵/۵/۲۸

پیکار

۸۰۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۲۲۸۶ / ۲۷۴۸ - تاریخ ۱۲ مردادماه ۱۳۲۱ [۱] آقای سید علی اکبر موسوی زاده - انتشار روزنامه پیکار با روشن: سیاسی - اقتصادی - ادبی در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.

از طرف وزیر فرهنگ: [امضا رضا تجدد]

از طرف وزیر فرهنگ: [امضا رضا تجدد]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود. -

[حاشیه ۱]: آقای فخرابی پاسخ بدھند. ۲۱/۵/۱۳ [۱۳]

[حاشیه ۲]: اقدامی ندارد. ۲۱/۵/۱۳ [۱۳]

[۱۰۲۵ - ۱۰۸۰۰۲]

پیکار روز

۸۰۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۲/۵۲۱ - تاریخ ۱۴ فروردین ماه ۱۳۲۵ [۱۳] اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پیکار روز را به نام آقای احمد نامدار تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اقتصادی - علمی به مدیری و سردیری خود در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - مدیرکل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

۸۰۳

فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۶۷۵ - تاریخ ۱۳۲۵/۳/۲۱ - محرمانه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۱۰۹۶ - مورخه ۲۵/۲/۲۳ [۱۳] محترماً
معروض می‌دارد: برابر شماره ۸۸۶۸/۶۹۶ - مورخه ۲۵/۳/۲۰ [۱۳] معاون پارلمانی آن جناب به اداره کل
شهربانی دستور داده که از روزنامه پیکار روز رفع توقیف به عمل آورند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۰۶۰۰۲]

پیکان

۱

۸۰۴

وزارت کشور - فرمانداری شهرستان کاشان - تاریخ ۱۳۲۹/۱۱/۲۲ - شماره ۱۲۷ / م -
پیوست یک نسخه روزنامه پیکان - محرمانه - مستقیم و فوری است.
جناب آقای وزیر کشور - یک نسخه روزنامه شماره ۲ - [مورخ ۲۹/۱۱/۱۹] پیکان منطبعه در قم
که در تاریخ ۲۲ بهمن ماه جاری از طریق شهربانی کاشان به فرمانداری رسیده و مندرجات آن حاکی از
اهانت نسبت به نماینده ایران در سازمان ملل متحد می‌باشد برای استحضار و اقدام لازم تلوأً تقدیم
می‌شود.

فرماندار کاشان: عبدالله شیرخانی [امضا]

[حاشیه]: بایگانی شود.

[۱۲۲۵-۲۹۰۰۳۵۱۱]

۲

۸۰۵

وزارت کشور - فرمانداری کاشان - محرمانه
شهربانی کل کشور، اداره اطلاعات - روزنامه پیکان که یکی از روزنامه‌های افراد حزب منحله توده

کاشان می باشد به مدیریت حسن کی نژاد زارع که دارای معلوماتی نمی باشد در کاشان منتشر می شود که مقالات روزنامه به وسیله حسن کیهانی کارمند ثبت اسناد و محمد فیلسوفی دبیر و صادق موسوی کارمند دخانیات و جواد نوذری آموزگار نوشه می شود و توسط امیر سپهری که شغل معینی ندارد به تهران برد شده به وسیله محمود حکیم باشی دانشجوی دیبرستانهای تهران چاپ و افراد حزب منحله توده آن را منتشر می نمایند. شماره ۴۱ مورخه ۳۱/۱/۲۱ [۱۳] که حاوی گراور استالین و مقالاتی در آن مندرج است جهت استحضار یک برگ پیوست تقدیم می گردد که هر نوع مقرر فرمایند اقدام شود.

رئیس شهربانی: سرهنگ ۲ نانکلی

[شماره ۳۲ - [مورخ ۳۱/۱/۲۵ [۱۳]]] رونوشت جهت استحضار به اداره فرمانداری کاشان ارسال می شود.

رئیس شهربانی: سرهنگ ۲ نانکلی

[شماره ۲۳۴ - [مورخ ۳۱/۱/۲۶ [۱۳]]] رونوشت تمام گزارش بالا به ضمیمه یک شماره روزنامه پیکان جهت استحضار به وزارت کشور تقدیم می شود. -

کفیل فرمانداری کاشان: محمودی [امضا]

[حاشیه]: اقدامی ندارد [در] پرونده مربوطه ضبط شود. [۱۳] ۳۱/۲/۶

[۱۶۶۲-۲۹۰۰۵۷۵۵]

پیک تهران

۸۰۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۰۵۷ / ۱۱۸۶۱ - تاریخ ۲۵ خرداد ماه [۱۳] ۲۵

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه پیک تهران را به نام آقای سعید احیا تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - اجتماعی - ادبی - فکاهی - اقتصادی به مدیری و سردیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۶۷۲-۱۰۸۰۰۲]

پیک روز

۱

۸۰۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۱۷۲ / ۱۵۴۹۱ - تاریخ ۲۸/۸/۲ - محل الصاق تمبر - محل الصاق عکس علی علایی
 به موجب قانون مطبوعات و بند (ه) اصلاح قانون مطبوعات مصوب ۱۲ اسفند ماه ۱۳۲۷ چاپ و انتشار روزنامه پیک روز که تعداد چاپ آن هزار نسخه و در شهر اردبیل در مطبوعه کتابچی با روشن: ادبی - سیاسی و اجتماعی به ترتیب یومیه به چاپ می‌رسد به مدیریت و مسؤولیت آقای علی علایی مانعی ندارد. آقای علی علایی موظف است رعایت مقررات و قوانین موضوعه را بنماید. در موقع تغییر تعداد چاپ و محل و مطبعه اداره کل نگارش را آگاه سازد.

وزیر فرهنگ - محل امضا

[ت ۵/۵/۲۸]

۲

۸۰۸

روزنامه پیک روز - اردبیل - تاریخ ۸ دی ماه ۱۳۳۱ - شماره ۱۳۲
 ریاست محترم اداره فرهنگ شهرستان اردبیل - در پاسخ نامه شماره ۱۳۴۳۰/۲ - [مورخ ۶/۱۰/۳۱] در مورد صدور اجازه نشر روزنامه که مرقوم فرموده‌اند: «در شهرستانها طبق قانون مصوب ۳۱/۹/۱۱ [۱۳] به عهده فرمانداری می‌باشد». اولاً طبق ماده ۵ قانون مزبور که صراحتاً می‌گوید: «درخواستهای تأسیس روزنامه یا مجله بوسیله هیأتی مرکب از مدیر کل وزارت کشور و رئیس اداره نگارش وزارت فرهنگ و دادستان شهرستان تهران یا نماینده او رسیدگی می‌شود و نسبت به درخواستهایی که واجد شرایط قانونی باشد، اجازه نامه از طرف وزارت کشور صادر خواهد گردید». صدور اجازه نشر روزنامه به عهده فرمانداری نیست. ثانیاً این جانب تقاضای صدور اجازه نامه‌ای نکرده‌ام تاطبیق ماده ۴ قانون مطبوعات علاوه بر اظهار نامه شامل اطلاعات که باید به وزارت کشور ارسال شود مدارک لازمه را که در ماده مزبور قید گردیده است به فرمانداری تسلیم نمایم. زیرا روزنامه پیک روز متجاوز از سه سال است که بدون تعطیل انتشار یافته و فعلًاً هم به انتشار خود ادامه می‌دهد و طبق ماده

۱۰ قانون جدید نیازی به تجدید اجازه ندارد.

فاماً در مورد «مدارک موردنظر» با اینکه به کلیه مواد قانون مطبوعات مراجعه شد ولی معلوم نگردید «مدارک موردنظر» که مورد مطالبه اداره فرهنگ است منطبق با کدام ماده یا تبصره از قانون مزبور می‌باشد. بنابراین خواهشمند است دستور فرمانده به طور تصریح تعیین نمایند که منظور از «مدارک موردنظر» قید شده در کدام ماده یا تبصره از قانون جدید می‌باشد تا در تهیه و تقدیم آن اقدام گردد.

با تقدیم احترام - مدیر روزنامه پیک روز: علی علایی [امضا]

[حاشیه ۱]: عیناً به انضمام نامه شماره ۱۳۱ - [مورخ] ۱۰/۱ [۱۳۳۱] جهت استحضار مقام فرمانداری تقدیم گردد.

[حاشیه ۲]: فعلاً بایگانی شود.

۸/۵/۵ ت]

۸۹

استانداری معظم آذربایجان - فرماندهی تیپ مستقل اردبیل طی شماره ۸۰۱ - [مورخ] ۳۲/۸/۵ [۱۳] تقاضا نمودند که از انتشار روزنامه پیک روز جلوگیری شود. گویا در این روزها روزنامه مزبور برعلیه جناب آقای فضلعلی هری نماینده مجلس شورای ملی انتشاراتی داده بود ولی فعلاً خود آقای هری واسطه هستند که از تعقیب صرفنظر شود. هر قسم دستور می‌فرمایند تا اقدام شود.

فرماندار اردبیل: دکتر حسابی [امضا]

۸/۵/۵ ت]

۸۱۰

وزارت دفاع ملی - لشکر ۲ - تیپ اردبیل - [شماره] ۲/۸۰۱ - [۱۳] ۳۲/۸/۵ [مورخ] -
محرمانه

فرماندار محترم شهرستان اردبیل - چون روزنامه‌های پیک روز به مدیریت علی علایی و پیغام آشنا به مدیریت عبدالله حریری کاشانی در دوره دولت سابق مطالب آتشین و مضره‌ای داده‌اند و از طرفی علی علایی بر اثر احصار فرمانداری نظامی اردبیل تاکنون متواری و ازانظار مأمورین مخفی گردیده لذا انتشار مجدد روزنامه‌های مزبور به صلاح نمی‌باشد. خواهشمند است دستور فرمانده نسبت به سلب امتیاز

نامبردگان اقدامات لازمه را به عمل آورند.

فرمانده تیپ اردبیل: سرتیپ رکنی [امضا]

[حاشیه ۱]: آقای زمانی - سابقه ضمیمه شود. [۱۳۳۲/۸/۶]

[حاشیه ۲]: به عرض برسد: نسبت به اشخاص فوق، سابقه [ای] در قسمت محترمانه موجود نمی‌باشد و پرونده مربوط به روزنامه آنها که در قسمت عمومی تنظیم و تشکیل گردیده، تلوأ از نظر مبارک می‌گذرد. [۱۳۳۲/۸/۱۸]

[حاشیه ۳]: دستوری از وزارت کشور رسیده است که روزنامه پیغام آشنا اجازه انتشار ندارد. به شهربانی ابلاغ کنید.

[۱۳۳۲/۸/۲۵]

[امضا] ۸/۲/۵ ت

۵

۸۱۱

به عرض برسد - آقای علایی مدیر روزنامه پیک روز علاوه بر پرونده [ای] که در قسمت عمومی دارد و تقدیم شده بود یک برگ بیوگرافی نیز در قسمت محترمانه که به وسیله اداره شهربانی تنظیم گردیده، داشت ضمیمه پرونده مربوط گردیده و به ضمیمه از نظر مبارک می‌گذرد.

[امضا] ۱۴ ۳۲/۸/۲۰

[حاشیه ۱]: گزارش ملاحظه شود. [۱۳۳۲/۸/۲۳]

[حاشیه ۲]: به قانون مراجعه و جواب تهیه کنید. [۱۳۳۲/۸/۲۵]

[امضا] ۸/۲/۵ ت

۶

۸۱۲

اسم: علی شهرت: علایی تاریخ تولد یا سن: ۱۲۸۵ محل اقامات دائمی: اردبیل
شغل: مدیر روزنامه پیک روز اسم پدر: حاجی علی‌اکبر مادر:
تعداد اولاد ذکور و انان و اسامی آنها: اکبر و اصغر پسرش، پروین و حکمت دخترش می‌باشد. اقوام درجه
یک سبی و نسبی: حاجی باقر و میرزا آقا و لطفعلی و لطیف و آقابابا و حسن آقا زمانی اقوام درجه ۱ و
یوسف و یعقوب برادر زنش می‌باشد.

میزان ثروت منقول و غیر منقول: تقریباً پنجاه هزار تومان

علام مشخصه: قدمتوسط، چشم عادت به عینک دارد. موی سر و صورت تقریباً زرد، صورت گردد و سفید.

میزان معلومات: تقریباً ۱۲ کلاس

با چه زبانهای آشنایی دارد: فارسی، ترکی و مختصر عربی و فرانسه
سوابق خود و خانواده‌اش: با جودت و علی اصغر فرزین و مجیدزاده معاشرت داشت که از رؤسای غرب
دموکرات قلابی و منتسبین به حزب متحله توده می‌باشند.
عقاید و افکار سیاسی: اشتراکی است و مرام پست توده‌ای دارد.
نقاط ضعف زندگانی: عصبانی است.

دوستان مؤثر و روابط آن با اشخاص ذی نفوذ: با بعضی از مدیران جراید و اهالی اردبیل.
دشمنان مهم و علل ایجاد دشمنی: اشخاص میهن پرست نظر خوبی با او ندارند.
امیال و آرزوهای شخصی و مقصود و منظور او: شخص عصبانی و جاهطلب و خودخواهی است. البته
می‌خواهد با مرام ناپاکی که دارد به مقامی برسد.
اعتیاداتی که دارد: ندارد.

طرز گذراندن زندگی وغیره: اگر بتواند برای تولید جنجال آمده است.
اقوام و منسوبان که در خارجه دارد: اگر از او سوال کنند خواهد گفت ندارم و معلوم هم نیست.
معاشرت: مدیر روزنامه شده که خود را به اشخاصی نزدیک کند.
به کدام یک از احزاب و جماعتها بستگی دارد: تمایل دست چپی دارد.
درجه نفوذ معنوی او در فamilial و اشخاص: در فرماندار [ی] و ادارات دولتی چندان نفوذی ندارد و مورد
اطمینان نیست ولی به طوری که فوقاً ذکر شده خود را به اشخاصی و مقامات نزدیک می‌سازد.
مسافرت‌هایی که به خارجه نموده است: اگر از خودش پرسند خواهد گفت به جایی نرفته و معلوم هم
نیست.

رئيس اطلاعات: محمودی [امضا]

[ت ۵/۵/۸]

۸۱۳

وزارت کشور - فرمانداری اردبیل - شماره ۶۱۰ / م - تاریخ تحریر ۳۲/۸/۳۰ [۱۳] - محرمانه
تیمسار فرماندهی محترم تیپ اردبیل - بازگشت به شماره ۱۰۱ / م - [مورخ] ۳۲/۸/۵ [۱۳] و پیرو
شماره ۵۸۷ / م - [مورخ] ۳۲/۸/۱۰ [۱۳] چون از مقامات وزارت کشور و استانداری آذربایجان نیز
دستور تعقیب روزنامه‌ها و جراید منتشره در شهرستانها که مخالف مواد ۲۰ و ۴۲ لایحه قانونی مطبوعات
مصطفی ۳۱/۱۱/۱۵ [۱۳] مخصوصاً از اول مرداد ماه ۱۳۹۲ [۱] به بعد مرتکب تخلفاتی شده و مطالبه
منتشر نموده‌اند تحت تعقیب قرارگیرند، با اشعار مراتب و ایفاد رونوشت مواد ۲۰ و ۴۲ لایحه مذکور
خواهشمند است مقرر فرمایید با توجه به مفاد مواد مذکور چنانچه از نشریات روزنامه پیک روز و
روزنامه‌های دیگر که در دسترس آن تیپ باشد، نسخه آنها را به فرمانداری ارسال دارند تا در تعقیب
مدیر مسئول اقدام شود.

فرماندار

[۱۳/۸/۵]

پیکنو

۸۱۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۵۴ / ۵۱۷ - تاریخ ۱۴ فروردین ماه ۲۵ [۱۳]
اداره کل شهریانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز
مجله پیک نورا به نام بانو دکتر زهرا کیا تصویب نموده است که با روشن: علمی - ادبی - اجتماعی - هنری به
مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۰۰۰۲ - ۱۰۲۰۱]

تاریخ

۱

۸۱۵

وزارت کشور - شهربانی کل کشور - اداره اطلاعات - تاریخ ۱۵/۶/۳۱ [۱۳] - شماره ۱/۲۸۶۹۵

وزارت کشور - مطابق گزارش شهربانی همدان اعلامیه [ای] از طرف ولی مسکوب خطاب به حسینی داور مدیر روزنامه تاریخ در شهر منتشر شده که یک برگ آن جهت استحضار به پیوست تقدیم می‌گردد.

از طرف رئیس شهربانی کل کشور؛ رفعت [امضا] [۱۴] ۳۱/۶/۱۳

[حاشیه ۱]: ورود به دفتر محترمانه اداره سیاسی ۹۰۸۷ - ۳۱/۶/۲۰

[حاشیه ۲]: اقدامی ندارد. [۱۳] ۳۱/۶/۲۲

[۱۳۳۱۰۳۴۶-۲۹۰۰۰۳۸۷۸]

۲

۸۱۶

قضاؤت عادلانه نسبت به مندرجات روزنامه و فوق العاده شماره «۲» تاریخ

پس از حرکت کاروان به شرحی که در روزنامه خیلی وزین تاریخ!! به قلم عفیف!! حسینی داور خوانده‌اید در نزدیکی تهران در محل معروف به کاروانسرا سنگی از طرف مامورین انتظامی از حرکت کاروان ممانعت شد. مامورین انتظامی نسبت به افراد کاروان شدت عمل و خشونت به کاربردند. در نتیجه عده‌ای به زحمت موفق به آمدن تهران شدند. در این گیر و دار که پای مواحده به میان آمد نخست حسینی داور سرپرست جمعیت، شاعر شهیر، قهرمان ملی فداکننده تا آخرین قطره خون در راه قیام ملت یک مرتبه جا خورد و عقب افتاد و نام خود را عشقی معرفی کرد. آن وقت در روزنامه خود با نهایت بی‌انصافی و ناجوانمردی دیگران را متهم به این عمل نموده است. و در تمام مدت توقف کاروان کفن پوشان در تهران چون شاعر شهیر هوای معركه را پس دید به بهانه تحصن از صفحه جمعیت خارج، به

زیرزمین مجلس شورای ملی در پناه سرنیزه نظامیان محافظ مجلس که جای امن و خوش آب و هوا و به قول خودش غذاها یشان هم بی تعریف نبود، پناهنده شد تا اوضاع به حال عادی برگردد. بهترین دلیل صدق عرايض فوق اين است که در تمام ملاقاتهايی که افراد کاروان از رهبران ملی نمودند، در هیچ کدام شاعر شهير حضور نداشت. عکسهايی هم که گرفته شده، مويد اين گفتار است واز خود آقایاني که جزء کاروان بودند سؤال کنید تا حقیقت راهم دریابيد. به علاوه خود عنوان تحصن ايشان در آن موقع ييش از هر چيز اسباب آبروئيزی و رسوايی همدانی ها شد زира همه دانستند که سردمدار قافله تا چه حد عاقل است!! و برای پرکردن شکم کارد خورده اش دست به چه عملیاتی می زند.

مخصوصاً موجبات شرمندگی همدانی ها وقتی بیشتر شد که یکی از نمایندگان طرفدار ادامه نهضت ملی در ملاقات با نمایندگان هیأت اعزامی صریحاً اظهار داشتند که دست رفیق ابله خود را گرفته از مجلس بیرون ببرید. این شخص به ما متول شده که او را از همدان وکیل کنیم. حالا چه وقت این حرفا است؟ این بود رُل شاعر شهير در مرکز. مضمون اين است که اين آقا استقبال مردم همدان را از کاروان کفنه بوشان به حساب خود آورده باد در غصب می اندازد. زهی بی خردی! در قسمت دیگر فوق العاده کذايی نسبت به افراد کاروان نسبت های ناروايی داده شده که هیچ کدام با حقیقت وقق نمی دهن. ضمناً شاعر شهير در جای دیگر نوشتن نامه های تهدید آمیز را به آقای عربزاده نسبت داده در صورتی که در همان روزنامه محترمین شهر را بی شرمانه متهم کرده و در دادسرا چند نفر دیگر از معاريف را به دستور ارباب جهانسوز نویسنده نامه معرفی نموده در حالی که کسانی که شاعر شهير به آنها مظنون شده اصولاً به قدر پشیزی برای اين عناصر ماجراجوی بی پرسنیپ شخصیت اجتماعی قائل نیستند تا چه رسید که بخواهند...^۱ کشي کنند. حسينی داور غافل است که اين اعمال احمقانه و رویه ابلهانه او خود به متزله مرگ حیثیتی است. اين کوته فکر تصور می کند با نوشتن چند سطر فحش و ناسزا، دروغ پردازی و توهین به مقدسات مذهبی و ملی آن هم با نهايت وقارت می تواند برای خود موقعیتی در جامعه همدانی احرار کند. مگر خدای نخواسته همدانی ها مثل تو مغز خر خورده اند که به اين یاوه سرايی ها توجه کنند. به قول مردم (متل شاعر شهير مثل آن حاجی است که از فرط خودخواهی می خواست در بين ساير حاجی ها معروفیتی پیدا کند. چون عقلش مثل عقل شاعر ملی پارسنگ برمی داشت به فکرش رسید که در آب زمزم بشاشد تا همه او را بشناسند). آقای بزرگوار!! راه معروف شدن اين نیست. اين ره که تو می روی به

۱. در اصل سند نیز نقطه چین است.

ترکستان است. خاک بر سر مردمی که امثال شما می خواهند داعیه رهبری و هدایت افکار آنها را به عهده بگیرند. مگر شما نبودید که در زمان حکومت سابق قوام‌السلطنه به دستور محركین خود پای علم او سینه چاک کرده و فریاد زنده باد قوام‌السلطنه می‌زدید؟ کار را به جایی کشانیدید که در کتاب دیوان شعر خود جایی را در مدح پیشوای احمد قوام باز کردید و با صدای رساگفتید:

حسن طالع بین که در کاینه ایران ما   رفت صدر مرتاجع آمد قوام کارگر

(نقل از صفحه ۵۱ دیوان شاعر حسینی داور) چطور شد که امروز خلاف آن را می‌گویید؟ این شما هستید که در روزنامه خود اظهار می‌کنید (من مرد انقلاب)

کبابم آرزو از مغز حضرت اشرف   میان کاسه چشمش شراب می خواهم

اگر راست می‌گویی پس این شرابهای ناب و جوجه‌های کباب شده که در باغ سعیدیه با پول حضرت اشرف‌ها این روزها زهرمار می‌کنی چیست؟ خیال می‌کنی همدانی‌ها از اعمال زشت شما در باغ سعیدیه اطلاع ندارند؟

اگر شما خود را طرفدار طبقه محروم و حکومت ملی می‌دانید پس چرا به ریزه‌خواری خان سردار اکرم‌ها... اربابها و عملاء پست آنها افتخار می‌کنی و از آنها ارتزاق می‌نمایی؟ اگر شما طرفدار حکومت دکتر مصدق و آیت‌الله کاشانی هستید به چه علت به نزدیکترین شخص مقدس روحانی به آیت‌الله العظیمی کاشانی حضرت آیت‌الله بنی صدر که از بدشروع نهضت ملی رشیدانه قیام و زعامت مردم مارا به عهده گرفتند، این همه توهین و ناسزا را به دستور اربابان مزدور خود می‌دهی؟ اگر شما از اوامر و دستورات رهبران ملی پیروی می‌نمایید به چه دلیل در این موقع که مصالح آنها اقتضای نظم و آرامش دارد با جریحه دار کردن احساسات ملی و مذهبی مردم موجبات بی‌نظمی و اغتشاش را فراهم می‌کنی؟ آخر آقای شاعر ملی!! مردم حرف شمارا باور کنند یا دم خروس را؟ شمارا به خدا دست از سر این مردم بیچاره بردارید. یقین داشته باشید دیگر حنای امثال شما که یک روز دیوانه زن هر جایی پل تجریش بوده، روز دیگر چاقوکش احمد قوام و امروز آلت بی اراده بقایای سیاست شوم استعمار شده‌اید رنگی ندارد و همدانی هشیارتر از آن است که به یاوه‌سرایی امثال شما فریب خورده از چاله در آمده خود را به چاه بیندازد و این هرزه‌درایی‌ها جز اینکه مشت شما را در پیش خاص و عام باز کند و نهایت غرض ورزی و بی‌پرسنی امثال شما یا رازهای جامعه را روشن سازد نتیجه دیگری نخواهد داشت.

ولی مسکوب

تاریخی (مجله تاریخی)

۱

۸۱۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۳۲۴۷/۶۹۴۴ - تاریخ ۲۷ دی ۱۳۲۰
آقای علی اکبر تشید - با انتشار مجله ماهیانه به نام مجله تاریخی موافقت حاصل است.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدین]

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. -

[۹۹۰ - ۱۰۸۰۰۲]

۲

۸۱۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۷۸۸۱ - تاریخ ثبت ۱۳۲۱/۷/۲۵
وزارت فرهنگ - آقای محمد باقر قمی راجع به پخش مجله تاریخی در حوزه‌های علمیه نامه‌ای نوشت
که عین آن به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن فرمایید به پیشنهاد نامبرده رسیدگی و در حدود امکان با
تقاضای او موافقت نمایند.

[امضای هادی اشتری] [۱۳۲۱/۷/۲۲]

[۱۰۴۵ - ۱۰۸۰۰۲]

۳

۸۱۹

آقای شیخ محمد باقر قمی که از علمای روشنفکر قم می‌باشند، نامه‌ای مبنی بر تشکر از توجه خاص
جناب آقای نخست وزیر نسبت به امور دینی نوشت و ضمناً اشاره کرده بود که اگر به طلاب علوم مذهبی
که یکی از صنوف ممتاز کشور می‌باشند توجه بشود، موجب افزایش حسن شهرت معظم له خواهد شد و
از جمله این توجهات اختصاص چهارصد یا پانصد شماره مجله تاریخی (که گویا عده‌ای از طلاب
متصدی آن می‌باشند) مجاناً به حوزه‌های علمیه قم و نجف و مشهد و سایر جاهای خواهد بود. زیرا مجله
نامبرده صرفاً در تاریخ اسلام و شخصیت ایرانیان بحث می‌کند و مطالعه آن برای طلاب مفید و مؤثر

می باشد. عین نامه برای رسیدگی و اقدام به وزارت فرهنگ فرستاده شده، بهای هر شماره مجله در حدود پنج - شش ریال می باشد.

ناظرزاده

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۴

۸۲۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۵۱۸۳/۴۴۲۹ - تاریخ ۲۱/۸/۱۷ [۱۳]۲۱/۷/۲۵ - [مورخ] [۱۳]۲۱/۷/۲۵ راجع به درخواست آقای محمد باقر قمی خاطر مبارک را مستحضر می دارد: وزارت فرهنگ در سال جاری اعتباری برای خرید مجله و کتاب ندارد. ولی چنانچه در نظر باشد، همان طوری که آقای قمی پیشنهاد نموده اند، نسخه هایی از مجله تاریخی در حوزه های علمیه مشهد و نجف و قم پخش شود مستدعی است مقرر فرمایند، در صورت امکان از اعتبار دولت هر چند نسخه [ای] که مقتضی باشد خریداری و برای توزیع بین حوزه های مذکور اختصاص داده شود.

وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی]

[حاشیه]: دفتر - سابقه چیست و این مجلات بهایش چقدر است؟ [امضا] ۸/۲۰ [۱۳۲۱]

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۵

۸۲۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۴۴۶۹/۵۲۴۳ - تاریخ ۲۱ آبانماه ۱۳۲۲ [۱] اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله تاریخی را به نام آقای علی اکبر تشید تصویب نموده است، بنابراین چاپ و انتشار مجله تاریخی در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

کفیل وزارت فرهنگ

از طرف کفیل وزارت فرهنگ: [امضا]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۱۵۳-۱۰۸۰۰۲]

تبریز

۱

۸۲۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۷۵۹۵/۴۸۰۲۹ - تاریخ ۲۲ بهمن ۱۳۲۰ [۱] آقای حسین فشنگچی (تبریزی) - انتشار روزنامه تبریز که مسلک آن: آزادی ملت و تقویت دولت است توسط شما که صاحب امتیاز و مدیر مسؤول آن هستید در تهران مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای سید محمد تدين] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۰۸۰۰۲ - ۹۹۰]

۲

۸۲۳

ریاست وزرا - کشف تلگراف رمز استاندار تبریز - نمره ۹۵۶ - تاریخ ۱۷/۱۱/۱۳۲۱
جناب آقای نخست وزیر - روزنامه تبریز طبق ماده واحده مصوبه جلسه بیست و چهارم دی ماه ۱۳۲۱ مجلس شورای ملی واجد شرایط و مشمول ماده فوق بوده با ارائه شماره های موجود درخواست انتشار خود را می نماید. بنده مانع برای انتشار ایشان نمی بینم. مستدعی است نظریه مبارک را اعلام فرمایند.
شماره ۳۳۲۹: سرشکر مقدم [۱۰۸۰۰۲ - ۹۹۴]

۳

۸۲۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۴۶۵/۲۱۱۷۳ - تاریخ ۲۱ مهر ماه ۱۳۲۲ [۱]
اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه تبریز را به نام آقای حسین تبریزی تصویب نموده که در شهر تبریز به مدیری و سردیری خود چاپ و منتشر نماید، خواهشمند است دستور فرمایند؛ مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.
کفیل وزارت فرهنگ

کفیل وزارت فرهنگ: [امضای محمد وحید] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
[۱۰۸۰۰۲ - ۱۱۶۰]

تجدد ایران

۸۲۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۴۲۵۸۹/۶۶۲۶ - تاریخ ۱۳۲۱/۱۱/۱۳

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخه ۱۳۲۱/۱۱/۱۳ [امتیاز روزنامه «تجدد ایران» را به نام آقای سید محمد طباطبائی تصویب نموده، بنابراین چاپ و انتشار روزنامه تجدد ایران در تهران به مدیری و سردیری خود ایشان مانعی ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می‌شود...
وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۵۹ - ۱۰۸۰۰۲]

تدبیر

۸۲۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرها زیبا - شماره ۲۲۷۴۵/۴۸۳۰ - تاریخ ۱۳۲۱/۱۲/۲۹

اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه تدبیر را به نام آقای دکتر علی جلالی تصویب نموده است که با روشن: سیاسی - علمی - ادبی - کاریکاتوری به مدیری و سردیری خود ایشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل نگارش و هنرها زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۳۲۱ - ۱۰۸۰۰۲]

تربيت بدنی و پيشاهنگ

۸۲۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۱۰۲۱/۱۳۴ - تاریخ ۲۷/۱/۲۱ [۱۳]۶۷۶۵ - مورخ ۱۴/۱۲/۲۵ [۱۳] در جلسه مورخ ۱۵/۲/۲۶ [۱۳] شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ انتشار مجله تربیت بدنی و پيشاهنگ از طرف آن اداره به مدیری و سردبیری آقای دکتر علی کنی تصویب گردید.
وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۸۰۰-۱۲۷۷]

ترقی

۸۲۸

روزنامه ترقی - خیابان اردبیله (حشمت الدله) - اول خیابان خوشبختی - تلفون ۸۴۴۵
حضرت دکترا دیروز خدمت جناب آقای نخست وزیر هم با تلفن راجع به مراسله خصوصی که قرار بود راجع به آقای کمالی نماینده و مخبر روزنامه ترقی به آقای منصور بنویسند تذکر داده ام. تمنا دارم اگر آن مراسله را مرقم فرموده اند و حاضر است لطف فرمایید مشکر خواهم شد. مجدداً تذکر می دهم آقای کمالی نماینده روزنامه ترقی برای امور مربوطه به روزنامه عازم خراسان است. مقصود این است که جناب آقای نخست [وزیر] شرحی بنویسند که با مشارالیه مساعدت شود.

با تقدیم عرض ارادت: [امضا لطف الله ترقی] [۱۳]۲۴/۴/۱۹
[۱۰۳۰۰-۶۷۴۳]

۲

۸۲۹

دفتر نخست وزیر - تاریخ پاکنوسیس [۱۳] ۲۴/۴/۲۰ - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۴/۴/۲۳
 جناب آقای منصور استاندار استان نهم - قریانت شوم! پس از استعلام از سلامتی وجود محترم تصدیع
 می دهد آقای کمالی نماینده روزنامه ترقی برای امور مربوط به روزنامه عازم خراسان است و مطالبی
 دارد که حضوراً به عرض جناب عالی می رساند. متنمی است در حدود امکان نسبت به تقاضاهای قانونی
 او بذل توجه و مساعدت فرمایید. موجب مزید امتنان خواهد گردید.

[حاشیه]: اصل نامه به این جناب نماینده آقای ترقی رسید.

به تاریخ ظهر [۱۳] ۲۴/۴/۲۲ [۱۳] عباس صارمی
 [۱۰۳۰۵ - ۱۷۴۳]

تشویق افکار

۸۳۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۱۸۰/۲۹۱۵ - تاریخ ۱۱ تیرماه ۱۳۲۳
 اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز
 روزنامه تشویق افکار را به نام آقای محمد رضا منصور تصویب نموده است که با روش: سیاسی -
 اجتماعی - اخلاقی - دینی - اقتصادی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران منتشر نمایند. مراتب بدین
 وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد وحید

مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر علی فرهمندی [امضا]
 [۱۰۶۹ - ۱۰۸۰۰۲]

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. -

تقدیم

۱

۸۳۱

جناب آقای وزیر فرهنگ - پس از تقدیم مراسم احترام تصدیع می دهد که این جانب می خواهد به همراهی برادر خود احمد فرامرزی روزنامه «تقدیم» را که چندی پیش از این مدتی به صورت ماهیانه منتشر می گشت بار دیگر آن را بطور منتشر سازد و برای استحضار خاطر شریف نکات ذیل را لازم به عرض می داند:

۱- این روزنامه مدافعان استقلال ایران و طرفدار اصول دمکراسی و حکومت مشروطه و آرامش اوضاع کشور و مدافعان تکامل و مخالف هرج و مرج و انقلاب خواهد بود و سعی خواهد کرد تا وضع کشور به نحو فعلی است رویه خود را با دولت وقت وفق دهد.

۲- این روزنامه خواهد کوشید که از حیث چاپ و کاغذ و قطع و عده صفحات و مطالب و متنات در ردیف روزنامه های درجه اول کشور باشد و از حین شروع نیز به همین صورت منتشر خواهد گشت.

۳- تمام مقرارت وزارت فرهنگ را در این باب بنده تعهد و مجری خواهم کرد.

۴- انتشار این روزنامه از لحاظ قانون هیچ گونه مانعی ندارد زیرا امتیاز آن به نام برادرم احمد فرامرزی صادر و مدت‌ها تحت نظر بنده و مشارالیه منتشر گشته است فقط چون شنیده بودم که انتشار روزنامه های جدید یعنی غیر از روزنامه های موجود باید با اطلاع جناب عالی باشد، این سطور برای اطلاع خاطر محترم عرض شد.

احترامات فائقه خود را تقدیم می دارد: عبدالرحمن فرامرزی [امضا] ۱۵ مهر ۱۳۲۰

[۲۸۴۱-۱۰۵۰۰]

۲

۸۳۲

۱۳۲۰/۱۰/۲

وزارت فرهنگ - اداره نگارشات - این جانب احمد فرامرزی به موجب امتیازنامه شماره ۵۶۵/۱۵۳۲ - ۱۳۰۶/۳/۱۵ دارای امتیاز روزنامه «تقدیم» هستم که مدت یکسال بصورت مجله ماهیانه انتشار دادم و اینکه نیز مایلم باز بصورت مجله آن را انتشار دهم و نظر به اینکه مطابع بدون اجازه وزارت فرهنگ از

طبع مجلات و جرایدی که فعلاً منتشر نمی‌شود خودداری می‌نمایند، متنمی است مقرر فرمایند که از انتشار مجله تقدم جلوگیری به عمل نیاید.

احمد فرامرزی - آدرس: شاهآباد - کوچه ممتاز - شماره کاشی ۲۴

[حاشیه]: به پرونده سال ۱۳۰۶ مراجعه و پیشینه پیوست شود و به طور مجله منتشر شده است. ۳ دی [۳۲۰] [۲۸۴۱ - ۱۰۵۰۰۲]

۸۳۳
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایره مطبوعات - شماره خصوصی ۶۷۶۶ - تاریخ خروج ۲۱ دی [۳۲۰]

مقام وزارت - آقای احمد فرامرزی مدیر و صاحب امتیاز روزنامه تقدم که مسلک آن: ادبی - علمی - سیاسی - اجتماعی - فکاهی - کاریکاتوری بوده و چندی آن را به صورت مجله ماهیانه منتشر کرده است درخواست می‌نماید، اجازه داده شود؛ روزنامه خود را به صورت مجله انتشار دهد. مراتب با تقدیم پرونده مربوطه به عرض مبارک می‌رسد.

[اضا]

[حاشیه ۱]: پی‌نوشت مقام معاونت - به شورای عالی فرهنگ مطرح شود.
[حاشیه ۲]: پی‌نوشت مقام ریاست: عیناً به اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ فرستاده می‌شود به تجدید امتیاز روزنامه تقدم که در سال ۱۳۰۴ صادر شده اقدام فرمایند.

[۲۸۴۱ - ۱۰۵۰۰۲]

تمدن شرق

۸۳۴
وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا - شماره ۴۸۲۴/۲۲۷۴۱ - تاریخ ۲۹/۱۲/۱۳۲۶

اداره شهربانی کل کشور - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ

امتیاز روزنامه تمدن شرق را به نام آقای خلیل تمدن تصویب نموده است که با روش: سیاسی - قضایی - اجتماعی - ادبی به مدیری و سردبیری سید محمد طاهری در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود.

مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۳۱۱ - ۱۰۸۰۰۲]

تبیه درخشان

۸۳۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۷۸۱/۲۶۱۰ - تاریخ ۱۳۷۸/۴/۱۱ - اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز روزنامه تبیه درخشان را به نام آقای ابراهیم معتقد‌دی درخشان دارای شناسنامه شماره ۲۹۰۴۴ صادره از بخش چهار تهران تصویب نموده است که با روش: سیاسی - فکاهی - کاریکاتوری به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیر کل وزرات فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۲۲۲ - ۱۰۸۰۰۲]

تندباد

۸۳۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۹۵۱/۸۷۱ - اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

۱. این سند فاقد تاریخ می باشد ولی مهر و رود به دفتر نخست وزیر تاریخ ۱۳۲۵/۲/۱۱ رانشان می دهد.

روزنامه تندباد را به نام آقای محمدحسین خواجه نصیری تصویب نموده است که با روش: ادبی - اجتماعی - سیاسی - فکاهی - مصور به مدیری و سردبیری خودشان در شهر کرمان چاپ و منتشر نمایند. خواهشمند است دستور فرماید، مراتب را به اداره شهربانی محل ابلاغ کنند.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع نخست وزیری فرستاده می شود. - [امضای دکتر علی فرهمندی]

[۱۰۳۴ - ۱۰۸۰۰۲]

تندر (صاحب، غلامحسین)

۱

۸۳۷

ریاست محترم کلانتری بخش ۲ - نظر به این که این جانب غلامحسین صاحب شناسنامه شماره ۱۳۸۸۰ از وزارت فرهنگ درخواست امتیاز جریده هفتگی نموده ام و مقدمتاً باید ضامنی هم اعتبار این جانب را به مبلغ پنجاه هزار ریال تضمین نماید، لذا آقای حسن معتقد‌دی را برای تضمین اعتبار خود معرفی می نمایم و تمدی دارم مقرر فرماید هر طور مقتضی است معمول دارند.

[امضا]

این جانب حسن معتقد‌دی دارای ورقه شناسنامه شماره ۱۱۲۶۸ صادره از بخش ۲ دولت معادل مبلغ پنجاه هزار ریال ضمانت آقای غلامحسین صاحب را در تمام مدت انتشار جریده فوق الذکر می نمایم.
نمره ۳۶۶ - [سوند] ۱۳۲۱/۴/۳۰ [امضا]

امضای اعتبار ضامن حسن معتقد‌دی دارنده شناسنامه نمره ۱۱۲۶۸ - ۳ به موجب سند مالکیت نمره ۸۷۰/۲۰۴۴ در حدود پنجاه هزار ریال مورد گواهی است.

کلانتر ۲ - یاور غفاری [امضا] [مهر کلانتری ۳]

[۲۲۴۸ - ۵۸۰۰۱]

۲

۸۳۸

۱۳۲۱ تیر ماه ۳۱

اداره کل نگارش - نظر به این که این جانب غلامحسین مصاحب مدیر مجله ریاضیات مصمم به نشر نامه هفتگی سیاسی و اخلاقی به اسم ایمان هستم تمیز دارم مقرر فرمایید امتیاز آن به اسم این جانب صادر گردد.

به ضمیمه این درخواست دو قطعه عکس، دو برگ رونوشت شناسنامه، گواهی نداشتن پیشینه بده، گواهی مربوط به پنجاه هزار ریال اعتبار تقدیم می گردد.

[امضا]

نشانی: خیابان فرهنگ - کوچه عباسی - نمره ۱۶

[۲۲۴۸ - ۵۸۰۰۱]

۳

۸۳۹

وزارت دادگستری (دادسرای تهران) - گواهینامه پیشینه کیفری - شماره ۲۷۴۵۰ - [مورخ ۱۳] ۲۱/۴/۳۱

دفتر دادسرای تهران گواهی می دهد که آقای غلامحسین فرزند دکتر علی محمد شهرت مصاحب دارنده شناسنامه ۱۳۸۸۰ فرستاده از دفتر ثبت آمار شهرستان تهران بخش چهار متولد سال ۱۲۸۹ که عکس وی به این برگ الصاق گردیده دارای محکومیت کیفری و پیشینه بده، در این دادسرای نمی باشد. از طرف رئیس دفتر دادسرای تهران [امضا] [مهر دفتر دادسرای تهران]

[۲۲۴۸ - ۵۸۰۰۱]

۴

۸۴۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۲۵۴۳ - تاریخ ۱۳] ۲۱/۵/۳ [۱۳] ۲۱/۴/۳۱ - تاریخ خروج ۴ مرداد ۱۳۲۱

آقای غلامحسین مصاحب - پاسخ نامه مورخ ۱۳] ۲۱/۴/۳۱ [۱۳] چون به نام ایمان پیش از این امتیاز صادر شده خواهشمند است نام دیگری انتخاب و اطلاع دهید تا اقدام لازم به عمل آید.

رئیس اداره کل نگارش [امضا]

[۲۲۴۸ - ۵۸۰۰۱]

۵

۸۴۱

[۱۳] ۲۱/۵/۷

اداره کل نگارش - در پاسخ نامه مورخ ۲۱/۵/۴ [۱۳] معروض می‌دارد: چون اسم ایمان قبل‌گرفته شده، این جانب اسم (تندر) را انتخاب می‌نمایم. متمنی است مقرر فرمایید اقدامات مقتضیه را معمول دارند.

آقای غلامحسین مصاحب [امضا]

توضیحًا معروض می‌دارد که این جانب دبیر می‌باشم. [امضا]

[حاشیه ۱]: آقای فخرایی - به اسم تندر امتیاز داده شده یا خیر؟

[حاشیه ۲]: عنوان (تندر) در دفتر امتیاز داده نشده است.

[۲۲۴۸-۵۸۰۰۱]

۶

۸۴۲

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۲۷۴۵ - تاریخ
خروج ۱۱ مرداد ۱۳۲۱

مقام وزارت - آقای غلامحسین مصاحب که به سمت دبیری کارمند وزارت فرهنگ می‌باشد، درخواست نموده است امتیاز روزنامه هفتگی به نام تندر به ایشان داده شود که با روشن: سیاسی - اخلاقی در تهران منتشر نماید. چون مدارک لازم را تسلیم داشته مراتب [را] با پرونده مربوط به عرض مبارک می‌رساند تا در صورت تصویب اجازه فرمایند به شورای عالی فرهنگ ارجاع شود.

[امضا]

[حاشیه ۱]: بی‌نوشت مقام معاونت - به دبیرخانه شورای عالی فرهنگ ارسال شود. [۱۳] ۲۱/۵/۱۲

[حاشیه ۲]: بی‌نوشت مقام ریاست - عیناً به اداره دبیرخانه شورای عالی فرهنگ فرستاده می‌شود. - رئیس اداره کل نگارش

[۲۲۴۸-۵۸۰۰۱]

تندر (رعدی آذربخشی، غلامعلی، دکتر)

۸۴۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۲۶ مهر ماه ۱۳۲۰/۴۹۵۵ - تاریخ ۲۶ مهر ماه ۱۳۲۰/۴۹۵۵ [۱۳] اداره کل شهربانی - تعقیب نامه شماره ۱۶۰۶/۸۲۳۵ - [مورخ ۱۳۲۲/۳/۱۲]، شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ تجدید امتیاز روزنامه تندر را به نام آقای دکتر غلامعلی رعدی آذربخشی تصویب نموده، بنابراین چاپ و انتشار روزنامه نامبرده در تهران به مدیری و سردبیری خودشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی] [۱۱۶۰۰۴ - ۱۰۷۴ - ۳۶]

تندرست

۸۴۴

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش و هنرهای زیبا
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله تندرست را به نام آقای دکتر احمد سید امامی تصویب نموده است که با روش: علمی - ادبی - اجتماعی - طبی به مدیری و سردبیری خود ایشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می‌شود.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیق

[شماره ۱۰۶۴۵/۲۷۵۷ - [مورخ ۱۳] ۲۶/۷/۱۳] - رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده می‌شود.
مدیر کل نگارش و هنرهای زیبا: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]
[۱۰۸۰۰۲ - ۱۲۹۱]

توده ایران (اسکندری، عباس)

۱

۸۴۵

اداره روزنامه سیاست - تاریخ اسفند ماه ۱۳۲۰] - فوری
وزارت فرهنگ - نظر به اینکه اشعار شده بود که روزنامه توده امتیازش قبل‌داده شده، متممی است به
نام توده ایران امتیاز به نام بنده صادر شود.

با تقدیم احترام: عباس اسکندری

توضیح اینکه روش روزنامه: سیاسی - اقتصادی - اجتماعی و ادبی خواهد بود.

Abbas اسکندری

[۵۸۰۰۱]

۲

۸۴۶

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - دایرہ مطبوعات - شماره خصوصی ۸۴۱۳ - تاریخ ۲۴ اسفند ۱۳۲۰ [۱]

مقام وزارت - آقای عباس اسکندری صاحب امتیاز و مدیر روزنامه سیاست درخواست نموده است
امتیاز روزنامه روزانه به نام توده ایران به ایشان داده شود که با روش: سیاسی - اقتصادی - اجتماعی - ادبی
در تهران منتشر نماید. مراتب به عرض مبارک می‌رسد تا در صورت تصویب اجازه فرمایند به شورای
عالی فرهنگ ارجاع شود.

[امضا]

[حاشیه ۱]: پی‌نوشت مقام وزارت - در شورای عالی فرهنگ مطرح شود.

رئیس اداره کل نگارش

[حاشیه ۲]: عیناً به اداره دیرخانه شورای عالی فرهنگ فرستاده می‌شود. -

[۵۸۰۰۱]

توده ایران (اسکندری، سلیمان)

۸۴۷

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۶۰۷ - تاریخ ۸۲۳۷/۳/۱۲ [۱۳]۲۲/۳/۱۰ امیاز روزنامه توده ایران را به نام آقای سلیمان اسکندری تصویب نموده، در جلسه مورخ ۲۲/۳/۱۰ بنابراین چاپ و انتشار روزنامه توده ایران در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی] رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. - [۱۲۲۶ - ۱۰۸۰۰۲]

توفيق

۱

۸۴۸

روزنامه فکاهی توفيق - خیابان شاهپور - تلفن ۵۴۰۰ - تاریخ ۲۱/۹/۲۷ [۱۳]۲۱/۹/۲۷ - شماره ۱۵۸۶

حضرت آقای دکتر امینی معاون نخست وزیر - آقای محترم! با نهایت احترام به عرض عالی می رسانند: نظر به اینکه تقریباً یک هفته است که محمدعلی توفيق مدیر روزنامه توفيق در اداره کل شهربانی توقيف می باشد، به طوری که اخیراً اطلاع حاصل شده گویا مغرضین خیراندیش گزارشی برخلاف حقیقت و واقع در اثر خصوصت داده اند که باعث گرفتاری مشارالیه گردیده است. اینک برای رفع سوء تفاهم مبادرت به تقدیم این عریضه نموده به طوری که رئیس بانک ملی ایران شعبه بازار کتاب گواهی داده و گواهی نامبرده به اداره آگاهی تسلیم شده است، مشارالیه در روزهای سه شنبه ۱۷ و چهارشنبه ۱۸ ۱۳۲۱/۹/۱۸ مشغول انجام وظیفه در اداره بوده که در روز پنجم شنبه ۱۹ ۱۳۲۱/۹/۱۹ هم مأمورین اداره آگاهی به بانک ملی ایران شعبه بازار مراجعه و ایشان را به اداره آگاهی برده اند و از آن روز تا به حال در اداره آگاهی توقيف می باشند. در خاتمه معروض می گردد که مشارالیه در سرخدمت حاضر و مابقی را در

منزل صرف کرده‌اند. البته پس از رسیدگی و اثبات حقایق عرایض این بندگی‌گزارش دهنده را تحت بازرگانی قرار دهید و بذل مساعدتی فرموده و ایشان را مستخلص فرموده تا آسوده خاطر به دعاگویی مشغول باشیم.

با تقدیم احترامات شایسته: افسر توفیق [امضا] [مهر روزنامه توفیق]

[حاشیه]: دفتر - جواب بدھید مراتب به اداره کل شهریانی اعلام شد قریباً از نتیجه آن مستحضر خواهد شد. شرح لازم هم به اداره کل شهریانی نوشته شود.

[امضا] [۱۳] ۲۱/۹/۲۹

[۶۷۸۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۸۴۹

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۲۶۸۷۵ - تاریخ پاکنویس ۱۰/۲ [۱۳۲۱] - تاریخ ثبت [۱۳] ۲۱/۱۰/۵

اداره کل شهریانی - بانو افسر توفیق نامه‌ای نوشته که آقای محمدعلی توفیق مدیر روزنامه توفیق که طبق گواهی رئیس بانک ملی شعبه بازار در روزهای سه‌شنبه ۱۷ و چهارشنبه ۱۸ آذر ماه در بانک مشغول انجام وظیفه بوده روز پنجشنبه در حین خدمت به اداره آگاهی جلب و از آن روز تاکنون بازداشت می‌باشد. قدغن نماید چگونگی امر را تحقیق نموده و در صورتی که نامبرده در قضایای اخیر مداخله‌ای نداشته، طبق مقررات نسبت به استخلاص او اقدام نمایند.

نخست وزیر: [امضا] [احمد قوام] [۱۳۲۱/۱] ۱۰/۱

[۶۷۸۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۸۵۰

تهران - روزنامه فکاهی توفیق - خیابان شاهپور - تلفن ۵۴۰۰ - شماره ۱۶۰۸ - تاریخ [۱۳] ۲۱/۱۰/۱۳

جناب آقای دکتر امینی - با نهایت احترام پیرو نامه شماره ۱۵۸۶ - مورخه ۲۱/۹/۲۷ [۱۳] با وجود اینکه بی‌گناهی آقای محمدعلی توفیق به مرحله ثبوت رسیده مذکور هنوز خبری از استخلاص او به

دست نیامده است.

چون جناب عالی به گواهی کلیه دوستان به پاکی و جدان و نهایت جوانمردی معروف و مشهور هستید، تمنا می‌کنم در سایه قضاوت عدل و انصاف مخصوص به خود به گرفتاری شوهر من خاتمه دهید و راضی نشوید که بیش از این یک عائله‌ای دور از سربرست در منتهای بلا تکلیفی زندگانی کنند.

با تقدیم احترامات فائقه: افسر توفیق [امضا]

[۶۷۸۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۴

۸۵۱

به عرض می‌رسانند: کارکنان روزنامه توفیق به تصور اینکه بنده را در آستان عالی تقریبی است عریضه خود را به بنده داده‌اند که به عرض برسانم و عده زیادی گواهی می‌دهند که مدیر روزنامه توفیق حقیقتاً در این قضیه بی‌گناه است. اینک عین عریضه همسر آقای توفیق تقدیم می‌شود. موکول به اراده عالی است.
۱۳/۲۱/۱۰/۱۳ ناظرزاده

[حاشیه]: آقای ناظرزاده - شرح خصوصی از طرف این جانب در زمینه تقاضای آقای توفیق به عنوان رئیس شهربانی تهیه نمایید که در رسیدگی به کار ایشان تسریع شود که زودتر وضعیتش روشن گردد.

[امضا] ۱۴/۱۰/۲۱ [۱۳]

[۶۷۸۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۵

۸۵۲

چنانکه اطلاع دارید آقای محمدعلی توفیق مدیر روزنامه توفیق نیز در قضایای اخیر بازداشت شده ولی به طوری که کسان او و بسیاری اشخاص دیگر اظهار می‌دارند این شخص در کار آشوب طلبان دخالتی نداشته بنا بر این خواهشمندم دستور فرماید سریعاً نسبت به پرونده او رسیدگی نمایند که زودتر وضعیتش روشن و مستخلص شود.

معاون نخست وزیر: دکتر امینی ۱۵/۲۱/۱۰

[۶۷۸۰ - ۱۰۳۰۰۵]

۶

۸۵۳

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۱۲۱/۳۲۲ - تاریخ ۲۲/۱/۱۷ [۱۳]

اداره کل شهربانی - چون به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ در جلسه مورخ ۲۲/۱/۱۶ [۱۳] امتیاز روزنامه توفیق را به نام آقای محمدعلی توفیق تصویب نموده بنابراین چاپ و انتشار روزنامه توفیق در تهران به مدیری و سردبیری آقای حسین فرزام بهبودی مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -
وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی اکبر سیاسی]
[۹۲۶-۱۱۶۰۰۴-۱]

۷

۸۵۴

تلگراف - از تبریز - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۴۰۷ - تاریخ وصول ۲۲/۴/۸ [۱۳]

جناب آقای نخست وزیر - رونوشت توسط آقای رفیعی - نماینده‌گان محترم آذربایجان - رونوشت روزنامه پرچم - رونوشت روزنامه اطلاعات - رونوشت روزنامه ایران - دشمن و ناسزاهايی که روزنامه توفیق در شماره هیجده به آقای کسری خصوصاً و به تبریزیان عموماً نوشته عموم آزادگان را متوجه و خشمناک و این اندازه جسارت آشکار می‌دانست به مطبوعات بدین کرد. به این وسیله جداً تعقیب علی زرین قلم نویسنده لاطایلات نامبرده و محمدعلی توفیق را تقاضا، منتظریم با کیفردادن ایشان دست خیانتکار این قبیل عناصر ناپاک را از دامن مطبوعات که آن را وسیله ارتزاق قرار داده‌اند کوتاه سازند.

آزادگان

[۹۲۷-۱۱۶۰۰۴-۱]

۸

۸۵۵

**فرمانداری نظامی تهران - شماره ۱۹۴۶ - تاریخ ۱۳۲۴/۴/۱۰ - محروم‌انه - مستقیم
جناب آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۱۷۷۶ - مورخه ۲۴/۳/۳۱ [۱۳] محترماً**

معروض می‌دارد: به اداره کل شهربانی دستور داده شد که از روزنامه توفیق رفع توقیف به عمل آورند.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ ستاد احمد بهارست [امضا]
[۷۲۹-۱۰۶۰۰۲]

۹

۸۵۶

فرمانداری نظامی تهران - به تاریخ ۱۳۲۵/۱۱/۳۰ - شماره ۹۹۰۲
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می‌دارد: چون مندرجات روزنامه اخیر
توفیق برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد، دستور توقیف آن روزنامه به شهربانی
کل کشور صادر گردید. استحضاراً به عرض می‌رساند.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]
[۸۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۰

۸۵۷

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۱۲/۸ - شماره ۱۰۱۸۲
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - پیرو گزارش شماره ۹۹۰۲ - مورخه ۲۵/۱۱/۳۰ [۱۳] محترماً معروض می‌دارد: به اداره شهربانی کل کشور دستور داده شد که از روزنامه توفیق رفع توقیف به عمل آورند. استحضاراً به عرض می‌رساند.
فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]
[۸۳۱-۱۰۶۰۰۲]

۱۱

۸۵۸

وزارت کار و تبلیغات - اداره تبلیغات داخلی - به تاریخ ۱۳۲۶/۴/۲۵
روزنامه توفیق در صفحه ۵ می‌نویسد: نامه اویار تقی به جناب اشرف حظور عاغای غوام صلتنه -
غربانت گردم - به هق علی صلامطباشی... گرمک تالبی حای میدون عمین السلطان کرمو شده خیار
چنبرها را صرما زده غیمت بادمجون گرونه حرچه ذودطر (اعدام) فرماعید و به (داد) ما برصدید که

(عاتیش) گرفتیم.

اعضاع عوریا تغی

[حاشیه]: حضرت اشرف - چون در خلاصه اخبار جراید مقتضی نبود علیحده تقدیم گردید.
ارادتمند واقعی صباح کازرونی [امضا]
[۸۳۱ - ۱۰۶۰۰۲]

تهران (خدابنده‌لو، ابوالحسن)

۸۵۹

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۵۱۱۷ - تاریخ ثبت ۲۱/۳/۱۴ [۱۳] ۲۱/۳/۱۴
وزارت فرهنگ - نامه [ای] که آقای ابوالحسن خدادنده‌لو^۱ راجع به درخواست امتیاز روزنامه [ای]
به نام تهران، یا جهان، یا ایام، به آن وزارت خانه نوشته به ضمیمه فرستاده می‌شود. قدغن فرمایند، نسبت به
درخواست نامبرده اقدام شایسته نموده، نتیجه را اشعار دارند.
[امضای عبدالحمید ملک‌الکلامی] [۱۳] ۲۱/۳/۱۲

[حاشیه]: آقای ملک‌الکلامی - شرحی به وزارت فرهنگ نوشته و نامه ضمیمه را بفرستند. [۱۳۲۱] ۲/۱۲
[۱۰۱۳ - ۱۰۸۰۰۲]

تهران (پزشکی، سیدنورالدین، دکتر)

۸۶۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۶۴/۷۴۳۱ - تاریخ ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۲۳ [۱]
اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز

۱. درخواست نامه فوق در آرشیو سازمان استناد ملی ایران موجود نبود. ظاهراً ابوالحسن خدادنده‌لو هیچ‌گاه موفق به کسب امتیاز روزنامه‌های عنوان شده در سند فوق نگردید. نام وی در کتاب «شناسنامه مطبوعات ایران» تنها به عنوان سردبیر روزنامه رسا آورده شده است. ر.ک: شناسنامه مطبوعات ایران، مسعود برزین (تهران، بهجت، ۱۳۷۱) ص ۳۱۴

روزنامه تهران را به نام آقای دکتر سیدنورالدین پزشکی تصویب نموده است که با روش: سیاسی - اجتماعی - فکاهی - کاریکاتوری - علمی - ادبی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.

کفیل وزارت فرهنگ: محمد حیدر

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی] [۱۰۵۷ - ۱۰۸۰۰۲]

تهران امروز

۱

۸۶۱

کمال بنی صدر - مدیر و نگارنده روزنامه تهران امروز - لاله زار کوچه برلن - تلفن ۷۴۴۴ - از بازداشتگاه شهربانی

جناب اشرف آقای نخست وزیر دام اقباله - محترماً به عرض جناب اشرف عالی می رساند: روز سه شنبه هفدهم دی ماه معاون و نماینده دادستان فرمانداری نظامی و رئیس کلاتری^۳ با چهل نفر پاسبان و سرباز به چاپخانه کارون حمله کرده روزنامه و خود این جناب را بازداشت و در اداره سیاسی به وسیله منشی دفتر دادگاه که صلاحیت قضایی ندارد به عنوان توهین که تعقیب جزایی نداشته و بدون شکایت مدعی خصوصی قابل تعقیب نیست قراری به مبلغ یک میلیون ریال وجه نقد صادر نموده‌اند، در صورتی که اتهام مطبوعاتی اصولاً باید در دادگاه عالی جنایی با حضور هیأت منصفه رسیدگی شود و بدین جهات فرمانداری نظامی این جناب را ۱۲ روز است بازداشت غیرقانونی نموده و آزادی ام رامنوط به امر صریح جناب اشرف عالی قلمداد نموده است. استدعا دارم عطف توجهی فرموده و حال که ناچار از این همه بی عدالتی و اعمال غیرقانونی به آن جناب اشرف متولّ گردیده‌ام، از اظهار مرحمت و لطف خود شرمسارم فرمایند.

با تقدیم نهایت احترامات فائقه: [امضای کمال بنی صدر] [۱۱ ۲۵ / ۱۰ / ۲۸]

[حاشیه]: در پرونده متفرقه بایگانی شود. [امضای ۲۵ / ۱۱ / ۲]

[۱۰۳۰۰۵ - ۱۶۷۱۹]

۲

۸۶۲

بیوک صابر - مورخه ۱۳۲۵/۱۰/۲۸

جناب آقای داود پیرنیا معاون محترم نخست وزیری - محترماً به عرض می رساند: پس از تبلیغ عرض و ارادت و سلام بندگی تلگراف تبریک از کرمانشاه برای موفقیت آن جناب که غیر از وطن پرستی نظر دیگری ندارید، معروض داشته بودم. نمی دانم به عرض مبارک رسیده است یانه. در هر صورت موفقیت آن جناب را از خدای متعال خواهانم و امیدوارم با محبویتی که در جامعه دارید بیش از پیش موفقیت پیدا کرده و سعادت ایران و ملت ایران را در نظر خواهید داشت و در ضمن استدعا از حضور محترمت دارم آقای کمال بنی صدر مدیر روزنامه تهران امروز که از جوانان فعال و وطنخواه می باشد، هم روزنامه اش توقيف و هم خود او را بازداشت کرده اند. توجهی فرموده به نظر جناب اشرف آقای نخست وزیر بی گناهی ایشان را برسانید که شاید در اثر لطف و مراحم حضرت عالی ایشان آزاد گردند.

با تقدیم احترامات فائقه، ارادتمند: [امضا بیوک صابر]

[۶۷۱۹-۱۰۳۰۰۵]

۳

۸۶۳

وزارت کشور - تاریخ ۱۳۲۵/۱۲/۱۲ - شماره ۱۰۲۶۷

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات روزنامه «تهران امروز» شماره (۴۴) مورخه یکشنبه ۱۱/۱۲/۲۵ [۱۳] برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شد به اداره شهربانی کل کشور دستور توقيف آن روزنامه صادر گردید. استحضاراً به عرض می رساند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۹۲۵-۱۰۶۰۰۲]

۴

۸۶۴

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۶/۷/۵ - [شماره] ۲۱۵۰

جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون مندرجات شماره (۵۰)

مورخه ۱۳۲۶/۷/۵ روزنامه «تهران امروز» برخلاف مصالح کشور تشخیص داده شد، علیهذا از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری به عمل آمد.
از طرف فرماندار نظامی تهران: سرتیپ مظفری [امضای سرهنگ مختاری]
[۱۰۶۰۰۲ - ۸۸۷]

تهران مصور

۱

۸۶۵

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۱۳۰۷۹/۲۲۲۷ - تاریخ ۲۲ تیرماه ۱۳۲۱ [۱]
آقای عباس نعمت - انتشار روزنامه هفتگی تهران مصور با روش: علمی - ادبی - سیاسی - مصور در تهران به مدیریت و مسؤولیت شماکه صاحب امتیاز آن هستید مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

وزیر فرهنگ: [امضای مصطفی عدل]

رونوشت به مقام نخست وزیری تقدیم می شود. -

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۰۲۵]

۲

۸۶۶

تهران مصور - مستقیم^۱

جناب آقای دکتر امینی - چون اداره شهربانی از چاپخانه التزام گرفته اند که بدون اطلاع به چاپ تهران مصور مبادرت نشد و از طرف آن جناب هم تاکنون اطلاعی در این خصوص به اداره شهربانی داده نشده، متنمی است مراتب را به اداره کل شهربانی ابلاغ دارند که مانع از چاپ روزنامه نشوند.
با تقدیم احترام: [امضای احمد دهقان]

[حاشیه]: حضوراً با جناب آقای نخست وزیر مذکور شد. فرمودند: فعلاً نمی توان رفع توقیف نمود.

[۱۰۸۰۰۲ - ۱۰۲۵]

۱. این سند فاقد شماره و تاریخ می باشد ولی در حاشیه سند مهر ورود به دفتر نخست وزیری شماره ۱۳۴۶۹ به تاریخ ۲۱/۶/۲۱ [۱۲] رانشان می دهد.

۳

۸۶۷

طهران مصور^۱

آقای نخست وزیر - روزنامه مرا توقيف و به خدمت من هم در بانک ملی خاتمه داده‌اند. مستدعی است امر فرمایید در وزارت خواربار و یا بنگاه راه آهن دولتی ایران به من کاری داده شود. که بتوانم با ده نفر عائله خود زندگی نمایم.

با تقدیم احترامات فائقه: عباس نعمت - صاحب امتیاز و مدیر مسؤول تهران مصور

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۴

۸۶۸

دفتر نخست وزیر - شماره عمومی ۱۵۲۷۵ - تاریخ ثبت ۲۱/۷/۵ [۱۳]

جناب آقای عضدی وزیر راه - آقای عباس نعمت مدیر روزنامه تهران مصور که سابقاً در بانک ملی به کارهای گراورسازی چاپخانه آن‌جا اشتغال داشته نامه‌ای نوشته و تقاضا دارد در بنگاه راه آهن شغلی به نامبرده رجوع شود. متنمی هستم دستور فرمایید شغلی فراغور به معلومات و اطلاعات فنی در قسمتهای مربوطه به او داده شود و نتیجه را مرقوم فرمایند.

[۱۰۲۵-۱۰۸۰۰۲]

۵

۸۶۹

وزارت پست و تلگراف و تلفن - اداره دفتر وزارت - به تاریخ ۱۳۲۱/۹/۱۴ - شماره ۱۷۹۹/۱۰ - فوری - محرمانه

جناب آقای نخست وزیر - بازگشت به مرقومه شماره ۲۵۳۵۸ - [مورخ] ۱۳۲۱/۹/۱۲ محترماً معروض می‌دارد: دستور توقيف روزنامه تهران مصور شماره ۲۹ - آبان در پنجم آذر به این وزارت خانه رسید و به مجرد وصول، رمز آبه رئیس پست و تلگراف و تلفن شیراز دستور لازم داده شد. نامبرده مدعی است که به ناظم پست محل تعليمات لازمه در این باب داده ولی از قرار معلوم غفلتی

۱. این سند فاقد شماره و تاریخ می‌باشد ولی مهر ورود به دفتر نخست وزیری شماره ۱۵۲۷۵ - به تاریخ ۲۱/۷/۵ [۱۳] را نشان می‌دهد.

شده و شماره‌های به مقصد شیراز توزیع گشته لیکن شماره‌های تابع شیراز توقیف شده است. بازجویی دقیق تحت رسیدگی و البته پس از حصول نتیجه، مراتب ثانیاً به عرض خواهد رسید. مستدعاً است مقرر فرمایید در این‌گونه موارد امر مبارک را به موقع خود ابلاغ نمایند.

وزیر پست و تلگراف و تلفن: [امضای حمید ستیاج]

[۱۱۹۰۰۳ - ۹۵]

۶

۸۷۰

تلگراف - از اصفهان - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۲۸۳۲ - تاریخ وصول ۲۳/۶/۱۳۲۲
 جناب آقای نخست وزیر - رونوشت دادستان شهرستان - رونوشت فرماندار نظامی - رونوشت به وسیله آقای پazarگاد جراید جبهه آزادی - رونوشت روزنامه‌های رهبر - رزم - مردم - داد - نسیم صبا - ستاره - صدای ایران - فرمان - دماوند - تهران مصور - اطلاعات - احمد دهقان مدیر روزنامه کثیف تهران مصور در شماره ۲۵ خود در چند قسمت نسبتها و نشر اکاذیب به خلاف حقیقت به جناب آقای بهرامی استاندار اصفهان و آقای تقی فدا کار رئیس شورای اتحادیه‌های کارگران اصفهان مخصوصاً نسبت به گرفتن هفت میلیون و هشتصد هزار ریال پول لباس کارگران از طرف آقای فدا کار و تقسیم آن با شرکت جناب آقای بهرامی و آقای ایرج اسکندری داده در صورتی که وجود لباس کارگران به موجب لیست فرد فرد کارگران شخصاً خودشان وصول نموده‌اند و چون احمد دهقان یکی از ولگردهای معروف پانزده سال قبل اصفهان و در غرور جوانی با اغلب لختی‌های اصفهان طرف معامله بوده و در نزد اهالی اصفهان معروف و اخیراً عالم مطبوعات رانگین و با حمایت شدن چند نفر مثل خود و اخذ وجوده برات تلگرافی از مرتعین اصفهان و قاخت را از حد گذرانیده و در صورتی که دولت نمی‌خواهد به نام حفظ حیثیت مامور عالی رتبه خود نسبتها و نشر اکاذیب را تعقیب کند، کلیه کارگران اصفهان خود را موظف می‌دانند به نام حمایت از رئیس پاکدامن خود که از گرفتن پنج میلیون ریال رشوه و جداناً و مجاناً بایک شهامت و از خود گذشتگی بی‌نظیر کارگران ادامه و حتی از صندوق کارگران هم دناری توقع نداشته، نگرفته مورد اهانت و نسبتها به خلاف حقیقت از طرف احمد دهقان که در پانزده سال قبل به دو ریال تسليم بود واقع گردد. لذا بر طبق ماده^۱ مکرر قانون مجازات عمومی و مقررات قانون سابق و لاحق مطبوعات، توقیف

۱. شماره ماده مذکور ناخوانا است.

آن روزنامه کثیف و تعقیب آن را درخواست می‌کند. از طرف اتحادیه‌های کارگران پائزده کارخانه‌های شهرضا [در ادامه نام کارخانه‌های شهرضا و نمایندگان اتحادیه‌های کارگران آن آمده است].

[۱۰۳۴-۱۰۹۰۳]

۷

۸۷۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۶۸۲۷ / ۳۰۴۱۹ - تاریخ ۲۵ دی ماه ۱۳۲۲ [۱] اداره کل شهریانی - چون شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ صلاحیت آقای احمد دهقانی اصفهانی را برای مدیری و سردبیری روزنامه تهران مصور که امتیاز آن به نام خود ایشان می‌باشد، تصویب نموده، بنابراین انتشار آن روزنامه در تهران به مدیری و سردبیری آقای احمد دهقانی اصفهانی مانع ندارد.

وزیر فرهنگ: دکتر عیسی صدیقی

از طرف وزیر فرهنگ: [امضای دکتر علی فرهمندی]

رونوشت به دفتر نخست وزیری ارسال می‌شود. -

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۸

۸۷۲

تلگراف - از تهران - به ط [تهران] - شماره ۴۲۴ - تاریخ اصل ۲۸ [۱۳۲۴/۹] - تاریخ
وصول ۹/۲۹ [۱۳۲۴/۹]

جناب اشرف آقای نخست وزیر - روزنامه‌های محترم اطلاعات: اقدام - کیهان - ستاره - مهر ایران - تهران
تصور - آتش - سرگذشت - ایران آزاد شد. زنجیر اسارت اجانب از هم گسیخت و نسیم فرجبخش آزادی بر
پیکر ایران عزیز ایرانی که پنج سال تمام به پاس مهمانداری از یاران بزرگترین بدختی‌ها را تحمل نمود از
هر طرف وزید. ولی وزش این نسیم جان بخش بر اثر شکستن سدها و فروریختن قلل موانعی بود که ملت
ییدار ایران برداشتن این سد و موانع را نیز مدیون عده‌ای از رادمردان خود می‌باشد که در این مدت آنی از
پیکار فروگذار نکرده و در نبرد عظیم مبارزه پیشقدم بودند. یکی از کسانی که در این جنبش ملی پیشرو ملت
بود آقای احمد دهقان مدیر با شهامت روزنامه تهران مصور که جان بر کف دست از مبارزه با خاننی آنی

فروگذار نکرده و جا دارد مقامات عالیه در تقدیر و تشویق این عنصر فعال نیز پیشقدم گردند تا در تحت توجهات عالیه شاهنشاهی به احساسات میهن دوستی و شاهپرستی ملت افزون گردد.
[در ادامه نام حدود ۵۰ نفر آمده است].

[۱۲۱۰-۱۰۸۰۰۲]

۹

۸۷۳

فرمانداری نظامی تهران - تاریخ ۱۳۲۵/۵/۱۳ - شماره ۲۹۶۸
جناب اشرف آقای نخست وزیر، گزارش - محترماً معروض می دارد: چون بر طبق نامه شماره ۷۴/م -
مورخه ۲۵/۵/۱۲ [۱۳] وزارت کار و تبلیغات مندرجات شماره ۱۶۳ و ۱۶۴ روزنامه تهران مصور
برخلاف مصالح کشور و سیاست دولت تشخیص داده شده علیهذا به اداره کل شهربانی اعلام گردید که
از انتشار روزنامه مزبور جلوگیری نمایند.

فرماندار نظامی تهران: سرهنگ مظفری [امضا]

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۱۰

۸۷۴

تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۱۰۴ - تاریخ اصل ۱۰/۵ [۱۳۲۵/۱۰/۱] -
تاریخ وصول ۱۰/۶ [۱۳۲۵/۱۰/۶]

روزنامه اطلاعات - کپیه مهر ایران - کپیه ستاره - کپیه تهران مصور - کپیه کیهان - اقدام - آتش - مردان
رشید و با شهامت دنیا هر کدام بر اثر خاصیت اصلی و ذاتی متصف به آن صفات شده اند. نوابغی که در
تاریخ و دنیانام آنها ثبت و معروف می شود برای این است که هر یک به نحوی به جامعه خدمت کرده اند.
مندرجات صفحات روزنامه تهران مصور در ظرف یک سال اخیر و مبارزه شدید با حزب توده و یک
مشت وطن فروش کافی است برای اینکه دنیا او را از نوابغ عصر حاضر بداند و نام این جوان شریف در
تاریخ با عظمت ایران ثبت گردد. ما به نام تمام ملت غیور و وطن پرست ایران از این جوان رشید بی نظیر و
پاکدامن سپاسگزاری نموده موفقیت ایشان را در راه خدمت به میهن عزیز از خداوند خواستاریم.

[در ادامه نام حدود ۴۰ نفر آمده است].

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۸۷۵

۱۱

تلگراف - از تهران - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۰۶ - تاریخ وصول ۱۰/۹ [۱۳۲۶]

ریاست محترم مجلس شورای ملی - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - جناب آقای وزیر دادگستری - شورای عالی فرهنگ - جناب آقای هیأت دادستان دیوان کشور - جناب آقای دادستان تهران - روزنامه کیهان - ایران ما - اطلاعات - نجات ایران - آتش - ستاره - داد - شهریار - مردم - کمیسیون عرایض مجلس - کانون کارمندان دولت - در سرمهقاله شماره ۲۲۳ مورخه ۴ دی ماه - تهران مصور شرحی به قلم مبتذل احمد دهقان معلوم الحال به قصد توهین و مأیوس نمودن کلیه مأمورین دولت درج شده بود. با اینکه آلودگی و بدنامی نویسنده و ناشر این ارجاعی چون آفتاب روشن است ما به مصادق - جواب ابلهان خاموشی است. - نمی بایستی به جواب مبادرت نماییم. ولی از لحاظ اینکه آثار مطبوعاتی خود به خود در افکار و محافل خاطراتی می گذارد ممکن است سکوت مأمورین پاکدامن دولت که وقت و عمر خود را فدای ثبیت قدرت و استقلال ملی نموده اند باعث نجوای بیشتر این قبیل مفتریان بشود. ما کارمندان دولت تنفر و انزواج خود نسبت به دهقان وکیل بی موکل خلخال که فاقد هرگونه مزایای اخلاقی است اعلام، سلب مصونیت و تسلیم نامبرده را به مراجع صالح قضایی و الغای امتیاز روزنامه تهران مصور را جداً خواستاریم.

به امضای ۵۰ نفر کارمندان دولت: افخمی

آدرس: اداره رسیدگی به حسابهای بازرگانی دولت.

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۸۷۶

۱۲

تلگراف - از تهران - به شهری - شماره تلگراف ۱۳۲ - تاریخ وصول ۱۰/۱۰ [۱۳۲۶]

ریاست محترم مجلس شورای ملی - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - دادستان تهران - شورای فرهنگ - اطلاعات - کیهان - ایران ما - مردم امروز - قیام ایران - آزادگان - بهار نو - شهریار - مردم - مظفر - کانون کارمندان دولت - احمد دهقان معروف معلوم الحال در ورق پاره جمعه چهارم دی ماه تهران مصور اهانت غیرقابل عفوی به جامعه کارمندان دولت نموده، اگر می خواهید [یه] انتقام فردی کشیده نشود [و] خلاف انتظامات عمومی عملی انجام نگردد، فوراً از او سلب مصونیت فرموده ضمن الغای امتیاز

روزنامه به دست قانون و مجازاتش بسپارید. انتظار اتخاذ تصمیم فوری داریم.

از طرف ۴۹ کارمند دیوان محاسبات؛ و شکنی

[حاشیه ۱] : برای استحضار به عرض می‌رسد.

[حاشیه ۲] : ملاحظه شد. بایگانی شود.

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۱۳

۸۷۷

تلگراف - از کرند - به ط [تهران] - شماره تلگراف ۱۹ - تاریخ اصل [۱۳۲۶/۱۰/۲۶] -
تاریخ وصول [۱۳۲۶/۱۰/۲۷]

ریاست مجلس شورای ملی - رونوشت جناب آقای نخست وزیر - رونوشت جناب آقای وزیر
دادگستری - رونوشت هیأت نمایندگان کارمندان دولت - رونوشت روزنامه آتش - رونوشت روزنامه
بهارنو - رونوشت روزنامه ناخدا - امضا کنندگان زیر رؤسا و کارمندان ادارات دولتی بخش کرند تنفر
کامل خود را از انتشارات روزنامه تهران مصور راجع به کارمندان دولت و اتهامات ناروایی که به این طبقه
زحمتکش وارد کرده به مقامات مربوط اظهار، استدعای تعقیب قضیه را از مجرای قانون داریم.

[در ادامه نام حدود ۳۰ نفر آمده است.]

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۱۴

۸۷۸

مجلس شورای ملی - رونوشت نامه رسیده از هیأت نمایندگان کارمندان وزارت خانه ها -
پیوست شماره ۵۹۳۳ - مورخ ۱۳۲۶/۱۱/۱

بعدالعنوان - البته سرمهاله شماره ۲۳۳ - [مورخ ۲۶/۱۰/۴] روزنامه تهران مصور را ملاحظه
فرموده اید (باید سر مستخدمین دولت را بزیر) جملات تند و اهانت آمیز سرمهاله مزبور در روحیه
کارمندان و خدمتگزاران تاثیر بسیار بدی نموده و اغلب متأثر و عصبانی شده و به هیجان آمده و تقاضای
توقف روزنامه «تهران مصور» را می نمودند و قصد داشتند نسبت به اهانتی که آقای دهقان به کارمندان
دولت نموده است جبران و تلافی و دفاع نمایند. ولی این هیأت آنها را به برداری و آرامش توصیه نموده

و آنها را ساخت نمودیم. ولی البته تصدیق می فرمایید در این موقع انتشار چنین مقالات تند و اهانت آمیز به عموم کارمندان صالح و زحمتکش دولت شایسته و پسندیده نیست و آنها را آزرده و عصبانی و افسرده می نماید. خواهشمند است قدغن فرمایید فوراً جبران سرمقاله اهانت آمیز روزنامه تهران مصور را بفرمایند. ما به کارمندان و خدمتگزاران وعده داده ایم که از طرف جانب عالی جبران و تعقیب خواهد شد. از بذل مساعدت این هیأت را مستحضر فرمایند تا به استحضار کارمندان و خدمتگزاران برسد.

شورای هیأت نمایندگان کارمندان وزارتاخانه‌ها - رونوشت برابر اصل است.

رئيس اداره دفترخانه مجلس شورای ملی: [امضاى ابوالفضل عنقا]

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۱۵

۸۷۹

مجلس شورای ملی - قانونگذاری - اداره دبیرخانه - سورخه ۱۲/۱۲/۱۳۲۶ - شماره ۵۹۳۳ - پیوست یک برگ

جناب آقای نخست وزیر - در اظهار تنفر از سرمقاله شماره ۲۳۳ - [مورخ] ۲۶/۱۰/۴ [۱۳] روزنامه تهران مصور و درج عبارات زننده (علیه کارمندان دولت) و لزوم تعقیب قانونی شکایات تلگرافی و کتبی به مجلس رسیده و هیأت نمایندگان کارمندان دولت نیز در این زمینه شرحی نوشته اند که رونوشت آن پیرو شماره ۷۴۲۸ - [مورخ] ۲۶/۱۱/۲۶ [۱۳] لفأاً ایفاد و مقتضی است با توجه به متن شکایات که به آن مقام و سایر وزارتاخانه‌ها رونوشت فرستاده اند در حدود مقررات قانون نسبت به رفع نگرانی کارمندان اقدام شایسته به عمل آورده جوابی که مستلزم دلگرمی و ترمیم پریشانی خواطر آنان باشد به مجلس اعلام دارند.

تاپ رئیس مجلس شورای ملی: [امضا]

[حاشیه]: آقای حجازی^۱ - برای رسیدگی به شکایات اشخاص مجازی قانونی موجود است و آقایان شاکیان اگر بخواهند موضوع را باید از مجازی قانونی تعقیب کنند ولی تصور می‌رود که مقصود هیأت نمایندگان کارمندان وزارتاخانه‌ها این بوده است که خود جناب آقای رئیس مجلس شورای ملی به ترتیبی آقای دهقان را وادار فرمایند که ضمن روزنامه خود این سوء تفاهم را مرتفع سازند. در این صورت نظر به اینکه آقای دهقان عضو مجلس شورای ملی است انسب آن است که اقدام در این موضوع از طرف خود جناب آقای رئیس مجلس به عمل آید.

[۱۱۲۵-۱۱۶۰۰۴-۵۷]

۱. عین متن این حاشیه در تاریخ ۱۲/۲۲/۱۳۲۶ تحت شماره ۲۵۲۷۶ دفتر نخست وزیر خطاب به ریاست مجلس شورای ملی نوشته شده است.

تیر (مجید فیاض، علی اکبر)

۸۸۰

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۹۶۸ / ۵۰۷۵ - تاریخ ۲۳/۲/۹ [۱۳]

اداره کل شهربانی - به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ شورای عالی فرهنگ امتیاز مجله تیر را به نام آقای سیدعلی اکبر مجید فیاض تصویب نموده است که با روشن: ادبی - علمی - سیاسی به مدیری و سردبیری خودشان در تهران چاپ و منتشر نمایند. مراتب بدین وسیله اطلاع داده می شود.
وزیر فرهنگ

رونوشت به دفتر نخست وزیری فرستاده می شود. - از طرف وزیر فرهنگ: [امضا دکتر علی فرهمندی]

[۱۰۵۸-۱۰۸۰۰۲]

تیر (ناطق، ناصح، مهندس)

۸۸۱

وزارت فرهنگ - اداره کل نگارش - شماره ۳۴۸۲ / ۱۹۴۸۶ - تاریخ ۱۳ مردادماه ۲۵ [۱۳]
اداره کل شهربانی - تعقیب نامه شماره ۲۱۱۴ / ۱۱۸۵۹ - [سورخ] ۲۵/۳/۲۶ [۱۳] شورای عالی فرهنگ به موجب قانون مطبوعات مصوب سوم دی ماه ۱۳۲۱ بنا به درخواست آقای مهندس ناصح ناطق با تبدیل نام روزنامه دموکرات ایران به تیر موافقت نموده بنابراین انتشار روزنامه تیر در تهران به مدیری و سردبیری خود ایشان مانع ندارد.

وزیر فرهنگ

رونوشت برای اطلاع به دفتر نخست وزیری فرستاده شود. - مدیر کل وزارت فرهنگ: دکتر [علی] فرهمندی [امضا]

[۱۲۰۶-۱۰۸۰۰۲]

